

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ. నెం.

1. ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు. . . 467
2. ప్రశ్నలు : . . 488
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సమావేశమును వీక్షించుటకు
గాను బీనిడాడ్ మరియు తొబాగోల ప్రతినీధుల
యొక్క సభాపతి రాక గురించి.
3. ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు. . . 489
4. స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న. . . 498
5. సంతాప తీర్మానములు. . . 503
 - (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు
శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము.
 - (2) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు
శ్రీ ఎన్. గోవిందరాజులు మృతిపట్ల సంతాపము.
 - (3) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు
శ్రీ కాంచనపల్లి చిన్న వెంకటరామారావు
మృతిపట్ల సంతాపము.
6. సభా కార్యక్రమము. . . 504

(తరువాయి 3వ కవరులో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారివే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఆరవ సమావేశము : ఐదవరోజు)

నోమవారము, 23 మార్చి, 1992.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

తిరుపతి పురపాలక సంఘం, గృహ నిర్మాణము నిమిత్తం భూమిని కేటాయించుట

41-

*5448-(ఎక్స్)-సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్), బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), పి. రామయ్య (నిడుమొలు), డి. రాజగోపాల్:- పురపాలక శాఖమంత్రి దయ చేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) తిరుపతి పురపాలక సంఘం, బైపాస్ రోడ్డు సమీపములోని 'సుయక్ష్ ఫారం' (సర్వే నంబరు 91/బి 623)లో నున్న విలువైన భూమిని, పురపాలక కౌన్సిలర్లకు, ఉద్యోగులకు ఇండ్ల స్థలాలుగా కేటాయించుటకు తీర్మానాన్ని ఆమోదించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అంతకుముందు దానిని వాణిజ్య సముదాయము మరియు ఇతర ప్రజోపయోగ ప్రయోజనముల నిమిత్తం అభివృద్ధి చేయాలని పురపాలక సంఘం తీర్మానించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ముందు తీసికొన్న నిర్ణయాన్ని మార్పుటకు గల కారణములేవే; ప్రభుత్వ ఆస్తి దురాక్రమణ కాకుండా రక్షించుటకు తీసికొనదలచిన చర్య ఏమి?

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) మునిసిపలు కౌన్సిలు తొలుత 31.1.1990 తేదీగల కౌన్సిలు తీర్మానం నెం. 733 ప్రకారం ఆ భూమిని వాణిజ్య, సైవానిక ప్లాట్లుగా అభివృద్ధి చేయాలని తీర్మానించిన మాట నిజమే.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(ఇ) తిరుపతి మునిసిపలు కౌన్సిలు తొలుత తేనికొన్న నిర్ణయాన్ని మార్చడానికి గల కారణాలను కౌన్సిలు తీర్మానాలు వేటిలోను పేర్కొనలేదు. మునిసిపలు కౌన్సిలు ఆమోదించిన 19.9.1990 తేదీగల తీర్మానం నెం. 372 మునిసిపాలిటీ ఆర్థిక ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా ఉన్నందునను, అది వెదు దృష్టాంతంగా కూడ ఉంటున్నందునను 23.12.91 తేదీగల మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఆర్.బి.నెం. 2073 డి.ఓ.లో ప్రభుత్వం ఆ తీర్మానాన్ని రద్దుచేసింది. 31.1.1992 తేదీగల కౌన్సిలు తీర్మానం నెం. 564లో మునిసిపలు కౌన్సిలు కూడ సదరు డి.ఓ.ను రికార్డు చేసింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ భూమిని ప్రభుత్వం ఏమి చేయదలచుకొన్నది? మొదటి తీర్మానములో సూచించిన విధంగా కమర్షియల్ పర్పస్కి, అదేవిధంగా ప్రజోపయోగ పనులకు ఉంచుతారా? అట్లాంటి దాని కొరకు కేటాయిస్తారా? అసలు మీ డి.ఓ.లో తేసుకున్న నిర్ణయం ఏమిటి? తీర్మానం రద్దుచేశామని చెప్పారు మంత్రిగారు. ఆ రద్దుచేసిన తరువాత ఆ భూమిని ఏమి చేయదలచుకొన్నారు?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- మొత్తం ఏరియా ఎ.16.71 సెంటు. దీనికి మొదట వెంట్ ఆఫ్ లాండ్ యూజ్ కూడా రిక్వియేషనల్ యూజ్ నుంచి సెంట్రల్ కమర్షియల్ రెసిడెన్షియల్ యూజ్ కొరకు దీనిని చేయించుకున్నారు. దాని తరువాత దానిని లే అవుట్ ఫర్ టూరిస్టు ఐస్లాండ్, గోడౌన్స్ అండ్ ఫర్ ఆక్సున్ ఆఫ్ రెసిడెన్షియల్ స్కేల్స్ గా మొదట తీర్మానము పెట్టారు. దాని తరువాత మళ్ళీ తీర్మానము 34 మంది కౌన్సిలర్స్ కి రెసిడెన్షియల్ క్వార్టర్స్ కి తీర్మానము పెట్టారు. ఆ తీర్మానము రద్దుచేశారు. ఇప్పుడు దాని తరువాత మున్సిపల్ కౌన్సిల్ ప్రజోపయోగం కొరకు ఏ తీర్మానంచేస్తే ఆ తీర్మానము బలపరుస్తాము. అయితే, మీకు ఏదైనా ఆలోచన ఉంటే అక్కడ ప్రజోపయోగం కొరకు మీరు ఏదైనా సలహా ఇస్తే దానిని కూడా పాటిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- పట్టణానికి అందుబాటులో ఉంది కనుక జనానికి అనువుగా ఉంటే ప్రజోపయోగ పనులకు, కమర్షియల్ కాంప్లెక్స్ గా దీనిని రూపొందించడానికి ఆదేశిస్తారా అని అడిగాను.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- తప్పనిసరిగా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్ (అచంట):- ప్రభుత్వ రెక్కల ప్రకారంగా ఈ 16 ఎకరాలు ఎంత ఖరీదు చేస్తుంది? రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా అక్కడ టీకెసెస్ కాంప్లెక్స్ కట్టడానికి సభకు హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- చాలా విలువగల భూమి అని చెప్పారు. కానీ ఎంత విలువ చేస్తుందని క్వశ్చన్ లో దీనికి అనుబంధ ప్రశ్నగా మీరు వేస్తారని లేకపోతే ఎంత విలువ చేస్తుందని అక్కడి మార్కెట్ రేటు ఎంత, ఏమిటి అనేది ఇదివరకే తెలుసుకొని చెప్పుదును కానీ దానికి సమాధానం నా దగ్గర లేదు. ప్రజోపయోగ కార్యక్రమాలకు దానిని వాడడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. వంద్యబాబునాయుడు (కుప్పం):- ఇప్పుడు మంత్రిగారు 16 ఎకరాల భూమి విలువ వివరాలు తమ దగ్గర లేదంటున్నారు కానీ సుమారుగా ఎకరం కోటి

రూపాయలు విలువచేస్తుంది. మొత్తం రూ. 16 కోట్లు విలువచేస్తుంది. ఇంతకు మునుపే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో బి.బి.డి. కనుక డ్రెయినేజీ కనస్ట్రక్షన్ చేస్తే తిరుపతిలో ఈ లాండ్ ఎక్స్‌చేంజ్ కోసం ఆ రోజు ఇన్ ప్రిన్సిపల్ ఒప్పుకోవడం జరిగింది. ఆ ప్రతిపాదన ఉందా? ఆ విధంగా ఈ లాండ్ బి.బి.డి.కి ఇచ్చి బి.బి.డి. కాని డ్రెయినేజీ బేకప్ చేస్తే తిరుపతి బాగుపడుతుంది డెఫినెట్ గా ఈ రోజు కాకపోయినా ఇది ఇల్లెగల్ ఆక్యుపేషన్ కి గురవుతుంది. దయచేసి ఈ డెసిషన్ తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎమ్. సమరసింహారెడ్డి:- వారు చెప్పిన సూచనను కూడా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీరు పరిశీలించి రెండున్నర, మూడు సంవత్సరాలు అయింది. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో పాన్లు వేసుకొని వారు అమ్ముకునే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఇంకా పరిశీలించకుండా డెసిషన్ తీసుకోమని డిమాండు చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- అటువంటి అమ్మే పరిస్థితి ఉందనే - లేకపోతే అక్కడ కాన్సిల్ లర్స్ గృహాల కొరకు పాన్లు కేటాయించకుండానే ప్రభుత్వం దానిని ఆపుచేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఆ భూమి మాత్రం చాలా భద్రముగా ఉంది. అక్కడ ఎన్‌కోర్పేమెంట్స్ లేవు. దానికి మాత్రం మీరు ఏ సలహా ఇచ్చారో దానిని తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇప్పుడు మీకు తిరుపతి మీద ఏమాత్రం అభిమానం ఉన్నా ఈ లాండ్ తీసుకొని డ్రెయినేజీ డెవలప్ చేయండి. ఇప్పుడు మీరు కొర్టుకు వెళ్లే పరిస్థితి తెచ్చారు. ఆ రోజే మీరు డెసిషన్ తీసుకుంటే ఇప్పటికి డ్రెయినేజీ కంప్లెట్ అయ్యేది, ఈ లాండ్ సేవ్ గా ఉండేది. రెండూ కాకుండా పోయాయి ఇప్పుడు.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- డ్రెయినేజీ కొరకు ఆ భూమిని తీసుకొనే విషయం అధికారులతో ఇదివరకే వర్తించాను. దానిని తప్పకుండా....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇంతకుమునుపే ఇన్ ప్రిన్సిపల్ డెసిషన్ తీసుకొని బి.బి.డి. డ్రెయినేజీ పనులు చేయడానికి రూ. 20 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడానికి ఈ 16 ఎకరాల లాండ్ బి.బి.డి.కి ఇవ్వడానికి డెసిషన్ తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- కాన్సిలు రెండు తీర్మానాలు మా దగ్గర ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- గవర్నమెంటు డెసిషన్ తీసుకొంది, ఫైలులో చూడమనండి.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- అది నేను చూస్తాను.

కరువు నివారణపై బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డి నివేదిక

42-

*5444-(బి)-సర్వశ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి (ధోన్), సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్), కె. జనారెడ్డి (చెలకుర్తి), బి. వెంగళరెడ్డి (అత్తకూరు), బి.వి. మోహన్ రెడ్డి (ఎమ్మిగ నూరు), మహమ్మద్ అలీ షబ్బీర్ (కామారెడ్డి), ఎ. మాధవరెడ్డి (భోస్లిగిరి) బి. నారాయణ రెడ్డి (అనంతపూర్), కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి (పాజ్యం), జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం),

శ్రీమతి జి. అరుణ (చంద్రగిరి):- రెవెన్యూ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎ.పి.ఎస్.ఐ.డి.సి. మాజీ అధ్యక్షుడు శ్రీ బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డి అహారోత్పత్తిని అధికం చేయడం, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అన్ని గ్రామాలకు ఆరోగ్యకరమైన తాగునీటిని అందించడం ద్వారా శాశ్వత కరువు నివారణ కొరకు ఒక పాజెక్టు నివేదికను గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రికి, పూర్వపు ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఆ నివేదికపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

రెవెన్యూ శాఖమంత్రి (డాక్టర్ డి.ఎల్ రవేంద్రారెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) శ్రీ బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డి చేసిన సూచనలను పరిశీలించడమవుతున్నది.

శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి:- పరిశీలిస్తాము 'అన్నదీ చాలా సాధారణమైన జవాబు మంతుల నుంచి వచ్చేది. నేను అడుగుతున్నాను - ఛీటిబిల్డ్ రిపోర్టు తయారుచేసిందా ఈ ప్రభుత్వం? చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో తెలివిస్తారా అని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఆయన రిక్వెస్టు ఏమిటంటే - బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డిగారు he wanted an Expert Committee to be constituted to go into the details of the project report. ఆ ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని ప్రభుత్వం అతి త్వరలో కానిస్టిట్యూట్ చేస్తుంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఈ బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డిగారు కొన్ని సూచనలు ప్రభుత్వానికి అందించారు అని అడిగితే 'అవునండీ' అన్నారు, అయితే ఆ సూచనలు ఏమిటో ఆ రిపోర్టులో ఉన్నట్లుంటే సూచనలు ఏమిటో తెలివిస్తారా, లేపోతే ఆ నివేదికను ఈ హౌస్ ముందు పెడతారా? ఈ నివేదికను ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు అందించారు. ఎన్ని రోజులు అయింది? ఎప్పటివరకు పరిశీలన పూర్తవుతుంది?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఆ రిపోజెంట్‌షన్ అది ఒక బుక్‌లెట్. అది తప్ప కుండా సభముందు ఉంచుతాము. మరి ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని త్వరలో కానిస్టిట్యూట్ చేస్తాము.

8.40 శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- బుడ్డా వెంకటరామిరెడ్డిగారి నివేదిక ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉ. ఇచ్చారు. ఎప్పుడు వచ్చింది? తేదీ చెప్పండి. ఈ పరిశీలన ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది? ఇందులో అంశాలేమిటి?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- తేదీ గుర్తులేదు కానీ ఆరునెలలు అయింది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- పరిశీలన ఎప్పటికి పూర్తవుతుంది?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ త్వరలో నియమిస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అందులో అంశాలేమిటి?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- వివరాలు సభముందు పెడతాము.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల):- వెంకటరామిరెడ్డిగారు ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ఛైర్మన్ గా ఉండేవారు. వారు పదవీలో ఉండగా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో, కృష్ణా నదికి ఉత్తరాన అంటే తెలంగాణా ప్రాంతంలో, దక్షిణాన అంటే రాయలసీమలో 2 కోట్ల ఎకరాలకు సాగునీటి ఉపయోగం కోసం ప్రాజెక్ట్ రిపోర్టు ఇచ్చారు. తెలుగుదేశం పార్టీ ఈ అవకాశం తీసుకుని మందేపేరు తెచ్చుకుంది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇప్పటికయినా ముఖ్యమంత్రిగారు దీని విషయంలో శ్రద్ధావహించాలి. ప్రధానమంత్రిగారు కోయిలకుంట్లకు వచ్చినప్పుడు రిప్రజెంట్ చేశాము. తప్పకుండా ఇన్వెస్ట్ చేయమని అన్నారు. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలోనూ, మొత్తం రాష్ట్రంలోనూ నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఒక పంటకు ప్రొజెక్షన్ ఇవ్వడానికి ప్రాజెక్ట్ రూపకల్పన చేశారు. ఎక్స్ పర్ట్ కమిటీచేత రూపకల్పన చేయించాలని వారు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నారు. ఇంతవరకూ ఇచ్చిన రిప్రజెంట్ షన్ లో చాలామంది ఇదే చెబుతున్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి. ఇంత మంచి రిపోర్టు లేదని అంటున్నారు. పరిశీలించాలని ప్రధానమంత్రిగారు కూడా అన్నారు. ఈ విషయంలో కమిటీ నియామకం చేసి, దీని మీద అభిప్రాయం చెప్పాలి. లేదా తప్పకుండా ఇన్వెస్టిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ ప్రారంభించాలి. ఈ బడ్జెటులో ఎంతో కొంత ఎలాటేచేసి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించాలి.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- It is an ambitious project costing about Rs. 5000 crores two years back. దీనిని బట్టి అర్థం చేసుకోవాలి.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- భారీ ప్రాజెక్టు. ఎక్కువ మొత్తం ఇన్ వాల్వ్ అయినది. ఎక్కువ మొత్తం ఇన్ వాల్వ్ అయింది కనుక దీని ఉపయోగం ఉందా లేదా అనేది చూడాలి.

The project is heavy. The amount involved is also heavy. You take 20 years, doesn't matter. We are not going to request you to invest money within two or three years. Take whatever time you want and invest money by instalments year by year. If the project is a feasible one, the question of money is not the criterion. You can take even 30 years to complete the project. So, on that basis please consider this case.

శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి:- ఇదొక టెక్నిషియన్ ఇచ్చిన రిపోర్టు. రూ. 5 వేలు కోట్లు అవుతుంది కనుక గవర్నమెంట్ పరిశీలిస్తుందని సమాధానం చెబుతున్నారు. ఒకవైపు 5 వేల కోట్లు అవుతుందని తేలికైన సమాధానం వస్తోంది. గోదావరి, కృష్ణా నదులను సుసంధానం చేసే విషయం కూడా ఈ రిపోర్టులో ఉందని తెలుస్తోంది. రూ. 5 వేల కోట్లయినా కానీ, ప్రభుత్వానికి చిత్తుశుద్ధి ఉంటే 10 సంవత్సరాల కాలంలో అయినా చేయవచ్చని అంటున్నారు. ఎక్స్ పర్ట్ కమిటీని ఎప్పటిలాగా వేస్తారు? కనీసం ఫీజిబిలిటీ రిపోర్టు అయినా తయారుచేస్తారా? సమాధానం చెప్పాలి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి):- అధ్యక్షా, డి. వెంకటరామిరెడ్డి ఎదుట కేబిడి ఇంజనీర్. వారు నాకు బాగా తెలుసు. వారంటే నాకు చాలా గౌరవం ఉంది. రాయల సీమలో ఉండే దుర్భిక్ష ప్రాంతానికి సేవచేయాలనే తపన అయినలో ఉంది. కనుకనే నా వద్దకు వచ్చి రిపోర్టు తెచ్చి ఇచ్చారు. నేను డిపార్ట్ మెంట్ కు పంపి, ఎగ్జామిన్

వేయమన్నాను. ఇది దీర్ఘకాలిక ప్యూజనాలతో కూడిన విషయం. కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పినట్లుగా గోదావరినే, కృష్ణతో కలిపే పథకంతో కూడుకున్నది. వెంటవెంటనే రిజల్ట్ సాధించేది తక్కువ. సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా 20 సంవత్సరాలు పడుతుందా, ఎంత కాలం అనేది ఒక అవగాహన ఉండడం మంచిదనే పృథుత్వ ఆలోచన. యదార్థానికి ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ ప్రాక్టికల్ కాదని తోసిపుచ్చారు. అయినా ఆ రిపోర్టును తోసిపుచ్చుకుండా, దానిని పరిశీలించడానికి ఒక నిపుణుల సంఘంతో ఆలోచించాలని, అనుకున్నాము. 20, 30 సంవత్సరాల పృణాళిక కనుక ఎన్ని రోజులు అవుతుంది, ఎక్స్పర్ట్ కమిటీ అయినా ఎప్పటికి నియామకం చేస్తామన్నది ఇప్పుడే చెప్పలేము. ఏమయినా చర్య తీసుకోడానికి వెనుకాడం. తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు తమకు రిపోర్టు వచ్చిందన్నారు. ఇంజనీర్లు కాదన్నా తిరిగి పునఃపరిశీలించవేస్తామని అన్నారు. రాయలసీమలో కరువు జిల్లాల పరిస్థితి అందరికీ తెలిసినదే. కేవలం అనంతపూర్ కే రూ. 1200 కోట్లతో స్కేము తయారుచేసి ప్రపంచ బ్యాంకుకు పంపామని చెబుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో రూ. 5 వేల కోట్లతో ప్రాజెక్టు అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకునేట్లుగా చూడాలి. గుజరాత్ వంటి రాష్ట్రాలలో రూ. 30 వేల కోట్లతో కేంద్రం బేకప్ చేసి ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తున్నారు. రూ. 5 కోట్ల ప్రాజెక్ట్ అంత కష్టం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రాజెక్టుగా దీనిని బేకప్ చేసి విషయం ఆలోచిస్తారా? పృథానమంత్రిగారు కూడా రాయల సీమను రిప్రజెంట్ చేస్తున్నారు కనుక రాయలసీమ అభివృద్ధికి శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు కనుక ఆ రకంగా ప్రయత్నం చేస్తారా?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఎక్స్పర్ట్ కమిటీ వేసి, పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపి, కేంద్రం బేకప్ చేసి విధంగా ప్రయత్నిస్తారా? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి. వారే చెప్పారు. మంచి రిపోర్టుని జప్తుకున్నారు. వారికే ఎక్కువ అవగాహన ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పరిశీలిస్తామన్నారు కదా? అయిపోయింది.

పట్టుపరిశ్రమకు మౌళిక సదుపాయములు

43-

*5906- శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు (వరంగల్లవేది):- పట్టుపరిశ్రమ, స్వయంఉపాధి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రస్తుతం మల్లూరి సాగు ప్రాంతం 3000 ఎకరముల నుండి 1.83 లక్షల ఎకరాలకు పెరిగినప్పటికీ, దానికి సాటిగా డి.ఎఫ్.ఎల్.ఎస్ పట్టు గుడ్డు మార్కెటింగు, రీలింగు మరియు టెక్స్టింగు విభాగాలు మున్నగు మౌళిక సదుపాయాలు లేని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) మౌళిక సదుపాయములు లేనందున రైతులు అనేక మంది నష్టానికి గురవు తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, మౌళిక సదుపాయాలను ఏర్పాటుచేయుటకు తీసికొన్న చర్యలేవి?

పట్టు పరిశ్రమల స్వయంఉపాధికల్పన శాఖమంత్రి (శ్రీ డి. శ్రీనివాస్):- (అ) మల్బరీ సాగు క్రింది విస్తీర్ణానికి కావలసిన డి.ఎఫ్.ఎల్.లను సరఫరా చేయడానికి, రాష్ట్రంలో పట్టుకాయల మార్కెటింగుకు అవకాశాలు కల్పించడానికి, వివిధ కార్యక్రమాల క్రింద మౌళిక సదుపాయాలను కల్పించడమైంది ఇప్పుడు కూడావాటిని కల్పించడం జరుగుతుంది. జాతీయ పట్టుపరిశ్రమ ప్రాజెక్టు క్రింద ప్లాప్లకు రీలింగ్/టిస్సింగ్ యూనిట్లు సెలెక్టుచేయడానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం జరుగుతున్నది.

(ఆ) లేదంటే.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- మౌళిక సదుపాయాలు కల్పించామని మంత్రిగారన్నారు. అవేమిటో వివరించాలి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- మౌళిక సదుపాయాలు కల్పించమన్నాము. రాష్ట్రంలో 75 నేడి ఫార్ట్స్ ఎస్టాబ్లిష్ చేశాము. 49 గ్రేనేజెస్ ఉన్నాయి. ఇటీవల 51 గ్రేనేజెస్కు పర్మిషన్ ఇచ్చాము. 130 టెక్నికల్ సెంటర్స్ రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్నాయి. ఇవి టెక్నికల్ సర్వీస్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తున్నాయి. ప్రభుత్వరంగంలోనూ, ప్రైవేటురంగంలోనూ కలిపి 310 రీలింగ్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. 12 రెగ్యులర్ కకూన్ మార్కెట్స్ స్థాపించడం జరిగింది. దీనికి అదనంగా 20 రీలింగ్ సెంటర్స్ కూడా కకూన్ మార్కెట్కు నోట్ఫై చేశాము. ఇవి కాకుండా రీలింగ్ రంగంలో బాగా డెవలప్ కావాలి. గత సంవత్సరం టెక్స్ట్ సమావేశాలలో చెప్పడం జరిగింది. రీలింగ్ డెవలప్ కాకపోతే ఈ పరిశ్రమ డెవలప్ కావడం ఇబ్బంది. కనుక చాలా కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నాము.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- కకూన్స్ కి సెంటర్స్ ఎక్కడెక్కడ పెట్టారు? రాయల సీమలో ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో ఎక్కడెక్కడున్నాయి? ఎక్కడెక్కడ కకూన్స్ అమ్ముకోవచ్చు. కరీంనగర్ జిల్లా వారు ఎక్కడికో వెళ్లి అమ్ముకోవాలి. ఛార్జెస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఏ సెంటర్ ఎక్కడుందో చెప్పండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- కరీంనగర్ వారే కాదు. నిజామాబాద్ వారు కూడా ఎక్కడికో వెళ్లి అమ్ముకుంటున్నారు. ప్రభుత్వం సదుపాయాలు ఇవ్వక కాదు. ప్రైవేటురంగంలోనే ఉంది. అయితే కర్మాటకలో ధర ఎక్కువ ఉందని అక్కడకు వెళుతుంటే, ఏమీ చెయ్యలేము. ఖమరు అనుమితేనే ఎక్కడెక్కడ కకూన్స్ సెంటర్స్ ఉన్నాయో చెబుతాను. చాలా పేర్లు ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆ వివరాలు వారికి ఇవ్వండి. సరిపోతుంది.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు (ఉండి):- మంత్రిగారు సమాధానంలో 'బి' ప్రశ్నకు 5c లేదని చెప్పారు. 'సి' ప్రశ్నకు తావులేదన్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ప్రత్యేకంగా పట్టు పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వరల్డు బ్యాంకు రుజువహాయం తీసుకోవడంజరిగింది. వరల్డు బ్యాంకు సహాయం చేసిన తరువాత యీ రీలింగుయూనిట్లు

తరువాత యీ పట్టుపరిశ్రమ మార్కెట్ ఇక్కడ పెట్టడానికి దాంట్లో, ప్యాపిజన్ ఇచ్చారు. వరల్డు బ్యాంకు సహాయం వచ్చినతరువాత ఇక్కడ పెట్టడానికి మార్కెట్ ఏమైనా అభివృద్ధి చేశారా? తరువాత, యీ రీలింగు యూనిట్లు, ప్ల్యాబ్లతో రావడానికి ఏ విధమైన సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారు? ఎన్ని మార్కెట్లు పెట్టారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వరల్డు బ్యాంకు ఏడే తరువాత తీసుకున్న చర్య ఏమిటంటే, అయి పోతుందక్కడికి....

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- 'ప్రశ్నకు తావులేదు' అనే మాట ఎందుకు వచ్చింది అంటే, వారు యిబ్బందికి గురవుతున్నారంటే, అటువంటిది ఏమీ లేదు. కనీస సదుపాయాలు ఇక్కడ క్రియేట్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అంతేకాకుండా వారు వరల్డు బ్యాంకు ఏడే క్రింద....

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు:- రాష్ట్రంలో రీలింగు యూనిట్లు నెలకొల్పడానికి పట్టు దారం అమ్ముకోవడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? రైతులందరూ అక్కడికి, కర్షాటకకు వెళ్లు కుండా మార్కెట్ ప్యాపిజన్స్ ఏర్పాటుచేసి, ఎక్కువ రేటు కల్పించడానికి వరల్డు బ్యాంకు ఏడే 118 కోట్లు కలుగచేయడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అదృష్టా, జిల్లాకు ఒక మార్కెట్ ఓపెన్ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి యిబ్బంది లేదు. ఇదివరకే చెప్పిన ప్రకారం రీలింగుకు కావలసిన ట్రయినీంగు యిచ్చినప్పు టికి కూడా రీలింగు యూనిట్లు పెరగడం లేదు రాష్ట్రంలో. ట్రయినీంగు యిచ్చిన తరువాత కూడా ట్రేనేస్ రీలింగు యూనిట్లు పెట్టబడలేదు. ఓపెన్ చేసుకునే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఇది జనం నుంచి సహకారం రావడం లేదు. రీలింగు డెవలప్ అయితే మార్కెట్లో పట్టు దారానికి ఎటువంటి యిబ్బంది లేదు. ఆ రీలింగును డెవలప్ చేయడానికి ఏమీమీ అవకాశాలు ఇస్తున్నారనే అడిగారు....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు:- ప్రభుత్వం ఏ రకమైన సహాయం చేస్తున్నది? కర్షాటక ప్రభుత్వం కొన్ని సబ్సిడీలను ఇస్తున్నది. అలా మన ప్రభుత్వం కొన్ని సబ్సిడీలను ఇచ్చి రీలింగు యూనిట్లను పెట్టడానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటుందా? ఇంతకు ముందు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకున్నది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- గౌరవసభ్యులు ఛార్జిగా వినాలని మనవిచేస్తున్నాను. రీలింగు డెవలప్ చేయడానికి కావలసిన అసిస్టెన్సు ఇస్తున్నది ప్రభుత్వం. రీలింగు యూనిట్లకు 50 శాతం మీనిమమ్ మార్కెట్ మనీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అదే విధంగా ట్రేనింగుకు 40 శాతం మార్కెట్ ఇవ్వడం జరిగింది. రీలింగు 12 బేసిన్స్, యూనిట్స్ 47,500, అంతకంటే తక్కువ వున్న యూనిట్లకు 50 శాతం అసిస్టెన్సు ఇస్తున్నాము. కనుక, కావలసినంత అసిస్టెన్సు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. రీలింగుకు సంబంధించి ప్రభుత్వం మాత్రం చిత్తు శుద్ధితో వున్నది. నేషనల్ సెరికల్చర్ ఫౌండేషన్ ద్వారా రీలింగును డెవలప్ చేయడం జరుగు తోందని క్లుప్తంగా చెప్పుతున్నాను.

శ్రీ కె.పి. కొండారెడ్డి (మార్కాపూర్):- అధ్యక్షా, రైతులు పట్టుగుర్తు దొరకక కర్షాటక పోతున్నారు. మన పశుభుత్వం వెంటనే రైతులకు పట్టుగుర్తు సప్లయవేయ దానికి తొందరలో చర్యతీసుకుంటారా లేదా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, ఇదివరకు చెప్పినట్లు 49 గ్రేనేజెస్ ఎస్టాబ్లిష్ అయి వున్నాయి. అంతేకాకుండా, 51 గ్రేనేజెస్ కు ఇటీవల పర్మిషన్ యివ్వడం జరిగింది. సాధ్యమైనంతవరకు పట్టుపురుగులు రాష్ట్రంలోనే మనం సెల్ఫ్ సఫిషియెంటు కావాలని ప్రియత్నం చేస్తున్నాము. అయినా దానికి సమయం పడుతుంది. తప్పకుండా కొద్ది కాలంలో సెల్ఫ్ సఫిషియెంటు అయ్యే ప్రియత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పి. మాధవరెడ్డి:- సభ్యులు అడిగిన పశ్చిమకు యిప్పటివరకు సర్వేన సమాధానం రావడం లేదు సార్. మా పశ్చిమకు సమాధానం వస్తే యీ సమస్య ఉండదు. ఒకటో అడుగు తున్నాను - మేకు తెలుసు - గత సంవత్సరంనుంచి సిల్కు యారన్ నూటికి నూరుశాతం పెరిగింది. దానికి కారణాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలో మల్లర్ తోటలు ఎక్కువగా లేవు కాబట్టి చాలా ధరలు వున్నాయి. ఇక్కడ రేలింగ్ యూనిట్లుగానీ, ట్వీస్టింగు యూనిట్స్ లేకుండా వుండడంవల్ల ఇక్కడ సర్వేన గిట్టుబాటు ధరలేక బెంగుళూరుకు తీసు కెల్తున్నారు. వాటిని ఇక్కడ విర్మాటుఫేస్ట్ బాగుంటుంది. వీటిని విర్మాటుచేయడానికి పోలిజెస్ ఎంత వున్నది. దానికి సరిపోయిన రేలింగు యూనిట్లను విర్మాటుచేయవలసిన అవసరం వున్నది. దానికి పశుభుత్వం ఏమి చర్యలు-తీసుకుంది? దీని విర్మాటు పశుభుత్వం ద్వారాగానీ, ప్లావేటు ద్వారా గానీ నెలకొల్పడం జరుగుతుందా క్లియర్ గా ఆన్సర్ ఇస్తే బాగుంటుంది. పరిశీలన చేస్తాము; చూస్తాము అంటే ఎట్లా?...

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- శ్రీ.పి. మాధవరెడ్డిగారు చిన్ననాటి స్నేహితులు, ఆయన అడిగిన పశ్చిమకు ఎక్కడ జవాబు చెప్పలేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇట్ యీస్ నాట్ నెససరీ....

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- నేనుచాలా వివరంగా చెప్పాను. పశుభుత్వం రేలింగును డెవలప్ చేయడానికి చిత్తశుద్ధితో ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి సిద్ధంగా వున్నది. రేలింగు నేర్పిన తరువాత కూడా రేలింగ్ ముందుకు రావడం లేదు. దానికి పశుభుత్వం తరపున కర్షాటక నుంచి రేలింగ్ కర్షాటక నుంచి ఇక్కడికి వచ్చిసెటిల్ అయితే కొన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తామని ఎనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. అది ప్రియత్నం చేస్తున్నప్పుడు వారు అడిగిన పశ్చిమకు సరిగా జవాబు చెప్పలేదు అంటే ఎలా?.....

శ్రీ ఎ. మోహన్ రెడ్డి (మదనపల్లి):- మినిస్టరుగారు సమాధానంలో ఇంకో కొత్త రేలింగు యూనిట్ ను స్టాప్ చేస్తామని అన్నారు. ఇప్పుడు పశుభుత్వంలో సిల్కు యూనిట్ లో ఎంత కెపాసిటీ వుంది; 50 వర్షంబు నడుస్తున్నాయి; 50 వర్షంబే నడవకుండా బదిలీగా వున్నాయి పశుభుత్వ రేలింగు సెంటర్స్. అదేకాకుండా, ఇంకొకటి ఏమిటంటే, పశుభుత్వ గ్రేనేజెస్ లో అవసరమైన గుర్తు రాక రైతులు చాలా నష్టపోతున్నారు. దాని గురించి పశుభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుంటుందా? సక్రమంగా గుర్తు సరఫరాచేయడానికి ప్రియత్నం చేస్తారా?

మీస్టర్ స్పీకర్:- అర్థం అయింది కానీ, ప్రభుత్వ గ్రూపు, ఇవి దానికి సమాధానం ఎలా?.....

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- గౌరవసభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలలో కొంతవరకు నిజము లేకపోలేదు. నేను యిప్పుడే సభలో మనవిచేశాను. ఇన్నీ రేలీంగు యూనిట్లు వున్నప్పటికీ కూడా వారే అంటున్నారు. 50 శాతం ప్రభుత్వరంగంలో కరెక్టుగా నడవడం లేదు. ప్రభుత్వరంగంలో కేవలం రేలీంగు యూనిట్లు నడవడం కాకుండా ఆ యూనిట్లలో ట్రయినింగ్ కుడా యివ్వడం జరిగింది. పాపర్ ట్రయినింగు యిచ్చినా ముందుకు టోనస్ రావడంలేదు. అవసరం అయితే కొన్ని యూనిట్లను రెగ్యులర్ గా, ప్రయివేటు యూనిట్లను నడపడానికి సిద్ధంగా వుంటే వారికి లీబుప్సెన్ యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నామని వేపర్ లో కూడా చెప్పడం జరిగింది. కనుక అటువంటి అవకాశాలు ఎక్కడ అయితే వున్నాయో, ఎఫిషియెంటుగా వుంటే, ముందుకువస్తే యివ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- పెప్రిన్ అనే వ్యాధి నోకి కొన్ని వందలాది ఎకరాలలో మల్చర్ పంట నష్టమయింది. ఆ వ్యాధిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యకేసుకుంటుంది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ఆ వ్యాధిని అరికట్టడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. నేను గౌరవంతో చెప్పుతున్నాను - యీ రోజు కర్నాటకలో ఆ వ్యాధిని కంట్రోల్ చేయలేక పోయారు. కానీ మన రాష్ట్రంలో చాలావరకు కంట్రోలు చేయగలిగాము. ఈ రోజు మన మల్చర్ కకూన్స్ ఫార్ సూపర్ దాన్ కర్నాటక. అదే రుజువు. ప్రస్తుతం చాలావరకు కంట్రోల్ చేస్తున్నాము.

9.00 శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (వీంథలపూడి):- అధ్యక్షా, మీరు ఎంతో ఓపికతో ఈ ప్రశ్నకు 10 నిమిషాలకు పైగా సమయం ఇచ్చారు కానీ మొదటి ఎక్కడున్నామో ఇప్పుడు కూడా అక్కడే ఉన్నాము. చిత్తశుద్ధి ఉంది, అలోచన ఉంది, అభ్యంతరం లేదు అంటూ చెబితే సమస్య పరిష్కారం కాదు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమని అడుగుతున్నాను. సెరికల్చర్ అభివృద్ధికి ప్రపంచ బ్యాంకు సహకారంతో రూ. 110 కోట్లతో పథకం అమలు చేస్తున్నామని ప్రకటించారు. డి.ఆర్.డి.ఏ. ద్వారా సబ్సిడీలు ఇస్తున్నారు. ఇంఫూవ్ చేయాలని ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. అమలులో ఉంది. కానీ ఇన్ ఫ్లామ్మేటర్స్ ప్యాన్లెట్ చేస్తున్నారా? అసలు ఎంత అవసరమనే ఆలోచన చేశారా? కకూన్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉత్పన్నమయ్యే మంచివని అన్నారు. రైతులకు ఇచ్చే రేటు గురించి వస్తే మాట్లాడారు. వారికి న్యాయం జరగడం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్నీ రేలీంగ్ యూనిట్స్ ఉన్నాయి? కెపాసిటీ ఎంత? ఎంత అవసరమనేది ఉందా? డెవలప్ మెంట్ పోగ్ గాంగ్ నిర్ణయించారు. దానికి ఇన్ ఫ్లామ్మేటర్స్ క్రియేట్ చేయడానికి ఎన్నీ యూనిట్స్ కావాలి? పథకం ఏమిటి? టి.ఎల్.ఎల్.ఎల్. కకూన్స్ కొనుగోలుకు కేంద్రాలు స్థాపించడానికి అభ్యంతరం లేదన్నారు. వివరాలు చెబుతారా? అయోమయంలో పెట్టి లాభం లేదు. సమాచారం మంత్రిగారి వద్ద లేకపోతే ప్రశ్న వాయిదా వేయండి. రాష్ట్రానికి ఇది చాలా అవసరమైన ప్రశ్న.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- రాజుగారు మాట్లాడుతూ ఈ పథకం డి.డి.పి. హయాంలోదన్నారు. ఎవరి ప్రభుత్వమయినా మంచిదే. మొదటి సెరికల్చర్ బోర్డు ఛైర్మన్ గా నేను ఉన్నాను. 1977లో ఉండగా, రూ. 54 కోట్లతో పథకం ప్రపంచ బ్యాంకుకు పంపింది నేనే. చెప్పుకోవడం కాదు. ఆ తరువాత చాలా కృషి జరిగింది. నేను ఛైర్మన్ గా ఉన్నప్పుడు

రాష్ట్రంలో మల్లర్తోటలు 4 వేల ఎకరాలలో మాత్రమే ఉంటే ఇప్పుడు 1 లక్షా 93 వేల 600 ఎకరాలలో ఉన్నాయి. రైతులకు ఆదాయం వస్తుంది. కొద్ది నీటితో, కుటుంబం అంతా పనిచేస్తే, ఆదాయం పొందే పథకం. రాయలసీమ, తెలంగాణాలో ఉపయోగంగా ఉంది కనుక దీనిని ఎంకరేజ్ చేస్తున్నాము. విద్యాధరరావుగారు అడిగారు. 15 వేల రీలింగ్ సెంటర్స్ కావాలి. ఇప్పుడుంటే ఏకరేజీకి ఇంత కావలసి ఉండగా, మన వద్ద ఉన్నవి 3,478. మూడవ వంతు కూడా లేవు. గవర్నమెంట్ రీలింగ్ సెంటర్స్ లో 50 శాతం కెపాసిటీ కూడా పొందలేక పోతున్నాము. We are trying to encourage. Young people even-though they are from karnataka would come forward and have reeling centres established and we are going to help them financially through banks, through our corporations. This is a growing aspect, an important aspect, particularly for the development of the weaker sections. ఈ వర్క్ బ్యాంక్ పథకం మాత్రం అనుకున్న విధంగా సాగుతుంది. ఆశించిన దానికంటే ఎక్కువ ఏకరేజీ సాగులోకి వచ్చింది కనుక ఇన్ ఫ్లాక్చర్ బాడంలేదు. వీటి మీద ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహిస్తుంది. ఇది గోయింగ్ యాస్ పెక్ట్ అండి ఇంప్లెమెంట్ యాస్ పెక్ట్. ముఖ్యంగా బలహీనవర్గాల వారి అభివృద్ధి కోసం ఉద్దేశించబడింది. ఎప్పాయిమెంట్ పోలిసియల్ చాలా ఉంది. కనుక ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధవహిస్తుంది. కావలసిన ఇన్ ఫ్లాక్చర్ బిల్డ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధవహిస్తుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- జిల్లాలవారీగా మార్కెటింగ్ సెంటర్స్ గురించి వారు చెప్ప లేదు. మీగతా వివరాలు చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్థనరెడ్డి:- అన్ని విషయాలలోనూ శ్రద్ధవహించడం జరుగుతుంది. ఇంకా 50 శాతం కనూన్స్ రాష్ట్రం దాటిపోతున్నాయి. ఆ ఎంప్లాయిమెంట్ పోతోంది. కాబట్టి రీలింగ్ సెంటర్స్ కావాలి.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (సిరిపూర్):- అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా అటవీ ప్రాంతాలలో పట్టుకాయల ఉత్పాదనకు మోడుగ చెట్లను ఉపయోగిస్తారు. అయితే ఈ మధ్యకాలంలో చెట్లను సమూలంగా నరికివేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతాలలో గిరిజనులకు ఉపాధికల్పించేందుకు గాను మల్లర్తోటలు పెంపదానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- గిరిజనులకు మల్లర్తోటలు పెంపకం కోసం కావలసిన అగ్రికల్చర్ ప్రాజెక్ట్ స్కేము క్రింద సదుపాయాలున్నాయి. ప్రభుత్వం వారికి కావలసిన సహకారం ఇస్తుంది.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- చెట్టుబడి లేకుండా, ఉన్న చెట్లను ఉపయోగిస్తున్నారు ఫారెస్ట్ ఏరియాలలో మోడుగ చెట్లను కొట్టివేయకుండా చేస్తే సాగుంటుంది.

(జవాబు లేదు)

శ్రీ డి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):- పట్టుకాయలు ఉత్పత్తి చేయడం మనం రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నప్పుడు, దారం తయారుచేసే పరిశ్రమ మన రాష్ట్రంలో పెట్టినప్పటికీ

బెంగళూరు నుంచి వ్యాపారులు వచ్చి రైతులవద్ద మార్కెట్ రేటు కంటే తక్కువకు కొంటున్న విషయం వాస్తవం కదా? రైతులకు దారం తయారుచేయడానికి గిట్టుబాటు ధర రావడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకుంటుందా? ఈ మధ్యన కేంద్ర ప్రభుత్వం షేనా నుంచే 200 టన్నుల దారం తెప్పించి, కర్షాటకలో రేటు పెరగకుండా ఉండడానికి గాను ఇచ్చింది. మన ప్రభుత్వం కూడా ఆ విధంగా చేస్తుందా? కిలో సిల్క్ ధర రూ. 2200 ఉంది. చర్య తీసుకోకపోతే ఆందోళన వస్తుంది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ముందే అంగీకరించాము. కర్షాటకకు కకూన్స్ వెదుతున్నాయి. అక్కడ అమ్మకాలు జరుగుతున్నాయి. సిల్క్ ఇంపోర్ట్ గురించి చెప్పారు. తరువాతి ప్రశ్నలో వస్తుంది. అప్పుడు చెబుతాను.

శ్రీ సిపాఠ్. విద్యాసాగరరావు:- మౌళిక సదుపాయాల గురించి మొదటే అడిగాను. దాని గురించి వారు చెప్పలేదు. ఉదాహరణకు కరీంనగర్ జిల్లా మహదేవ్ పూర్ లో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లు ఎక్కువగా ఉన్నారు కనుక ప్రభుత్వమే భూమి సేకరించి, ప్రత్యేకంగా ఒక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించారు. దాని గురించి చెబుతారా?

మిషన్ స్పీకర్:- ఎ.డి., సెరికల్చర్ క్రియేట్ చేయాలంటున్నారు.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- విద్యాసాగరరావుగారు ప్రశ్న అడిగితే చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. చెప్పలేదనడం భావ్యంకాదు. స్పెసిఫిక్ గా వారిడిగిన దానికి ఆర్డర్ చేసి ప్రభుత్వం ఎనాన్స్ చేసింది. ఇంప్లీమెంటేషన్ ప్రోగ్రామ్ జరగజేయడం జరుగుతుంది.

మిషన్ స్పీకర్:- బేకప్ చేస్తున్నారు.

ముడిపట్టు దిగుమతిపై నిషేధం.

44-

*5445-(ఆర్)-శ్రీ డి. నాగిరెడ్డి:- పట్టుపరిశ్రమ, స్వయం ఉపాధి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) పట్టు ఎక్స్‌పోజి లేకపోవటమేకాక, ఇతర దేశాల నుండి ముడిపట్టు దిగుమతిని నిషేధించినందున మన రాష్ట్రంలో పట్టునేత పరిశ్రమ సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సంక్షోభం నుండి పరిశ్రమను కాపాడుటకై తీసికొనదలచిన చర్యలేవీ?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- (అ) (ఆ) దేశీయ వినియోగం కోసం ముడి సిల్కును దిగుమతి చేసుకొనే విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందింది. దేశీయ సిల్కు పరిశ్రమను కాపాడేందుకు వేరుగా ఎగుమతి చేసేందుకు మాత్రమే ముడిసిల్కు దిగుమతిని అనుమతించడమయింది. అయితే, వ్యాధులు ప్రబలినప్పుడు, అనావుష్టి పరిస్థితులు నెలకొన్నప్పుడు దేశంలో ముడి సిల్కును అనావాగమైన కొరత ఏర్పడుతుంది. కేనల్మెంటుగూ ఏకేన్సి అయిన కేంద్ర సిల్కు బోర్డు ద్వారా దేశీయ వినియోగానికి ముడిసిల్కును దిగుమతి చేసుకొనడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతిస్తుంది.

దేశంలో ముడిసిల్కు ఉత్పత్తి ఏజెంటుగా పెరుగుతున్నది. 1989-90 సంవత్సరంలో 10,905 టన్నులు, 1990-91 సంవత్సరంలో 11,487 టన్నుల ముడి సిల్కు ఉత్పత్తి అయింది. రాష్ట్రంలో 1989-90లో 330 టన్నుల నుండి 1990-91లో 392 టన్నుల వరకు ముడిసిల్కు ఉత్పత్తి స్థిరంగా పెరుగుతున్నది. 1991-92వ సంవత్సరంలో జనవరి 92 మాసాంతానికి 353 టన్నుల ముడిసిల్కు ఉత్పత్తి చేయబడింది. ప్రస్తుతం పట్టు పరిశ్రమదారులు సిల్కుచేనేత సహకార సంఘాల లిమిటెడ్ (సెరిఫెడ్) ధర్మవరంలో చిన్న తరహాలో ఒక సిల్కు ఎక్స్‌పోజిని నిర్వహిస్తున్నది. దీనివల్ల రేలర్లు వారి సిల్కును మార్కెటు చేయడానికి, వేవర్లు వారికి అవసరమైన ముడిసిల్కును సేకరించడానికి వేలపుతున్నది. సెరిఫెడ్, సిల్క్ ఎక్స్‌పోజి 1990-91లో రూ. 524.00 లక్షల విలువగల 64016 కిలోల సిల్కు వ్యాపారాన్ని నిర్వహించింది. 1991-92న సంవత్సరము జనవరి 92 నాటికి సిల్క్ ఎక్స్‌పోజినందు రూ. 646.74 లక్షల విలువగల 58,512 కేజీల సిల్కు వ్యాపారాన్ని నిర్వహించింది. జాతీయ పట్టు పరిశ్రమ క్రింద ధర్మవరంలో అన్ని సౌకర్యాలుగల సిల్క్ ఎక్స్‌పోజిని, సిల్కు కండిషనింగ్, టెస్టింగ్ హౌస్‌ను ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది. దాని అంచనా వ్యయం రూ. 88.26 లక్షలు.

1991-92వ సంవత్సరంలో ఫిబ్రవరి 92 మాసాంతానికి సిల్కుదారం ధరలో పెరుగుదల కనిపిస్తున్నప్పటికీ మార్చి 92 నెలలో సిల్క్దారం ధర తగ్గి చరకా సిల్క్ రూ. 900 లకు, ఫిలేచరు సిల్క్ రూ. 1100 లకు లభ్యమగుచున్నది.

భారత ప్రభుత్వము జనవరి 92 మాసాంతములో సిల్క్ దిగుమతిని అనుమతించినది. సెరిఫెడ్ వ్యారా 20 టన్నుల ముడిసిల్క్‌ను దిగుమతి చేసుకొని చేనేతదారులకు పంపిణీ చేయటానికి నిర్ణయించడమైనది. అయినప్పటికీ ముడిసిల్కు ధర తగ్గుటవలన, మార్కెటునందు అధిక నిల్వలుచేరుట వలన ముడిసిల్కు దిగుమతి విషయం పునరాలోచనలో కలదు. ఈ విషయమై త్వరలో నిర్ణయము తీసుకొనబడును.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- ధర్మవరంలో సెరిఫెడ్ నడుపుతున్న ఎక్స్‌పోజి చాలా చిన్నది. కనుక ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేదనే ఉద్దేశ్యంతో, ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇంకా బిల్డింగ్ కావాలనే ఉద్దేశంతో, ఈ ఎక్స్‌పోజిని నిర్మించడం, ప్రారంభించడం అలస్యం అవుతోంది. అక్కడ బాడుగ భవంతులలో అయినా వెంటనే ఫుల్‌స్కెల్డ్ ఎక్స్‌పోజిని ప్రారంభిస్తారా? కేంద్ర ప్రభుత్వం ముడిసిల్క్ దిగుమతికి అనుమతించకపోవడంవల్ల కాదు కేవలం వ్యాధులు ప్రబలినందువల్లనే ఈ యార్ని రేటు పెరిగిందని చెబుతున్నారు. ఎన్ని వ్యాధులు ప్రబలినా దేశంలో ముడిసిల్క్ 1989 నుంచే 92 వరకూ గణనీయమయిన సంఖ్యలో పెరిగిందని వారే చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటోంది - కేవలం దిగుమతులను నిషేధించడంవల్లనే ఈ యార్ని రేటు పెరిగి పోయిందని. దిగుమతులను నిషేధించినందువల్ల కాదు గత 8 నెలల కాలంలో ఒక కిలో 800 నుంచి 1800 వరకూ ఫిలేచర్ యార్ని రేటు 1100 నుంచే రెండు వేల వరకు ధర విపరీతంగా పెరిగి పట్టు చేనేత పరిశ్రమ విపరీతమయిన సంక్షోభంలో పడిపోయింది. కేవలం ఈ మధ్య 20 టన్నులు మాత్రం ముడిపట్టును దిగుమతి చేసుకోవడానికి కేంద్రం అనుమతించింది; అంటున్నారు. 20 టన్నులు కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అయితే వారంరోజుల ఘర్కెటింగ్‌కు సరిపోతుంది. పట్టు చేనేత పరిశ్రమ సంక్షోభంలో పడిపోతుంటే ఉండాలంటే ఈ మార్కెటును క్రమబద్ధం చేయాలంటే, ఆకలిపావులు రాకుండా ఉండాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గట్టిగా చెప్పి ఏరకంగానైనా దిగుమతుల నిషేధాన్ని తీసివేయాలి.

దిగుమతులు క్రమంగా ఉండేట్లు చూడాలి. మార్కెటు కూడా క్రమబద్ధం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. క్రమబద్ధం చేస్తారా, లేదా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ధర్మవరంలో త్వరలో సిల్క్ ఎక్స్‌పెండికి కావలసిన కార్యక్రమం మొదలు పెడతాము 88 లక్షల స్కేమ్ అని చెప్పడం జరిగింది. వారు సిల్క్ ఇంపోర్ట్ గురించి అంటున్నారు. ఇంపోర్ట్ కి ఎక్కడా కూడా రిస్క్ ట్యాక్స్ లేదు. ఇంపోర్ట్ ఆర్ ఎక్స్‌పోర్ట్ పర్మిట్ హండ్రెడ్ పర్సెంట్ ఎంత కావాలంటే అంతా ఇంపోర్ట్ పర్మిషన్ ఉంది. ఇప్పుడు 20 టన్నులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. వారు అన్నట్లు 200 టన్నులు దేశంలో మొత్తం ఇంపోర్ట్ చేయడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. దానిలో 20 టన్నులు ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఇంపోర్ట్ చేసుకోవడానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఎప్పుడంటే అప్పుడు ఇంపోర్ట్ చేసుకోవచ్చు. ఈ రోజుంటే ఈరోజు నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. ధరలు పడిపోతున్నాయి కనుక దాని దృష్ట్యా కేవలం ఇంపోర్ట్ చేసుకోవడంవల్ల రైతులకు ఇబ్బంది కలుగనీయవద్దు. అది కూడా ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి వస్తుంది. కనుక దానిని పరిశీలించి సరయిన నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీమతి ఇ. నీతారావమ్మ (కూచినపూడి):- ఈ సిల్క్ ధరలు పెరిగిపోవడంవల్ల ముఖ్యంగా మహిళలు ఇబ్బందిపడుతున్నారు. అన్ని వస్తువుల ధర పెరిగిపోతున్నది. సిల్క్ రేటు కూడా పెరిగిపోతున్నది. పెళ్ళిళ్లు చేయాలంటే అధికంగా, వరకట్నాలు ఎలా ఉన్నాయో తమకూ తెలుసు. అందరూ చూస్తూనే ఉన్నారు. అలాంటి పరిస్థితులలో ఈరోజు సిల్క్ ధర ఈ విధంగా పెరిగిపోతుంటే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టుమీసుకు కూర్చుంది. ఒక చీర కొనాలంటే ఇదివరకు రూ. 400లు ఉన్న చీర ఈరోజు రూ. 1000లకు ఖరీదు చేస్తున్నాము. ఈ సందర్భంలో మహిళలకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో ధరలు తగ్గించవలసిన కర్మవ్యం. సబ్సిడీ కూడా ఇవ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇక్కడే ఉన్నారు. మహిళలంటే చాలా అభిమానం అని చెబుతున్నారు. ఈ విధనాలో మహిళ ఒక చీర కూడా కొనుక్కునే పరిస్థితిలో లేదు, సెరికల్చర్ విషయంలో కొద్దిగా ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

మిషన్ స్పీకర్:- ఆదవాళ్ళకు అన్యాయం జరగకుండా చూడమన్నారు.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ఆప్టోవారు 30 శాతం ప్రత్యేక కన్వెషన్ పెడుతున్నారు. సోదరీమణులు కాటన్ చీరలు ధరిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీమతి డి. శమంతకమ్మ (సింగనమల):- నీతారావమ్మగారు చాలాసార్లు పట్టు చీరలపైన ఇక్కడ ఆరోపణలు చేయడం జరిగింది. కనీసం ఇప్పుడయినా ధరలు తగ్గించి నట్లయితే ఆమె పట్టుచీరలు కొనడానికి వీలవుతుంది. ఆప్టోలో రిడక్షన్ అంటున్నారు. కానీ నన్ను రాజకుమారిగారు అక్కడకు తీసుకువెళ్ళారు. పట్టుచీరల కన్నా మామూలు చీరలు కూడా ధరలున్నాయి. పట్టుచీరలతో సమానంగా కాటన్ చీరలు ఖరీదున్నాయి. కాబట్టి దయచేసి ధరలు తగ్గించండి. పి.ఐ.సి.సి.కి అందరూ తెల్లచీరలు కట్టుకోవాలంటున్నారు. పట్టుచీరలు ఇస్తే, మంత్రిగారు ధరలు తగ్గిస్తే తెల్ల పట్టుచీరలు కొనడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ధరలు తగ్గించే విషయం నా చేతులలో లేదు. తెల్లచీరలు విషయం గురించి మేము ఆలోచిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు సంతోషం ఏమంటే శమంతకమణిగారు అర్థం చేసుకున్నారు.

ఎఫ్.ఎస్.ఐ. పెంపు

45-

*5783- సర్వశ్రీ కె. సాయిరెడ్డి (హుజూరాబాద్), జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం), జి. ముకుందరెడ్డి (పెద్దపల్లి), జి. నాగిరెడ్డి:- పురపాలక శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నీవాసార్థమైన అపార్డుమెంటుల ఖరీదును తగ్గించుటకు ఎఫ్.ఎస్.ఐ.ని 1 1/2 రెట్ల నుండి 3 రెట్లకు పెంచుటకు ప్రభుత్వము వద్ద యేదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) లేనిచో, అందుకు గల కారణములేవి?

మునిసిపల్ పరిపాలనా శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి):-

(అ) లేదండీ.

(ఆ) నేటి సరఫరా మురుగు నీటి పారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి, రోడ్లు మొదలైన మౌలిక సదుపాయాలు ఎఫ్.ఎస్.ఐ. ప్రమాణాల పెంపుదల అవసరాలను తీర్చడానికి సరిపడినంతగా లేవు. మౌలిక సదుపాయాలను సరిపడినంతగా పెంచకుండా ఎఫ్.ఎస్.ఐ. ప్రమాణాలను పెంచడం వల్ల మార్పు చేయటానికి వీలులేని తీవ్ర పరిమాణాలు ఏర్పడతాయి. జాతీయ పట్టణీకరణ సంఘం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన తమ నివేదికలో గరిష్ఠ ఫోర్స్ స్పేస్ ఇండిక్సు 1:1 నుండి 1:1.5 వరకు వుండాలని సూచించింది.

శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి:- జి.ఓ.ఎం.ఎస్.సెం. 75 ప్రకారం 1000 స్క్వేర్ మీటర్ల కన్నా ఎక్కువగా ఉన్న ప్లాట్స్ గ్రూప్ హౌసింగ్ స్కేమ్ క్రింద వర్తిస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వం సూచించిన విధంగా 12వ తేదీ ప్రకారం ఈ 1000 స్క్వేర్ మీటర్ల పరిధి ఏదయితే ఉన్నదో దానికి ఎస్.ఎఫ్.టి. టేబిల్ ఏ విధంగా వర్తిస్తుంది? అదే విధంగా మునిసిపల్ వారు గ్రూప్ హౌసింగ్ కొరకు రోడ్ల కొరకు ల్యాండ్ ఎక్వయిర్ చేస్తున్నారు. దానిని ప్రస్తుతం ఉన్న విడ్త్ని కూడా ఎక్వయిర్ చేస్తున్నది. ప్రపోజ్డ్ విడ్త్ ఎందుకు కన్స్ట్రక్ట్ చేయడం లేదు? జి.ఓ.ఎం.ఎస్.సెం. 77 ప్రకారం పట్టణంలో ఉన్న నగరంలో ఉన్న బంజారా పార్క్, జూబిలీ హిల్స్కు 1:1 వర్తిస్తుంది. ఈ పరిస్థితి మొత్తం నగరంలో వర్తించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- దీనికి కొన్ని పూర్వాపరాలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంటుంది. 1981లో మొదటిసారిగా జోన్డ్ రెగ్యులేషన్స్ ఇంప్లెమెంట్ చేసాము. అప్పుడు రెసిడెన్షియల్ వాటికి 1:2 కమర్షియల్ వాటికి 1:2.5 ఏర్పాటు చేసారు. దాని తరువాత keeping in view of ever increasing needs of the fast growing urban population orders were issued. దాని తరువాత 1987లో రెసిడెన్షియల్ అండ్ కమర్షియల్కు 1:1.5 చేయడం జరిగింది. తరువాత 6.5.89లో దానిని మళ్ళీ పెంచడానికి 1:2 రెసిడెన్షియల్ కొరకు 1:2.5 కమర్షియల్ టెర్రింగ్స్ కొరకు

సపరేట్ ఏరియాను ఇడెంటిఫైచేసి దానిని ఇంప్లీమెంట్ చేయాలని అనుకున్నారు. ఏరియాను 9.20 ఇడెంటిఫై చేయలేదు. అది అట్లాగే అబేయన్స్ లో ఉండిపోయింది. మొన్నటివారి క్యాబినెట్ తో ముందు ఈ విషయం వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సబ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సబ్ కమిటీ కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నది. ఆ నిర్ణయాల ప్రకారంగా చాలా మందిని ఎంగ్లంప్షన్ చేయడం జరిగింది. బీబీడర్స్ ఎసోసియేషన్ వారిని ఎంగ్లంప్షన్ చేయడం జరిగింది. ఇన్ సర్వీస్ అఫ్షయర్స్ కన్సర్వేషన్ విత్ దిస్ సబ్జెక్ట్. దానికితోడు జోనింగ్ రెగ్యులేషన్స్ అండ్ అదర్ మెట్రోపాలిటన్ సిటీస్ ఇంక్లూడింగ్ బెంగళూరు మెట్రోపాలిటన్ సిటీ. దానికి తోడు కమీషన్ ఆఫ్ ఆర్గనైజేషన్ రిపోర్టును కూడా పరిశీలించి సమగ్రంగా వివరించడం జరిగింది. కాన్సిల్ ఆఫ్ ద మినిష్టర్స్ దానిని ఆమోదించడం కూడా జరిగింది. దీని ప్రకారంగా ఇంటినేష్ పాపులేషన్ డెవలప్ ఏరియాస్, సెంటర్లీగ్ అడ్మినిస్ట్రేట్ ఏరియాస్ అండ్ అదర్ ఏరియాస్ అని మూడు జోన్స్ చేయడం జరిగింది. ఈ మూడు అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ ఏరియాస్ కు, విశాఖపట్టణం అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీకి జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం.75, తేదీ 6-2-92 వర్తిస్తుంది. మిగతా వాటికి పాత జి.ఓ.నె వర్తిస్తుంది. ఈ జి.ఓ.లో కూడా రోడ్ విడ్త్ ను బట్టి, బ్లాక్ స్కేజీను బట్టి, డెన్సిటీ ఆఫ్ పాపులేషన్ ను బట్టి మరి పోస్టరింగ్ పెన్స్ ఇండెక్స్ ను బట్టి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ మూడు వూడా ప్యాంథాలలో రెసిడెన్షియల్, కమర్షియల్, అండ్ నాన్ రెసిడెన్షియల్ బిల్డింగ్స్ డిపెండింగ్ అపాన్ రోడ్ విడ్త్, ప్లాట్ స్కేజీ, మరియు లొకేషన్ ఆఫ్ ది స్కేట్ స్పెషల్ డెవలప్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లెక్ ఇన్నర్ రింగ్ రోడ్స్ అండ్ 150 ఫీట్ అండ్ నేషనల్ హైవేస్ ఎఫ్.ఎస్.ఐ. 2 ఈజ్ పర్మిజబుల్. 1.75 నుండి 2 వరకు కూడా రోడ్ 150 ఫీట్ వుంటుందో దానికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఎఫ్.ఎస్.ఐ. దీని ప్రకారం ఫోర్ సెన్ 1.1 వుంటే 1.5 వరకు పెంచారు. కానీ 1.5 ఎక్కడో నేషనల్ హైవేస్ మీద 150 ఫీట్ రోడ్డు వున్న పరిస్థితులలో స్పెషల్ పర్మిషన్ జి.ఓ.లో అందరికీ వున్నదా? లేక స్పెషల్ పర్మిషన్ అనే గవర్నమెంట్ దగ్గర ఏమయినా డిస్ క్రిక్షనరీ పవర్స్ వున్నవా? ఇది జనరల్ గా అందరికేనా? అధ్యక్షా, మా డ్యూటీ వచ్చింది బంజారా హిల్స్, జూబ్లీ హిల్స్ లలో కూడా 1.1 వుండాలనేది 1.125 వుండాలనే నిర్ణయాన్ని ఈ మధ్యన అక్కడ కూడా 1.5 కు 1.15 కు మార్చాలనే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తున్నదని మాకు తెలిసింది. ఇది వాస్తవమేనా? కొన్ని సెన్సిటివ్ కేసులలో ముఖ్యమంత్రిగారు డిస్ క్రిక్షనరీ పవర్స్ ఉపయోగించి దానిని 1.15 ను 1.2 వరకు 2.5 వరకు కూడ ఇచ్చినట్లు కొన్ని విషయాలు తెలిసాయి. కాబట్టి అలాంటివి ఎన్ని వున్నాయి? ఏ, ఏ చోట్ల ఇచ్చారు?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్న రఘుమారెడ్డిగారు చేశారు. బంజారా హిల్స్ లో ప్రత్యేకంగా 1.5 వరకు పెంచాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి లేదు. ఇప్పుడు వర్గీకరణ చేసిన స్పెషల్ ఏరియాస్, లేక ఇంటినేష్ డెన్సిటీ పాపులేషన్ వున్న ఏరియాస్, అదర్ ఏరియాస్ చేసినారో ఇప్పుడు ఇన్నర్ రింగ్ రోడ్స్, బాటర్ రింగ్ రోడ్స్ మీద 1.75 కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో 2వరకు కూడా స్పెషల్ సాంక్ష్ య్స్ కాదు అది పర్మిజబుల్. అక్కడ గవర్నమెంట్ లిమిట్ ప్రకారం పర్మిజబుల్ వున్నది. స్పెషల్ పర్మిషన్ అనేది ఏమీ పెట్టుకోలేదు. కొన్ని సందర్భాలలో రోడ్ వెడనీంగ్ లో వేగి ఆఫ్ కాస్ట్ సరెండరింగ్ చేసినప్పుడు పెద్ద మొత్తంలో అతనికి డబ్బులు ఇచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు డబ్బు ఇవ్వడానికి బదులు ఏమయినా కొన్ని కన్సెషన్స్ తప్ప వేరే పరిస్థితులలో వేరే విధంగా స్పెషల్ కన్సెషన్స్ అనేవి ఏమీ వుండవు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ మధ్యన రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్స్ మార్పాము, కొత్త నిబంధనలు వచ్చాయని మంత్రివరులు తెలిపారు. దీనికి పూర్వం కొంత మంది ఇళ్ల స్థలాల కొనుక్కోలేక ప్లాట్స్ కట్టుకుందామనే ఉద్దేశ్యంతో ధరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం రూల్స్ మార్చినందువలన వారు న్యూ రూల్స్ క్రిందకు రారు. అలాంటివారి పరిస్థితి కూడా గమనించి రిలాగ్జేషన్ ఇస్తారా? విజయవాడ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చింది. అది వారి దగ్గర పెండింగ్లో వున్నది. ప్యూవేట్ వ్యక్తులందరు కలిసి ప్లాట్స్ కట్టుకొనుటకు స్థలం కొనుక్కొని ధరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారు. తదుపరి దిలే అవడం మూలాన మరల కొత్త రూల్స్ తీసుకువచ్చి వాళ్లను అయోమయ పరిస్థితులలో పెట్టారు. వారు కొంత ఇన్వెస్ట్మెంట్ వున్నారు. వాళ్లందరు ఉద్యోగస్థులు. వాళ్లకు అకామిడేట్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- విద్యాధరరావుగారు ఇదివరకే రిప్రజెంట్ చేశారు. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది. ఈ విషయం గురించి మా అధికారులతో చర్చిస్తున్నాను. ఈ డి.ఓ. ఇష్యూ కాకముందే కొందరు ఖరీదు దారుల దగ్గర నుంచి అడ్వాన్స్లు తీసుకున్నారు. ఒక కట్ ఆఫ్ డేట్ ఏర్పాటుచేసి అంతకు ముందు మాకు వచ్చిన అప్లికేషన్లను పరిశీలన చేస్తాము. ఎందుకంటే కొన్ని ఇబ్బందులు వుంటాయి. అదివరకు డి.ఓ. ప్రకారంగా ఎక్కువ ఫోర్సులు వస్తున్నాయని అడ్వాన్స్ తీసుకున్నారు. వాళ్లు కోర్టుకు వెడితే బిల్దర్స్, డివాళా తీస్తారు. అందుకనే ఒక కట్ ఆఫ్ డేట్ ఏర్పాటుచేసి దాని లోపల వచ్చిన ధరఖాస్తులను సవరిస్తేగా పరిశీలిస్తాము. మెరిట్ ఆఫ్ ది కేసులను ఎప్పుడు ప్రత్యేకంగా పరిశీలిస్తాము.

LEASED LANDS IN SECUNDERABAD CITY

46-

*5449-(E)-Q.- Smt. J. Geeta Reddy (Gajwel), Smt. Mary Ravindranath (Secunderabad) and Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) what is the future policy of Government regarding leased lands particularly in Secunderabad;

(b) whether there is any ban on extension of lease period;

(c) if so, whether Government is contemplating to sell the leased lands to the lease-holders;

(d) whether Government is giving permission to construct in these lands; and

(e) the action initiated against persons and officials involved in unauthorised construction?

Minister for Revenue (Sri D.L. Ravindra Reddy):-

(a) The proposal for sale of the Government leased lands in the retroceded area of Secunderabad governed by the

Provision of A.P. (Secunderabad Area) L.A. Rules, 1976 to augment the resources of the State is under consideration of the Government. A Policy decision is yet to be taken in this regard.

(b) No Sir.

(c) As at (a) above.

(d) The Commissioner of Land Revenue is the competent authority, to issue No Objection Certificates to the lessees who have not violated any conditions of the lease deed for construction in the leased lands.

(e) Resumption orders have been issued and the possession of the leasedland with structures has been taken over in one case. The Commissioner, Municipal Corporation of Hyderabad has also been asked to cancel permission for unauthorised construction. As regards involvement of Officials in unauthorised constructions, there are no instances.

4.30 Dr J. Geetha Reddy:- I want to talk about the lease of lands. Are you selling leased lands? Are you going to implement the D.D.A. pattern? ఆ ప్యాటర్న్ మనం ఇంప్లీమెంట్ చేయబోతున్నామా? చేయాలనుకుంటే ఎంత త్వరలో ఇంప్లీమెంట్ చేస్తాము. నాకు హామీ ఇవ్వాలి. Can the Minister give an assurance to the effect that at what time will he implement the D.D.A. pattern? For question 'B' he said 'no'. It has come to my notice that leases are not taking place. So, what the Minister proposed to do for that?

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- Commissioner of Land Revenue is the competent authority to issue no objection certificate. As regards the conversion of those leased lands, the C.L.R. has sent a proposal to the Government and it is under examination. We will definitely take a decision within a short time.

Dr. J. Geetha Reddy:- I have sent a representation on the D.D.A. pattern.

Sri D.L. Ravindra Reddy:- It is a fact. C.L.R. is examining the D.D.A. pattgern. It is before the Government. We will taken a decision within 4 or 5 months.

Dr.J. Geetha Reddy:- I would like to ask about the implementation.

Smt. Mary Ravindranath:- Just now the Minister for Revenue had stated that the leased lands in Secunderabad City will be sold to lease-holders. But before that, some unauthorised constructions are coming up because of the delay of the Government in selling these lands to the lease-holders. The Municipal Corporation is also giving permissions for construction of unauthorised buildings because of the lacuna. We would like to know the policy decision of the Government in this regard.

Dr.D.L. Ravindra Reddy:- Earlier there was a delay. Now we are giving permissions for the extension of renewals of the lease.

Smt. Mary Ravindranath:- There are instances in Maredpally, since the lease is not renewed, unauthorised constructions are taking place and the Minister has not said anything about it.

Mr. Speaker:- He will reply.

సిపావ్ విద్యానాగరరావు:- సర్, మంత్రిగారు చాలా జాగ్రత్తగా, శ్రేమతి గౌరవరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు యివ్వకుండా, అనుబంధ ప్రశ్నలకు చూడా సత్యధారం అయిన సమాచారం యిచ్చారు. అధ్యక్షా, జంటనగరాలలో న్యాయం ఒక విధంగా లేదు. సికింద్రాబాద్ లో ప్రభుత్వభూములు లేట్ కు యిచ్చారు 90 సంవత్సరాల వరకు లేట్ కు యిచ్చారు. ప్రతి 30 సంవత్సరాలకు ఒకసారి లేట్ రెన్యూ చేసుకోవాలి. 90 సంవత్సరాలు లేట్ లో వున్నవాళ్ళ గురించే నేను గానీ, గౌరవరెడ్డిగారు గానీ అడిగేది, వారి సమస్య దీని గురించే land to the tiller. ప్రత్యేకించి సికింద్రాబాద్ లోని కొలు భూమి విషయంలో ప్రభుత్వ భవిష్యత్ విధానం ఏమిటి? ఇది సికింద్రాబాద్ లో నివసిస్తున్న లక్షలాది మంది పౌరుల సమస్య. It is deemed to be given to the lease-holder. ఈ రెండు మూడు రోజులలో ఇంత ఇంఫార్మేట్ ప్రశ్న రాలేదు. సికింద్రాబాద్ లో వున్న లక్షలాది మంది కొలుకు తీసుకొని ఉంటున్నారు. వాళ్ళ బిడ్డల ఇల్లు అమ్ముకొని చేయాలి. అమ్ముకోవాలంటే ఏ విధంగా అనే వద్దేశ్యంతో వాళ్ళు వున్నారు. కొలుకు తీసుకొని హౌసెషన్ లో ఉన్న లక్షలాది మందిని ఓనర్స్ గా డిక్లర్ చేస్తారా? "సికింద్రాబాద్ ప్రాంతంలోని తిరిగి యిప్పివేసిన ప్రభుత్వ కొలుభూములు 1976, ఆంధ్రప్రదేశ్ (సికింద్రాబాద్ ప్రాంతం) భూసేకరణ నియమావళిలోని నిబంధనల క్రిందకు వస్తాయి. రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరులను పెంపొందించే ఉద్దేశ్యంతో, వేటిని విక్రయించాలనే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది" అని అన్నారు. అయ్యా, ఎవరు అడిగారు సార్ మీమ్మలను ఈ ప్రశ్న? ఈ తీసుకున్న భూములు ప్రభుత్వం అమ్ముకోవచ్చు. ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంక్షోభంలో వుండి కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ భూములను తీసుకొని అమ్ముకుంటుందా? లక్షలాది మంది లేట్ లో వున్నారు. వారికి ఎలాంటి న్యాయం చేస్తున్నారు టెనెంట్ భూమిలో ఒక్కరోజు టెనెంట్ గా వున్నప్పటికీ ఆయన లేజు హోల్డరుగా పరిగణించవచ్చునా? ఇటువంటి పరిస్థితులలో సికింద్రాబాదు ప్రాంతంలో లేజులోని వాళ్ళకు వాళ్ళనే ఓనర్స్ గా డిక్లర్ చేయడానికి ప్రతిపాదన ఉన్నదా? రెండవది. జంటనగరాలలో ఒక నగరం గురించి మనం మాట్లాడుకుంటున్నాం, దయచేసి మంత్రిగారు... ఈ లేట్ లో లక్షలాది కుటుంబాలు వున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం లేట్ కడుతున్నారు. ఇది బీబీష్ గవర్నమెంట్ నుండి వచ్చిన లేజు. మన ప్రభుత్వం కాదు, వాళ్ళను ఓనర్స్ గా డిక్లర్ చేయడానికి చట్టం రూపొందిస్తారా? రెండవది 1976 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భూసేకరణ నియమావళి అన్నారు గదా అందులో ఇదివరకే లేట్ లో వున్నవాళ్ళకు పట్నాలు యిచ్చే పోలిషన్ ఇందులో వున్నదా? మహేంద్రనాథ్ గారు కానీ, తదితర అధికారులు గానీ లేట్ రద్దు చేస్తామని సెట్టమెంట్ యిచ్చారు. ఇది సికింద్రాబాద్ లో లక్షలాది మంది ప్రజల నోట్స్ మన్ను కొడదామనే విధంగా ఉంది. వాళ్ళు భయపడుతున్నారు. ఈ స్టేట్ మెంట్ చూసిన తరువాత బ్యాన్స్ ఫర్ ఆఫ్ ల్యాండ్ గానీ కనస్ట్రక్షన్ గానీ కావడం లేదు. దీని గురించి మీకు ఏమన్నా ప్లాన్ వుందా? ప్రభుత్వ ఉత్తరువులు ఏమిటి? దీని గురించి

పాలన నిర్ణయం తీసుకోలేదు అన్నారు. కాబట్టి సికింద్రాబాదు సభ్యులతో చర్చించి పాలన నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుంది సార్ వేటి సమాధానం చెప్పండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఇదివరకు ఇంపార్లెంట్ క్వశ్చన్ రాకుండా చాలామటుకు మనం సమయం తీసుకున్నామని అన్నారు కనుక....

శ్రీ నిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్ మీకు ఎడ్మిట్ చేసిన ప్రశ్నలు అవన్నీ, నేను మిమ్ములను కించపరిచే విధంగా మాట్లాడలేదు. మీరు ఎడ్మిట్ చేసినవన్నీ బిహ్వంధమయిన ప్రశ్నలే. బిహ్వంధంగా చర్చించాము. ఇది మాత్రం అన్నింటికన్నా బిహ్వంధమయిన ప్రశ్న అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.యల్. రవీంద్రారెడ్డి:- విద్యాసాగరరావుగారి ఆందోళన నాకు అర్థం అయింది. లీజ్ హోల్డర్స్ ను ఫీ హోల్డర్స్ గా చేయాలనే ప్రభుత్వ ప్రయత్నంతో కమీషనరీ ఆఫ్ ల్యాండ్ రికార్డ్స్ ఢిల్లీ పంపించి డి.డి.ఏ. ప్యాట్రన్ ను ఎగ్జామిన్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వున్నాము.

Smt. Mary Ravindranath:- After the expiry of lease period, some of those lands were sold away to others. There are number of instances where the land was sold at higher cost. I request the Minister to clarify this point....whether there is any rule that the land should be sold only to the lease holders?

Mr. Speaker:- The land can be sold only to the lease-holders.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- The lease-holders will be converted into free-holders.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Why don't you declare them as free-holders because they have already paid sufficient amounts.

Dr.D.L. Ravindra Reddy:- There are some conditions for the lease-holders. They have violated those conditions. Any how, we are examining it.

(Q.No. 47--*5775-Q- Postponed)

అంధ్రప్రదేశ్ సంక్షేమ అవసర పాఠశాలలలో పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయుల సర్వీసులను క్రమబద్ధము చేయుట

48-

*5441-(వై)- సర్వశ్రీ కె. విద్యాధరరావు, జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు, కె. కళా వెంకటరావు (వుజుకూరు):- సాంఘిక సంక్షేమశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1984-85, 1985-86 సంవత్సరాలలో ప్రారంభించిన 68 ఎ.పి. అవసర సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలలో నిబ్బందిన జిల్లా కలెక్టరు ఫెర్లూన్ గావున్న కమిటీ తాత్కాలిక ప్రాతిపదికపై నియమించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(అ) అయినచో, వారి ఉద్యోగాలకు సంబంధించి ప్రస్తుత పరిస్థితి యేమి; అనగా కృమబద్ధీకరింపబడినవా లేక ఏకమొత్తపు దినసరి వేతనముపైనా; వారికి చెల్లించుచున్న ప్రతిఫలం ఎంత;

(ఇ) వారి ఉద్యోగాలను కృమబద్ధము చేయుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

సాంఘిక, సంక్షేమశాఖామంత్రి (శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి):-

(అ) జిల్లా ఎంపీన సంఘాలు 1984-85లో కొంతమంది ఉపాధ్యాయులను రెగ్యులరు ప్రాతిపదికపై ఎంపిక చేశాయి. 1984-85, 1985-86 ఆ తరువాత రెగ్యులరు నియామకాలు పెండింగులో ఉన్నందున పిన్సిపాళ్లు, జిల్లా సంఘాలు కొంతమంది ఉపాధ్యాయులను అడివోక్/పార్ట్ టైం ఉపాధ్యాయులుగా నియమించడం జరిగింది.

(ఆ) ఈ అడివోక్/పార్ట్ టైం ఉపాధ్యాయులందరు హ్యాకొర్టు ఆదేశాల మేరకు కొనసాగుతున్నారు. ఈ ఉపాధ్యాయులకు బోధనా పేరియడ్ ఒక్కంటికి రూ. 10/-ల వంతున ప్రతిఫలం చెల్లించడమవుతుంది. అయితే అది నెలకు రూ. 1200/-లకు మించకూడదు. వారి సర్వీసులను రెగ్యులరు చేయలేదు.

(ఇ) రెగ్యులరు నియామక కార్యవిధానంపై వారు నియామకం జరగనందున వారి సర్వీసులను రెగ్యులరు చేసే ప్రతిపాదన ఏమీలేదు. వారు దాఖలుచేసుకొన్న రీటీ పిటిషన్లు హ్యాకొర్టులో పెండింగులో వున్నాయి. హ్యాకొర్టు ఆదేశాల మేరకు ఈ అడివోక్/పార్ట్ టైం ఉపాధ్యాయులు కొనసాగుతున్నారు. అందువల్ల, రాష్ట్ర సాస్నెట్ నిర్వహించిన పరీక్షలకు హాజర్, నియామక విధానంలో ఎంపిక అయిన అభ్యర్థులకు నియామక ఉత్తరువులు జారీ చేయలేదు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా! యిప్పుడు ఉపాధ్యాయులు కానీ నాన్ 9.40 టీవింగ్ స్టాఫ్ ను ఆ రోజు స్కేమ్ పెట్టడంవల్ల వాళ్లని వేసుకొన్నారు. డిస్మిక్టు సెలక్షన్ కమిటీ ద్వారా డిస్మిక్టు కలెక్టరు యొక్క అధ్యక్షతన వేసుకొన్నారు. దాదాపు 7, 8 సంవత్సరములుగా పని చేస్తున్నారు కాబట్టి ఫుల్ టైం క్వాలిఫికేషన్ లేకుండా పోతే వాళ్లను పర్మినెంటు చేయాల్సిన అవసరంలేదు. అయితే ఫుల్ టైం క్వాలిఫైడ్ ఉన్నారో వాళ్లని పర్మినెంటు చేయాడానికి ప్రభుత్వానికి యిబ్బందులు ఏమీ? వాళ్లని పర్మినెంటు చేస్తారా?

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి:- అధ్యక్షా! వాళ్లని అవర్స్ బేసిస్ పైన పేరియడ్ కి 10 రూపాయలవంతున నియమించడం జరిగింది కమిటీ ద్వారానే కానీ వాళ్లను యింటర్వ్యూకి కాల్ ఫర్ చేశాము. వాళ్లు యింటర్వ్యూకి రాకుండా కోర్టుకు వెళ్లి స్టే చేసుకువచ్చి వాళ్లు రానిమీద ఉద్యోగాల్లో కొనసాగుతున్నారు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా! వాళ్లని అవర్స్ బేసిస్ మీద అపాయింట్ చేశామని ఇంటర్వ్యూకి రాలేదని మంత్రివరులు మనవిచేస్తున్నారు. ఇంటర్వ్యూకు ఎందుకు రాలేదండీ? వాళ్లను డిస్మిక్టు సెలక్షన్ కమిటీ కలెక్టరు అధ్యక్షతన పిన్సిపాల్ కలెక్టరు కలసి వాళ్లను కమిటీ అపాయింట్ చేయడం జరిగింది. 5 సంవత్సరాలు పై చిలుకు నుంచి ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. అవర్స్ కాంట్రాక్ట్ బేసిస్ మీద ప్రభుత్వం అనేక ఊటలు యిచ్చింది 3 సంవత్సరాలు కంటే ఎక్కువ పనిచేసినట్లైతే 265 రోజులకంటే ఎక్కువ పనిచేసినట్లైతే 5 సంవత్సరాలు కంటే ఎక్కువ పని చేసినట్లైతే

రెగ్యులర్ వేస్తామని. యితర డిపార్టుమెంటులో మేరు అనేక డి.ఓ.లు యిచ్చి ఉన్నారు. ఈ తగవు కోర్టులో ఉందని చెప్పి సబ్ జ్యుడీస్ అని మంత్రిగారు దాటవేస్తున్నారు. మేరు నిర్ణయం తీసుకోండి వాళ్లు కోర్టులో ఎక్కివేస్తారు, రెగ్యులర్ చేయండి. వాళ్లుకు యిప్పుడు దాదాపు 8 సంవత్సరములు ఎక్స్పీరియన్స్ ఉంది టీచింగ్లో. వాళ్లను కేవలం ప్రిన్సిపాలు చేసింది కాదు. కమిటీ అప్పుడు కూడా సెలక్టు చేయడం వేయడం జరిగింది. కలక్టరు ఛైర్మన్తో డిస్క్రిక్టు కమిటీ ప్రిన్సిపాలు కలసి చేశారు. తమరు కూడా అంగీకరిస్తున్నారు తమ జవాబులో దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు ఒక నిర్ణయం తీసుకొని మేరు రెగ్యులర్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సందిగ్ధంలోపడి వాళ్లు ఉద్యోగాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో తెలియక మేరు కోర్టులో పెండింగ్లో ఉంది అని చెప్పి సరైన నిర్ణయం తీసుకోక వాళ్లు ఇంజనీర్లు తీసుకోకపోవడంతో మౌళిక స్పాండర్లు తగ్గిపోతుంది. రిజర్వ్ డెప్యూ కింటున్నాయి. అందుచేత దయచేసి కన్సీడరు చేయాలని మే ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి కృతజ్ఞతలు తెలిపే తీర్మానానికి జరిగిన చర్చకు సమాధానము యిచ్చినప్పుడు గౌరవనీయులైన సభ్యులు శ్రీ.కె. విద్యాధరరావు లేరు. నేను క్లియరుగా చెప్పాను. Residential Schools meant for S.T.s should be maintained educational standards. వాళ్ల సర్వైస్ రెగ్యులర్ చేయడం అనేది జరగదు. The teacher is a more important person here.

(Interruptions)

Out of 149 teachers, 4 teachers have got the requisite qualifications. Out of the 145 teachers, 74 teachers did not possess the prescribed educational qualification. They have gone to the Court and on the orders of the Court, they are being continued. I do not think any Member of this House, will ask me to take any unqualified man. A fully qualified man should not be sacrificed for such an unqualified man. Kindly bear with us. We will do justice. We cannot sacrifice the educational qualification.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Unqualified teachers were appointed by the committee which are headed by the Collectors. Action should be initiated against such Collectors.

Sri N. Janardhan Reddy:- We will look into it.

ప్రకటన

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సమావేశమును వేక్సింఘుకుగాను బీసీడాడ్ మరియు బుబాగోం ప్రకెసింధుల సభయొక్క సభాపతి రాక గురించి.

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that Miss Occah Seapaul, Speaker, House of the Representatives Trinidad and Tobago is visiting our Assembly. She is just arrived.

I will take up Q.No. 49 (5443) and only one supplementary is allowed.

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు.

జనాభా ప్రాతిపదికపై బలహీనవర్గాలవారి గృహములకు నిధుల కేటాయింపు

49-

*5443-(ఎన్)-సర్వశ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి), తె. రామచంద్రరావు (కొల్లాపూర్), జి. సుధాకరరెడ్డి (బెద్వరంగ), డి. కిరణ్ కుమార్:- కార్మిక, ఉపాధికల్పన, గృహ నిర్మాణ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) జిల్లాల జనాభాను పరిశీలనలోకి తీసుకోకుండా వివిధ జిల్లాలకు ఒకే మాదిరిగా సగటున బలహీనవర్గాల వారి గృహముల కోటాను, అందుకొరకు నిధులను కేటాయింపు చున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సదరు పథకం క్రింద ఒక్కొక్క జిల్లా జనాభా ప్రతిష్ఠా ప్రాతిపదికపై గృహములను, నిధులను కేటాయింపుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

కార్మిక, ఉపాధికల్పన, గృహనిర్మాణ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి):-
(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

డాక్టర్ పి. శంకర్ రావు (షాద్ నగర్):- ఈ వేకర్ సెక్షన్ హౌసింగ్ ప్రోగ్రాము క్రింద ఏదీ అయితే ఇళ్లు యిస్తున్నారు అన్నారో ఎస్.సి., ఎస్.టి. రిజర్వుడు కాన్స్టిట్యూయన్స్లు ఏవయితే ఉన్నాయో అక్కడ ఎస్.సి., ఎస్.టి.లు ఎక్కువ ఉన్న సంగతి మన అందరికీ తెలిసిందే. యిప్పుడు ప్రెజంట్ సిస్టమ్ ఏదీ అయితే ఉన్నచో ప్రతి జిల్లాలో ఏదీ అయితే కోటా యిస్తున్నామని అన్నారో ఆ కోటా ఈ క్వెస్ట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేస్తామన్నారు. దీనివలన ఎస్.సి. ఎస్.టి. పాప్యులేషన్ ఎక్కువ ఉన్న రిజర్వుడు కాన్స్టిట్యూయన్స్లలో ఎస్.సి.లకు ఇన్ జెన్సిటీస్ జరుగుతుంది. వేరే కాన్స్టిట్యూయన్స్లతో సమానంగా వీళ్లు డెవలప్ కాలేకపోతున్నారు. అందు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు రెస్ క్యూ తీసుకొని ఎస్.సి., ఎస్.టి.ల పాప్యులేషన్ ఎక్కువ ఉన్న రిజర్వుడు కాన్స్టిట్యూయన్స్లలో హౌస్ స్కెల్సు కోటా యివ్వాలని మే ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను అధ్యక్షా!

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- బలహీనవర్గాలకు ఇళ్ల స్థలాలలో 50 శాతం హరిజనులకు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఏ నియోజకవర్గాలుగా అయిన ఫస్ట్ ప్రెఫరెన్సు యివ్వడం జరుగుతుంది. 10 శాతం ఎస్.టి.లకు 30 శాతం బి.సి.లకు 10 శాతం ఒ.సి.లకు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఎక్కడైనా హరిజనులు ఉన్న నియోజకవర్గంలో 50 శాతం యివ్వడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker:- She has just arrived to witness the proceedings of our House. On behalf of the Members of this House and on my behalf, I extend hearty welcome to her.

శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, జిల్లాలో జనాభాను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా బలహీనవర్గాల ఇళ్ల కోటాను అందుకు సంబంధించిన నిధులను అయా జిల్లాలకు సగటున

ఒకేరీతిగా కేటాయిస్తున్న మాట నిజమేనా అనే ప్రశ్నకు లేదండీ అని సమాధానము చెప్పారు. అలా అనుకొంటే ఆ పద్ధతి ప్రకారం ఇళ్లు కట్టడానికి గాను లేకపోతే కట్టడానికి సంబంధించి నిధులు కేటాయిస్తూ చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మొన్న కేంద్ర బడ్జెటులో సిమెంటు ధరపెంచడంవల్ల ఏవీ అయితే ఒక్కొక్క గృహానికి 8 వేల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నామో ఆ గృహాలు ఆ ధరకు కావండి. కాబట్టి దీనికి ఇందీరా అవాసయాజన క్రింద మనం ఒక్కొక్క గృహంపైన ఖర్చుపెడుతున్నాము. అవి చాలా బాగుగా ఇళ్లు గట్టిగా కట్టుకొంటున్నారని కాబట్టి అదే పద్ధతిలో బలహీనవర్గాల గృహాలకు కూడా ఈ 8 వేల నుంచి 12 వేలకుచేసి అవకాశం ఉందా?

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 1983-84లో ఒక్కో ఊలాకు 4 వేల ఇళ్లు యివ్వడం జరిగింది. దాని తరువాత బ్యాంక్‌లాగ్ హౌస్‌ను బట్టి మరి అక్కడ ఊలాలో నిర్మించడంలో ఎవరు అయితే బాగా కట్టడం జరుగుతుందో దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని బ్యాంక్‌లాగ్ హౌస్ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఊలాలవారేగా ఎలాబోమెంటు చేయడం జరుగుతుంది. యిది పాపులేషన్ జెసిస్‌లోనే ఎలాబోమెంటు జరుగుతూ ఉంది. మరి గౌరవనీయులైన సభ్యులు చిన్నారెడ్డిగారు సిమెంటు రేటు పెరిగిందని దీనిపైన ఏదైనా రేటు పే చేయగలుగతారా అని చెప్పడం జరిగింది. దానిని పరిశీలిద్దామని మనవిచేస్తున్నాను.

9.50 శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- మంత్రిగారు 50 పర్సంటు కోట్ల యింపార్ట్మెంట్ మంత్రిగారికి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉందని చెప్పారు. సరే ఉండవచ్చు. మేము చాలా సందర్భాలలో ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగాము మాకు యిస్కామన్న యిండ్లు అయినా మాకు యివ్వమని 91-92లో యిస్కామని చెప్పారు కొన్ని యిండ్లు. కాని అవి కూడ యింత వరకు రిలీజుకాలేదు. మార్చి 22 దాటిపోయింది. ఎప్పుడు రిలీజుచేస్తారో కనీసం అది అయినా చెబితే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:- అది పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగితే మాకు కూడ యిస్కామన్నారు, వివక్షత లేకుండా తలా కాస్త యిస్కామని చెప్పారు. అవి అయినా రిలీజు చేస్తారా? ఇంకా వారం రోజులు ఉంది, యింతవరకు రిలీజు కాలేదు. మేరు కమిటీ అయినటువంటి దానిని అయినా రిలీజుచేస్తారా? ముఖ్యమంత్రిగారు నవ్వకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది. Whether you are going to release your quota on this or not in this year.

Mr. Speaker:- Are you going to release?

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:- అది కన్సిడరేషనులో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఈ సంవత్సరం అయిపోయింది, యింకొక వారం రోజులు ఉంది. 92-93 బడ్జెటులో ఏదో 48 కోట్లు కేటాయించామని చెప్పారు. 91-92 బడ్జెటులో యిచ్చినటువంటి యిండ్లను కేటాయించడములో ఆలస్యం జరుగుతున్నది. తద్వారా నష్టం జరుగుతున్నది. ఇప్పటికే ఎస్కలేషనువల్ల కాస్ట్ పెరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారి మరి

కన్సర్వేషన్ మినిష్టరుగారి కోటలు అయినా రిలేజు చేస్తారా? మే యిష్టం వచ్చిన వారికి ఎవరికైనా రిలేజు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- కన్సర్వేషన్ లో ఉంది. The Housing Programme is a continuous programme. It is not going to end by March and start. The previous Government have told something and we have kept up our promises. Similarly this Housing Programme will be continued and this will be distributed soon.

శ్రీ జి. నీతారాం (ఆమదాలవలస):- అధ్యక్షా, ఈ గృహ నిర్మాణంలో 50 పర్సంటు హరిజనులకు యిస్తామంటున్నారు మంత్రిగారు. కాని స్టేట్యూయన్స్ యాక్ట్ ఎహోల్ యూనిట్ క్రింద కిన్సిడరు చేస్తున్నారా, డిస్ట్రిక్ట్ యాక్ట్ ఎహోల్ యూనిట్ క్రింద కన్సర్వేషన్ చేస్తున్నారా లేకపోతే స్టేటు యాక్ట్ ఎహోల్ యూనిట్ క్రింద తేసుకొని 50 పర్సంటు యిస్తున్నారా? రెండవది ముఖ్యమంత్రిగారు తమ సమాధానములో యిటీస్ కంటిన్యస్ ప్రొగ్రెస్ అన్నారు. కంటిన్యూయన్స్ ప్రొగ్రెస్ అన్నప్పుడు ఎందుకు బ్యాకలోగ్ వచ్చింది. ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరము ఎందుకు ఖచ్చితంగా ఎలాబేమంటు యివ్వ లేదు? హౌస్ కేటాయిస్తున్నప్పుడు అక్కడ వున్నటువంటి శాసనసభ్యులకు ప్రయారిటీ అన్నారు. కాని పార్టీవరమైనటువంటి బెనిఫిషరీస్ తిస్తున్న ఫైనల్ టేబుల్ చేయడం జరుగుతున్నది. దీనికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- కాని స్టేట్యూయన్స్ టేబుల్ గాని డిస్ట్రిక్ట్ టేబుల్ గాని స్టేటు టేబుల్ గాని 50 పర్సంటు యిందు అనేది యివ్వడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. నీతారాం:- కొంత కన్ఫ్యూజన్ వస్తున్నది. వారు కాని స్టేట్యూయన్స్ టేబుల్ డిస్ట్రిక్ట్ టేబుల్ అని అంటున్నారు. ప్రభుత్వానికి ఒక స్పష్టమైన విధానం వుండాలి. నియోజక వర్గాన్ని ఒక యూనిట్ క్రింద తేసుకుంటున్నారా? లేక డిస్ట్రిక్ట్ ను ఒక యూనిట్ గా తేసుకొని యీ 50 పర్సంటును కవర్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? వాటిక్ యువర్ సౌండ్?

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- టోటల్ గా స్టేట్ టేబుల్ 50 పర్సంటు యింద్లను హరిజనులకు కేటాయించడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా డిస్ట్రిక్ట్ లో, కాని స్టేట్యూయన్స్ లో అని మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాకలోగ్ ఎందుకు వచ్చిందని వారు అన్నారు. నేను మనవి చేసింది - యీ ప్రభుత్వం రాకముందు యీ హౌస్ కు సంబంధించి ఎంతో బ్యాకలోగ్ వుండినది. అది అంతా హూర్లీ చేసుకుంటూ రావడం జరిగింది. 1, ఏప్రిల్, 1991 నుండి 29 ఫిబ్రవరి, 92 వరకు సుమారు లక్షా 70 వేల యిందు హూర్లీ చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమానికి ప్రోగ్రెస్ యిస్తూ ముందుకు సాగుతున్నది. బ్యాకలోగ్ అంటే యిందాక ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా యిది కంటిన్యస్ ప్రొగ్రెస్. బ్యాకలోగ్ అంటే గత ప్రభుత్వం వదిలిపెట్టిన యింద్లను యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కట్టుకూడదనే వద్దేశం కాదు. ఈ ప్రభుత్వం ఆ యింద్లను కూడ చేపట్టడం జరిగింది. దానివల్ల బ్యాకలోగ్ వుంది. ఇంకా హూర్లీ చేసేవి వున్నవని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వేంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా సభా నాయకులైన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చిన యింగ్లీషు సమాధానానికి నా తేవ్వుమే నట నిరసనను తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ రాష్ట్రం యొక్క రాజ భాష తెలుగు. ఆయనకు రాకపోతే ట్రాన్స్మిలేట్ చేయించండి. లేక పోతే తెలుగును ఎక్స్ వేశామని చెప్పండి. నేకు ఇంగ్లీషు రాదు గాబట్టి నేను అంటున్నాను అనవచ్చు. అవును, నాకు ఇంగ్లీషు రాదు, నేను ఒప్పుకుంటాను. మీరు బహు భాషా పండితులు కావచ్చు. కానీ మీరు రాజ భాషలో అన్నర్ యివ్వాలి. ఇదివరలో ముఖ్య మంత్రిగారు ఎప్పుడు చెప్పలేదు, తెలుగులో చెప్పేవారు. ఇప్పుడు ఎందుకు యిట్లా చెబు తున్నారో అర్థం కావడంలేదు. తమరు రూలింగు యివ్వాలి - యికనుండి మంత్రులు ఖచ్చితంగా తెలుగులోనే సమాధానం చెప్పాలి అని - పోతే కంటిన్యస్ ప్రాసెస్ అన్నారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- అదీ ఇంగ్లీషు: I said, you please resume your seat please. Mr. Seetharam, I have already promised. Please resume your seat.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- 91-92వ సంవత్సరములో మే టిల్లాకు యింత కోటా కేటాయించామని వ్యాసిన ఉత్తరాలు ఉన్నవి. అలాంటప్పుడు మా హక్కులు ఉల్లంఘించబడినవి అనుకోవాలా లేకపోతే ప్రభుత్వం మాకు తప్పిందనుకోవాలా? ఇన్ని యిచ్చామని చెప్పడం ఎందుకు? కంటిన్యస్ ప్రాసెస్ అన్నా ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం పెట్టారు. మమ్ము లను యివ్వమన్నారు, యిచ్చాము. పోతే యిందులో సంగం మీరు పెట్టుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు, గృహనిర్మాణ శాఖమంత్రిగారు, టిల్లా యింচার్స్ మంత్రిగారు పెట్టుకున్నారు. నేను చెప్పేది - ఆవరణలో రుజువు కావాలి. టిల్లా యింচার్స్ మంత్రిగారు మాకు యిచ్చి మూడునెలల్లో పూర్తి కావాలన్నారు. మాకు ఆ రకంగా లెదిర్చు ఉన్నవి. ఆ పద్ధతిలో యిచ్చిన తరువాత యిందుకు కూలగొట్టుకొని పునాదులు కట్టుకున్నారు. కానీ నిమింటు యివ్వడంలేదు. కావాలంటే రుజువు చేస్తాను, కమిటీని వేయమనండి. ఇంతకంటే దారుణం యింకొకటి ఉందా? రేపు వర్షాకాలం వస్తే ఎట్లా యిందుకు కట్టుకోవాలి? ఇప్పుడు ఎండలో ఎందుతున్నారు, వానలు కురిస్తే ఎట్లా? కాదంటే చెప్పండి - నేను చెప్పేది ఎక్జాక్సి ర్షన్ కాదు - నేను అయినా రిజ్లెన్ చేస్తాను, మంత్రిగారు అయినా రిజ్లెన్ చేయాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోండి, రిజ్లెన్ అనే పదం ఇంగ్లీషు.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఎందుకు అన్యాయం చేయాలి? మీరు యిస్తామంటే యిస్తామని చెప్పండి, లేకపోతే యివ్వమని చెప్పండి. కాంగ్రెస్ వారికి గానీ మరొకరికి గానీ ఎవరికైనా యిచ్చుకోండి, కానీ యివ్వకపోవడం అన్యాయం. ఇది పద్ధతి కాదు, ఇది అప్రజాస్వామికం. నిర్ణయం తీసుకోకపోవడం చాలా అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పుడు యిస్తారో చెప్పండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పిన కంటిన్యస్ ప్రాసెస్, రిజ్లెన్ అనేవి ఇంగ్లీషు పదాలు.

(నవ్వులు)

శ్రీ ఎన్. జనార్దన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కంటిన్యస్ ప్రాసెస్ అనే దానికి వెంటనే తెలుగులో చెప్పడానికి రాలేదు. క్షమించాలి వారు కూడ కంటిన్యస్ ప్రాసెస్ అనే అన్నారు. నేను ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడాలని కాదు, అట్లా ఎప్పుడు అనుకోలేదు. కొన్ని కొన్ని ఇంగ్లీషు పదాలు తెలుగు అయిపోయినవి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కంటిన్యస్ ప్రాసెస్ అనే దానికి కొనసాగింపు అనవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- ఒక బ్యాన్స్‌లేషన్ బుక్ వ్యాని యివ్వండి, రాఘవరెడ్డిగారి సామెతలు, మీ బ్యాన్స్‌లేషన్ రెండు చేసి యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వ్యాని యిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- బ్యాంక్‌లాగ్ ఎందుకు వచ్చిందని నీతారంగారు అన్నారు. 1989 నవంబరు నెలలో ఆనాటి ప్రభుత్వం నిధులు సమకూర్చుకుండా 74 వేల యిండ్లకు ప్రకటనలుచేసి పోతే, పునాదిరాళ్లు వేస్తే, అది గౌరవించాలనే ఉద్దేశంతో, ఏ ప్రభుత్వం చెప్పినా బీదప్రజల కొరకే చెప్పింది ఆ కార్యక్రమం అని చేపట్టాం. అందుకని బ్యాంక్‌లాగ్ వస్తున్నది. కానీ యీ సంవత్సరం అత్యధికంగా వేశాము. ఏమైనా మీ ఊళ్ళలో యిచ్చిన యిండ్లు సాంక్ష్మను అయిపోయినవి గాబట్టి వాటిని అమలుపరచడం జరుగుతుంది. శ్రీ బి. నీతారంగారు ఒకటి చెప్పారు - ఏ ప్రాతిపదిక మీద అని. ఇప్పటివరకు జనాభా ప్రాతిపదిక మీద పండుతున్నారు, పెనుకబడినతనాన్ని చూసి చేయలేదు. అందువల్ల ఈ దఫా ప్రత్యేకంగా ఆదిలాబాద్ ఊల్ల చిన్నది అయినా హయస్కు నంబరు - 10 వేల ఇళ్లు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆ పెనుకబడిన ప్రాంతానికి ప్రాతినీధ్యం ఎక్కువ కావాలి, రిప్రజంబ్‌షన్ ఎక్కువ ఉండాలనే దానితో చేయడం జరిగింది. అన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- తమ కోటా ఎప్పుడు ఇస్తారని నేను నిర్దిష్టంగా 10:00 ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగాను. డిస్కండ్ చేయవలసింది ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇన్‌ఛార్జ్ మినిష్టరుగారు ఆ మాట చెబుతున్నారు. ఎప్పుడు డిస్కండ్ చేస్తారో చెప్పండి దయచేసి.

(జవాబు లేదు)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, 1989-90లో బ్యాంక్‌లాగ్ ఎందుకు వచ్చిందని శ్రీ నీతారంగారు అడిగితే అప్పటి ప్రభుత్వం 74 వేల ఇళ్లు ఇచ్చి నిధులు సమకూర్చుకొని కారణంగా మేము ఆనర్ చేస్తున్నామని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక విషయం తెలుసా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. హౌసింగ్ ప్రోగ్రాం ఇయర్ ఒకటి, ఫైనాన్సియల్ ఇయర్ ఒకటి. Housing Programme consists us two Financial years. రెండు సంవత్సరాలలో వస్తాయి. ఎలాకేషన్ ఫర్ హౌసింగ్ ఒక సంవత్సరంలో జరగదు. జూన్ టు జూన్ హౌసింగ్ ఇయర్, ఫైనాన్సియల్ ఇయర్ మార్చి టు మార్చి. అందువల్ల నెక్స్ట్ ఇయర్‌లో పాతదానికి కూడా కొంత కేటాయింపడం జరుగుతుంది. నవంబరులో ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే నిలుపుదల చేయాలని టెలిగ్రాముు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమా? కంటిన్యూయింగ్ ప్రాజెక్ట్ అయితే మీరు నిలుపుదల చేయాలని ఆదేశాలు ఎందుకు ఇచ్చారు? మీకు చిత్తుతుద్ది ఉంటే, గత ప్రభుత్వాన్ని ఆనర్ చేయాలనే ఆలోచన మీకు ఉంటే నిలుపుదల చేయాలని మీరు టెలిగ్రాముు ఎందుకు ఇచ్చారు? ఆ నిలుపుదల చేయడంవల్ల ఈనాడు ఈ బ్యాంక్‌లాగ్ వచ్చింది. మీరు లక్షా 70 వేల ఇళ్లు పూర్తి చేశామని అన్నారు. మీరు ఊల్లాలవారేగా పూర్తిచేసిన ఇళ్ల వివరాలను హౌసుకు సరీక్యూలేట్ చేస్తారా, టేబుల్ మీద పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చేప్పుటికి ఈ ఇళ్ల విషయంలో లాభ్ అఫ్ కనీష్యాజను ఉంది. ఎందుకంటే ఆ కనీష్యాజను తయారు చేసిపోయిన తరువాత...

Sri G. Muddukrishnama Naidu:- No confusion.

(Interruptions)

Sri N. Janardhana Reddy:- Alright Sir - I don't want to speak.

(Interruptions)

మిష్టర్ స్పీకర్:- ముద్దుక్రష్ణమనాయుడు....

(ఇంటరప్షన్స్)

వేణ్కటే.

(ఇంటరప్షన్స్)

Take your seat. let the Hon'ble Chief Minister answer it.

(Interruptions)

Please take your seat.

(Interruptions)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా....

Mr. Speaker:- Please take your seat. I never expected Ministers standing and please take your seats. ఎప్పుడైనా ఎవరు లేచినా కూర్చోవాలి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- It is not good on the part of Sri G. Muddu-Krishnama Naidu (to interrupt) when the C.M. is answering. It is not good at all on your part.

(Interruptions)

Sri N. Janardhana Reddy:- I am sorry - I cannot answer.

మిష్టర్ స్పీకర్:- విద్యాధరరావుగారు కూడా ఏమే అనడంలేదు. వారు కూడా పొరపాటును పొరపాటుగా గ్రహిస్తారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

గౌరవసభ్యుడు:- వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే ఎలాగ?

మిష్టర్ స్పీకర్:- వారు పొరపాటును గ్రహించుకుంటారు, మీరు కూర్చోండి.

(ఇంటరప్షన్లు)

What is the answer? Or, do you want to correct something ... it is not misquoted.

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను మంత్రిపైకి చెప్పమంటే చెబుతాను. 1991 ఏప్రిల్ లో....

(ఇంటరప్షన్లు)

Mr. Speaker:- What is necessary, he will answer.

(Interruptions)

ఆ విధంగా మాట్లాడటం మంచిది కాదని వారికి కూడా చెబుతున్నాను. I have given it ఆ విధంగా మాట్లాడటం మంచిది కాదని చెప్పే మంత్రీగారినీ చెప్పమన్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటాచు:- మంచిది. అధ్యక్షా, తమరిని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఎందుకండి, మళ్ళీ అది క్రియేట్ చేసి...

శ్రీ పి. వెంకటాచు:- అధ్యక్షా, మీకు కష్టం కలిగించాలని కాదు. అధ్యక్షా, ఇందులో....

(ఇంటరప్షన్లు)

శ్రీ డి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా....

(ఇంటరప్షన్లు)

Mr. Speaker:- Please take your seats. First take your seat. Seetharam. Please take your seat first. Please wait for a minute.

(ఇంటరప్షన్లు)

శ్రీ డి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- తమాషాగా ఉంది?

మిష్టర్ స్పీకర్:- మనలో కనీసం మొత్తం సంస్కృతి భారతదేశంలో మిగిలిందని ఇతర దేశాలలో కూడా అనిపించుకునే ప్రయత్నం చేద్దాము. కనీసం ఆ మటుకు అయినా.

(ఇంటరప్షన్లు)

Yes - Next question Please - Minister for Endowments. I am not going to allow anybody please. Mr. Seetharam take your seat. I have never allowed anybody. Now the Minister for Endowments please.

నిడుబ్బోలులో పెన్నకేశవస్వామి దేవాలయ భూముల అమ్మకము

50-

*5445-(ఇడ్)-సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు, కె. కళావెంకటరావు, డి. జనార్దన్ (వెన్నూరు), సి. నర్సిరెడ్డి, వి. నారాయణరావు (మునుగోడు), ఎ. సుదర్శన్ (నూర్యాపేట):- దేవదాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గుంటూరు జిల్లా పొన్నూరు మండలం, నిడుబ్బోలులోని శ్రీ పెన్నకేశవస్వామి దేవాలయపు పూర్వపు కార్యనిర్వహణాధికారి, దేవదాయ భూములను పొన్నూరులోని ఉద్యోగుల సంఘానికి తక్కువ ధరకు అమ్మిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు ఉద్యోగుల సంఘానికి అమ్మిన భూమిలో, సదరు కార్యనిర్వహణాధికారి తన బంధుమిత్రుల పేరుతోనేగాక తన స్వంతపేర కూడా ఒక ప్లాటు రిజిష్టరు చేయించుకొన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, తక్కువ రేటుకు భూములు అమ్మినందుకు, ఒక ప్లాటు తాను తీసికొన్నందుకు కార్యనిర్వహణాధికారిపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

దేవదాయ శాఖమంత్రి (శ్రీ పంతుల పద్మనాభం):- (అ) సబ్ కోర్టు తీర్పు ప్రకారంగా అవునండీ.

(ఆ) ఆయన ఒక్కరి పేరున మాత్రమే.

(ఇ) ప్లాకోర్టులో కేసు పరిష్కారమైన తరువాత అవసరమగు చర్యతీసుకోబడుతుంది.

10.10 శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, బేఫ్ మినిష్టరుగారు కూడా ఉన్నారు. సబ్ కోర్టు తీర్పు ప్రకారంగా అవునండి అని మంత్రిగారు అన్నారు. అవునండి అని అనవచ్చు. కోర్టు తీర్పు ప్రకారం అవునండి అని అనవలసిన అవసరంలేదు. ఆయన ఒకరు మాత్రమే ఇదీ చేశారు. ఇరైగ్యులర్గా దేవాలయ భూమిని ఆ అధికారి - ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు కాజేశారని ఒప్పుకున్నారు. ఆయన పేరున చేసుకున్నారు. ఆయన మీద చర్య ఎందుకు తీసుకోలేదని అంటే ప్లాకోర్టు వరకు ఆగిందని అంటున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయంగా ఉంది. దేవాలయ భూమిని కాజేసినటువంటి ఆ దేవాలయ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు మీద చర్యతీసి కొనుటకు ప్లాకోర్టు తీర్పు వచ్చేవరకు ఆగిందని చెప్పడంలో వాస్తవంలేదు. ఆయన మీద కనేసం చర్యతీసుకొంది. ప్లాకోర్టుకు పోతే పోనీయండి. మీరు ఖచ్చితంగా ఒప్పు కొంటున్నారు. ఆయన కాజేసాడు, ఆయన స్వంత పేరుమీద దేవాలయ భూములు వ్యాసు కున్నాడు అని మీరు ఒప్పుకొంటున్నారు. కోర్టు తీర్పు ఉంది. ఆయన మీద చర్యతీసుకొనడానికి ప్లాకోర్టు ఎందుకు? అతను సుప్రీంకోర్టుకు కూడా పోతాడు. అంతవరకు అగుదామా? అందుకని చర్యతీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పంతుల పద్మనాభం:- కోర్టులో తేలిన తరువాత తప్పకుండా సీరియస్ చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఆయనకు నేను సహాయం చేయాలి, బేఫ్ మినిష్టరుగారు చేయాలి. I have great respects to Sri Padmanabhamgaru. పద్మనాభంగారి మీద ఉన్నటువంటి గౌరవంతో చెబుతున్నాను. ఆయన హైకోర్టు అయిన తరువాత సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళారు. అంతవరకు చర్యలేసుకోరా? Are you allowing a criminal to go to Court? Are you going to protect him?

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీకు తెలుసు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా. ఇది బేఫ్ మినిష్టరుగారిని చెప్పమనండి. వయి లేట్ చేశారు. ఆయన మీద యాక్సును తీసుకోకుండా ఉండుకుంటారా? హైకోర్టులో ఉన్నదని ఉండుకుంటారా? భూమి కాజేశాడు అని తేలిన తరువాత అతనిని ఎందుకు సస్పెండు చేయరు?

మిష్టర్ స్పీకర్:- యాక్సును తీసుకుంటారు హైకోర్టు డివిజను వచ్చాక....

శ్రీ పంతుం పద్మనాభం:- ఈ కేసు హైకోర్టులో ఉండగా దీని మీద హౌస్ లో డిస్ కస్ 10-10 చేయకూడదు. హైకోర్టులో ఈ కేసు విషయం తేలిన తరువాత సీరియస్ యాక్సును తీసుకోకొంటాము. అందులో మొహమాటం లేదు. ఆ రోజున సీరియస్ యాక్సును తీసుకుంటాను.

Mr. Speaker:- I will become pendentilite....

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారు హైకోర్టులో కేసువుందని, అందువలన డిస్ కస్ చేయకూడదని, యాక్సును తీసుకోవడానికి వీలులేదని చెబుతున్నారు. ఆ విధముగా వారి మీద యాక్సును తీసుకోవద్దని కోర్టు ఏదైనా ఆదేశాలు యిచ్చారా? మీరు ఏ ఆదేశాలు లేకుండా చర్యలు తీసుకోకుండా ఉండడానికి కారణాలు ఏమిటి? ప్రభుత్వానికి చెందిన భూమి కాజేశారు కాబట్టి, అతని మీద యాక్సును తీసుకోవలసిందిగా మీరు ఆదేశించండి. మీరు చర్యలు తీసుకోవడానికి ఉన్నటువంటి అభ్యంతరం ఏమిటి?

మిష్టర్ స్పీకర్:- వారికి అభ్యంతరం లేదనుకుంటాను.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- బాపట్లలో సబ్ కోర్టులో జడ్జిమెంటు యిచ్చినారు. వారు తరువాత హైకోర్టుకు వెళ్ళినారు. సబ్ కోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రకారం యాక్సును తీసుకోవడానికి మంత్రిగారికి అభ్యంతరం ఏమిటి? హైకోర్టులో తేలిన తరువాత యాక్సును తీసుకుంటాను అని మంత్రిగారు చెప్పడంలో అర్థంలేదు.

శ్రీ పంతుం పద్మనాభం:- భూమి కాజేసి ఉంటే వారి మీద సీరియస్ యాక్సును తీసుకుంటాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- కోర్టు ఆదేశాన్ని తప్ప ఏమీ చేయడానికి లేదు.

శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి:- ఆయన యిండ్లో స్థలాల గురించి తక్కువ ధరకు అమ్మినాడని ఆయన మీద అభియోగం. ఆ విషయాన్ని నిర్ణయించవలసింది కోర్టు. కోర్టు నిర్ణయించిన మీదట చర్యలు తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఒక కోర్టు నిర్ణయము చేసినది.

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:- వారు హైకోర్టుకు వెళ్ళినారు కాబట్టి దానిని మనం ఆనరు చేయాలి కదండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు తన స్వంత పేరున ప్లాటు తీసుకున్నారు.

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:- ఈ విషయాలన్నీ పరిగణనలోనికి తీసుకుని హైకోర్టు డిసిషను వచ్చిన తరువాతనే సీరియస్ యాక్షను తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. కళావెంకటరావు:- ప్రయిమా ఫేసి ఉందని లోయరు కోర్టు చెప్పడం జరిగింది. ఆయనను సస్పెండు చేస్తున్నారా ముఖ్యమంత్రిగారు! ప్రయిమా ఫేసి ఉందని లోయరు కోర్టు ఎస్టాబ్లిష్ చేసినప్పుడు ఆయనను సస్పెండు చేయడం అనేది పసిఫ్ మెంట్ కాదు...

మిష్టర్ స్పీకర్:- కోర్టులో కేసు పెండింగులో ఉన్నప్పుడు ఈ సమస్య ఉత్పన్నం కాదు. మిసిఎప్రోప్రియేషను గురించి కోర్టులో కేసు పెండింగులో ఉంది.

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:- కళా వేంకటరావుగారికి తెలుసు. మంత్రిగారిని అడిగారు. కోర్టులో దీనిని పరిశూష చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. అధికారి తప్పు చేసినాడా లేదా అనేది నేను చెప్పడానికి వీలులేదు.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ద్వారకా తిరుమలలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి దేవస్థానం నిధుల దుర్వినియోగం.

50-ఎ

6622-(డెబట్)-సర్వశ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు, వీ. జయపాల్ (పర్కాట్), బి. బాలరెడ్డి (కార్యాన్):- గౌరవనీయులైన దేవదాయశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ద్వారకా తిరుమలలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి దేవస్థానము అధ్యక్షులు, అప్పటి ఎగ్జిక్యూటివ్ అధికారి మరియు సీనియర్ ఉన్నతాధికారుల మద్దతుతో అవకతవకలకు పాల్పడి, లక్షలాది రూపాయలు దుర్వినియోగం చేసిన విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుపై తీసికొన్న చర్యయేమి?

శ్రీ పంతం పద్మనాభం:- (అ) అవునండీ.

(ఆ) విశిలేన్స్ శాఖవారు విచారణ జరిపినారు. వారి సూచనలు ప్రకారము కమీషనరుగారు తగు చర్యలు తీసుకొనుచున్నారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆ దేవస్థానం యొక్క ఫైర్మను కంప్లయింటు యిచ్చిన దానిమీద అప్పటి మాజీ దేవదాయ శాఖామతులు శ్రీ యం. రవేంద్రనాథ్ పొదరిగారు

ఎంక్వైరీకి ఆర్డరు వేశారు. వారు ఏ తేదీన ఎంక్వైరీకి ఆర్డరు వేసినారు? ఆ తేదీ చెప్పమనండి. మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక వినతిపత్రాన్ని అందచేశాము. ఆ వినతిపత్రము ముట్టినదా? మిస్ఎప్రోప్రియేషను జరిగినట్లు ఒప్పుకుంటున్నారు. మీరు ఒప్పుకున్న తరువాత దాని మీద మీరు ఏమి యాక్షను తీసుకున్నారు. ఎంతమందిని అరెస్ట్ చేసినారు? ఎంతమందిని జైళ్లకు పంపినారు? ఆ విజిలెన్సు రిపోర్టు వివరాలు తెలియచేయండి.

శ్రీ పంతం పద్మనాభం:- 10 రోజులకే ఇ.ఓ.ను ట్రాన్సుఫరు చేయడం జరిగింది, సూపరింటెండెంట్ను సస్పెండు చేయడం జరిగింది, యింకా కరీని ట్రాన్సుఫరు చేశారు. ఇ.ఓ.గారు పనిచేసిన కాలములో స్పెషల్ అడిట్చేయించి ఎంక్వైరీ రిపోర్టు పంపమని ఎండోమెంట్స్ డిపార్టుమెంటును కోరడం జరిగింది.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- విజిలెన్సు రిపోర్టులో - సబ్ స్టాండర్డు కన్స్ట్రక్షన్లు జరిగినట్లు చెప్పారు. The Endowments Department has ordered the recovery of money. How nonsense it is? I have gone through the report. దోషిగా నిరూపణ అయిన తరువాత ఐ.పి.సి., సి.ఆర్.పి.సి సెక్షన్సు క్రింద శిక్షించాలి. అంతేగాని సబ్ స్టాండర్డు కన్స్ట్రక్షన్లు అంటూ రికవరీకి ఆర్డరు వేస్తారా? అది ఏమిటి? ఆ విధముగా నిబంధనలు ఎక్కడ ఉన్నవి? విజిలెన్సు రిపోర్టు సభలో ఉంచుతారా? సబ్ స్టాండర్డు కన్స్ట్రక్షన్లు అంటూ రికవరీకి ఆర్డరు వేస్తున్నారు. ఎండోమెంట్స్ డిపార్టుమెంటు కలెక్టిబిల్స్ను సేవ్చేయడానికి ప్యాయత్నం చేస్తున్నారు. నేను యిచ్చినటువంటి వినతిపత్రము ఏమి చేశారు? గంగలో ఉతకదెబ్బినారా?

శ్రీ యన్. జనార్థనరెడ్డి:- కమీషను రిపోర్టు పెడతాము. కమీషను రిపోర్టు మేము యింకా పెట్టకుండానే - వారు ఆ రిపోర్టులోని సంగతులు చెబుతున్నారు. వారికి ఎట్లాగు వచ్చిందో తెలియదు....

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారే ముందు సమాధానం చెప్పి ఉంటే నేను ఈ విషయం చెప్పి ఉండేవాడిని కాదు....

శ్రీ యన్. జనార్థనరెడ్డి:- ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసరు మీద ఎటువంటి తప్పులు వారు చేసినట్లుగా ఆ రిపోర్టులో నిర్ధారించలేదు. సబ్స్టాండర్డు వర్క్కు జరుగుతున్నదని చెప్పినారు. ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంటును వర్క్కు మీద ఎంక్వైరీ చేయమని చెప్పినారు. ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంటు రిపోర్టు వస్తుంది. వారిని ట్రాన్సుఫరు చేశారు. రిపోర్టు బిబుల్ మీద పెడతాము.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- రికవరీ చేయమని రిపోర్టులో చెప్పారా - వారిని శిక్షించాలి కానీ - nobody has been suspended till today. ఆ దేవా లయంలో దేవునికి నిత్యము ధూపదీప నైవేద్యానికి డబ్బులు లేవు. రికవరీ చేయమంటారు ఏమిటి.... పోలీసులకు రిపోర్టుచేసి వారిని శిక్షించాలి కానీ. మంత్రిగారికి శిక్షించే ధైర్యంలేదు. నవగృహాలు పూజలు చేయమనండి....

శ్రీ యన్. జనార్థనరెడ్డి:- దేవాదాయ మంత్రిగారు అందరితో బాగా మాట్లాడుతారు మీరు వారిని కలిసి సఫరేట్గా ఈ విషయం మీద డిస్కస్ చేసుకోవచ్చు. విజిలెన్సు రిపోర్టును చదివి ఫర్వాలేసుకుంటాము. రికవరీ కంట్రాక్టరు దగ్గర చేయమన్నారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రిగారిని ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయమనండి.

శ్రీ యన్. జనార్దన్రెడ్డి:- యిది హౌస్లో డిస్కస్ చేయవలసిన విషయం. We will take action against the contractor. యిది అసెంబ్లీలో వచ్చిన కృత్యం. విజిలెన్సు కమీషను రిపోర్టులో కంట్రాక్టరు దగ్గర నుంచి రికవరీ చేయమన్నారు. ఆర్. అండ్. బి. డిపార్టుమెంటు రికవరీచేసిన తరువాత రికవరీచేసే విషయంలో చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు మీద ఎప్రోప్రియేస్ లేవు. ఆర్. అండ్. బి. డిపార్టుమెంటు ఎంక్వైరీచేసిన తరువాత చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు కార్పొరేట్షన్స్ ఇన్స్టా కేషన్లం కంట్రాక్టర్ దగ్గర నుంచే రికవరీ చేయమని విజిలెన్సు వారు చెప్పారు అంతేకానీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు మీద ఏమీ లేదని చెబుతున్నారు. అది వాస్తవం అయితే దీనిని పునర్విచారణ చేయించండి. ఎందుకంటే ద్వారకా తిరుమల నా సరిహద్దు గామం. ఆ టెంపుల్ నా చిన్నప్పటి నుంచే కూడా తరతరాలుగా మాకు సంబంధించిన టెంపుల్. అక్కడ ఇంజనీర్లు ఫ్రాడ్చేతారని క్లియర్కట్గా రిపోర్టులో పూప్ అయింది. ఆర్. అండ్. బి. వాళ్లు టెస్ట్ చేసినప్పుడు కన్స్ట్రక్షన్ నాట్ అప్ టు ది స్టాండర్డ్ అని క్లియర్గా ఉంది. అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ ఇన్వెస్టిగేషన్లు అయ్యారు. అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ క్లియర్చేసి టీల్స్ ఇవ్వబడ్డాయి. కదా ఇవాళ కంట్రాక్టర్ దగ్గర నుంచే రికవరీ చేయమని రిపోర్టు వచ్చింది. It is the fault of the testifying officer who passed the bills. Action has to be taken simultaneously on the engineers also. అందుకని తమరు క్లెన్ చీఫ్ ఇవ్వకుండా మంత్రిగారితో చర్చించి క్లియర్ చేస్తాము. అందుకని దానికి తమరు అనుమతి ఇవ్వండి. మీరు కనుక ఇవాళ క్లెన్ చీఫ్ ఇస్తే, once for all they are cleared of all the mischiefs. అఫిషియల్స్ ఇన్వెస్టిగేషన్ క్లియర్చే తుంది. మీరు ఇచ్చిన క్లెన్ చీఫ్ ప్రకారం అయితే - అందుచేత కమీషనరీగారితో, మంత్రిగారి ఫ్రాంట్లో చర్చించి తప్పుచేసినది అధికారి కాబట్టి తగు చర్యలేసుకుంటామని చెప్పి తమరు చెప్పండి. అంతేకానీ ఎవరిదీ లోపంలేదని కంట్రాక్టర్ దగ్గర డబ్బు రికవరీ చేయమన్నారంటే మంత్రిగారు వెంటనే వాళ్లను క్లియర్ చేసిపారస్తారు.

శ్రీ పంతుల పద్మావతి:- తప్పకుండా చూస్తాము. తరువాత దీని మీద ఎంక్వైరీ కూడా ఆదేశిస్తాము.

శ్రీ బి. జాకీర్హుస్సేన్:- మంత్రిగారు సమగ్రమయిన విచారణ జరిపించాలి. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు అధికారులను విలిపించి వారి ఫ్రాంట్లో సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తే సమగ్రమయిన రిపోర్టు వస్తుంది. వారి మీద చర్యతీసుకోగలరు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు కాబట్టి మే ద్వారా వారిని అదుగుతున్నాను. దేవాలయాలలో ట్రస్ట్ బోర్డు మెంబర్లను వేయడం జరుగుతోంది - వివిధ అసెంబ్లీ కాన్స్టిట్యూయన్స్లలో. ఆయా నియోజకవర్గాలలో ఉన్న ఎం.ఎల్.ఎ.లు ట్రస్ట్బోర్డు మెంబర్లుగా రికమెండుచేస్తే మేము అనుమతిస్తామంటున్నారు. అయినప్పటికీ ఆ కాన్స్టిట్యూయన్స్ ఎం.ఎల్.ఎ.లు ట్రస్ట్ మెంబర్లను రికమెండుచేస్తే ఎవరికీ చేయడంలేదు. కేవలం అధికార పార్టీలో ఉన్నవాళ్లు, లేక కాంగ్రెసు పార్టీలో నిలబడి ఉండిపోయిన వాళ్లు రికమెండు చేస్తేనో చేస్తున్నారు. మేరీచ్చిన జి.ఓ.కు వ్యతిరేకంగా ఈ రకంగా అధికార దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. ఈ

దేవదాయ మంత్రిగారిని, ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగేది ప్రతిపక్ష ఎం.ఎల్.ఏ.లు సూచించిన వారికి కూడా ట్రస్ట్ మెంబరుగా ఇవ్వండి. దేవాలయాలలో లక్కలు కాదు కోటల రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతోంది. ట్రస్ట్ బోర్డు మెంబరుగా అవినీతిపరులను, సంఘవిద్రోహరులను వేస్తున్నారు. దానివల్ల కోటల రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బాల్రెడ్డిగారూ... వారి ఛాంబర్లో మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ బి. బాల్రెడ్డి:- వినండి అధ్యక్షా, లక్కల కోటల రూపాయలు దుర్వినియోగం వేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారేమన్నారంటే మంత్రిగారు బాగా మాట్లాడతారు అంటున్నారు. మంత్రిగారు మాతో మాట్లాడడం లేదు. మంత్రిగారు ట్రస్ట్ మెంబరును వేస్తున్నారు. వాళ్లు దేవాలయాలు దోచుకుంటున్నారు. కోటల రూపాయల అస్తి వోతున్నది. మాకు అవకాశం ఇవ్వడంలేదు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారితో సమాధానం ఇప్పించండి. ప్రతిపక్షం వాళ్లు చెప్పినవాళ్లను ట్రస్ట్ మెంబరుగా ఇవ్వడంలేదు. రెండు సంవత్సరాల నుంచి చెబు తున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్షన్ తీసుకుంటాము అన్నాక కొద్దిగా ఓపికపట్టాలి. విద్యాసాగర్, విద్యాధరరావుగారు అడిగిన దానికి వారు చెప్పారు.

శ్రీ బి. బాల్రెడ్డి:- ట్రస్ట్ మెంబరుగా వేయడంలేదు. కోటల రూపాయలు నష్టం కలుగుతోంది.

Mr. Speaker:- When will I make you to learn first.

శ్రీ బి. బాల్రెడ్డి:- ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పినవారిని ట్రస్ట్ మెంబరుగా వేయడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు చెప్పడం?

శ్రీ బి. సేతారామ్:- వన్ క్లారిఫికేషన్ సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సేతారామ్. మీరు ఒక్కరే మాట్లాడగలరు. ఇంకెవరికీ తెలియదు అనుకుంటే ఎట్లా? ఐ యామ్ నోట్ గోయింగ్ టు గివ్ ఎనీమోర్.

శ్రీ బాల్రెడ్డి:- సర్ ఒక సర్క్యులర్ తీసారు. శాసన సభ్యులు చెప్పిన వాళ్లకు ట్రస్ట్ మెంబరుగా ఇస్తామన్నారు. లక్కల, కోటల రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతోంది. దేవుడి గుడిసే, గుడిలో లింగాన్ని కూడా మింగే భక్తులు ఉన్నారు. శాసనసభ్యులకు సర్క్యులర్ ఇచ్చి మాతో పేర్లు తీసుకుని వేయడం లేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులకే పని జరుగు తోంది. ఓడిపోయిన కాంగ్రెసు సభ్యులకే రికమెండు వేస్తున్నారు. మావే వేయడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారితో జవాబు చెప్పించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారు యాక్షన్ తీసుకుంటామని చెప్పారు.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పించండి. ఇచ్చిన సర్క్యులర్ కి వేలువ ఉన్నాడా, లేదా? మాకు తెలిసి రెండు సంవత్సరాల నుంచీ అడుగుతున్నాము.

శ్రీ బి. జనార్దన్:- ఈ పృథుత్వం వారు కాన్స్టిట్యూయన్స్ ఎం.ఎల్.ఏ.లు రికమెండు చేయవచ్చుని జే.ఓ. ఇవ్వారు. కానీ ఆ జే.ఓ.ను ఇంప్లెమెంటు చేయడం లేదు. మంత్రిగారో మాట. ముఖ్యమంత్రిగారో మాట చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దిజిట్ నాట్ ది క్వశ్చన్. మైకు దొరికిందని మాట్లాడడమే పనా?

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి:- దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పించండి. సర్క్యులర్ ప్రకారం ట్రాన్స్ మెంబర్లను వేస్తారా? వేయరా? దుర్వినీయోగం అరికడతారా లేదా?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాసాగరరావు, విద్యాధరరావుగారు వేసిన పృశ్నలకు మంత్రిగారు యాక్షన్ తీసుకుంటామని సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- బాల్ రెడ్డిగారూ అడుగుతున్నది మంత్రిగారి ఛాంబర్ లో సమావేశం ఏర్పరచడం ఒకటి. రెండవది. ఏ పృశ్నలు శాసనసభలో వచ్చినా అన్ని దుర్వినీయోగం గురించే వస్తున్నాయి. ట్రాన్స్ మెంబర్లుగా మేరు అనుకున్న వాళ్లనే వేస్తున్నారు. ప్రతిపక్షపార్టీ వాళ్లు సూపీంట్ వారిని కూడా మెంబర్లుగా వేయండి. సమర్థవంతంగా దేవాలయాల వ్యవహారాన్ని నిర్వహించవచ్చుని మా అభిప్రాయం. దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తే మంచిది.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- అడిగిన పృశ్న పశ్చిమ గోదావరిలో ద్వారకా తీరుమలలో శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి దేవస్థానంలో జరిగిన తప్పును గురించి. విద్యాసాగరరావు తెలివి గలవాడు కాబట్టి అటువంటి తప్పులు జరుగుతున్నాయని మమ్మల్నందర్నీ కన్సర్న్ చేయ మంటున్నారు. దీనికి ఎండోమెంట్స్ బోర్డు ట్రాన్స్ మెంబర్ల అపాయింట్మెంట్స్ కు సంబంధం ఏమిటి? అన్నీ దేవస్థానాల అపాయింట్మెంట్స్ క్యాజే జుడిషియల్ నేవర్. నో ఎం.ఎల్.ఏ. ఆర్ ఎన్ థింగ్. ఎండోమెంట్స్ వారు నోట్స్ వేస్తారు. వారి స్థాయిని బట్టి వాళ్లు అప్లికేషన్స్ పెట్టుకుంటారు. డిపార్టుమెంటు వారు వెరిఫై చేసి వారికున్న అర్హతలను బట్టి అపాయింట్ వేస్తారు. దీనిలో కాంగ్రెసు పార్టీ లేదు. ప్రతిపక్షం లేదు. దానికి సమర్థులైన వారినే వేస్తారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మేరు ఎవరికి చెబితే వారికి వస్తాయి. మాకు తెలియదా సర్.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- గతంలో మాదిరి చేయడానికి అవకాశం లేదు. ఎవరయినా అప్లికేషన్ ఉంటే కమీషనర్ గారి దృష్టికి తీసుకువస్తే వారు మెరిట్స్ అలోపించి ఇస్తారు. వారు చెప్పింది చాలా సత్యదూరమయిన అపవాదు. ఈ అపవాదు స్వయం కాదు. మేము కాంగ్రెసు పార్టీ వాళ్లని చేసుకోవడం లేదు. It is a quasi-judicial function.

No M.L.A. or anything. ఇది కూడా నేను ఎందుకు జవాబు చెప్పానంటే అపోహలు ఉన్నట్లుగా చాటిరెడ్డిగారు అంటుంటే దానిని నివారించడానికి చెప్పాను. దీనితో వెంకటేశ్వర టెంపుల్ గురించి కృత్యం అయిపోయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పశ్చలు - సమాధానములు ముగిసినవి.

సంతాప తీర్మానములు

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణంపట్ల ఈ సభ వారు తమ పగ్గాధ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డిగారు 1985 నుండి 1989 వరకు పెద్దపల్లి నియోజక వర్గానికి ప్రతినిధ్యం వహించారు. వీరు 12 సంవత్సరములు గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్ గా పనిచేసారు. వీరు నిజాం ఆర్థోపెడిక్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతూ జనవరి 29 తేదీన గుండెపోటు వచ్చి మరణించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ ఎన్. గోవిందరాజులుగారి మరణంపట్ల ఈ సభవారు తమ పగ్గాధ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. గోవిందరాజులుగారు 1955 నుండి 1962 వరకు వేనుకొండ నియోజక వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వరు అస్వస్థులుగా ఉంటూ ఇటీవల మరణించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కాంచనపల్లి చిన్నవెంకట రామారావుగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ పగ్గాధ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ కాంచనపల్లి చిన్నవెంకట రామారావుగారు 1952-57 సంవత్సరాలలో నల్లగొండ జిల్లాలోని చినకొండురు నియోజకవర్గం నుండి కమ్యూనిస్టు పార్టీ (పి.డి.ఎఫ్) శాసనసభ్యులుగా ఎన్నికైనారు. వీరు అభ్యుదయ కవి, పృథ్వికా సాహిత్య సమరయోధులు, మరియు లీడర్ అడ్వకేటు. ఆయన రచయితగా పలురకాల రచనలు చేసి తనదంటూ ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని స్థాపించుకున్నారు. ఆయన జిల్లా అభ్యుదయ రచయితల సంఘం అధ్యక్షుడిగా పనిచేసారు. 'నేలిగిరి' పత్రికను నిర్వహించారు. వీరు మార్చి 13వ తేదీన గుండెపోటుతో నల్లగొండలోని తమ స్వగృహంలో మరణించారు.

వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిమిషాలపాటు మౌనం పాటద్దాం.

(సభ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించింది)

సభా కార్యక్రమము

10.30 శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఇక్కడ ఏనుషవల్ రిపోర్టు 1984-85కి సంబంధించింది ఈ రోజు పెట్టారు. మరి ఇంత లేబుగా పెట్టడంలో అర్థం లేదు. ఇట్లా ఎందుకు లేబుగా పెడుతున్నారు అనేది బహువంతు విషయం గవర్నమెంటు చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెబుతాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, అంగోబి హనుమ అని రంగున్న తండా చెలకుర్తి, చెలకుర్తి నియోజకవర్గమునకు సంబంధించిన ఒక గిరిజనుని 9.3.1992 నాడు రాత్రి హత్య చేయడం జరిగింది. అందులో ప్రముఖ పాత్ర శ్రీ లచ్చిరాం నాయక్ గారిది ఉన్నది. ఇంతవరకు అరెస్టు చేయలేదు. అధ్యక్షా, 11.1.1992 నాడు నాగార్జునసాగరులో నేను అక్కడికి వెళ్ళిన సందర్భంలో తెలుగుదేశం పార్టీలో చేరడం జరిగింది అధ్యక్షా. 9.3.1992 నాడు యాచారం సమావేశానికి నేను వెళ్ళినప్పుడు కూడ హనుమగారు చెప్పారు. నాకు ప్రాణ భయము ఉంది. నన్ను చంపేయగలరు అని ఆ రోజు నాకు చెప్పిన సందర్భంలో అక్కడ ఉన్న ఎస్.ఐ.సి పిలిచి కూడ నేను చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు ఎవరైతే నిందితులు ఉన్నారో వారి మీద సరయిన ఏకన్న తీసుకోలేదు. ముఖ్యంగా చెలకుర్తి నియోజకవర్గంలో గత రెండు సంవత్సరాలలో రాజకీయ హత్యలు పది జరిగాయి. అక్కడ హరిజన గిరిజన బలహీన వర్గాల మహిళలపైన అత్యాచారాలు 8, 9 వరకు జరిగాయి. మరి అదే యాచారం గ్రామంలో మొన్న 16 వ తారీకునాడు పైళ్ళ లక్కమ్మ అనే రజక కులంకి చెందిన ఆమె అక్కడ కుందూరు గోపాలరెడ్డిగారి ఇంటికి బిబ్బలు తీసుకుని వెళ్ళిన సందర్భంలో మరి అక్కడ మానభంగము చేయడం కూడ జరిగింది. ఆ కుందూరు గోపాల రెడ్డిగారిని ఇంతవరకు అరెస్టు చేయడం జరగలేదు. ఆ నియోజకవర్గంలో హరిజన గిరిజన బలహీన వర్గాలమీద దాడులు, హత్యలు, అత్యాచారాలు బాగా జరిగిపోయాయి. గత రెండు సంవత్సరాలుగా అక్కడ ఎలాంటి ఏకన్న తీసుకోవడంలేదు కాబట్టి ఇవి అన్ని కూడా...

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

పెరిగి పోతున్నాయి. అక్కడ అధికారంలో ఉండే శాసనసభ్యుడు ఇవి అన్ని వెనక వేసుకు రావడంతో ఈ అత్యాచారాలు అన్ని పెరిగిపోతున్నాయి. వెంటనే ఎవరైతే నిందితుడు ఉన్నారో వారి మీద పర్యలు తీసుకోవాలని, లచ్చిరాం నాయక్ ని, మిగతా వాళ్ళని వెంటనే అరెస్టు చేయాలని మర్నాడు కేసులో. అదే విధంగా మానభంగం చేసిన ఈ కుందూరు గోపాలరెడ్డి అంటే అక్కడ ఉండే శాసన సభ్యునికి పాలతను, అతనిని వెంటనే అరెస్టు చేయాలి అని ఈ సందర్భంగా హోం మినిస్టరుగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్రభుత్వం దయచేసి నోట్ చేసుకోండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అప్పగించాము. ముఖ్యమంత్రిగారు డిరో అవరులో ఉన్నారండి. సంతోషం. వీళ్ళ మినిస్టరుగారు మొన్న గవర్నరు ప్రసంగానికి సమాధానం చెబుతూ మీరు రెవెన్యూ ఎక్కడనుంచి తెన్నారు, రెవెన్యూస్ ఎక్కడనుంచి వస్తాయి కొద్దిగా సజెస్టు చేస్తే బాగుండేది అని మా మీద ప్రతిపేసురు అధియోగము వేసిరారండి. మంచిదే. ఎందుకంటే బాధ్యత కలిగిన ప్రతిపక్షాలుగా మేము రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అధ్యాయం

ఎక్కడనుండి వస్తుందో కూడ తెలియచెప్పాలి. అధ్యక్షా, చీఫ్ మినిస్టరుగారికి మీ ద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చేటటువంటి పరిస్థితి దాదాపు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చేదానికి అవకాశం ఇచ్చే దానికి ఒక సూచన చేస్తున్నాను. చీఫ్ మినిస్టరుగారికి టెలిగ్రాం ఇస్తూ మాకు కూడ కాబేలు ఇచ్చినాడు. ఈ రాష్ట్రంలో ఇసుక పాటలు జరుగుతూ ఉంటాయి, ప్రతి సంవత్సరం. రాజమండ్రి, గోదావరి దగ్గర అట్లాగే విజయవాడ కృష్ణా రివరులో ఇసుక పాటలు జరుగుతూ ఉంటాయి. రెవెన్యూ రిసోర్సెస్ పెరగడం కోసం చెబు తున్నాను. ఇది మీ దృష్టిలోకి పోతే ఒక కోటి రూపాయలు వస్తాయి. తలోకాస్తా ఇవ్వవచ్చు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- స్పృక్తుగా మాట్లాడితే ఇట్లాంటిది జేరో అవర్ క్రింద: రాదు. కానీ ఏదో అనవాయితీగా పబ్లిక్ ఇంటరెస్టు ఉన్న విషయం కాబట్టి చెప్పండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇందులో ఈ టెలిగ్రామం మాకు ఇచ్చిన తెలుగులో ఇప్పుడు ఉన్నదానిమీద 50 పర్సంటు ఎక్సెస్ ఇస్తాము అని అంటే ఇప్పుడు కోటి రూపాయలు ఉంటే కోటి 50 లక్షలు ఇస్తారు. ఐదు కోట్లు ఉంటే ఏడున్నర కోట్లు వస్తాయి. నాకు తెలిసిన మేరకు కృష్ణా గోదావరి బేసిన్లు మాత్రం ఎవరికైతే సాండు రేపెస్ ఉన్నాయో కోట్ల కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం రావడానికి అవకాశం ఉంది. నేననేది ఏమిటంటే సమ్మర్ నేజిన్లో జనరల్గా ఇసుక ట్రాన్సుపోర్టు ఈజీగా ఉంటుంది. తరువాత వరదలు వస్తే నదులనుండి ఇసుక తీసుకువెళ్ళడం కష్టం అవుతుంది. ఆ రేపెస్ అన్ని పోతాయి. అందుకని మూడు నెలల కాలము పాత వాళ్ళకే ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇస్తున్నామని వార్త వేంటున్నాము. ఆ తరువాత పాటలు పెడితే ఎవరూ పాడరు. తక్కువగా పాడతారు. అందుకని రద్దుచేస్తే ఇప్పుడు రద్దు చేయండి. అందరికీ ఫ్రీగా ఇచ్చేదానికి అవకాశం ఇవ్వండి. లేదా ఒకవేళ ఏదైనా గవర్న మెంటుకి ఆదాయం కావాలి అనుకుంటే ఇప్పుడు పాటలు పెట్టండి. పెడితే 50 శాతంకన్న మించి ఇప్పుడు డిపాజిట్ చేస్తామంటున్నారు. అవసరమైతే 50 పర్సంటు కంటే ఎక్కువ పాటలలో పెట్టుకుంటాము అంటున్నారు. రాష్ట్రానికి ఆదాయం వచ్చేటటువంటి పరిస్థితులలో ఉండి ఇంత స్పష్టంగా చీఫ్ మినిష్టరుగారికి టెలిగ్రాం ఇచ్చి మా అందరికీ, ప్రతిపక్షాలందరికీ టెలిగ్రామే ఇచ్చిన తరువాత ఇందులో మౌనమువహించడంలో ఏదో ఒక అర్థము ఉండాలి. వాళ్ళు లాభమైనా పొంది ఉండాలి నష్టము చేయడానికి అయినా కావాలి. ఆ కాంట్రాక్టర్లకు ఏదైనా లాభము చేయడానికి అయినా అయి ఉండాలి. నా అభిప్రాయం, ఈ పాటలే లేకుండా అందరికీ ఫ్రీగా వదిలిపెట్టండి. ఇసుక మీద పాటలు లేకుండా ఫ్రీగా వదలిపెట్టండి. ఇంకానయం. మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఎందుకంటే ప్రజలంతా అనుభవించారు. పెద్దవాడుగానీ చిన్నవాడుగానీ లేదా గవర్నమెంటుకి ఆదాయం కావాలి అని మీరు అనుకుంటే వర్షాకాలంలో ఆదాయం రాదు అధ్యక్షా, వర్షము వరద వచ్చిన తరువాత, గోదావరి కృష్ణా వరదలు వచ్చిన తరువాత, ఇప్పుడు డెసిజన్ తీసుకుంటే మీకు ఏమైనా ఆదాయం వస్తుంది గవర్నమెంటు బొక్కనము నిండితే మా కోరికలు ఏమైనా మన్నిస్తారు చీఫ్ మినిస్టరుగారు అని మంచి ఉద్దేశంతో మాకు వచ్చిన పెటిషన్లని మీద్వారా చీఫ్ మినిస్టరుగారికి పంపుతున్నాము. చీఫ్ మినిష్టరుగారు దయచేసి రీపిక్చు అవుతారని నా ఆశ. కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇబ్జెక్ట్ పాలస్ మేటర్ యు హావ్ ప్లాన్స్ టెబిల్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- పోలీస్ మేజర్ కాదు సర్.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంటరప్షన్లు వద్దు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- స్పీడు ఎక్స్పెక్టర్లకి ఆదాయం నష్టం అవుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబులో అన్నారు. సూచనలు చేయండి అని. ఈవేళ సుస్పష్టంగా మనకు తెలిర్న వచ్చినాయి. రిప్రజెంటేషన్లు వచ్చినాయి. మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురాకుండా మీతులు జానకిరాంగారు ఆదేశాలు ఇప్పినారని మా అనుమానం. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిస్తే అది ఒప్పుకునేవారు కాదని నా పూర్తి విశ్వాసం. కేవలం 10, 10-40 సర్పంటు ఎక్స్ప్రెస్ పాత కాంట్రాక్టుల రెన్యూ చేశాము అన్నారు. ఇప్పుడు యీ యిసుక రవాణాను పాతరేటు 10 శాతమునకు రెన్యూచేశారు. ఇది న్యాయము కాదు. ఎందుకంటే 50 శాతం కంటే ఎక్కువ యిప్పుడు కొత్తగా వచ్చినవారు డిపాజిటు చేస్తామంటున్నారు. కాబట్టి యీ హావుస్ లోనే మంత్రిగారు ఒక కమిటీమెంటు యివ్వాలి. ఇక్కడనే ఒక ఆలోచన చేయాలి. ఇప్పుడు ఉన్న అనుమానాలు తొలగించాలంటే పేదవర్గాలవారికి కూడా ఆ సాండ్ ఆక్వన్ చేసుకోవడానికి కొంత శాతం కేటాయించాలి. అలాకాకుండా యీ శాండు కాంట్రాక్టర్లకు యిసుకను తీసుకుపోవడానికి మరల రెన్యూవర్ చేయడము ఏమిటి? దీనివల్ల రాష్ట్ర ఖజానాకు కోట్లాది రూపాయలు నష్టం వస్తున్నవి.

Mr. Deputy Speaker:- The same point, in the same manner has been mentioned by Mr. Nageswar Rao. In the Zero Hour you cannot except sudden reply. You have brought it to the notice of the Government sufficiently and the purpose is served.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రాష్ట్రానికి కోట్లాది రూపాయలు నష్టము వస్తున్నది కాబట్టి మేము రిప్రజెంటేషన్ చేస్తున్నది వినండి. మేము విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది వినండి. ఇక్కడ లక్షలాది రూపాయలు డబ్బు యిస్తామని అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు పాతవారికి ఎక్స్ టెండుచేస్తే అనుమానాలు వస్తున్నవి. ఇప్పుడు మేము చెబుతున్నది నోట్ చేసుకొని దీనిని అంగీకరింపాము, అంగీకరింపలేదు, పరిశీలింపడానికి చూస్తున్నాము అని మమ్ములను గుర్తింపి గౌరవింపి సమాధానం చెప్పే మంత్రులు ఎవరూ లేరు. ఎంతసేపూ తమరు చెప్పడంతోనే సరిపోతున్నది. మే దృష్టికి తెచ్చిన వాటి మీద తగు చర్యతీసుకొంటాము అని చెప్పమనండి మేము కూర్చుంటాము.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇప్పుడు హావుస్ లో సంబంధిత మంత్రులు లేకపోయినా ఎవరో ఒకరు పోయింటున్న నోటు చేసుకుంటారు. కానీ వాటికి యిక్కడనే వెంటనే సమాధానం రావాలంటే కుదరదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇది అన్యాయం. I am sorry to say that you are unable to come to the rescue of the House.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు హావుస్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు కాబట్టి వారు నోట్ చేసుకొని సమాధానం చెప్పిస్తే సరిపోతుంది. ఇప్పుడు వేసు చెప్పబోయే ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే మన రాష్ట్రములో అత్యధిక పరిశ్రమ మీద ఆధారపడి

దాదాపు ప్రత్యక్షంగా అయితేనేమి, పరోక్షంగా అయితేనేమి లక్షలాది కార్మికులకు దాని మీద జీవనోపాధి జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునకు 35 శాతం నుంచి 40 శాతం వరకూ కొట్ల రూపాయలు నష్టం వచ్చినట్లు, మేనేజిమెంటువారు చూపించడం దురదృష్టకరమైన విషయం. ఈ నష్టాలకు కారణాలు రూపాయ మారకం వీలువ తగ్గించడంవల్ల ఆర్టీసీ మేనేజిమెంటువారు ఆర్టీసీ కంపెనీని సమర్థవంతముగా పనిచేయించకపోవడంవల్ల యిది జరిగింది అంటున్నారు. ఇది వాస్తవాలుగా ఉన్న యిప్పుడు ఆర్టీసీ కంపెనీకి చెందిన వర్కర్లు ఆ కంపెనీని వేరే వారికి అప్పజెప్పనక్కరలేకుండా సగం భాగం శ్రమదానంగా యిస్మామని రెట్టింపు పనిచేస్తామని చెబుతున్నారు. కానీ ప్రభుత్వం ఘటకు యీ ఆర్టీసీ కంపెనీని ప్రయివేటు మేనేజిమెంటుకు అప్పగిస్తామని బాహాటంగా చెబుతున్నారు. కాబట్టి యీ విషయంలో ప్రభుత్వంవారు ఒక నిర్ణయం తీసుకొనేముందు పె్ విషయాలు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు (పొందుపూర్):- అధ్యక్షా, యిప్పుడు రాష్ట్ర ఆదాయము తగ్గిపోయింది. ఏ విధంగా రాష్ట్రానికి ఆదాయం రాబట్టాలని ప్రతిపక్ష సభ్యులు సూచించాలని అన్నారు. అందువల్ల మేము మీకు సూచనలు చేస్తున్నాము. కొట్ల రూపాయలు ఆదాయము యీ సాండ్లను ఆక్వన్ చేసినపుడు ప్రభుత్వ ఖజానాకు వస్తుంది. ఓపెన్ ఆక్వన్ పెడితేనే యీ డబ్బు ప్రభుత్వానికి వస్తుంది కానీ యీ సాండ్లను యిదివరకు కంట్రాక్టర్లు తీసుకొనేందుకు వారికి లైసెన్సులు మంజూరుచేస్తే నష్టము వస్తుందని చెబుతున్నాము. ఇప్పుడు రెట్టింపు డిపాజిట్లు కడతామని ప్రయివేటు వారి నుంచి టిలిగ్రాములు వచ్చినవి. కాబట్టి బాధ్యతతో కూడా యీ ప్రభుత్వము రాష్ట్రానికి ఆదాయము తెప్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మిష్రర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దీనికి ప్రత్యక్షంగా నోటీసు యిస్తే దానికి రిప్లయి వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇది 6 కొట్ల ప్రజానీకానికి సంబంధించిన సమస్య. రాష్ట్ర ప్రజలకు కొట్లాది రూపాయలు నష్టము వస్తుందని మేము చెబుతూ ఉంటే కనేసము విచారణ చేస్తాము, ఆదాయము రాబడతామని యిక్కడ చెబితే తప్పు ఏమిటి? ఇట్ యాట్ ఏ క్లియర్ నెగ్గిజెన్స్. ప్రజల సంక్షేమమును యీ ప్రభుత్వం దుష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

భారీ పరిశ్రమల శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి):- అధ్యక్షా, యిప్పుడే శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావుగారు ఆర్టీసీ పరిశ్రమకు సంబంధించి అడిగారు. ఆ సమయంలో సభ్యులు ప్రశ్నలుంటే లేవే మాట్లాడినారు.

(వెంటింగులు)

ఐ యామ్ ఆన్ మై లెగ్స్.

మిష్రర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఏమిటే ఆ వెంటింగులు. ఎందుకు వెంటింగు చేస్తారు. అసలు అసెంబ్లీలో ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలనేది తెలుసుకోకుండా, మేనర్స్ లేకుండా ఏదో

ప్రతిపక్ష సభ్యులు డిస్ట్రబ్ట్ చేయడం మంచిది కాదు. జీరో అవర్లో సభ్యులు చెబుతున్నది మంతులు సభలో ఉన్నవారు నోట్ చేసుకుంటారు. తరువాత సమాధానం వస్తుంది. వెంటనే సమాధానం రాదు. ఇవన్నీ తెలుసుకోకుండా ఆ భేదాంగు ఏమిటి? ఇప్పుడు పి. నాగేశ్వర రావుగారు మాట్లాడినారు. దాని మీద జీరో అవర్లో వెంటనే సమాధానం కావాలంటే ఎట్లాగు?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం పాత యిసుక కాంట్రాక్టర్లతో కుమ్మక్క అయి యీ విధంగా రాష్ట్ర ఖజానాకు నష్టం తెస్తున్నారని అనుకుంటున్నారు కాబట్టి ప్రభుత్వం బాధ్యతవహించి స్పందించాలని కోరుతున్నాను.

మిషన్ డిప్యూటీ స్రీకర్:- మీరు నోట్సు యిస్తే తప్పనిసరిగా దానికి టైము యివ్వడం జరుగుతుంది. అంతేకాని అబ్జర్వేషిగా లేదే ఒక విషయం లేవనెత్తి దానికి సమాధానం రావాలని జీరో అవర్లో పట్టుపట్టడం మంచిది కాదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు ఆల్టిమేట్ పరిశ్రమ, విషయంలో అడిగారు. పబ్లిక్ రంగంలో రెండు సంవత్సరాల నుంచి నష్టములు వస్తున్నా కాని దానిని ఎట్లాగో వర్కింగు కాపిటల్ యిమ్మకుంటూ నడుపుకుంటూ వస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరము నేను కూడా ఇండస్ట్రీస్కు సంబంధించి కాబినెట్ మంత్రి లతో పాటు చర్చకు వెళ్ళినపుడు డబ్బు కొరత ఉన్న యీ రోజులలో మనము దీనిని నడపడం కష్టంగా ఉంటుందని ఆలోచించాము. దీనిని నడపడానికి వర్కింగు కాపిటల్ 10 కోట్ల రూపాయలు క్రిందటి సంవత్సరం యిచ్చాము. రాష్ట్రమునకు యీ క్లిష్ట సమయంలో ఆల్టిమేట్ వచ్చిన లాసెస్ 80 కోట్ల రూపాయలు భరించడమంటే ప్రభుత్వమునకు కష్టము. ఇందులో కార్మికులది తప్పు అని అనను. బి.ఐ.టి.ఆర్. ఛార్జీ కూడా కార్మికులది తప్పని చెప్పలేదు. వారిని నిందించడము లేదు ఇప్పుడు వాస్తవమైన విషయాలు తెలుసుకొని యీ 80 కోట్ల రూపాయలు భారాన్ని పూడ్చుకోవడం కష్టము. ఎందుకంటే ఆల్టిమేట్ ఓవర్ స్టాఫ్ అయింది. 7 వేల మంది కార్మికులు ఉంటే వారిని సూపర్వైజ్ చేయడానికి 5 వేల మంది సూపర్వైజర్ స్టాఫ్ ఉన్నారు. అంతమంది సూపర్వైజర్ స్టాఫ్ ఉండవలసిన అవసరంలేదు. ఈ విధంగా నష్టాలు భరిస్తూ తిరిగి పెట్టుబడులు చెట్టాలంటే మా వశము కాదు. ఇచ్చిన వర్కింగు కాపిటల్ 10 కోట్ల రూపాయలకు ఇంటరెస్టు టైటిలిటీ పెరిగిపోతున్నది. ఇంటరెస్టుకు తెచ్చిన వారికి ఒక పైసాకూడా కట్టలేదు. తీసుకున్న వానికి డబ్బు ఇచ్చిన పాపానపోలేదు. ఇంటరెస్టు టైటిలిటీ చాలా పెరిగింది. కనుక మేము ఒక మార్గం వెతికాము. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పాత ఎమ్.బి. వాన్ కంపెనీ ఉంది. వారిని వచ్చి చూసుకొని మీరు తీసుకోండి అని డబ్బు ఇవ్వమన్నాము లేక మా ఇన్వెస్ట్మెంట్ అట్లాగే ఉండి మీరు నడుపుకుంటామంటే రూ. 80 కోట్లు ఇన్వెస్ట్మెంట్ దీనిని వర్కింగ్ కాపిటల్గాపెట్టి నడుపుకో మన్నాము. వారు రెండు నెలలు తిరిగి తిరిగి వెనుకకు జారిపోయారు. తరువాత మేము నిర్ణయం చేసినాము; ప్రభుత్వము నుంచి ఏ ప్రైవేటు సెక్టర్ అయినా కాని ఇది తీసుకొని మేనేజ్మెంట్ బేకప్ చేసి నడపవచ్చు. లేక కొంటాము అంటే ఏమి అఫర్ అని అడిగినాము. మా టెరమ్స్ కి వారు ఒప్పుకుంటే తప్ప వారికి ఇవ్వేది లేదు. మా టెరమ్స్ గవర్నమెంటుకు ఎడ్వాంటేజ్ టెరమ్స్. కాంప్లెమెంట్ చెప్పవలసింది. మేము ఎప్పుడయితే ప్రైవేటు సెక్టర్ ను ఇన్వెస్ట్ చేశామో రూ. 10 షేర్ రూ. 26 అయింది. ఈరోజు అది కూడా గ్రాఫ్ అత్యుత్తరంగా ఉండవచ్చు కాని ఈరోజు ఆల్టిమేట్ షేర్ మేము ప్రైవేటు మేనేజ్మెంటుకి ఇస్తున్నాము

అనగానే రూ. 10 పోయి రూ. 26 అయింది. ఏదీ రహస్యం కాదు. సమరిలే నేను ఇదివరకే....

(ఇంటరప్షన్స్)

మధ్యలో ఇంటరప్షన్స్ కావడం ఉంది. నేను గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకులతో కొరుకున్నాను. సీరియస్ మేటర్ ఇది. రేపు మీ చేతిలో ఇటువంటి సమస్యలు వస్తాయి. మేము కష్టపడి పేనున్నప్పుడు సమాధానం చెప్పతూ ఉంటే ఇంటరప్షన్స్ అయితే కంటిన్యూషన్ పోతుంది, చెప్పుకోలేము. అనవసరంగా ఇంటరప్షన్స్ కావడం జరుగుతోంది. ఈవేళ నేను ఉండవచ్చును. రేపు చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇక్కడ కూర్చుని చెప్పవలసివస్తూ ఉండవచ్చు. మా ప్రభుత్వం ఏమీ పేసింది అంటే ప్లైమేబు సెక్టార్ కి కూడా అఫర్ పేసింది. బడ్జెట్ స్పీచ్ లో ఫ్లెనాన్స్ మినిష్టర్ గారు మెన్షన్ చేశారు. రహస్యం ఏమీ కాదు. అంతకుపూర్వం నేను ప్రతిపక్ష నాయకులను అందరినీ జనరల్ గా ఏమీ నష్టపోతాది అని Public Sector to public sector - first preference. Second preference is, if any private man wants to invest working capital and run the industry, we have no objection. Or outright sale they want, to my advantage to my terms. If anybody comes, I assure you and the Chief Minister also assured you and in the Budget Speech there is a mention, that we won't retrench any worker and it will be to the advantage of workers. To whomsoever we will give, we will not allow him to retrench any worker. It is in the interest of the workers. It is in the interest of the welfare of workers. It is for the survival of industry we are doing. అధ్యక్షా, సిస్టాన్ కూడా అట్లాగే చేశారు. మేము మంపిషన్ చేశారు అంటున్నాము. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు సిస్టాన్ ను మహేంద్ర వారికి ఇప్పి మన టెరమ్స్ కి ఒప్పించుకున్నందు వల్లనే ఈ రోజు అది నడుస్తూ ఉంది. దాని షేర్స్ కూడా రూ. 10 షేర్ రూ. 28 అయింది. ఇది ఒక మంచి నిర్ణయం. కార్మికులు బాధ్యులు కానేశారు. కార్మికులు నష్టపడవలసిన అవసరంలేదు. కార్మికులను తేసివేస్తే ప్రభుత్వం ఒప్పుకోదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బడ్జెట్ లో ఇండస్ట్రీస్ ఐటమ్ వచ్చినప్పుడు డిస్ కస్ చేద్దురు గాని now we cannot allow general discussion please on that.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నా అనుమానం తీర్చుకోలేవ్వండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇండస్ట్రీస్ డిమాండ్ వస్తుంది ఈ సెషన్ లోనే. Let the doubts be clarified then. If you do not allow it, I have to go further. రాఘవరెడ్డిగారు దయచేసి మీరు ఏమీ అనుకోవద్దు. You will have ample opportunity.

శ్రీ బద్దం బోరెడ్డి:- ఈ పబ్లికేషన్ లో రుద్దారం అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ అల్ కబీర్ అనే ఒక సంస్థ ఒక యాంత్రిక పశువధశాలను నిర్మించింది. దీని విషయములో

ప్రజలు ఆందోళన పెంచుతున్నారు. మన రాష్ట్రములో పశుసంతతి కరువైపోతుంది. కనీసం క్రాగడానికి పాలుదొరకని పరిస్థితులు ఏర్పడబోతున్నాయి. యాంత్రిక పశువధశాల ఇల్లోగట్టిగా ఇప్పటికే స్పార్క్ అయిందని ప్రజలు చెబుతున్నారు. దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో ఒక సమావేశం కూడా జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వారు వెంబడి రిపోర్టు పంపితే పశువధశాలను ఆపడానికి వీలుండేది. కొర్టు ఇచ్చిన ఆజ్ఞలను, ఉత్తరువులను ఖాతరు చేయకుండా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొర్టుకి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తోంది. దీని విషయములో హైదరాబాదు ప్రజలు, సికింద్రాబాదు ప్రజలు, రంగారెడ్డి జిల్లా ప్రజలు, మెదక్ ప్రజలు, పటాన్పెరువు ప్రజలు ఎంతో ఆందోళన చేస్తూ ఉన్నారు. చివరకు వస్తే తెలంగాణా ప్రాంతములో పశుసంతతి పూర్తిగా నశించిపోతుంది. మరి ఇక్కడ ఉన్న ప్రజలు పశువులను చూడాలంటే ఒక అవును కానీ, గేదెను కానీ చూడాలంటే జూకిపోయి చూడవలసిన పరిస్థితి కలగజేస్తుంది. రైతులకు అన్యాయం చేసిన వారు అవుతున్నారు. త్రాగే నీరు కలుషితం అయిపోతుంది. ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం అప్రతిష్టపాలు కాకుండా - మహారాష్ట్రలోని భీండ్లలో ఇలాగే సాంక్ష్మన్ ఇస్తే ప్రజలు ఆందోళనచేస్తే మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం తలవొగ్గి ఆ పశువధశాలను రద్దుచేసుకోవడం జరిగింది; తరిమికొట్టడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్రతిష్టపాలు కాకుండా, ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రజలు చేస్తున్న ఆందోళనను గుర్తించి అల్లకల్లోల సంస్కృత పశువధశాలను నడవనివ్వకుండా సహకరించి దానికి ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. కానీ ప్రభుత్వం అధికార దుర్వినియోగం చేసి పోలీసులచే జబర్దస్తీగా ప్రజలపైన తప్పుడు కేసులు పెట్టించి వారిని లాల్చారీచేసి ప్రజలను ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురిచేసి వారిని అరెస్టుచేయడం, డబ్బులకు కక్కుర్తిపడి ఈ సంస్కృత లాల్చాచీపడడం, అక్కడ అధికారులను కొనడం, పోలీసులకు డబ్బులు ఇచ్చి అవినీతిపాలు చేస్తున్నందున ఆ సంస్కృత వెంబడి మూయించడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రజలకు అన్యాయం తలపెడతేంది కాబట్టి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నన్ను సమాధానం చెప్పనివ్వండి. లేకపోతే వారు చెప్పిన వెర్షన్ రికార్డులోకి పోతుంది. ఈ ఎక్స్‌పర్ట్ మార్కెట్ లేక వేక్ ఫుడ్ సిస్టమ్‌కు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఒక లైసెన్స్ ఇచ్చింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా లైసెన్స్ పురస్కరించుకొని అల్లకల్లోల సంస్కృతారు ప్లాన్‌వేటు ఫ్యాక్టరీని తమంతటాము ఇక్కడ భూమి కొని ఫ్యాక్టరీని నిర్మించారు, ఎరక్షన్ జరిపారు. అప్పుడు రాష్ట్రములో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉండే. ఎటువంటి రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయో, లేదో తెలియదు ఫ్లోర్ చూసినట్లు యితే ఎరక్షన్ అయి మెషిన్ల ఎరక్షన్ వరకు ఎటువంటి రిప్రజెంటేషన్స్ రాలేదు. వచ్చినా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా లైసెన్స్ సిస్టమ్ ఉన్నప్పుడు ఈ పరిశ్రమకు లైసెన్స్ ఇవ్వారు. ఏ రిప్రజెంటేషన్ అయినా కానీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకి చేయాలి కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనిలో ఏదీ చేయలేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కానీ, ఇప్పుడు ఉన్న ప్రభుత్వం కానీ లైసెన్స్ ఇవ్వడములో కానీ ఎన్‌విరాన్‌మెంట్‌లో కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రము సందంధము లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్).

మిష్టర్ స్పీకర్:- రిప్లయి కంప్లెట్ చేయనివ్వండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- విద్యాసాగర్‌రావుగారు కావల్సే దీని మీద నోటిను ఇచ్చినా, డిమాండు పెట్టినా చెప్పడానికి మేము సిద్ధముగా ఉన్నాము. నేను రెండు వాల్యూమ్స్ పుస్తకాలు మీకు చూపిస్తాను. రోజూ పెన్ కాన్వరెన్స్ - కొందరు వ్యక్తులు ప్లస్ బి.జె.పి.లో కొందరు వ్యక్తులూ కలిసి మా మీద వ్యక్తిగత ఎటాక్స్ కూడా చేస్తున్నారు. దీనిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏమే సంబంధము లేదు. ఒక దయానంద్ అనే ఆయన ఎర్రగుడ్డల మనిషి ఇంటి ముంగిట ధర్మావేస్తూ ఉంటే....

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఆయన స్వామి....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- స్వామో ఎవరో నాకు తెలియదు. ఈ రాష్ట్రం వాడు కాదు. నేను బాల్‌రెడ్డి పేరు చెప్పగలుగుతాను, విద్యాసాగర్‌రావు పేరు చెప్పగలుగుతాను కానీ కర్నాటక నుంచి వచ్చిన వారినీ అంటే....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా....

Mr. Deputy Speaker:- No interruptions. Let him complete reply please.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా,....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- బాల్‌రెడ్డిగారు మీరు దయచేసి కూర్చోండి మీకు హక్కు ఉందా....

Mr. Deputy Speaker:- He is not permitted. It will not go on record.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- సమాధానం చెప్పాలి కదా? మీరు ఎందుకు అడిగారు. రోడ్ల మీద ఉపన్యాసాలు కాదు. కూర్చోండి - నాన్‌సెన్స్ - మీరు జవాబు చెప్పనివ్వరు - మీరు అడిగినప్పుడు, మిమ్ములను ఎవరు అడగమన్నారు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆయన....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు నీనియర్ మెంబర్, పోనీజర్ తెలుసు, మధ్యలో ఇంటర్వ్యూ చేయడం ఏమిటో-you must allow the Hon'ble Minister to have his turn. It is not one way traffic please.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- చీనండి చెబుతాను. మే దయచేసి ఉన్న మంత్రిని కాదు. మే అబద్ధపు ప్రచారాలకు గురయ్యే మంత్రిని కాదు. 35 సంవత్సరాల నుండి ఉన్నాము ఆసెంబ్లీలో. బాధ్యతగా ప్రవర్తించండి. విచ్చి పిచ్చి వాదాలు... వారు అడిగిందానికి ఎస్ అనే దానికే ఉన్నామా మేము. ఈ ఉద్యమానికి సంబంధించి మా ఇంటి

, ముంగిటికి వచ్చి పోలీసులు అరెస్టుచేసి పోతే నేను విడిపించి నా ఇంటిలోకి పిలిచి వారితో గంటనేపు విన్నాను. మూడు మువ్వలలు చెప్పారు ఆయన. తురక దేశాలకు హిందూ దేశం నుండి మాంసం పంపుతారా అన్నారు.

(అంతరాయము)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- లేదు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- పశుసంపద నశించిపోవడానికి కారకులు మీరు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నా దగ్గర ఉంది, కావాలంటే బేప్ రికార్డ్ తెప్పించమంటే తెప్పిస్తాను. మీరు లేరు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా.....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- బాల్ రెడ్డిగారూ, ఖబర్దార్, కూర్చోండి మీరు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- ఎలాగూ కూర్చుంటాం, పశుసంపద నశించిపోతున్నది.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బాల్ రెడ్డిగారూ, మీరు చెప్పిందే వేదం, ఇతరులు చెప్పేది రికార్డులోకి పోవడా? He has got his own right to say.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- మీ దౌర్జన్యానికి ఎవరూ భయపడరు, కూర్చోండి చప్పుడుగాక మిమ్మల్ని భయపెట్టేవాళ్ళం కాదు మేము. మీ పద్ధతి మంచిదికాదు. నీన్న 'జేరో అవర్' లో అడగమన్నది ఎవరు? నా సమాధానం వినవెందుకు నువ్వు. నాతో తర్జన భర్జనకు ఎందుకు దిగుతావు?

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా,.....

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- బాల్ రెడ్డిగారూ, వన్ వే బ్యాఫిక్ లో మీరు చెప్పిందే రికార్డ్ లోకి పోవడంకాదు, మీరు అడిగినప్పుడు గవర్నమెంట్ రిప్లయి చెపితే వినాలి. I have not permitted you. Whatever you spoke does not go on record.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నేను చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు చెబుతాను. ఈ ఫ్యాక్టరీకి ఆ గ్రామ పంచాయితీ పర్మిషన్ ఇచ్చింది, ఆ గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచ్ డి.జె.పి. సభుడే, అతను పర్మిషన్ ఇచ్చినవాడు కాదనమనండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- సర్పంచ్ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- మా ప్రభుత్వం లేనప్పుడు గ్రామ పంచాయితీ పర్మిషన్ ఇచ్చి అంతా కట్టినాక ఇప్పుడు లేదీ కట్టవద్దు అంటే ఈ ఫ్యాక్టరీ వద్దాని నేను వ్యాసి ఇస్తాను. బాల్ రెడ్డిగారు దానిని తీసుకుపోయి క్యాన్సిల్ చేయించుకోవచ్చు. లైసెన్స్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇస్తుంది. అందరూ చెప్పినవి విన్న తరువాత ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఏ ప్రభుత్వమూ విననంత ఓపికతో మేం విన సరైన సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం

చేశాము. కానీ ఇప్పుడు గత నెల రోజులుగా వేరు చేస్తున్నదేమిటంటే నేను ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సంగారెడ్డి నియోజకవర్గంలో సభలు పెట్టి మేము మేనేజిమెంటుతో కుమ్మక్కయి డబ్బులు తీచుకున్నామని అంటున్నారు అధ్యక్షా. (గద్గత స్వరంతో) ఈ శాసనసభలో నన్ను ఎవరూ అనలేదు, ఇదీ ధర్మమా? నాకు అరగంట టైం ఇవ్వండి, నా ఇంట్లో పెద్ద పేపర్ కటింగ్ కలిపండి. నేను అవి చదువుతూ కళ్ళకు నీళ్ళు తెచ్చుకున్నాను. ఇదీ ధర్మమా? ఈనాడు దత్తాత్రేయ అంటున్నాడు. ఈరోజు డెక్కన్ క్రానికల్ పేపర్ వారి ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ ఉంది. పూజా కీర్తనలలో, 40,50 ఏళ్ళుగా ఉన్న వాళ్ళం, మేము కుమ్మక్కయినామా? మాకు కటికవాడి దుకాణమే దొరికిందా అధ్యక్షా లంచాలు తినడానికి? ఇన్ని పరిశ్రమలు పెట్టాం, దేశాన్ని ఇంత అభివృద్ధి చేశాం, చివరకు వేళ్ళిచ్చే కాంప్లిమెంట్ ఇదా? దీనితో మాకు ఏమే సంబంధంలేదు, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా దగ్గరకు పొమ్మనండి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మేము పర్సనల్ గా చేయడంలేదు.

Mr. Deputy Speaker:- Then it is well and good. రామచంద్రా రెడ్డిగారూ, పర్సనల్ ఎలిగేషన్స్ మేము చేయడంలేదు అంటున్నారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- రామచంద్రారెడ్డిగారు బాధపడవలసిన అవసరంలేదు. రామచంద్రారెడ్డిగారు డబ్బులకు కక్కుర్తిపడ్డారన్న మాట మేము మాట్లాడలేదు. మేము రామచంద్రారెడ్డిగారిని బాగా గౌరవిస్తాం. రామచంద్రారెడ్డిగారి మీద కాదు, జనరల్ గా ఎకలాకికల్ బేటెన్స్ మీద చెప్పాం, ఇలాగే కొనసాగితే ఒక్క పశువు కూడా మిగలదు, పసి పిల్లలకు పాలుదొరకవనే బాధ తప్ప, మేము రామచంద్రారెడ్డిగారికి వ్యక్తిగతంగా ఆపాదించ లేదు, మేము అనలేదు అదీ.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- మేము ప్రతిపక్ష నాయకులను పిలవబోతున్నాం, స్టేట్ మెంట్స్ చూపించబోతున్నాం. ఇంకొక విషయం ఏమిటంటే ఆ ఫ్యాక్టరీవారు నా దగ్గరకు సహాయానికి రాలేదు. నేను మంత్రీగా ఉన్నా, ఉండకపోయినా నా నియోజకవర్గంలో నూటికి 99 మంది నా దగ్గరకు సహాయానికి వస్తుంటారు. నాకు ఇండస్ట్రియల్ టేషన్ మీద విశ్వాసం ఉంది. నా నియోజకవర్గంలో గతంలో కుందేళ్ళు పరుగెత్తే అడవిలో ఈరోజు ఎన్నో ఇండస్ట్రిస్ ఉన్నాయంటే అది నా కృషి ఫలితమే అని నేను క్లెయిమ్ చేస్తున్నాను. ఇందులో మీ పాత్ర ఏమిటో చెప్పండి? ఆ ఇండస్ట్రి నిజంగా ప్రజల శ్రేయస్సుకు భిన్నమనే అనుకోంటే మీరు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు రిపోజింట్ చేయండి, వాళ్ళు క్యాన్సిల్ చేస్తారు. అంతేకాని రోడ్డుమీద ఇలా లా అండ్ ఆర్డర్ ను చేతిలోకి తీసుకొని సభలు పెట్టడం కాదు. సదాశివవేది వాలా సెన్సిటివ్ టవున్, అక్కడ పొందూ, మున్సింగ్ క్యాషెస్ వస్తుంటాయి. వేళ్ళు ఈ ఉద్యమానికి పొందూ కలర్ తెచ్చారు. 'అలీకరీం' అనేది ఉర్దూ పదం, మేనేజ్ మెంట్ మున్సిమ్స్ కనుక వాళ్ళును రోడ్డుమీద తిట్టడం పద్ధతా అందీ? దాని ఎం.డి. డైన్ మతస్థుడు. డైన్ సంస్థవాళ్ళు నన్ను పిలిస్తే వెళ్ళాను. వాళ్ళకు మేము ఏమీ సహాయం చేస్తున్నామో చెప్పండి. నేను మంత్రీగాగానీ, ఈ ప్రభుత్వంగానీ వాళ్ళకు చేసే సహాయం ఏమీ లేదే! మా సహాయం అడగలేదే వాళ్ళు! మేము ల్యాండ్ ఇవ్వలేదు, వాళ్ళు మమ్మల్ని ఇండస్ట్రియల్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ కన్వెషన్ అడగలేదు. ఎక్కడి నుంచో ప్రక్క రావ్వం నుంచో

వచ్చిన ఒక మహానుభావుడు మమ్ములను తిడుతుంటే వేరు ఉరుకోవడం మంచిదా? పి. రామ చంద్రారెడ్డి అని నా పేరు చెప్పి డబ్బు బేతులు మారుతోందని చెప్పడం మీకు ధర్మమా చెప్పండి.

(అంతరాయము)

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- మన తెలంగాణాలో పశుసంపద లేకుండా వోతోంది.

Mr. Deputy Speaker:- No, no. It is not allowed.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నా దగ్గర అంతా మెటీరియల్ ఉంది. మాపించగలుగు తాను. నేను వారినీ కోరేది లీగల్ మేన్స్ తో ఆ ఇండస్ట్రీని కెన్సిల్ చేయించండి. వేళ్లు కోర్టుకు పోతే వేళ్లు రిటను కొట్టివేశారు. మేము ఏం చేయాలో చెప్పండి. వాళ్లకు మేము ఏమి సహాయం చేస్తున్నామో ఈ సభలో రుజువుచేయండి. మా సహాయాన్ని విత్తడానికేను కొంటాం. వేళ్లు పాయింట్స్ ఏమిటో ఇంటర్వ్యూ తీసుకొని నోట్ చేసుకొమ్మని మా ఆఫీసర్స్ కు చెప్పాం. సెక్రటరీయట్ కు డెలిగేషన్ గా వచ్చి స్వామిజీ సెక్రటరీయట్ లో మంత్ర, తంత్రాలు చదివారు. సెక్రటరీయట్ లో ఇలా రిరిజియస్ మంత్రాలు చదవడం మంచిది కాదు, అయినా మేము ఓర్పుకొన్నాం. వారి పాయింట్స్ ఏమిటో మా ఆఫీసర్స్ కు చెప్పమన్నాం. వేరు చెప్పేది ఒకే కారణం, అదేమిటంటే పశువులన్నీ హతం అయిపోతాయి, దున్నడానికి పశువులు వుండవంటున్నారు. ఇదే పరిస్థితి అయితే దానిని ఏ ప్రభుత్వంగానీ, ప్రత్యేకించి మా ప్రభుత్వం సహించదు, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు చెపుతాం, దీనిగురించి నేను స్టడీ చేశాను, ఎక్స్ పర్ట్స్ కూడా స్టడీచేశారు. అక్కడ కొత్తగా జరుగుతున్నది ఏమేలేదు, చేతిలో పశువులను కోనేబదులు మిషన్స్ తో కోస్తున్నారు. ప్రస్తుతం హైదరాబాదులో రోజుకు వెయ్యి గొర్రెలను కోస్తున్నారు, వంద ఎద్లను కోస్తున్నారు, దున్నవోతులను కోస్తున్నారు. అలాంటిప్పుడు మనుషులతో కోస్తేనేమి, మిషన్స్ తో కోస్తేనేమి. రెండవది 'ఆల్ కబీర్' వారు ఇప్పటికీ మఠినను ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నారు ప్రజలనుంచి కానీ. ఇలాంటివి భారతదేశంలో మూడు పబ్లిక్ సెక్టార్ ఫ్యాక్టరీస్ ఉన్నాయి. మఠినను ప్రిజర్వ్ చేసి వారు స్నానానికి పంపుతారు. అలాగే పామాలయ పర్యత ప్రాంతంలోనివారికి కొడిగుడ్డును పగల కొట్టి పాడిచేసి పంపించడానికిగాను మన రాష్ట్రంలోని పోచంపాడులో ఒక ఫ్యాక్టరీ ఉంది. ఇలాంటిదే బొరంగాబాద్ లో ఒక ప్లైవేట్ కంపెనీ ఉంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇది 'జీరో' అవర్' కాబట్టి బీఫ్ గా చెప్పండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఒక్క 'ఆల్ కబీర్' కంపెనీనే పట్టుకొని వేరు ఎందుకు విమర్శిస్తున్నారు? నేనుకూడా అబ్జిక్టాబిల్ చేయాలా అధ్యాక్షా? ఆయన యుద్ధానికి రా అన్నట్టు మాట్లాడారు, ఫ్లాట్ ఫామ్ మీదికి వచ్చి మాట్లాడు అని నామీద స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. దీనితో నాకు ఏమే సంబంధంలేదు, మా ప్రభుత్వానికి సంబంధంలేదు. నాకు ఎట్లా కనపడుతోంది అంటే నేను హనుమాన్ వ్యాయామశాలకు పోయి పవిత్రాన్నిను అయి వేళ్లతో కొట్టాడేందుకు రమ్మంటున్నారు. కానీ అందుకు నా వయసు కాదు. ఆ దయానంద్ ఎవరో మాకు తెలియదు. నేను విద్యాసాగరరావుగారిని, బాల్ రెడ్డిగారిని, దత్తాత్రేయగారిని గుర్తుపడతాను. వేరు అడగమన్నారు, ఆయన అడుగుతున్నారు. ఒక్క దత్తాత్రేయగారే ఇందులో ఉన్నారు. నేను స్పృహగోచర దత్తాత్రేయగారిని అడుగుతున్నాను, ఇందులోమేము

చేసే సహాయం ఏమిటి? అదేమిటో మాకు పాస్ ఆన్ చేయండి. మేము విత్ డా? చేసుకొంటామన్నారు. ఆ యాజమాన్యం వారేవరూ నా సహాయానికై రావడంలేదు. నేను వారి ముఖం ఎరుగను, అలాంటప్పుడు వారితో నేను కుమ్మక్కయి డబ్బు తీంటున్నానని అంటారా? కొలాన్ అనే జైన్ మతస్థుడు దానికి ఎం.డి.గా ఉన్నాడు. మేము ఫ్యాక్ట్స్ వీని నీజింగా మేము ఏమైనా తప్పుచేస్తుంటే తప్పక సరిదిద్దుకుంటాం, కానీ వారుచేసే ఆరోపణలు వాస్తవం కాదు. అనవసరంగా నా నియోజకవర్గంలో వారానికి ఒకసారి లా అండ్ అర్డర్ ప్రాబ్లం క్రియేట్ చేస్తున్నారు. కర్నాటక రాష్ట్రంనుంచి మనుసులు ఎందుకు రావాలి అధ్యక్షా? అసలే సదాశివపేట కమ్యూన్ లో తిన్నన్ వుండే టవున్. ఇక రెండవది ఏమిటంటే భారతదేశం మొత్తంలో అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనసభలో మాత్రమే ఆవులను కోయడానికి వీలులేదని చట్టాన్ని పాస్ చేశాం, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఆవులను కోయడానికి వీలులేదు. కానీ ఆవులను కోస్తున్నారని వేరు పజలకు చెబుతున్నారు. ఇదంతా కేవలం ఇయర్స్ తప్ప వేరీకి తెలియదు. బాలరెడ్డిగారికి, విద్యాసాగర్ రావుగారికి అసలే తెలియదు. అక్కడ ఉన్న మహానుభావులు వేరే. నా వెంట రండి, అక్కడికి తేనుకు వెళ్లి చూపిస్తాను. నేను చుట్టూ పక్కల గావాల పజలను సమీకరించి అడిగాను, మాకు ఇదీ కావాలన్నారు. అంధ్రప్రదేశ్ లో ఆవులను కోసే పగనక్కర్లే లేదు; మాన్యువల్ గా కూడా కోసే వీలులేదు, మనకు చట్టం ఉంది. పండుగనాడు కూడా ఆవులను కోసే వీలులేదు కాబట్టి ఇలాంటి అబద్ధపు ప్రచారాలు చేయడం వల్ల మీకువచ్చే లాభం ఏమిటి? ఇక పోల్ డివిజన్ కంట్రోల్ బోర్డువారు కూడా డబుల్ స్ట్రాబిల్ చేసి వారు పోల్ డివిజన్ కంట్రోల్ ఎక్స్ ప్లెమెంట్ ను పెట్టారని సర్టిఫై చేశారు. ఈవిధంగా మా చేతులు కట్టివేసి వున్నాయి. వేళ్లు సెంటిమెంట్స్ ను దెబ్బకోసవిధంగా రిలిజియన్ ఫ్రీలింగ్స్ రెవ్యూగాట్ల విధంగా చేస్తున్నారు. ఇది సెక్యూలర్ స్టేట్, జైన్ మతస్థులు కోయవద్దంటే అర్థం వుంది, ఎందుకంటే అసలు మాంసాన్ని ఎవరూ తినవద్దని వారు అంటారు. డిఫరెన్సు ఆఫ్ జివేసీయన్ ఎక్కడ వస్తుందంటే, మాన్యువల్ గా కోయడం కంటే, మెషిన్ లో కోయడంలో ఏమీ తప్పు - సంఖ్య ఎక్కువ అవుతుంది అంటున్నారు. అటువంటి ఉపమాదం లేదని స్పెంటిస్టులు రిపోర్టు ఇచ్చారు. యాజమాన్యంతో కలవడం జరిగిందన్నారు. విద్యాసాగరరావుగారిని పిలిచి చెప్పాలని అనుకున్నాను. దత్తాత్రేయగారికి ఫోన్ లో చెప్పాను. నేను పెన్ సలు తీసుకుంటే, జైలుకుపోతాను; ఆపి పెడతాను అని చెప్పాను. పార్లమెంటు మెంబరు, అక్కడ పార్లమెంటులో చెప్పాలి. మాకు ఇంజనీర్స్ లేదు. మాకు ఒకటే ఇంజనీర్స్టు, యీ రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు బాగుపడాలి, ఎక్సుపోర్టు ఓరియంటెడ్ ఐటిఎం - ఫారెన్ ఎక్స్ పోర్ట్ వస్తుంది అనడం తప్ప మేము లాలూచీ పడేవారము కాము అధ్యక్షా, నేర్చుకోలేదు; నేర్చుకోము; ఈ హౌసు నుంచి రిజిర్ అవుతాము అధ్యక్షా.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- రామచంద్రారెడ్డిగారు మమ్మల్నిందరినీ స్పాటింగు చేశారు. ఆయనపై వ్యక్తిగతంగా ఆపాదించలేదు. దీనివల్ల కొన్ని లక్షలాది పశువులు ఒక్క రోజులో కోసే అవకాశం వున్నది. దీనివల్ల మొత్తం జాతే అంతం అయిపోతుంది. ఒక్క పశువుకూడా మిగలదు. ఆ ప్రమాదం వున్నది.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- నో డిఫెన్సు ప్లీజ్....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిస్తున్నారు అవమనండి? దానిని పంపించకుండా, తరువాత పెట్టుకోమనండి....

శ్రీ మహాద్ అమానుల్లాఖాన్ (చంద్రాయణగుట్ట) :- అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- రామచంద్రారెడ్డిగారు చాలా వివరంగా ఇచ్చారు రిప్లయి. అయినా నాట్ ఎటౌంయింగ్.

(ఇంటరప్షన్)

شری ابراہیم بن عبد اللہ مسقطی :- جناب ڈپٹی اسپیکر صاحب۔ بلتزر اخبار کے اندر آندھرا پردیش گورنمنٹ لائف انشورنس ڈیپارٹمنٹ میں ایک ڈائریکٹر مسٹر آر۔ ہری ناتھ بابا ہے جو ایک کروڑیاں لاکھ روپے کا غبن کیا ہے۔ یہ سب چیزیں اخبار میں آئی ہیں۔ پورے ہندوستان میں سب سے زیادہ چھینے والا اخبار ہے۔ یہ اخبار اردو اور انگریزی میں چھپتا ہے۔ اس اخبار میں آندھرا پردیش لائف انشورنس ڈیپارٹمنٹ کے ڈائریکٹر مسٹر ہری ناتھ کا ذکر آیا ہے۔ ان کی طرف سے سارے آندھرا پردیش کاسرٹرم سے جھک جا رہا ہے۔ یہ ایک غلیظ آفسر ہے۔ یہ آندھرا پردیش کو بدنام کر رہا ہے۔ یہ اخبار پورے ہندوستان میں جاتا ہے۔ آندھرا پردیش کی پریسچ کا سوال ہے۔ آندھرا پردیش گورنمنٹ لائف انشورنس میں گورنمنٹ ملازمین کا پیسہ ہتھ ہے۔ ملازمین وظیفہ پر ہٹتے وقت یا استقال کے بعد ان کے افراد خاندان کو سود کے ساتھ پیسہ واپس کیا جاتا ہے۔ ملازمین تقریباً چھ لاکھ پیاس ہزار ہیں۔ لیکن انشورنس صرف دو لاکھ ملازمین کے ہیں۔ یہ آفسر کے ساتھ چند اسٹاف کے لوگ بھی ملے ہوئے ہیں۔ اس انشورنس میں کئی دھاتدلیاں موجود ہیں۔ یہ بلتزر اخبار آپ کے توسط سے وزیر فنانس کو بھیجنا چاہتا ہوں۔ اسکی فوری انکوائری کی جائے۔ یہ آفسر آٹھ سال سے اسی ڈیپارٹمنٹ میں ہے۔ تنگدویشم کے زمانے سے آج تک موجود ہے۔ یہ آفسر ایک رشوت خور ہے۔ اس اخبار میں پورے دیکارڈ موجود ہیں۔

Mr. Deputy Speaker :- Please send your papers. I will convey to the Finance Minister to take necessary action.

میری گزارش ہے کہ اسکی انکوائری سی بی سی آئی ڈی کے ذریعہ کروائی جائے اور اس آفسر کو وہاں سے ہٹایا جائے۔ وہاں پر اہم فائل غائب کئے جاتے ہیں۔ یہاں تک کہ آڈیٹرس کو فائل نہیں ملتے ہیں۔ میری حکومت سے گزارش ہے کہ اسکی انکوائری سی بی سی آئی ڈی کے ذریعہ کروائی جائے۔

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రపురం) :- అధ్యక్షా, గుంటూరు జిల్లా, కనాలిలో బి.ఆర్. అంబేద్కర్ స్మారక జూనియర్ కాలేజీ టీచర్లు 18వ తేదీ నుంచి నిరాహార క్షేమ సెక్యూరిటీ యుట్ ముందు చేస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో 150 జూనియర్ కాలేజీలకు 19000 యిన్ ఏడే మంజూరు చేసి గత రెండు సంవత్సరాలుగా జీతాలు చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. వారికి జీతాలు లేక వస్తులు పడుతున్నారు. మేకు కూడా తెలుసు - వారు ఒక ప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారని చెప్పారు; యాజమాన్యం ప్రభుత్వం తప్పుచేస్తే పేదలను తిక్కించడం వ్యంగకాదని మే ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. వారు చాలామంది సెక్యూరిటీ యుట్

ముందు రిలే నిరాహారదీక్ష చేస్తున్నారు. కావాలంటే, కమిటీని వేసి గ్రాంటు యిన్ ఏజ్ మంజూరు చేసి జీతాలు యివ్వేటట్లు ఏర్పాటు చేయండి? ఎవరు తప్పుచేశారు? సమాధానం యిప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Dy. Speaker:- The Higher Education Department will please note it and act upon it.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- సార్, ఇది మేజర్ ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టరుగారు, కోపరేటివ్ మినిస్టరుగారు ఇద్దరికీ సంబంధించిన సమస్య. ఇక్కడ కోపరేటివ్ ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేటు బాలానగర్ వుంది; అందులో చాలా పెద్ద ఎత్తున డబ్బులు దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. అనేకరకాల నష్టాలు సంభవించున్నాయి. పైగా సభ్యుల యొక్క ఎన్నికలలో, వారి విధుల నిర్వహణలోనూ చాలా అవకతవకలు వున్నాయి. వేటన్నిటి విషయాల మీద మాజీ ఎం.ఎల్.ఏ. యూనియన్ హోల్డర్గా, యీ సొసైటీలో వున్నవారు శ్రీమతి కమలమ్మగారు పృథుత్వానికి విన్నవించుకున్నది. దాని మీద విచారణ సంఘాన్ని వేసి విచారించి సమగ్రమైన రిపోర్టు ఇవ్వారు. ఇన్ని జరిగినప్పటికీ విధులు కాజేస్తున్నారు. ఈ రోజువరకు ఏక్సన్ ప్లన్ తీసుకోలేదు. దయచేసి....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నాకు యివ్వమనండి, నేను తప్పకుండా చూస్తాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- థాంక్స్....

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య (సిరిసిల్లా):- నేను ప్రత్యేకంగా అడగదలచుకుంది ఏమిటంటే, యీ రకంగా డిబేట్కు అవకాశం కలుగలేని, కొంతమందికి అన్యాయం చేయడం మాత్రం బాగాలేదు. ఒక నిమిషం మాత్రం మాట్లాడనేయండి? జేరో అవర్లో ప్రస్తావన చేసి విషయంలో, పృథుత్వం సమాధానం చెప్పకపోతే ఇది ఎందుకు నాకు అర్థం కావడంలేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- లేకుండా చేయడమే బాగుంటుంది. ఏదో ప్రస్తావించడానికి పెట్టుకున్నారు.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- పృథుత్వం స్పందించకపోతే - సమాధానాలు లేకపోతే జేరో అవర్ పెట్టడం ఎందుకు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్రస్తావన చేయడానికి అయినా పనికివస్తుందని అడిగారు.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- నేను మొన్న 22వ తేదీన హోం మినిస్టరుగారికి స్పీకరు ద్వారా ఒక నోటియస్ విషయాన్ని వారి దృష్టికి తెప్పాను. వరంగల్ జిల్లాలో సాల్వేయ్ అనే ఊరే గ్రామంలో ఒక సంఘసేవకుడు, నాగేశ్వరరావు అనునతన్ని, 20 తేదీన ఉదయం అరెస్టు చేసి, చిత్రహింసలకు గురి చేస్తున్నారు. ఈ పాటికి చంపేసి ఉన్నా అత్యర్థం లేదు. 21వ తేదీన స్పీకరుగారు హోంమినిస్టరుకు చెప్పినా, ప్రాజాలు రక్షించకపోతే ఎట్లా? జేరో అవర్లో ఇటువంటి విషయాలు ప్రస్తావించాలి కానీ మొత్తం బడ్జెటులో మాట్లాడవలసిన విషయాలు - ప్రతిపక్షాల వారు కానీ, అధికార పక్షం వారు కానీ మాట్లాడితే ఎట్లా? నాగేశ్వరరావును అరెస్టు చేశారు. స్పీకరుగారి ద్వారా హోం మినిస్టర్కు చెబుతున్నాను. వారి ప్రాజాలను కాపాడుతారా? ఒకవేళ ఈ పాటికి చంపేసి ఉంటే పృథుత్వం ఏం సమాధానం చెబుతుంది?

518 23 మార్చి, 1992. రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

మినిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- హాం మినిస్టర్ గారు లేరు. వారి దృష్టికి తీసుకురాబడుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరాచెడ్డి (మడకసీర):- ఇది రెవెన్యూ మరియు న్యాయ శాఖలకు సంబంధించినది. రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ. 35 కోట్లతో ఇళ్లు లేని వారి ఇళ్ల వసతికి గాను భూమిని సేకరించే కార్యక్రమం చేపట్టారు. 5 లక్షల మందికి ఉపయోగపడే ఈ కార్యక్రమం ప్రాసెస్ జరిగేటప్పటికి నేరుకారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. చాలామంది భూమి యజమానులు కొర్రులనుండి స్కేలు తెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కొందరు తెచ్చుకున్నారు కూడా. వాక్చూలతో గవర్నమెంట్ ప్లీడరుని పిం చేస్తున్నారో అర్థం కాలేదు. కేటాయించిన డబ్బు మృధా పోతున్నది. స్పెషల్ లీన్ పిటిషన్స్ వేసి అయినా ఈ స్కేలు వెకేట్ చేయించాలి. రెండు, మూడు దశాబ్దాలుగా గృహవసతి కోసం ఎదురు చూస్తున్న నిరాశ్రయులకు ఆశ్రయం కలిగించాలి.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ప్రభుత్వం చేనేత కార్మికుల సమస్యని దాదాపు 'నాకు పట్టలేదు' అనే ధోరణిలో వ్యవహరిస్తోంది. గత 8, 10 మాసాలుగా దాదాపు 140 మంది కార్మికులు ఆకలి వాపులకు గురైనారు. లక్షలాది మంది పనిలేకుండా రోడ్ల మీద తిరుగుతున్నారు. వారికి పెయ్యడానికి మరొక పని కూడా రాదు. అందోళన చేయగా, ఇంత మంది పనిపోయిన తరువాత, పత్రికలు, పార్టీలు అందరూ కూడా గొడవపెట్టే ప్రభుత్వం ఎంత వరకూ దిగి వచ్చిందంటే, వారికి ఇవ్వవలసిన బాకీలు ఇచ్చింది. ఇప్పటికి ఇంకా కొంత ఉంది. సేసి ఇచ్చిన వాటికి కూల్ కూడా నెలల తరబడి ఇవ్వని పరిస్థితి ఉంది. రూ. 11.50 కోట్లు ఇచ్చారు. ఇంకా ఇవ్వాలి. కారణం ఏమంటే మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. 'ఏం చేస్తాం, కేంద్రం ప్రశ్నిస్తే ఎగుమతి చేసింది. నూలు ధర పెరిగింది. అందువల్ల పనిలేకుండా పోయింది' అని సమాధానంలో అంగీకరిస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన తప్పులు దిద్దుకుంటోంది. "అయ్యవారు ఏం చేస్తున్నారంటే, చేసిన తప్పులు దిద్దుకుంటున్నారు" అన్నట్లుగా ఉంది. ఇప్పుడు దిగుమతి చేసుకుంటుందట. ధర తగ్గుతుందని ఆశించారట. తగ్గలేదట. ఎగుమతి చేస్తే పెరిగింది. దిగుమతి చేస్తే తగ్గలేదు. ప్రతి ధర బ్రహ్మాండంగా పెరగడంవల్ల నూలు ధర పెరిగింది. నూలు ధర తగ్గలేదు. మధ్యదళార్లు కాజేస్తున్నారు. ఏమయినా ఇది లక్షలాది మంది జీవితాలతో ఆడుకోవడమే. శిక్షణా సంస్థలు పెట్టి నెలకు రూ. 350 పెట్టండి, శిక్షణ ఇస్తున్నాము అంటున్నారు. వేరికి శిక్షణ ఇస్తే మిగతా అందరికీ భోజనం వస్తుందా? ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ఆడుకుంటుంటే, ఇంక వారికి ఉపయోగపడినట్లే? చనిపోయిన వారు చనిపోగా, మిగతా వారికి కొంత నూలు సబ్సిడీ రేటు మీద ఇవ్వాలని అడిగాము. రైస్. మిల్స్ నుంచి ఒక బస్తాకు, మరొక బస్తా సబ్సిడీపై తీసుకుంటున్నారు. ఘగర్ ఫ్యాక్టరీల వద్ద చంపదార లేవేకి కొంత తీసుకుంటున్నారు. అట్లే, నూలు మిల్లల వద్ద కూడా కొంత నూలు లేవేగా సేకరించి, దానిని కంట్రోల్ ధరకు సప్లయ్ చేయమని అడుగుతున్నాము.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 519
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమున ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

కోఆపరేటివ్ సెక్టారు అనే ఇండివిడ్యువల్ సెక్టారు అనే రెండు ఉన్నాయి. కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో 60 శాతం కార్మికులున్నారు. 40 శాతం బయట ఉన్నారు. కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో ఉన్న 60 శాతం వారికి పనికల్పిస్తున్నారా? ఒక్కొక్క సొసైటీలో 700 మంది సభ్యులుంటే 70 మందికి పని చెప్పగలుగుతున్నారా? చెప్పమనండి. ఏ సొసైటీలో ఎందరు పనిచేస్తున్నారు? ఎంతమందికి పని ఇస్తున్నారు? 70 మందికి ఇస్తూ, మిగతా 630 మందినే వారి మానాన వారిని వదిలేశారు. కనీసం వారికి అప్పు...

(శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ఇచ్చే విధానం ఉందా? చేతి వృత్తుల వారికి పాస్ బుక్స్ ఇస్తే బాగుంటుందనే, వేరు ఫలానా చోట పనిచేస్తున్నారనే, రూ. 5 వేల వరకూ అప్పుకు అర్హత ఉందనే, తెలియజేస్తూ పాస్ బుక్ ఇవ్వమంటే అది కూడా కాలేదు. పెట్టుబడి లేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మగ్గులు లేవు. నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో ఈ పరిస్థితి గమనించడం జరిగింది. మూడవ వంతు మంది వద్ద మగ్గం లేదు. కనీసం అందుకు కావలసిన అప్పు అన్నా ఇవ్వమనండి. మగ్గం కొనడానికి సబ్సిడీ ఇవ్వండి అంటే ప్రస్తుతం ఇస్తున్నది 1 శాతం మందిని కూడా కవర్ చెయ్యదు. గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో ఒక్కొక్క కేంద్రంలో 25 మంది చేనేత పని వారితో శిక్షణా కేంద్రాలు ప్రారంభించడం జరిగిందన్నారు. రూ. 350 నెలకు ఇన్సూరన్స్ శిక్షణా కాలం నాలుగు నెలలనే చెప్పారు. కేవలం ఆ జిల్లాలలోనే ధరలు పెరిగాయా? వేరే ప్రాంతాలకు అవసరం లేదా? మిగతా జిల్లాలు ప్రభుత్వానికి కానరాలేదా? ఎందుకు? బీడ్ బ్యాంకుల ద్వారా ఎంత మందికి ఇచ్చారు? చెప్పే ధైర్యం ఉంటే చెప్పాలి. రూ. 11.75 కోట్ల మొత్తాన్ని ఇతర రంగాల నుండి మళ్లించడం ద్వారా జనతా సబ్సిడీ క్రింద ఆపోక్కు చెల్లించడం జరిగింది, అన్నారు. 'మాస్టర్ ప్లాన్ తో అమ్మకం లేకుండా వుండిపోయిన రూ. 1.50 కోట్ల విలువ చేసే నిల్వలను సైఫల్ కేసుగా పరిగణించి సేకరించడం జరిగింది. అదనపు చేనేత పనివారి సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది' అన్నారు. కొత్త సంఘాలు ఏర్పాటుచేశారు. ఉన్నవాటికి దిక్కులేదు. 'అవ్వవస్తోన్న కృత రంగంలోని 12,000 మంది చేనేత పనివారికి జీవిత భీమా సదుపాయం కల్పించడం జరిగింది. వ్యవస్థీకృత రంగంలోని 19,770 చేనేత పనివారికి ఇదివరకే గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ పథకాన్ని వర్తింపజేయడమైంది' అని తెలిపారు. 140 మంది వరకూ చనిపోయిన తరువాత కూడా కేవలం 70 మందికే రూ. 5 వేల చొప్పున ఇచ్చారు. ఎందుకు? చనిపోయిన ప్రతి వారికీ ఇవ్వడానికి ఏమి ఇబ్బంది వచ్చింది? ఇస్తే అందరికీ ఇవ్వాలి. గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ పథకాన్ని వర్తింపజేస్తారట. ఇకముందు వచ్చి వారికి చేస్తారట. అసలు ఇప్పటి సంగతేమిటి? "జనతా స్పార్క్" కొనసం సబ్సిడీ క్రింద అప్పో, అప్లిక్స్ బకాయిలను ఇప్పటికే చెల్లించడం జరిగింది. 1991 ఏప్రిల్ నెలలో ఆపోక్కు సుమారు రూ. 12.40 కోట్ల బకాయిలు చెల్లించవలసి వుండగా 31.12.91 నాటికి రూ. 19.00 లక్షలు మాత్రమే చెల్లించవలసి ఉంది". అని అన్నారు. వారి కూలీ వారికి ఇవ్వడానికి ఇంకా 19 లక్షల రూపాయలు బాకీ ఉన్నారట. ఈ ఆపెక్స్కు చెల్లించవలసిన బకాయిలు చెల్లించడం జరిగింది. మీరు ఇచ్చిన బకాయిలు తీసుకుని వారు మళ్లీ పనిచేస్తారా? ఎంతమందికి పని చెప్పారు? ఎన్ని లక్షల మంది మగ్గులు నేస్తున్నారు వారి ద్వారా? ఇంతమందికి పని చెప్పాము, ఇంతమందికి బ్రతుకు తెరువు చూపించామని చెప్పండి. మీరు చేసేదేమిటి? ఇదివరకు అందుతున్న సబ్సిడీ బియ్యం

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

తగ్గించడం జరిగింది. ధర పెంచారు. కానీ కూలీ మాత్రం ఇవ్వలేదు. బితుకు తెరుపు చూపించలేదు. ఇది ప్రధానమైన సమస్య అందుకొరకు ఇప్పటికయినా ప్రభుత్వాన్ని అడిగేది మీరు బ్యాంకుల ద్వారా ప్రతి చేనేత కార్మికునికి కనీసం రూ. 5 వేలు అప్పు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయండి. రెండవవైపు నూలు మీలులనుంచి నూలు తీసుకుని సబ్సిడీ రేటుకు - గవర్నమెంటు ఒక రేటును నిర్ణయించి కొంత భాగాన్ని లెవే క్రింద తీసుకుని నూలు సప్లయ చేసి, ఏ బట్ట ఖర్చుకావడానికి అవకాశం ఉన్నదో ఆ బట్ట నేయించండి. ఎక్స్పోర్ట్ క్వాలిటీ అరబ్ దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నది ఆగిపోయింది. దానివల్ల కూడా మాస్టర్ వేవర్స్ కొంత నేత మానుకున్నారు. అని మీరే చెబుతున్నారు. ఎక్స్పోర్ట్ ఆగిపోయింది. పట్టు విపరీతంగా పెరిగి పట్టు ముగ్గాలు ఆగిపోయాయి. ఇవాళ పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే ముందుకు పోతే నుయ్యి, వెనక్కు పోతే గొయ్యి అన్నట్లుగా ఉంది. వారు ఇంకో పనిచేయలేరు. ఇబ్బవంటి పరిస్థితులలో దిక్కుతోచక ఉన్నారు. కేవలం ప్రభుత్వం మా బాధ్యత కాదు అన్నట్లుగా అది కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసింది అంటున్నారు. ఎగుమతి దిగుమతి విధానాల వల్ల వచ్చిందంటే సరిపోదు. స్పెన్షెడ్ డివాళా తోనే పరిస్థితి ఉంది. స్పెన్షెడ్ క్రింద 7 ఫ్యాక్టరీలున్నాయి. వాటిలో 3, 4 ఇప్పటికే 14 లక్షల నష్టంలో ఉంది దివాళాతేనాయి. మొత్తం రాష్ట్ర చేనేత కార్మికుల భవిష్యత్తు అంధకారంలో పడిపోతుంది. వెంటనే ఆదుకుని వారిని నిలబెట్టవలసిన కర్తవ్యం ప్రభుత్వంపై ఉంది. పని చూపించండి. లేదా నూలు మీరు ఇచ్చి నేయించండి. 168, 368 జే.ఓ.లు తీసివేస్తామన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమయినా నూలు కొనుగోలు చేసిందా లేదో ఏమయినా ఉందా?

శ్రీ రత్నన్:- చాలా మంది సభ్యులు దీనేపైన మాట్లాడవలసి ఉంది. పరిష్కారమార్గాలు చూపండి. బడ్జెటులో మాట్లాడినట్లు మాట్లాడితే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- చాలా మంది ఉన్నారు కానీ ఎక్స్పెన్యూస్ వేయాలి కదా. డిపం. సమర్పయామి, ధూపం సమర్పయామి, ఆచమనం సమర్పయామి, అక్షింతలు సమర్పయామి అన్నట్లుగా అన్ని వీని వారు అక్షింతలు సమర్పయామికే సమాధానం చెబుతారు. మిగతావన్నీ గాలిలోకి పోతాయి కాబట్టి ప్రత్యేకంగా నోట్సు ఇచ్చి చెప్పుకోవలసి వచ్చింది. మీరు గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి 10 నిమిషాలు మించి ఇవ్వలేదు. అందులో ఉన్న పేర్లు చదవడానికి సరిపోదు. ఇక్కడికి వచ్చి ప్రజల సమస్యలు ప్రతిబింబించాలంటే - మీరేమో బడ్జెటులో చెప్పండి అంటే పూర్తి బడ్జెటు పెట్టకుండా డిమాండ్స్ కూడా చర్చకు తీసుకోలేదు. ఇవాళ డిమాండ్స్ లేవు. ఇనరల్ చర్చలలో ఎన్నోటికీ బ్లెం ఉంటుంది? దీనికి ఎంత బ్లెం ఇచ్చారు? మీరు ఆ విధంగా అనడం అన్యాయం కాదా? అందుకని మీరు ఆ వేదిక మీద నుంచి అలా అనడం ఏమాత్రం భావ్యంగా లేదని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ రత్నన్:- నాకున్న పరిమితిలో చెప్పక తప్పదు. స్పీకర్స్ ఇంకా అన్ని పార్టీల వారు ఉన్నారు. నాకు చెప్పక తప్పదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అది నిజమే సర్. నిండా 10 నిమిషాలు తీసుకోలేదు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 521
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

ఫైర్మన్:- ఇంకా ఇతర డిజిటెస్ ఉంది. 10 నిముషాలు మీరు ఒక్కరే మాట్లాడితే
 అన్ని పార్టీల వాళ్లు కూడా మాట్లాడాలి కదా. మీరే ఒప్పుకున్నారు. జి.పి.సి.లో 20, 25
 నిముషాలలో కోట్లచేయాలని.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 30 లక్షల మంది పనిలేకుండా అయి
 పోతున్నారు. వారికి పని కల్పించండి. మీరు నూలు ఇవ్వండి. వారు నేని ఇస్తారు. కనేస
 వేతన చట్టం ప్రకారం వారికి వేతనాలు ఇవ్వండి. నూలు కొనుగోలుకు కనేసం అప్పు
 ఇవ్వండి. నూలు కొనుక్కుని దానిని నేనుకుని బితుకుతారు. అంతకన్నా వేరే మార్గం
 వారికి లేదు. ప్రభుత్వం ఆ బట్టి అమ్మే పద్ధతి దాదాపు మానుకోండి. ప్రజలకు సవ్యయి
 చేసి విధానం కూడా మానుకున్నట్లుగా కనపడుతోంది. కనేస చర్యలు తీసుకోవడానికి,
 పనిపోయిన వారికి ఎక్స్‌గ్రేషియా కొంతమందికి ఇచ్చినట్లుగా మిగతావాళ్లకు కూడా
 ఇవ్వండి.

ఫైర్మన్:- సబ్జెక్టు మ్యాటర్‌కు రండి. సబ్జెక్టులో ఏముందో చూడండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము ఇచ్చిన నోటీసు తెప్పించుకుని చదవండి. మీరేమి
 వ్యాసుకున్నారన్నది కాదు. నేను మాట్లాడే విషయం ఆ నోటీసులో లేదంటే నేను
 కూర్చుంటాను. మీకు తోచింది మీరు వ్యాసుకున్నారు.

ఫైర్మన్:- దయచేసి రెండు నిముషాలలో ముగించండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- విజయనగరం డిల్లా మెంబాడ మండలం పెడమెట్టపల్లిలో
 నలుగురు చేనేత కార్మికులు పనిపోయారు వేరిలో అందరి ఈశ్వరరావుకు 30 సంవత్సరాలు,
 చప్పిట కాశయ్య, అల్లప చిన్నయ్య, అల్లాడ అనిరయ్య పనిపోయారు. ఈ విధంగా
 మొత్తం 70, 80 మంది ఉన్నారు. 5 వేల రూపాయల చొప్పున ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇప్పించి
 పండి. కనేస చర్యలు తీసుకోండి. అదేవిధంగా అప్పో దగ్గర సొన్నేటిలో ఉన్న కార్మికులకు
 కనేసం 50 శాతం మంది కయినా పని చూపించండి. అప్పెక్స్ ద్వారా కూడా పని కల్పించే
 ప్రయత్నం చేయండి.

శ్రీ సి.పి.ఎ. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సపూర్):- అధ్యక్షా, 40 లక్షల మంది చేనేత
 కార్మికులు మన రాష్ట్రములో నివసిస్తున్నారు. అత్యధిక కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయారు.
 స్పష్ట జీవితం గడుపుకుంటున్నారు. వ్యవసాయ కార్మికులుగా మారిపోయారు.
 తత్ఫలితంగా నిరుద్యోగులయ్యారు. ధరలు పెరిగి నిత్యావసర వస్తువులు కొనుగోలు శక్తి
 కోల్పోయినందున పుష్టికర ఆహారం లోపించినందున ఆరోగ్యం క్షీణించి, క్షీణించి పేదరకు
 వేలాది కార్మికులు మృతి చెందుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ
 సమస్యను సమిష్టిగా అలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన బాధ్యతవంది. ఈ మధ్యలో కేంద్ర
 ప్రభుత్వం రూపాయి విలువ తగ్గించింది. ఆ యొక్క ప్రభావం ఈనాడు చేనేత కార్మికుల
 పైన కూడా పడింది. నూలు ధర పెరిగిపోయింది. పత్తి దొరకడలేదు. పత్తి ఎగుమతికి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతించింది. ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. నూలు ధర కూడా విపరీతంగా పెరిగిపోవడానికి కారణం ఈ రూపాయి విలువ తగ్గించడమే ప్రధాన కారణం. అది కూడా ముఖ్యమయినదిగా భావించవలసి ఉంటుంది.

అదేగాక టెక్స్టైల్ మిల్స్ నూలు దారాలు ఉత్పత్తి చేయడంలేదు. గిట్టుబాటు ధరలు రావడంలేదు దాని పర్యవసానంగా. దాని కారణంవల్ల టెరీకాటన్ దారం మాత్రం ఈ టెక్స్టైల్ పరిశ్రమల వారు ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. నూలుదారం అసలు బింద్ చేశారు. దాని పర్యవసానంగా నూలుదారం ధరలు పెరిగిపోయాయి. కాబట్టి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఎవరయితే ఈ చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు ఉన్నాయో టెక్స్టైల్ పరిశ్రమలు ఉత్పత్తి చేయకుండా నిషేధించవలసిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపైన ఉన్న ఒక చర్య. అదేగాక దీనిని రాష్ట్రాంగం 9వ షెడ్యూల్ లో చేర్చవలసిన బాధ్యత కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన ఉన్నది. చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు టెక్స్టైల్ పరిశ్రమలు ఉత్పత్తి చేయకుండా 9వ షెడ్యూల్ లో చేర్చుస్తామని మొన్ననే మన ప్రధానమంత్రి పి.వి. నరసింహారావుగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. ఈ ప్రకటనను ఆధారం చేసుకొని కనీసం అమలుచేసే బాధ్యత రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలపైన ఉన్నది. అందుకే నేను చేనేత కార్మికులు డిమాండ్స్ ఈ విధంగా ఉండాలని ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. నూలు ధర తగ్గించడమే గాక సబ్సిడీపైన నూలు సరఫరా చేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. రంగులు, రసాయనాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినందు వలన అవి కూడా సబ్సిడీ ధరపైన కార్మికులకు అందజేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అలాగే చేనేత కార్మికులకు గృహములు నిర్మించవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. గ్రీన్ కార్డులు యివ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. నిత్యావసర వస్తువులు చౌక ధరలతో సప్లయ్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అదేవిధంగా జాతీయ బ్యాంకులలో వ్యక్తిగత పూచీపైన రుణాలు ఇవ్వేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అలాగే వీరు ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు విదేశాలకు ఎగుమతి చేసేటందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. గతంలో చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు విదేశాలకు ఎగుమతి అయ్యే అవకాశం ఉండేది. ఇప్పుడు రూపాయి విలువ తగ్గించారు కాబట్టి మనం ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు కూడా విదేశాలకు ఎగుమతి కావడంలేదు. దానిని పునరుద్ధరించే బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన ఉన్నది. అదే విధంగా టెక్స్టైల్ మిల్స్ లో చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తిచేసే బట్టలు ఉత్పత్తి చేయకుండా నిషేధించవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. వెంటనే ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఇవాళ 40 లక్షల మంది చేనేత కార్మికులు వారి వృత్తిపైన ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. కానీ ఇప్పుడు వారు వృత్తిని కోల్పోయారు. కాబట్టి వెంటనే ఈ రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కదిలి వారి న్యాయమైన డిమాండ్లను పరిష్కారం చేసేటందుకు పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవూరు):- ఎక్కడా ఆకలి చావులు లేవని ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నోట్ లో ఉన్నది. నేను నిరూపణ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఈనాడు పసుపు, పొర్రాణి అరకముందే పుస్తాలు తెగించుకున్న స్టోల అర్హునాదాలు ఈ ప్రభుత్వానికి వినిపించడం లేదా అని అడుగుతున్నాను. సిన్నగాక మొన్న ఈ నెల 4వ తారీఖున

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 523
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

నెల్లూరు డిల్లాలో సంఘం గ్రామంలో కలిగిరి సుబ్బయ్య అనే వేవర్ స్టార్వేషన్తో పెన్నా
 రివర్లో దూకి ఆత్మహత్య చేసుకుంటే భార్య పుస్తె తెండుకొని ఆ తెగిన పసుపుతాడు కన్నీటి
 బొట్టులో ముంచి నాకు వ్యాసిన జాబు చేఫ్ సెక్రటరీ కె.వి. నటరాజన్గారికి పంపించడమే
 గాకుండా మంత్రీగారికి డి.ఓ. తెటర్ వ్యాకాసు. మరి చప్పి ఉరుకున్న ఆ కుటుంబాన్ని
 ఈనాటి వరకు కనేసం పరామర్శించారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ దూకి చచ్చిన కలిగిరి
 సుబ్బయ్య శవాన్ని అయినా దహనం చేయడానికి అధికారులు కనేసం ఒక రూ. 1000లు
 ఇచ్చారా? ఇంత కనికరంలేని ప్రభుత్వాన్ని ఎప్పుడు కనే, వినీ ఎరుగను: 'కళ్లు ఉన్నా
 చూడలేకున్నాము. చెవులు ఉన్నా వినలేకున్నాము'. ఇక ఇళ్లు స్థలాల విషయంలో రూ. 35
 కోట్లు పేద ప్రజల ఇళ్లు స్థలాలకు అని 1991-92వ సంవత్సరం బడ్జెట్లో చూపించి ఒక్క
 రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టకుండా 1992-93 సంవత్సరం బడ్జెట్లో అసలే చూపించకుండా
 ఇళ్లు స్థలాలు ఎవరికి ఇస్తారు? వేవర్స్ కే కాదు, హరిజన, గిరిజనులకు కూడా యివ్వలేరు.
 మరి వేవర్స్ కు పక్కా హౌస్స్ నినాదంగానే మిగిలిపోయింది. లామ్స్ పట్టె హౌస్స్ కావాలి.
 మూడు సంవత్సరాల నాడు శాంక్షన్ అయితే, మా పూరిలో వేవర్స్ డబ్బులు కడితే కావాలని
 రాజకీయ కక్షతో తొక్కి పెట్టడం న్యాయమేనా? కనేసం మగ్గం కొనడానికి ఈ రాష్ట్రంలో
 ఎక్కడయినా ఫైనాన్సియల్ అసిస్టెన్స్ ఇచ్చినట్లు చూపించగలరా? మరి కంజంప్షన్ లోన్స్
 అన్నారు. ఇది కొంత ప్రాంతానికే కొంత మంది వ్యక్తులకే పరిమితమా? ఈ రాష్ట్రంలో
 వుండే వేవర్స్ అందరికీ ఈ కంజంప్షన్ లోన్స్ వర్తించాలని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్ర
 ప్రభుత్వం చేసిన ఘనకార్యం ఏమిటయ్యా అంటే అయ్యా, ఆపో, ఆపేటిక్స్ కు బాకీ వుంటే
 వారు నోటికి వచ్చినట్లు తిడితే ఆ అప్పు తీర్చాము కానీ వేవర్స్ రెస్ట్రక్టుకు వెళ్లలేకపోయాము.
 ఆవేతనులము పోయాము. మేము ఏమే చేయలేక అప్పు మాత్రం కట్టాము అంటున్నారు.
 మరి యారన్ మాట ఏమిటి? మరి కాటన్ ధర పెరిగిపోయింది. కార్మికులు అల్లాడిపోతున్నారు.
 మరల ఎక్స్ పోర్ట్ అంటున్నారు. కాటన్ ప్రియూమ్ వేసిన రైతులు కొనుగోలు లేక ఒక
 వైపు అల్లాడిపోతూ వుంటే ఈ సాకుతో చేనేత కార్మికుల నోళ్లు మూయించడానికి, వాల్ల
 గొంతులు కోయడానికి మనం ప్రయత్నం చేయడం న్యాయమేనా? యారనే కాదు,
 రంగులు, రసాయనాలు సరసమైన ధరలకు వేవర్స్ కు యివ్వకపోతే కష్టం. వారు ఇప్పటికే
 సంక్షోభంలో వున్నారు. 'లాస్ట్ స్టాగ్ ఆన్ ద కామెల్స్ బ్యాక్' అనే సామెత వున్నది. కిలో
 రూ. 1.90 ప్లెసలు వున్న బియ్యం ఒకేసారి రూ. 3.50 ప్లెసలకు పెరిగేసరికి ఏ వేవర్
 కొనలేని దుస్థితిలో వున్నాడు. రోజుకు ఒకరు పాజాలు అర్పిస్తూ వున్నారు. శవాలను
 ఎత్తుబడి చేయడానికి కూడా ఇంటిలో రూపాయి లేక అల్లాడి పోతూవుంటే శాసనసభ్యులుగా
 మేము నిశ్చేష్టులై చూస్తూ వుంటే ఇక్కడ ప్రభుత్వ ప్రకటన ఎంత సిగ్గుచేటుగా వుందంటే
 కేవలం అనారోగ్యంతో చనిపోయారు, లేకుంటే కల్లు, సారాయి త్రాగి చనిపోయారని
 ప్రభుత్వ వక్షంగా స్టేట్ మెంట్స్ వస్తూ వుంటే ప్రజా ప్రతినిధులుగా సిగ్గుతో వేవర్స్ వాకిళ్లు
 ముందు తలవంచుతున్నాం. ఆకలితో అల్లాడుతూ చస్తూ వుంటే త్రాగి చచ్చినాడు అంటారా?
 వాడు కూటికి లేక ఆకలితో చస్తే ఇలాంటి స్టేట్ మెంట్స్ ఇస్తారా? కడుపు ఎంత భగ్గు
 మంటున్నదో ఆలోచించాలి. 'ఇల్లు తగులబడిపోతూ వుంటే, ఆ తగులబడి దానితో చుట్ట
 ముట్టించుకున్నట్లు' వున్నది. ఇవాళ టెక్స్ టిల్స్ పవర్ లామ్స్ కాంపెటిషన్లో నిలబడకుండా
 వున్నది. వేవర్స్ కమ్యూనిటీ కంవేంట్ చేయలేకవున్నారు. మాస్టర్ వేవర్స్ కు కూడా సర్వే

రూలు - 304 క్రింద పృథుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

కూల్ యివ్వలేని పరిస్థితి వచ్చింది అంటే ఎంత ఘోరంగా వున్నదో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. అందుకే 9వ షెడ్యూల్‌లో చేర్చాలి. వాళ్ళ అర్థిక అభ్యున్నతికి కృషి చేసిన నాడే మనం, వాకిలి ముందుకు వెళ్ళగలము కానీ లేకపోతే ప్రజా ప్రతినిధులమని చెప్పుకునే ద్వైర్యం, సాహసం మనకు లేదు. అక్కడకు వెడితే తంతారేమో అనే పరిస్థితి కల్పించబడింది. పృథుత్వం ఏమీ చేయలేకపోతే ఆఖరున తలా ఒక మట్టి కుండ కొని వేవర్స్ కుటుంబాలకు ఇస్తే అడుక్కుతినే దానికి అయినా పనికి వస్తుంది. దానికి అయినా అవకాశం ఇస్తారా?

ఛైర్మన్:- శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు తమరు సీనియర్ సభ్యులు. తమరు....

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నా తత్వం ఒక్కటే. బెల్ కూడా కొట్టలేదు. తమరి మనస్సు అర్థం అయింది. నేను కూర్చుంటున్నాను.

ఛైర్మన్:- నేను కూర్చోమని అనలేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నో, నో,

ఛైర్మన్:- కన్‌స్ట్రక్టివ్ సజషన్స్ చెప్పండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- మన ఇద్దరం లా వదువుకున్నాము. మొదటి నుంచి మీకు తెలుసు. తమరు, నేను క్లాస్‌మేట్స్‌ము. నేను ఎప్పుడు పాయింట్స్ చెబుతాను. అనవసరంగా నేను ఏమీ మాట్లాడను. నా ఆవేదనను అర్థం చేసుకోండి. నా నియోజక వర్గంలోనే కాదు, రాష్ట్రంలో వుండే వేవర్స్ గురించి చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే వాళ్ళతో నాకు చిన్నప్పటి నుంచి సన్నిహితత్వం వున్నది. ఇంతకంటే ఎక్కువ నేను మాట్లాడదలచు కోలేదు. పృథుత్వానికి వదలివేస్తున్నాను. ఏమీ చేస్తారో వేయండి.

ఛైర్మన్:- నేను మాట్లాడవద్దని అనలేదు. కన్‌స్ట్రక్టివ్ సజషన్స్ యారన్ గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నాకు ఇష్టం లేదు.

ఛైర్మన్:- శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారూ నేను చెప్పేది తమరు కన్‌స్ట్రక్టివ్ సజషన్స్ యివ్వండి. సూచనలు యివ్వండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- దయచేసి క్షమించండి. ఇక నేను మాట్లాడను.

ఛైర్మన్:- నేను చెప్పేది వినండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నేను మాట్లాడను. క్షమించండి. క్షమార్పణ కోరుతున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 525
 విషయము : వేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

ఫైర్మన్:- కెమికల్స్ ఉన్నాయి. రంగులు ఉన్నాయి. వేటి హౌక్యార్మెంట్
 విషయంలో కన్సల్టాంట్ సజెషన్స్ ఏమయినా చేయండి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నేను పంపిన 304 నోట్సులో ఇక్కడ ఒక
 సెంటెన్స్ కనబరిచారో కానీ కంటెన్స్ ఆఫ్ మే నోట్స్ కనబరచలేదు. తమరు ఆ సెంటెన్స్
 పైననే మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఇచ్చిన నోట్స్ లో ఉన్న కంటెన్స్ మీద నేను
 మాట్లాడుతూ ఉంటే తమరు యారన్ వరకే కన్ఫెస్ కంటున్నారు. అందుకే నేను
 కూర్చుంటున్నాను.

ఫైర్మన్:- సబ్జెక్ట్ మ్యాటర్ అది గదా. అందుకే అలా అన్నాను. క్లెయింపండి.
 మీకు ఆగ్రహంవస్తే నేను ఏమీ చేయలేను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- ఆ నోటులో ఉండి తమరు అపాలజీ కోరవలసిన
 అవసరంలేదు.

శ్రీ ఎన్.బి. రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన సభ్యులు అతి ముఖ్యమైన
 విషయం మాట్లాడుతున్నారు. ఒక వర్గం వారికే జరుగుతున్న అన్యాయం కానీ, ఆకలి
 బావుల విషయం కానీ ఈ హౌస్ లో చెప్పుకోక ఎక్కడ చెప్పుకోమంటారు? ఇవాళ ప్రభుత్వం
 నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది. తమరికి తెలుసు. ఈనాడు వారు సర్క్యులేట్ చేసిన నోట్సున్నా అదే
 సెల్ఫ్ ఎక్స్ ప్లనేటరీ అని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఆకలిబావుల విషయంలో వారు
 మరణాలను ధృవపరుస్తూ మరణాలు ఆకలి మరణంగా జరగలేదని తెలియజేశారు. ప్రభుత్వం
 ఏమో అది ముఖ్యంగా వృద్ధాప్యం, దీర్ఘకాల అస్వస్థతవల్ల మరణాలు జరిగాయని
 అంటున్నది. అక్కడ విరుద్ధంగా జరిగాయి. కేవలం నదిలో దూకి చచ్చున్నారు. ఆత్మహత్య
 అని వారు చెబుతూ ఉంటే వారికి సమయం యివ్వకుండా కేవలం తమరు కూడా ప్రభుత్వానికి
 మద్దతు యివ్వడం మాకు తప్పింకరంగా లేదని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి
 ఘర్షించి వారి భావాన్ని వ్యక్తకరించడానికి అవకాశం కల్పించాలి. అది మాకు ఉండే హక్కు.
 ప్రజా సమస్యలపైన స్పందిస్తున్నాం. కేవలం మా స్వార్థానికి కాదు. అక్కడ ఉన్న వేనేత
 పనివాళ్ళ కోసం, ఎవరికి వారే నోరుమూస్తూ ఆదేశాలు యిస్తే మంచిది కాదు. ప్రజా
 సమస్యలు చెప్పనివ్వడంనే సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఫైర్మన్:- రామారావుగారూ, నేను || సంవత్సరాలు ప్రతివత్సరంలో కూర్చున్నాను.
 సభ్యుల విగ్రహాలపై భంగపరచడానికి ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ఒప్పుకోనే వాళ్ళలో నేను ఒకడిని.
 దయచేసి నన్ను అపార్థం చేసుకోవద్దు. మనం చిప్ప యివ్వండి, కుండ కొనివ్వండి అనే
 సలహా కాకుండా కొన్ని నిర్మాణాత్మకంగా ఉండే సలహాలు, కెమికల్స్ ఉన్నాయి, కలర్స్
 ఉన్నాయి, యారన్ ఉంది. ఏ విధంగా హౌక్యార్మెంట్, ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది అని
 నిర్మాణాత్మకంగా సలహాలు చెప్పండి. నేను ఎవరి మనసు కించపరిచే విధంగా, సభను కించ
 పరిచే విధంగా ప్రవర్తించను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ ఎన్.బి.రామారావు:- కూడు లేక చప్పిపోయే వాళ్లమీద కేవలం జాబితో చెప్పడం తప్పంబారా? అన్యాయమంబారా సార్?

ఛైర్మన్:- నేను మీరు చెప్పేదానిని కాదనడం లేదు. దయచేసి సాల్యేషన్ సజెస్ట్ యివ్వమని కోరుతున్నాను. దానిని అపార్థం చేసుకుంటే నేనేమీ చెప్పలేను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నేను మాట్లాడిన దానిమీద మీరు కామెంట్ చేయడం మంచిది కాదు. ఈ విధంగా మాట్లాడడం మంచిది కాదు. మీరు ఆ ఛైర్మన్ కుర్చోని, ఆ సీట్లో అధ్యక్షులుగా కూర్చోని నన్ను, నా స్పీచ్ గురించి మీరు కామెంట్ చేయడం న్యాయం కాదు. I take very serious and very strong objection.

Chairman:- You can entertain your own opinion. At the same time I cannot but request the hon'ble Members to give some reasonable suggestions.

Sri N. Sreenivasulu Reddi:- But you have commented on my speech.

Chairman:- I am sorry. If you feel like that I tender my apology. I never meant hurting the feelings of any hon'ble member not necessarily to the party to which I belong. I sat in the opposition benches for eleven years.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అంత దూరం వద్దండి. నేను మిమ్ములను అపాలజీ కోరలేదు. నా మనసు నొమ్మకున్నదని తమకు తెలియజేశాను. ఆ స్థానంలో వుండి మీరు నాకు అపాలజీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

Chairman:- If at all you feel like that, I never meant it or ever entertained that sort of opinion.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలోనే కాదు. యావత్ భారతదేశంలో కూడా ఈనాడు, ఏనాటికి అయినా కూడా వ్యవసాయం, చేనేత ఈ రెండు ముఖ్యమయిన వృత్తులు అని తమకు తెలుసు. ఒకనాడు తాము నేసిన నేతజీరను అగ్గిపెట్టిలోపెట్టి విదేశీ పాలకులను స్వేతం సంభ్రమాశ్చార్యాలతో ముంచెత్తిన ఘనమయిన చరిత్ర మన చేనేత రంగానికి ఉంది. ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చినప్పుడు కూడా, అనాడు వడికే రాట్నమే చూపించారు పూజ్య బాపూజీ.

చేనేతరంగం అభివృద్ధి చెందాల్సిన అవసరం ఉంది. చేనేతరంగం మూడు పూవులు, ఆరుకాయలుగా వర్ధిల్లవలసిన అవశ్యకత ఉంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ తమ సిద్ధాంతంలో మొట్ట మొదట సిద్ధాంతంగా ఈ చేనేత పరిశ్రమ, ఖాదీ గుడ్డ అని అన్నారు. ఈనాడు పరభాను తన మూడు రంగుల ఫలాకంలో ఇమడ్చుకొని ఆ కాంగ్రెస్ పార్టీ అటు కేంద్రలోనూ, ఇటు రాష్ట్రంలోనూ కూడా అధికారంలో ఉన్నారు. ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడే అక్కడ గుంటూరు జిల్లాలో కృష్ణాలో, శ్రీకాకుళంలో, ప్రకాశంలో ఇంకా అనేకానేక

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 527
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

జిల్లాలో దాదాపు 100 మందికి పైగా ఆకలిచావులు సంభవించాయి అంటే ఈ ఆకలిచావులు ఇంకా అణగారలేదు. అంటే నిన్ను లేక మొన్న 21వ తేదీన కూడా కరీంనగర్ జిల్లా జమ్మికుంట మండలంలో పాపయ్య అనే పేద చేనేత కార్మికుడు దాదాపు నెలరోజులు ఆకలికి అలమటింబే, అలమటింబే వచ్చిపోయాడు అంటే ఖద్దరుగుడ్డలు వేసుకుంటూనే, పతాకంలో చిహ్నం కలిగిన ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు సిగ్గుతో తలవంచుకోవాల్సిన క్షణం ఇది అని చెప్పి తమ ద్వారా ఈ అధినేతలకు మనవిచేస్తున్నాను. ఇంత సంక్షోభానికీ, ఈ ఆకలి చావులకు ఈ చేనేత కార్మికుల స్థితికి ఏమీటి కారణం? అక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అని చెప్పి తమకు మనవిచేస్తున్నాను. మరమగ్గుల తాకిడి ఎప్పుడయినా వస్తుంది. చేనేత పరిశ్రమకు దాదాపు 22 రకాలు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే మర మగ్గుల యజమానులు కొట్టి రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టగలిగిన గుత్త పెట్టుబడిదారులు కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకుంటే, స్టే వేకేట్ వేయించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమాత్రం ప్రయత్నం చేయకపోగా, ఈ స్టే కంటిన్యూ చేయిస్తూ రిలయన్స్ లాంటి పెద్దపెద్ద గుత్త పెట్టుబడిదారులకు రాయితీలు ప్రకటించడం జరిగింది అని మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే ఏ పరిస్థితులలో కూడా, అవసరమయితే రాజ్యాంగాన్ని సవరించి, 9వ షెడ్యూలులో 22 రకాలు చేర్చి అయినా సరే, చేనేత పరిశ్రమ మనుగడ సాగించాలనేదానికి తొలిపెట్టుగా దానికి రిజర్వు చేయబడ్డ రకాలు దానికే రిజర్వు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి లేకనే 168వ డి.ఓ.ను యిస్మే ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో అయితేనేమి, ప్రభుత్వపరంగా ఉన్న శాఖలలో ప్రభుత్వానికి అవసరమయిన వస్త్రాలను ఆపేర్చి ద్వారా చేనేతరంగం నుండి కొనుగోలు చేయకుండా పైకేటా వ్యక్తుల నుండి కొనుగోలు చేయడానికి ఆస్కారం యిచ్చింది. అలాడు ప్రతిపక్షాలన్నీ మూకుమ్మడిగా దాడిచేస్తే 168 డి.ఓ.ను సవరించిన మరీ కొనుగోలు మాత్రం ఆపేర్చి ద్వారా జరపడంలేదు. చేనేతరంగానికి పెండ్లకుండా కేవలం మరమగ్గుల ఉత్పత్తులనే ఈ ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు కొనుగోలు చేస్తున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది అలాడు మా సిద్ధాంతంగా చెప్పుకోకపోయినా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత జనతా వస్త్ర విధానం ప్రవేశపెట్టింది. దాదాపు 35 వేల జనతా వస్త్రాలు ఉత్పత్తిచేసే కార్యక్రమం రూపొందించి తద్వారా వారికి ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది. దాదాపు 35 వేల మంది 12 చేనేత కార్మికులకు జనతా వస్త్రాలు ఉత్పత్తిచేసే కార్యక్రమాన్ని ఒప్పగించి వాళ్ళకు ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది. అంతేకాదు దాదాపు కొన్ని లక్షల మంది పేద వినీయోగదారులకు ఈ జనతా వస్త్రాలు అవకాశం కల్పించింది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. ఈనాడు జనతా వస్త్ర విధానం యింకా మనుగడ పేపర్లలో కనిపిస్తుంది. పంపిణీ విధానంలోపంపల్ల ఉత్పత్తిలో లోపంవల్ల మరీ జనతా వస్త్ర విధానం ఎక్కడ ఉంది కంటికి కన్పించడంలేదు కేవలం ప్రక్రియ ప్రకటనలు తప్ప. కాబట్టి నేడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన ఈ జనతా వస్త్ర విధానాన్ని పకడ్బందీగా అమలుపరిస్తే కనీసం రెండు హాటలకు ఒక హాటైనా తినడానికి తిండి పేద చేనేత కార్మికులకు ఉంటుంది అని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. చత్వర్తి ఎగుమతి చేస్తుంది కేంద్ర ప్రభుత్వం. ఎందుకు ఎగుమతి చేస్తుందో నాకు ఆర్థం

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

కావడంలేదు. పత్తి దారంతో పట్టుదారంతో చేనేత కార్మికులు నేస్తూ ఆ వస్త్రాలు ఎగుమతి చేస్తూ యిక్కడ నేత కార్మికులకు ఉపాధి కలుగుతుంది మరి ప్రభుత్వానికి తగినంతగా విదేశీ మారకద్రవ్యం లభించే అవకాశం ఉంది. వాళ్లకు శక్తి లేకపోతే శక్తివే యివ్వండి బ్యాంకులనుంచి రుణాలు యిప్పించండి అవసరమైతే ప్రభుత్వమే నేరుగా రుణసౌకర్యం కల్పించండి నాణ్యమైన వస్త్రాలను నేయించండి. ఆ వస్త్రాలను ఎగుమతి చేయండి అంటే అది మాత్రం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకోదు. ఎందుకంటే పెద్ద పెద్ద గుత్తపెట్టుబడిదారుల మరమగాలు ద్వారా నేనే ఉత్పత్తులను ఎగుమతి చేయడానికి ఒప్పుకోంటుంది. అక్కడ కొద్ది రూపాయలు ముదుపులు దొరుకుతాయి. మరి ఈవేళ పేద నేత కార్మికులు ఆకలితో చచ్చిపోయేవాళ్లు నకనకలాడేవాళ్లు ఏమీ ముదుపులు అందించలేరు కాబట్టి. వేరీ ఆర్థనాదం ఆర్థనాదంగానే ఉండిపోతున్నది. అధ్యక్షా, అదే విధంగా రంగులు రసాయనాలపై సబ్సిడీలు యిప్పి సరసమైన ధరలకు వాటిని లభించేలా చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నేత కార్మికుల మొర అలకించరు రంగులు రసాయనాల గురించి ఆలోచన చేయలేరు. ఏ పరిస్థితిలో గుత్తపెట్టుబడిదారులకు రాయితీలు యివ్వడానికి అవకాశం ఉందో ఆ రాయితీలు ఆలోచన చేస్తారుకాని వారికి ఏవిధంగా సేల్సు ట్యాక్స్ ఎగ్జిమిషన్ యివ్వడానికి అవకాశం ఉందో దాని గురించి ఆలోచనచేస్తారు. ఈ పేద నేత కార్మికులకు రంగులు రసాయనాలు సరసమైన ధరలకు మొత్తం దొరికేటట్లు చేస్తామని ఈ ప్రభుత్వం నొక్కిచెప్పడంలేదు. అంతేకాదు. డా. ఎన్.టి. రామారావుగారు ప్రభుత్వంలో ఆనాడు బడి పిల్లలకు రిక్వావాలకు కూడా ఉచిత సౌకర్యం కల్పించారు ఈ బడి పిల్లలకు రిక్వా వాలకు యిస్తున్న వస్త్రాలను కూడా ఈ చేనేతరంగం నుంచే కొనుగోలు చేసి బెక్స్టెస్టోర్ బోర్డు గవర్నమెంటు ఫెడరేషన్తో ఉన్న పేద కుటుంబాలకు దీని వలన ఉపాధి కల్పించే వారు. ఆనాడు ఆకలిపావులులేవని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కేరళలో 75 రూపాయలు పృథ్వాశ్య పెన్షన్లు యిస్తున్నారు చేనేత కార్మికులకు. మన ప్రభుత్వం ఎందుకు యివ్వడంలేదు. దానిని గురించి వెంటనే ఆలోచన చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజు మాషరు వేవర్లు దగ్గర ఎంతో సరుకు ఉండిపోయింది. ఆ సరుకు కొనుగోలు చేస్తూ వారి దగ్గర ఆ సరుకు రిలేట్ అయిపోతే మళ్ళీ వారు సరుకు కొంటారు. వారు సరుకు కొంటే దానివలన చేనేత కార్మికులకు ఎంతో ఉపాధి దొరుకుతుంది. అనే ఉద్యోగం మంచి ఉద్యోగం కావచ్చు ఈ ఉద్యోగం ప్రొక్యూరుమెంటు ప్రయోజనము. ఈ ప్రభుత్వం ఆ ప్రొక్యూరుమెంటులో కూడా కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో తీవ్రమైన కుంభకోణాలు జరిగాయి. ముఖ్యంగా మంగళగిరిలో ఈ ప్రొక్యూరుమెంటులో ఒక పెద్ద కుంభకోణం జరిగితే లక్షలకు లక్షలు డబ్బు కేవలం బుగ్గిపాలు అయినాయి. వీరలు కాదు ధోవతులు కాదు కేవలం చదలను మాత్రం ప్రభుత్వం కొనుగోలుచేసింది. ఈ విషయంలో మంత్రీగారు స్పష్టంగా సమాధానము చెప్పాలని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. ఏదీ ఏమీ అయినా ప్రభుత్వానికి చెత్తకుద్దిలేదు. ప్రభుత్వానికి చెత్తకుద్ది ఉంటే ఈ చేనేత రంగంలో జరిగే ఆకలి చావులు ఆరికట్టే భాద్యత ఉంది. ఆకలి చావులు ఆరికట్టాలంటే వారికి వెంటనే రుణాలు యిప్పించాలి. రుణాలు యిప్పించడం చేతకాకపోతే అవసరమైతే ప్రభుత్వమే నేరుగా రుణ సహాయంచేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాను. ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వర్కు షెడ్డు హౌసింగ్ స్కీమ్ క్రింద దాదాపు 35 వేల మందికి 35 వేల గృహాలు

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 529
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

నిర్మించింది. ఈనాడు రెండున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కనీసం
25 గ్రూపులు నిర్మించలేదు చేనేత కార్మికులకు. దీన, వ్హన్య ద్హన్య, నేత, నీకృష్ణ
పరిస్థితిని కల్పించింది ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం. అదేవిధంగా ఈ సబ్సిడీ క్లాస్ విషయంలో
అనాడు ఎంతో పకడ్బందీగా అమలు జరిగింది. ఏ విధంగా పంపిణీ జరిగింది? ఆ పంపిణీ
ద్వారా వీనియోగదారులు అందరు బాగుపడ్డారు. ఈ విధంగా మరి చేనేత కార్మికులకు ఉపాధి
కల్పింది. అనాడు జనతా వస్థల విధానం లేకపోతే సబ్సిడీ విధానం లేకపోతే అనాడు ఆకలి
చావులు ఎన్నో సంభవించేవో? ఎన్నో వేల మంది ఆకలిచావులకు గురి అయ్యేవారు. అనాడు
ఆకలిచావులు నివారించి ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున అందరికీ సబ్సిడీ జనతా వస్థలు యిచ్చి
జనతా వస్థ విధానం ప్రవేశపెట్టడం వల్లనే ఈనాటికి చేనేత కార్మికులు కొన్నివేలమంది
అయినా మిగిలి ఉన్నారు. మరి ప్లోక్యూరేమెంటు విషయంలో యిప్పటికి కూడా చాలా
జిల్లాలో ప్లోక్యూరుమెంటు చేయలేకపోతున్నారు. కరేంగనరు జిల్లాలో లివర్ క్లాస్ ఒక
కోటి 50 లక్షల క్లాస్ యిప్పటికి నిలువవుంది. దానిని ఎందుకు కొనుగోలు చేయడంలేదో
మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పాల్సివుంది. అంతేకాదు పట్టు చేనేత రంగంలో కూడా పట్టు
చేనేత రంగానికి దాదాపు 500 సంవత్సరాలు మార్కెట్టు గ్యారెంటీ ప్రపంచ ఆర్థిక నిపుణులు
యిచ్చి ఉన్నారు. ఈ ప్రభుత్వ హయాంలో పట్టు రేటు విపరీతంగా పెరగడంవల్ల
మార్కెట్టులో ఇన్స్టెబిలిటీ వచ్చి పట్టు చేనేత కార్మికులు ఈనాడు అస్తవ్యస్త పరిస్థితులలో
ఈనాడు పట్టు కార్మికులు అర్థ ఆకలితో అలమటిస్తున్నారు. రేపో మర్నాడో పట్టు చేనేత
కార్మికులు ఆకలిమంటలతో వచ్చిపోయే ప్రమాదంవుంది. కాబట్టి పట్టు చేనేతరంగమైన,
నూలు చేనేతరంగమైనా, ఏ చేనేతరంగమైనా దానిని ఆదుకోవడానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో
పనిచేయాలి. ప్రభుత్వం డబ్బు ముఖ్యంగా రాయితీలు కేవలం ఎక్కడ ముడుపులు దొరుకు
తాయో అక్కడనే కొనుగోలుచేసే పద్ధతి మానుకోవాలి. జి.ఓ.లు కూడా కాగితాలు,
మనస్సులలో చిత్తశుద్ధి ఉండాలి. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలన్నీటికి ప్రభుత్వ శాఖలన్నీటికి
అవసరమైన వస్థాన్ని అంతటిని కూడా ప్రభుత్వం చేనేతరంగం నుంచే కొనుగోలుచేసి వాళ్లు
ఉత్పత్తిచేసే కెపాసిటీ లేకపోతే నేరుగా ప్రభుత్వమే రుణ సహాయంచేసి ఎంతో గర్వించతగ్గ
చరిత్ర కలిగిన మన చేనేత పరిశ్రమను తిరిగి పునరుద్ధరించుకోవాలని ప్రభుత్వానికి నేను
విజ్ఞప్తిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

ధైర్యన్ :- నాగిరెడ్డిగారూ! కలర్సు విషయంలో ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈ కలర్సు విషయంలో ప్రభుత్వంకొని దానిని
సబ్సిడీగా యిచ్చి రంగులు రసాయనాలు కూడా సరసమైన ధరలకు, ఏ ధరలు అయితే
గిట్టింపు ధరలు గిట్టింపు ధర స్థాయికి వాటిని తగ్గించడానికి ఎంత మొత్తం అవసరం
అవుతుందో అంత మొత్తము అవసరమైతే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ యివ్వాలని నేను
కోరుతున్నాను. మరి ఆ విధంగా చేస్తే తప్ప పరిశ్రమ మనుగడ సాగించదు. పరిశ్రమ
బుగ్గిసాలు అవుతుంది పరిశ్రమ వెంటనే దెబ్బతినే పోవడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను
మనవిచేస్తున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

- ౦ శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, చేనేత పరిశ్రమను చాలా ముఖ్యమైన పరిశ్రమగా భారతదేశములో గుర్తించడం జరిగింది. దాని నాణ్యతను గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. మన దేశములో అగ్గిపెట్టెలో పట్టే చేరలు తయారుచేసిన ప్రఖ్యాతి గతములో ఉండినది. అలాంటి నిపుణులు చేనేత వృత్తిలో ఉండేవారు. కాలం గడిచిన కొద్దీ యీ వృత్తి సన్నగిల్లడమే గాకుండా యీ వృత్తిని చేపట్టిన కార్మికుల జీవన పరిస్థితులు కూడ దుర్భరంగా తయారు అయినవి యీ రోజు మన రాష్ట్రములో ఆకలివాపులు జరిగాయనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడ ఒప్పుకోలేదు. ఈ చావులు ఏన్నేత జరగాయో అవి వృద్ధాప్యం వల్లనో యితరత్యాగం జరిగాయని చెబుతూ వారందరికీ వెంటనే సహాయం కూడ అందించడం జరిగింది. దానితో సరిపోతుందంటే నేను అంగీకరించే పరిస్థితిలో లేను. నిజంగా యీరోజు గామీజ ప్రాంతాలలో ఉండే చేనేత పారిశ్రామికుల ఇబ్బంది ఏమిటో, వారి జీవితాన్ని ఏవిధంగా బాగుచేయాలనే ఆలోచన చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. ఆ విషయం గురించి యీ సందర్భంగా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు గామాల్లో ఉండి నేత వృత్తిని చేపట్టిన వారు మగ్గంనేసి గుడ్డను తయారుచేసి మార్కెటులో అమ్ముతున్నారా అనేది ఆలోచిస్తే వాస్తవంగా చేనేత కార్మికులు నేస్తున్నారు తప్ప వారే నూలును కొనుక్కొని బట్టను తయారుచేసి బజార్లో అమ్ముకుని వారి జీవితాలను బాగుపరచుకునే అవకాశం లేదని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మాషరు వేవర్స్ లేకపోతే నొన్నెట్లో లేకపోతే గుత్త పెట్టబడిదారో యీ నేత పారిశ్రామికులచేత మగ్గల మీద గుడ్డను నేయించుకొని వారికి అతి తక్కువ కూలీ యివ్వడం జరుగుతుంది. వారి జీవితాలను దుర్భరంవేసి వారిని దోచుకోవడమనేది సాధారణ మైన విషయంగా గామాల్లో జరుగుతుందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వారి ద్వారా నేయించుకున్న ధర్మవరం, కాంచీవరం, పోచంపల్లిలాంటి చేరలను మార్కెటులో వేల రూపాయలకు యీ మాషరు వేవర్స్ అమ్ముకుంటున్నారు. 10 వేలు, 20 వేల రూపాయల చేరలు ఉన్నవి. అంత ఖరీదుగల చేరలు నేయించుకొని నేసినవాడికి మాత్రము చాలా తక్కువ కూలీని యిస్తున్నారు. అమ్మిన ధరలో పది వరసంబు డబ్బు అయినా ఆ నేతగాడికి ముట్టక పోతే వాడు ఎట్లా జీవిస్తాడు? ఒక్కొక్క చేర తయారుచేయాలంటే ఆ పారిశ్రామికుడికి నెల, నెల పదిహేను రోజులు పడుతుంది. అలాంటి చేరలు కూడ ఉన్నవి. అన్నిరోజులు కష్టపడి నేసిన చేరకు మూడు నాలుగువందల మాత్రమే యిస్తున్నారు. ఆ చేరను 20, 25 వేల రూపాయలకు అమ్ముకుంటున్నారు. అంత ఖరీదుకు అమ్ముతున్నప్పుడు నేసినవాడికి కనీసం మూడు నాలుగు వేల రూపాయలు యివ్వవలసిన అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఇలాంటి వాతావరణం నెలకొని ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం ద్వారా ఏమైనా కంట్లోలు ఉందా? ఈ రోజు మినిమం వేజ్స్ ఫిక్స్ చేస్తున్నాము. కనీసం దానిని అయినా పాటిస్తున్నామా అంటే అది పాటించినట్లు ఎక్కడా కన్పించడంలేదు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఘర్షితంగా విఫలం అయింది. కేవలం పెట్టుబడిదారులు, మధ్యదళారీలు వారి కష్టాన్ని ఉపయోగించుకొని లాభం పొందుతున్నారు. అందులో నేత పారిశ్రామికులకు రావలసిన వాటా రావడంలేదు. ప్రభుత్వం అయినా వారికి రావలసిన వాటాను యిప్పించడానికి పూనుకోవడం లేదని ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. చేనేత పారిశ్రామికులు స్వతహాగా నూలు, రంగులు, రసాయనములు కొని బట్టను నేసుకొని బజార్లో అమ్ముకోవాలంటే అంత పెట్టుబడి పెట్టుకునే తావాత్తు ఏ పారిశ్రామికుడికి లేదు. కావలసిన ముడిసరుకులు కొనుక్కొని బట్టను తయారుచేసి బజార్లో

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 531
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

అమ్ముకుని వచ్చిన లాభాన్ని తానే అనుభవించడానికి వేలులేని పరిస్థితి ఉంది. ఈరోజు సహకార సంఘాలు ఉన్నవి. అవి యీనాడు పారిశ్రామికాలకు ఉపయోగపడే విధంగా పని చేయడంలేదు. అట్లా అవి ఉపయోగం లేకుండా పోయిన సంగతి మీకు తెలుసు. ఈరోజు బజార్లో అందుబాటైన రేటుకు నూలు దొరకడంలేదు. ఎందుకు అందుబాటులో ఉండటం లేదంటే పత్తి ధర పెరిగింది అంటారు. విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నామంటారు. తక్కువ ధరలకు మీల్లులకు పత్తి దొరకడంలేదు గాబట్టి తక్కువ ధరకు నూలు అందుబాటులో ఉండడం లేదంటారు. కానీ అది నిజంకాదు. ఈరోజు మీల్లుల్లో తయారుచేసే నూలులో 40 పర్సెంట్ హ్యాండ్ యార్న్ ఉండాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రూలు ఉంది. అంటే మీల్లుల్లో తయారు అయ్యే దానిలో 40 పర్సెంటు మగ్గాలకు పనికివచ్చే నూలును తయారుచేయాలి. కానీ ఏ మీల్లు రూలును పాటించడంలేదు. హ్యాండ్ యార్న్ ను తయారుచేస్తే అది నేత పనివారికి తప్ప యింకొకరికి పనికిరాదు. అప్పుడు దానంతట అదే రేటు తగ్గిపోతుంది. మీల్లు యజమానులు ఆ రూలును పాటించేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. అప్పుడు నూలు తక్కువ ధరకు లభ్యం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గామాల్లో ఉండే నేత పనివారికి ఎన్నో సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి మగ్గాలు పెట్టుకొని నేనుకోవాలంటే అనువైన యిండ్లు లేవు. గుడిసెలో ఉంటున్నారు. పెట్టుబడిపెట్టి ఏదైనా సరుకు తెచ్చుకున్నా వర్షం వచ్చినా, ఎండ వచ్చినా అది పాడైపోయే అవకాశం ఉంది. అందుకని వారికి యిండ్లు సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయాలి. వేకర్ సెక్షన్సు కొరకు కట్టించే యిండ్లలో వారికి ప్రాముఖ్యత యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయాలన్నీ ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకొని ముందుముందు వారికి ఏమీ సహాయం చేస్తుందనేది యీ నోటులో చెప్పలేదు. వాతపూర్వకంగా మాకు యిచ్చిన దానిలో ఎక్కడ ఏమీ లేదు. ఇందులో ఏ ఒక్క సహాయం కనబడడంలేదు. ఈ కార్మికులపట్ల ప్రభుత్వానికి ఏదైనా సానుభూతి ఉంటే సహాయం చేయాలనే కోరిక ఉంటే ఆ విషయం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వేరప్ప (నల్లమడ):- అధ్యక్షా, మిత్రులందరు కూడా యీనాడు చేనేత పారిశ్రామికాల దయనీయమైనటువంటి పరిస్థితిని గురించి వివరించారు. స్వాతంత్ర్యం తరువాత ఎంతో గొప్పగా పెరగవలసిన యీ చేనేత వృత్తి రాను రాను కడగండైపోయిన పరిస్థితి కనబడుతున్నది. ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ చేనేత కార్మికులను గుర్తించడం జరిగింది. వారి అభివృద్ధిని కోరుకుంటున్నది. అందుకనే కమ్యూనిస్టు పార్టీ కంటి కొడవలి తమ గుర్తుగా పెట్టుకున్నప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ మాత్రము తన సింబల్ను పరభాష పెట్టుకోవడం జరిగింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ దేశములో ముఖ్యముగా వ్యవసాయం తరువాత చేనేత పరిశ్రమ ప్రధానమైనటువంటిదని గుర్తించడం జరిగింది. ఆ రకంగా గుర్తించి వారి పెంపుదలకు కంకణం కట్టుకున్నది కాంగ్రెస్ పార్టీ. గాంధీగారు కూడ దాని ప్రాముఖ్యతను గుర్తించారు - వడుకవే కదురా అని -

వడుకవే కదురా - వడుకవే కదురా

కదురాడునన్నాళ్ళు కరువులే లేవాయ్.

కదురాగిపోగానే కడగండ్లు మొదలవు, అని పాటలు పాడుకుంటూ ప్రాముఖ్యం యిచ్చిన రోజులు అవి. అంతేగాకుండా కాంగ్రెస్ పార్టీ విషయం తమకు తెలుసు. మేరు సేనియర్

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : వేనెత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

మెంబరు. వారు వడికిన ఖద్దరునే కాంగ్రెస్ వారు ధరించే స్థితివుంది. అంత ప్రాముఖ్యం యివ్వడం జరిగింది. ఇండా దగ్గర నుండి తొడిగే దుస్తుల వరకు ఎంకరేజ్ చేయాలనేది ఉంది. అనాడు మరమగ్గాల ధాటికి అనాడున్న చేనేత పరిశ్రమ తట్టుకున్నట్టి, కానీ యీనాడు తట్టుకునే పరిస్థితి లేదు. కారణాలు అలోచిస్తే చాలా దూరం పోతుంది, చెప్పే పరిస్థితిలేదు. ఎందుకంటే ముఖ్యంగా యీనాడు నూలు, రంగులు, రసాయనముల ధరలు పెరిగాయి. వారు అతి దీనమైన పరిస్థితుల్లోకి దిగజారిపోతున్నారు. వారు వేరే వృత్తి వేసుకోలేరు. ఉన్న వృత్తివేసుకొని బ్రతికే పరిస్థితిలేదు. ఇక చావక మిగిలేది ఏముంది? ఇప్పుడు చేసుకుందామంటే వారికి వృత్తిలేదు, వేరే వృత్తికి పోలేరు. చావడం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. అటువంటి దయానీయమైన వృత్తిలో ఉన్నవారిని ఆ వృత్తిలో ఉండడానికి సహాయ పడకుండా సెల్స్ ఎంప్లాయిమెంటు అని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఒక యిండస్ట్రీపెట్రి దాని ద్వారా బ్రతుకాలా? ఆ పనిలో ఉన్నవారికి ఉపాధికల్పించి ఆ పనిని సాగించినట్లయితే 20 వారు ఉద్యోగములో ఉంటారు, పని జరుగుతుంది. సెల్స్ ఎంప్లాయిమెంటు క్రింద ఎక్కడో ఒకిరిసి తీసుకొనివచ్చి ఒక ఇండస్ట్రీ ఇచ్చి లక్షలు ఇచ్చి ఆయనకు ఉద్యోగంకల్పించే పరిస్థితిగాక లక్షలాదిమంది నిరుద్యోగులైనటువంటి పరిస్థితులను మనం గమనించి వారిని ఉద్యోగంలో పెట్టవలసిన బాధ్యత ఎంతైనా ఉంది. ఈనాడు యారన్ ధరలు దాదాపు 25 శాతం కన్నా ఎక్కువ పెరిగిపోయాయి. రంగులు, రసాయనాల ధరలు పెరిగిపోయాయి. అందువల్ల వారికి ఎంప్లాయిమెంటు లేకుండా పోతున్నది. ఎక్కువ ధరలతో ఉత్పత్తిచేసి మరమగ్గాల నుంచి వచ్చినవాటికి పోటీగా నిలబడగలవా అని మనం ఒకసారి అలోచించాలి. కొన్ని అయిటముక్కు రిజర్వేషను లేనదే ఈ పోటీకి తట్టుకోలేదనే ఉద్దేశంతో ఆ 23 వెర్నెట్స్ ను రిజర్వేషన్స్ పెద్ద లాభీ ఉన్నటువంటి మీల్లలవారు దానిని స్టాప్ చేయాలని కోరుకుంటున్నారేమో, అనేక ఇబ్బందులు కలిగించడం జరిగింది. అందువల్ల అది అమలు జరగకుండా పోయింది. అది ఈనాడు అమలు జరగవలసిన విషయం, చాలా ప్రధానమైన విషయం. ఈ 23 వెర్నెట్స్ ను వారికి కేటాయించి దోహదం చేయకపోతే వారు చాలా ఇబ్బందులపాలు కావలసివస్తుంది. అసలు ఆ ఇండస్ట్రీకి నామరూపాలు ఉంటాయా లేదా అనే విషయం గమనించాలి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకొనివచ్చి ఆ 23 వెర్నెట్స్ ఈ వేనెతకు ఉండేట్లు, ఆ రిజర్వేషనులో ఎవరూ ఇంటర్ ఫియర్ కాకుండా 9వ షెడ్యూలులో ఇన్ క్లూడ్ చేసేట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది వరకే అనేకమైన సమావేశాలు పెట్టుకొని వేవర్సు నాయకులందరూ కలిసి మాట్లాడటం జరిగింది. అందులో మంత్రిగారు ఉన్నారు. ఆ విషయాలను ముఖ్యమంత్రిగారికి నివేదించడం జరిగింది. ఇంతకుముందు గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుకు, హాస్టల్స్ కు ఈ వస్త్రాల కొనుగోలు జరుగుతూ ఉండేది. దానిని ఆపివేయడంతో వేవర్సు దగ్గర స్టాక్కు పెరిగి పోయాయి. అందువల్ల అనాడు ఉద్యమం లేవడం జరిగింది. మంత్రులకు చెప్పడం జరిగింది, ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పడం జరిగింది. ఆ డి.ఓ.ను రద్దుచేయాలి, రద్దుచేసి యథాతథంగా ఉంచితే కొంతవరకైనా వారికి ఎంప్లాయిమెంటు కలుగజేసినట్లు అవుతుందని చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు ఇప్పుడేసిన డి.ఓ.ను క్యాన్సిల్ చేశామని అన్నారు. అయినా ఇప్పటికీ వారు కొనుగోలు చేయడంలేదు. వారు కొనుగోలు చేయని కారణంవల్ల చేనేతవారి పరిస్థితి ఇబ్బందికరంగా తయారైంది. ఈ పరిస్థితిని గమనించి వేవర్సు నుంచి అపోధ్యారా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992 533
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

కానీ అప్పెక్సు ద్వారా కానీ మరో మార్గం ద్వారా కానీ కొనుగోలుచేస్తూ కొంతవరకైనా వారికి ఉర్రట కలుగుతుందని, దానిని వెంటనే ఎక్స్‌పిడెంట్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. యారన్, రంగులు, రసాయనాలు మీద సబ్సిడీ ఇచ్చేది లేదని ఇంతకుముందు మీతులు చెప్పారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అంటున్నది. స్టేట్ గవర్నమెంటు కూడా సబ్సిడీ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదని అంటున్నది. సబ్సిడీ ఇవ్వకపోతే, యారన్ రేటు, రంగులు, రసాయనాల రేటు, తగ్గకపోతే చేనేతవారి గతి ఏమి కాను? ఇప్పుడు వారు ప్రొడ్యూసర్‌వేసినవి మార్కెట్లో అమ్ముడుపోవడం కష్టంగా ఉంది. ఏదో రిబేటులో అమ్మిస్తామనడంవల్ల ఎవరైతే నేసేవారు ఉన్నారో వారికి ఎటువంటి లాభంలేదు, వారికి ఉపాధికలగడం లేదు. రిబేటు కంజ్యామరుకు అందుతున్నది. మీ దగ్గర ఉన్నటువంటి వస్తువులు కొనిపెట్టున్నామని చెబుతున్నారు కానీ యాక్చువల్ గా దాని డెనిఫిట్ వేవర్సుకు అందడంలేదు. యారన్, రంగులు, రసాయనాల మీద సబ్సిడీ ఇవ్వకపోతే సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో మాట్లాడి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆడుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దయనీయమైన పరిస్థితులలో ఉన్న చేనేత కార్మికులకు ఇళ్ల సౌకర్యం కలిగించే పరిస్థితిలేదు. వారిని ఇతర పేదలతోపాటు కన్సిడర్ చేసి వారికి ఇళ్లు కట్టించే సదుపాయం కూడా లేదు, ఇల్లే అతనికి ఇండస్ట్రీ. అటువంటి ఇల్లేలేని పరిస్థితి ఉంటే అతను ఇండస్ట్రీ ఎక్కడ పెట్టుకుంటాడు. ఇది ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి. ఈ విషయం ఇది వరకు చెప్పడం జరిగింది. ఆ ఇళ్ల విషయంలో ఇంతకుముందు 11,500 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. అది ఈనాడు ఏవిధంగాను చాలదు. దానివల్ల ఇల్లు కట్టుకొనడానికి అవకాశాలు లేవు. కనుక ఈ స్కేములో వేవర్సుకు ప్రత్యేకంగా తీసుకొని వారికి ప్రత్యేక మైన సదుపాయాలు కల్పించి ఇంటికి 25 వేల రూపాయలు అయినా ఇచ్చి వారిని ఆడుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. వారికి ప్రత్యేకంగా వాసింగు స్కేము తీసుకోవాలి. ఎందు కంటే వారికి ఇంటిలోనే ఇండస్ట్రీ ఉంటుంది కనుక సర్వసదుపాయాలు అక్కడే కలుగజేయాలి. కనుక ప్రత్యేకమైన స్కలాన్ని ఇచ్చి ఇంటికి 25 వేల రూపాయలు ఇస్తే వారు ఇళ్లు కట్టుకొనడానికి ముందుకు వస్తారు. చేనేత కళగా వచ్చినటువంటిది. అటువంటి చేనేత కళ మీద ఈనాడు వారు జీవనభృతి కూడా జరుపుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. అది కళగా కాకుండా కల అయిపోయింది. వారి భోజనానికి వారు సంపాదించుకోలేని పరిస్థితి వచ్చింది. అందువల్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధవహించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. వారు కార్మికులు అన్నాము. అగ్రికల్చర్ తరువాత చేనేత ముఖ్యమైనది అని అన్నాము. ఇప్పుడు మన కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలో ఉంది కనుక దీనిపైన ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతీసుకొని వారి అభివృద్ధికి తోడ్పడాలని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార:- అధ్యక్షా, చాలా ప్రాముఖ్యమైన సమస్య మీద, ఈ చేనేత కార్మికుల దుస్థితి గురించి గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పిన వివరంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అకలిచావుల విషయంలో నిర్వహణం కాస్త ప్రభుత్వం మార్పుకోవలసి వస్తుంది. బీబీఎఫ్‌వెళ్ల కాలనాలి కొలదర్లపట్టుకొని అకలిచావులు నిర్ణయిస్తే అయ్యేది కాదు. పేదరికంవల్ల తిండిలేక జబ్బులువస్తే కొనుక్కొడానికి డబ్బులు లేక, ఉండడానికి సరైన ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణం లేక చనిపోయినటువంటి వాటినిన్నీ అకలిచావుల క్రిందనే చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఆ అవగాహనతో సమగ్ర పరిశీలన చేయకపోతే -

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన
విషయము : వేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

కలెక్టరుగారు ఆకలితో చచ్చారా లేకపోతే ఇంకొకరంగా చచ్చారా అని నిర్వచించుకొని ఆకలి
చావులు కావని నిరాకరించే దౌర్భాగ్యపు స్థితికి పోవడం మంచిది కాదు. ఇప్పుడు మనకు
కావలసిన పరిష్కారాలకు వచ్చేప్పటికి తక్షణ పరిష్కారం, శాశ్వత పరిష్కారాలు - రెండూ
వేరువేరుగా చూడవలసి ఉంటుంది. తక్షణ పరిష్కారానికి సంబంధించినంతవరకు ఈ
రంగులు, రసాయనాలు, నూలువారికి సబ్సిడీల మీద ఇవ్వించాలి. ఇది కేంద్రం ఎంత
ఇస్తుంది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఇస్తుంది అని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు - రెండూ
కూడా సమన్వయం చేసుకోవలసిన సందర్భం. ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసినటువంటి
పట్టం ఒకటి అమలుతో ఉంది. ఈ నూలు మీల్గువారు హ్యంక్ యారన్, కోన్ యారన్ ఏది
ఎంత చేయాలనేదానికి ఒక నిష్పత్తిపెట్టి ఈ వేనేత మగ్గులకు అవసరమైనటువంటి యారన్
చౌకధరలకు సప్లయి చేయాలని, దానిని విధిగా అనుసరించాలని అన్నారు. తెనాలి రామ
కృష్ణగారి - పిల్లిపాలు చూడగానే మూతి కాలినట్లుగా - వేనేతరంగానికి నూలు అందచేసే
విధానంలో ప్రభుత్వము వారి బాధ్యత నుంచి తప్పించుకుని కేవలం నూలు మీల్గుల వారు
లాభంపొందే పద్ధతి అనుసరిస్తూ వచ్చారు. వేనేత కార్మికుల పొట్టుకొట్టే పరిస్థితికి వస్తూ
ఉన్నారు. దీనిని ఆరికట్టడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము చర్యలుకేసుకోవడం కాని అంతకన్నా
ఏవిధమైన చొరవ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా తేసుకోవడంలేదు. అట్లాంటి అభిప్రాయం
రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేదు. ఆ కారణమువేత వాళ్లు నష్టపడుతున్నారు. యిప్పటికైనా వేనేత
కార్మికులకు నూలును చౌక ధరలకు సప్లయి చేయాలి. వారికి తగినంతగా సప్లయి
చేయాలి. రంగులు, రసాయనిక వస్తువుల ధరలు తగ్గించాలి. వాటి కోసము తప్పనిసరిగా
సబ్సిడీ అయినా అవసరమైతే భరించాల్సి ఉంది. ఆప్కోకు చెల్లించవలసిన 19 కోట్ల
రూపాయలు వెనువెంటనే చెల్లించాలి. ఈ 19 కోట్ల రూపాయలు డిశెంబరు 91 వరకు ఉన్న
బకాయాలు. మార్చి 92 వరకు 19 లక్షలు ఉంది. ఈరోజు వరకు ఉన్నటువంటి
బకాయాలు పూర్తిగా చెల్లించాలి. వెనువెంటనే చెల్లించాలి. మాస్టరు వేవర్సు దగ్గర కష్టపడే
ఈ వేనేత కార్మికులకు లాభంపొందే విధంగా ప్రభుత్వ విధానం ఉండాలి. శాశ్వత పరిష్కారానికి
వచ్చేవరకు సబ్సిడీలు ఎన్ని యిచ్చినా శాత్యానికి ఉపశమనము మాత్రమే. ఆధునిక
యుగంలో పెద్ద మీల్గులతో పట్టడే రీతితో వేనేత కార్మికుల మగ్గులతో ఎక్కువకాలం
ఉండలేరు. వీరందరూ ఆధునికయుగంతో పోటీపడి వారు బృతకగలిగేటట్లు ప్రభుత్వం
చూడాలి. వారికి మరమగ్గులే యిప్పిస్తారో లేక వేనేత కార్మికులకు ఉద్యోగాలే యిప్పిస్తారో,
ప్రత్యామ్నాయం ఆలోచించకపోతే ఎట్లాగు? పాతమగ్గులే సాగాలి అంటే, చివరిదాకా సాగాలి
అంటే - ఆ రోజులు పోయాయి. వీరి విషయంలో దూరదృష్టితో చూడాలి. వీరికి తప్పని
సరిగా భృతికల్పించాలి అని కోరుతూ సెలవు తేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, మన దేశానికి మన జాతికి ఎంతో
ప్రాముఖ్యత క్లిర్ గడించినటువంటి వర్గం యిది. అనాదిగా వారు చేసిన సేవలు మనం
విస్మరించలేము. ఎప్పుడో ఫాక్తాత్మక దేశాలలో నాగరికత తొంగిచూడక ముందే మన దేశం
నుంచి చేసిచేసాంబరములు రోము నగరానికి పంపినటువంటి సంఘటన మనకు చరిత్రాత్మక
కంగా ఉంది మన దేశంలో యిప్పటికీ అటువంటి కార్మికవర్గానికి, ఆ వ్యవస్థకు ఏ విధంగా
సహాయం చేయాలనేది, న్యాయం చేయాలనేది మన ముందు ఉన్న సమస్య. ఎన్నో

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992: 535
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

వర్గాలకు, వివిధ సంస్థలకు ఆదరణ యిస్తున్నాం. ఎన్నో ఇన్సెంటివ్స్ యిస్తున్నాము. నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచిస్తే - చేనేత పరిశ్రామికులు కూడా వ్యక్తి శ్రమ మీద ఆధారపడి ఉంది. వారికి ఏదైనా సహాయం కావాలని, వారికి చేయవలసిన అవసరం ఉందనే పరమార్థాన్ని గుర్తించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మీరే అడిగారు. ఏమీ యిస్తే, ఆ పరిశ్రమ బాగుపడుతుందని అడిగారు. చాలామంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. వారు చావకుండా వారినీ బ్రతికించమని చెప్పారు. వారు ఒక్కటే కోరిక కోరుతున్నారు. వారు ఏ విధంగా చావకుండా బ్రతికించాలంటే - ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చెప్పింది. సబ్సిడీ విధానంతో 60 లక్షల చేరలు, 60 లక్షల ధోవతులు వేరితో తయారుచేయించడం జరిగింది. సగము సబ్సిడీ ధరకే యిందులో రెండు ప్రయోజనాలు కలిగించాము. పేదవారికి బట్ట సగము ధరకము అందజేశాము. రెండవది చేనేత కార్మికులకు చేతనిండా పని యివ్వడము. కానీ ఈ ప్రభుత్వము ఈ విధానాన్ని పూర్తిగా నిర్లక్ష్యము చేయడం జరిగింది. చేనేత కార్మికులను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా అప్పటి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఈ బట్టను కొనుగోలు చేయడం గురించి అధికారులకు పండగ వజ్రాలకు చేనేత పన్నాలే కొనుగోలు చేయాలనే ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా స్కూళ్ళలో వదివే విల్లలకు ఉచిత విధానంగా యిచ్చే బట్టల విషయంలో పూర్తిగా ఆ విషయాన్ని పరమార్థంగా ఆలోచించి చేనేత పరిశ్రమలో ఉత్పత్తి అయిన బట్టకే ప్రాధాన్యత యివ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా 40,60 కొంటే ఉన్న నూలు కావాలి. 120, 140, 160 కొంటే ఉన్న నూలుకాదు కావలసింది. విలాసాల గురించి నేనే బట్టకాదు కావలసింది. 40,60 కొంటే గల నూలు బట్టలనే తయారుచేయాలి అని మిల్లుల మీద ప్రభుత్వము వారు ఒత్తిడి తీసుకుని రావాలి. 40 శాతము బట్ట అయినా చేస్తాగానీ, పె్ కొంటేగల నూలు చేయడానికి వీలులేదనే నిబంధనల అమలుచేస్తే తప్ప వారు మాట వినేటట్లు లేరు. వారు లాభాలు వారు చూసుకుంటున్నారే తప్ప చేనేత కార్మికుల సమస్యలు విచారించే వారు లేరు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టాలు చేయాలి. పరిశ్రమలకు ఇన్సెంటివ్స్ యిస్తున్నాం. సేల్సు టాక్సులో రాయితీ యిస్తున్నారు. నేటికీ రాయితీ, స్థలానికి రాయితీ యిస్తున్నారు. అన్నింటికీ రాయితీలు యిచ్చి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఆ విధంగా పెట్టుబడి వర్గాలను, సంపన్న వర్గాలను, అధునిక వర్గాలను ప్రోత్సహిస్తూ, అదే ఆచారంగా చేస్తూ ఉన్నప్పుడు ఈ కార్మికులను ఎందుకు ప్రోత్సహించలేకపోతున్నారనే ప్రశ్న ఈ సందర్భంగా వేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. వారు వాడే నూలు సబ్సిడీ ధరకు యివ్వాలి. ఇన్సెంటివ్స్ యిచ్చి వారినీ అదుకోవాలి. అది మన ధర్మం అనుకోవాలి. సాటి మానవుడికి, సాటి శ్రమజీవిని ప్రోత్సహించడం మన ధర్మం అనుకోవాలి. అదే స్వతంత్ర భారతదేశం యొక్క విధానం అనుకోవాలి. కేవలం వారికి మెహరాబాద్గా చేస్తున్నామని అనుకోవడానికి వీలులేదు. వారు కూడా స్వతంత్ర భారత పౌరులు. వారు కూడా బ్రతకడానికి అధికారం ఉంది. బ్రతికించవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంది. యిప్పటికైనా వారి జీవితాన్ని సంక్షేమ పరిచేందుకు వారికి రసాయనాలు సబ్సిడీ ధరకు యివ్వండి. ఎన్ని దుబారా ఖర్చులు చేయడంలేదు. ఎన్నివిధాల ఎంతమందినో ప్రోత్సహిస్తున్నాము. చేనేత కార్మికులను ప్రోత్సహించే తప్పు ఏమీటని అడుగు తున్నాను. వారు చేనేత వృత్తిమీద ఆధారపడినవారు, వారు శ్రమ మీద ఆధారపడినవారు సార్. వారు మిల్లులతో పోటీచేయలేరు. వారు నేయవలసిన రకాలేమిటో నిర్దేశించండి. టవర్స్,

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

లుంగీలు మరొకటో. మరొకటో అని నిర్ణయించి, ఆ నిర్ణయించినవి మీల్లువారు నేయడానికి వేలుతేదని అంక్షలుపెట్టండి. ఈ విధముగా చేనేత కార్మికులను ప్రోత్సహించి వారు నేసిన వివిధ వస్త్రాలను ఎప్పటికప్పుడు మిగిలిపోకుండా కొనుగోలు చేస్తూ ఉంటే వారికి ఉపాధికలుగుతుంది. భృతి ఏర్పడుతుంది. అదేవిధంగా వారికి యింటి సౌకర్యాలు కల్పించాలి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో ఎన్నోవేల యిండ్లు కట్టించారు. ఆనాడు మామూలు యింటికి 7000 రూపాయలు యిస్తూ ఉంటే 10 వేల రూపాయలకు పెంచి వేరికి యిండ్లు కేటాయించడం జరిగింది. వారికి వర్క్ షాప్స్ పెట్టాలి. పనిచేసుకునే అవకాశం కల్పించాలి. పనిచేస్తేనే తిండి దొరుకుతుంది. వేరికి అనువైన యిండ్లు కేటాయించాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. వారు తయారుచేసే వస్త్రాల విషయంలో కొనేవారు లేరు. స్టాక్కు మురిగిపోతున్నాయి. గొప్పగా చెప్పుకొంటున్నారు - పాత బకాయాలు చెల్లించివేసినామని - వారికి ఎన్నాళ్ళకు యిచ్చినారు మీరు? వారు చచ్చిన తరువాత యిచ్చారు. ఈ డబ్బు ఎవరు కట్టుకుని పోతారు? 60 నుంచి 100 మంది వరకు చనిపోయారు. గౌరవసభ్యులు ఎప్పుడో చెప్పారు. కాలువలో దూకిన సభ్యులను కూడా నివారించకుండా ఈనాడు వారికి డబ్బులు యిచ్చామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్నారు. ఎప్పుడో పాత బకాయాలు యిచ్చినారట. ఎవరు ఈనాడు స్టాక్కు కొనుగోలు చేస్తారు? ఏమైపోయారు వారు అందరూ? ఎప్పటికప్పుడు బాధ్యత మీద ఆప్టికే వస్త్రాలు కొనుగోలు చేయాలి. వేరికి సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి. ఎవరైతే పనిచేస్తారో నిర్దుష్టంగా వారికి మెంబర్షిప్ యివ్వాలి. అంతగాని దగాకోరులు, దళాలు ఈ సంఘంలో చేరడం, హార్మిగా సంఘం యొక్క ఉద్దేశ్యాలను, నిర్దాంతాలను నీటిపాలు చేయడం జరుగుతున్నదని నేను ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. యిటువంటి నిర్దుష్టమైన వర్యలు తీసుకున్నప్పుడు చేనేత కార్మికులు కూడా ప్రభుత్వం వారు చెప్పుకుంటూ మన స్వతంత్ర భారతదేశంలో బ్రతుకుతారు, తింటారు, కాబట్టి ప్రభుత్వం అమలుచేయాలి. ఆ విధముగా చేస్తామని హామీ యివ్వాలి. ఆనాడు సంభవించినటువంటి ఆకలికాపులపట్ల ప్రభుత్వము సానుభూతి ప్రకటించాలి తప్ప, ఏదో రోగము వలన, ముసలితనము వలన చనిపోయారు అని చెప్పి మొసలికన్నేళ్ళు కార్పడం, లేకపోతే విమర్శలు చేస్తే వారిని అవమానపరిచినట్లువుతుంది. ప్రభుత్వం యిటువంటి దుర్విధానానికి దిగకూడదు. నైతికంగా ప్రభుత్వం అంటే ప్రజలకు సంబంధించినటువంటిది. ప్రజాస్వామ్యం అంటే ప్రజలకు సంబంధించినది. అన్ని వర్గాల ప్రజలు సంక్షేమంగా ఉండేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత స్వీకరించాలని నేను సవివరంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ చేనేత కార్మికుల సమస్యలు వెంటనే పరిష్కరించకపోతే ఈ సమస్య తీవ్రమైన ఉద్రేకమైన రూపము దాల్చుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పుడు ప్రజలు తిరగబడతారో తెలియదు. నేను చెప్పిన విషయాలు పరిగణనలోనికి తీసుకొనకపోతే బయట ఏవిధంగా జరుగుతోందో మాకు తెలియదు. ప్రభుత్వానికి చిత్తుతుద్ది ఉంటే మేము చెప్పినటువంటి సలహాల్ని ఒకచోట కోర్డికరించి చేనేత పరిశ్రమను ఏవిధముగా ఉద్ధరించదమకున్నారో ప్రభుత్వము తీసుకునే చర్యలు, నిర్ణయాలు తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను. వారి సంక్షేమం కొరకు కార్యక్రమాలు ప్రేపర్డ్ కృషిచేయడం చాలా అవసరమని తెలియచేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందులకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 537
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

ఛైర్మన్:- మెంబరుషిప్ రెస్పాన్సిబిలిటీ చేయండి మీరు చెప్పారు. కొంతమంది దొంగలు
 ఉంటారు అని అంటున్నారు. దొరికేదాకా ప్రతివాడు దొరే. దొంగ ఎట్లాగు తెలుస్తుంది
 ముందుగా. ఏవీధంగా మెంబర్షిప్ను రెస్పాన్సిబిలిటీ చేయగలుగుతాము.

శ్రీ యస్.బి. రామారావు:- మనమే దొంగలను తయారు చేస్తున్నాము. చేనేత
 పరిశ్రమలో మాస్టరు వీవర్లు ఉన్నారు— సామాన్య మానవుని — చేనేత కార్మికుని
 శ్రమను దోచుకు తీంటున్నారు. ఎవరికి తెలియనిది కాదు. వారికి అన్యాయం జరుగు
 తున్నది అనే విషయం అందరికీ తెలిసిన విషయం. అధికారులు ఉన్నారు. చేనేత కార్మికులు
 ఉన్నారు. వారు పూర్తి వీవరాలు యిస్తారు తెలుసుకోమని చెప్పండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, చాలా క్లుప్తంగా మాట్లాడుతాను. తమరికి 12
 తెలుసు. అధ్యక్ష స్థానములో వుండి కొన్ని ప్రశ్నలు మరీ కాస్త వివరంగా రావాలనే
 దృష్టితో అడుగుతున్నారని నేను అనుకుంటున్నాను. అంతకన్నా వేరే దాని మీద
 విమర్శిస్తున్నారనే నేను అనుకోవడంలేదు. మా రెస్పాన్సిబిలిటీ వస్తున్నారని నేను
 అనుకుంటున్నాను.

ఈ దేశములో స్వరాజ్యము సంపాదించి 45 సంవత్సరాలయింది. స్వరాజ్యోద్యమంలో
 చేతివృత్తులు, నేత, గీత, వ్యవసాయం మున్నగు అనేక వృత్తులు ఇవన్నీ పరాయి ప్రభుత్వ
 హయాములో చేనేత వస్త్రాలు అవీ మీల్లుల పోటీకి తట్టుకోలేక ఆగిపోయిన దశలో వారి
 చేతి వేళ్లను ఉత్తరించారు. కొందరివి కత్తరించారు. ఆ రకంగా వాళ్లు వాళ్ల మీల్లు
 వస్త్రాలను ఇక్కడ అమ్ముకోవాలని అంత ఘనంగా గొప్పగా చెప్పుకొన్న దశలో చేనేత వృత్తి
 మూలపడుతున్న దశలో మహాత్మాగాంధీగారి శిష్యులమనే మన పెద్దలు విదేశీ వస్త్ర
 బహిష్కరణ ఉద్యమాన్ని చేపట్టి, విదేశీ వస్త్రాలను కుప్పలు కుప్పలుగా పోసి తగల
 బెట్టారు. ఇప్పుడు కంప్యూటర్ యుగములోకి వస్తున్నామని అంటున్నాము. ఆ
 యుగములోకి పోయే ముందు, పాత పద్ధతినే వేలాడమని చెప్పడం లేదు. తోటి సభ్యుడు
 ఓంకార్ గారు చెప్పినట్లుగా, ఆ వృత్తిమీద ఆధారపడి బ్రతికే వారికి, ప్రత్యామ్నాయ
 మార్గము చూపేవరకు, పాత వృత్తిమీద బ్రతికేలా చేయడం మీ బాధ్యత. ఈ రాష్ట్రములో
 30 లక్షల కుటుంబాలున్నాయి. మూడు లక్షలైనా ప్రభుత్వము కాకుల లెక్కలు చెప్పింది.
 చావుల గురించి మేము చెబితే, అపహాస్యంగా చెప్పారు ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు.
 140 మంది చేనేత కార్మికులు చనిపోయారని నూటికి నూరు పాళ్లు కాంగ్రెసు విధానాలను
 సమర్థించే జాతీయ పత్రికలు వ్రాశాయి. కేవలం చేనేత వృత్తివారే చచ్చిపోతున్నారని
 ఎందుకు వ్రాస్తున్నారని నేను అడుగుతున్నాను? అంటే వారు వ్రాసేవన్నీ పబ్లి
 శిబ్దాలనియో, అపాస్వరాలనియో మీ దృష్టిలో? 72 గురు చనిపోయారని కలెక్టరు
 అన్నారు. ప్రభుత్వానికి చిత్తుశుద్ధివుంటే విచారణ చేయమనండి. లేదా సభా సంఘాన్ని
 వేయమనండి. చేనేత, గీత, కుమ్మర అనేక వృత్తుల వారందరికీ ప్రత్యామ్నాయ మార్గం
 చూపేవరకు, ఆ వృత్తిమీద ఆధారపడి జీవించే వారికి బ్రతికే మార్గం చూపించండి. స్వతంత్ర
 భారతదేశములో ఆకలితో చావడానికి వీలు లేదు. నైతిక బాధ్యత ప్రభుత్వము వహించాలి.
 మీరు సుష్కమైన సూచన చేయమని అన్నారు.

రూలు - 304 క్రింద 'ప్రభుత్వము' దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

ప్రభుత్వము 22 రకాల బట్టలను చేనేత రంగానికి కేటాయించారు. కాదని చెప్ప మనండి. ఈ 22 రకాల బట్టలను మీల్లులు తయారు చేయకూడదు. దీనిమీద మీల్లుల వారు కొర్కుకు వెళ్లారు. కొర్కు స్టే ఇచ్చింది. స్టేను వెకేట్ చేయవలసిన బాధ్యత మీ మీదుంది. జనతా ప్రభుత్వము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఇలాంటి కొన్ని కేలకమ్మైన వస్తుల విషయంలో వారు అకలితో వాపడానికి వీలులేదని 9వ షెడ్యూలులో భాగంగా వేర్పూతామని అన్నారు. మీరు కాపాడుతామని అంటున్నారు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వము కదా. మేము ఏమీ చేస్తామని అనవచ్చు. దానిమీద మీరు కేంద్రాన్ని వత్తిడి చేయండి. 9వ షెడ్యూలులో భాగంగా వేర్పొంచేట్లు చేయండి. స్టేను వెకేట్ చేయించడానికి మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమి? మీరు నిజాన్ని దానిపెట్టాలంటే అది దాగదు. మనము రాకెట్ యుగములోకి పోతున్నాము. బుద్ధులు భూములు ఏలితే రాతలు గాడిదెలు కాస్తున్నాయట. వాస్తవాలను అంగీకరించండి. మనమేమీ చేయలేమని చేతులు పెక్కి ఎత్తారు. నూతన ఆర్థిక విధానము, పారిశ్రామిక విధానము అంబరంలోకి తీసుకొని పోతుందని మీరే ప్రాశ్నరు. రూపాయి విలువను తగ్గించిన కారణంగా, కంట్రాక్ట్ రూపాయి మారకం విలువ ప్రకారం కుదుర్చుకున్న కారణంగాను, ఇదివరకే కుదుర్చుకున్న కంట్రాక్ట్ అమలుపరచడం ఎగుమతిదార్యకు లాభదాయకంగా లేకపోయింది. తత్ఫలితంగా, మాషర్లు వేవర్సు అర్డర్లు ఇవ్వడం మానివేశారు. ఆ రకంగా చేనేత వృత్తి మూలపడింది. మీరు అతిగా పెద్ద బిళ్ళావండంగా పొగిడారు. మన ఆర్థిక మంత్రిగారు. మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు మాకు ప్రజల మద్దతు వుండబట్టి, ఇక్కడున్నాము. మీరు అక్కడున్నారని అన్నారు. ప్రజల మద్దతు ఎట్లా వచ్చిందో అందరికీ తెలుసు.

స్వర్గీయ రాజీవ్ గాంధీగారు ఆయన మరణిస్తూ, చచ్చిపోయిన మిమ్ములను బ్రతికించారు. ఇది యదార్థం. వాస్తవాలను చూడండి. మీరు జనం ముందువోయి చెప్పు కోవలెను.

(ఇంజనీరింగ్స్)

నేను అసీపార్లమెంటులో ఏమీ అనటంలేదు. రూపాయి మారకం విలువ తగ్గడంవల్ల, పడిపోయిందని అన్నారు. ఎలా? మన ప్రభుత్వానికి సబ్సిడీ అంటే ఎలర్జీ పట్టుకుంది. మరి వారు ఏరకంగా బ్రతుకుతారు? దండుగమారి పథకం దండుగమారి పథకం అని దండకం వదులుతారు. ఓంకారీగారు చెప్పినట్లుగా, వారికి ఉద్యోగాలు మాపించండి. లేకపోతే వారిని కాపాడండి. కాపాడాలంటే, చేయవలసింది ఏమంటే, రంగుల విషయంలో సబ్సిడీ ఇవ్వాలి. నూలు విషయంలో సబ్సిడీ ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వానికి అవసరమయ్యే బట్టలను విధిగా చేనేత రంగం నుండి ఇది మీ అధికార వర్గము చేస్తున్నదా? లేదు. అందువల్ల, రంగుల ధరలు చుక్కలనంటున్నాయి; రూపాయి మారకం విలువ తగ్గడంవల్ల, ప్రతిదీ అమెరికా మీద ఆధారపడుతున్నాము. అక్కడ నుండి వస్తేతప్ప లాభము లేదు. ఈ వృత్తిని అవహేళ్యము చేయకూడదు; సవినయంగా మనిషిచేస్తున్నాను. యాక్చువల్ గా 140 మంది చచ్చిపోయారు. కావాలంటే సభా సభాన్ని వేయండి. చచ్చిపోయిన వారిని గురించి అవహేళ్యము చేయ కూడదు. వారికి తప్పనిసరిగా కావలసిన ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వండి. వాళ్లు బ్రతకడానికి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 539
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

అవసరమయ్యే సబ్సిడీని ప్రభుత్వము భరించి, నూలు, రంగులను సబ్సిడీరేటు మీద ఇవ్వాలి.
వెంటనే కొన్ని రకాల బట్టలను కేటాయించమని, 9వ షెడ్యూలులో భాగంగా వేర్వేరుకోవడానికి
కేంద్రప్రభుత్వముతో మీరు రాయభారం చేయండి. దీనితోబాటుగా జాతీయం చేయబడిన
బ్యాంకులు బలవంత వర్గాలను ఉద్ధరించడానికి ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు స్పెక్టికను
ఇచ్చినట్లుగా, అప్పులు వాళ్లకు ఇప్పించండి. ఆ రకమైన ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లను
చేయండి. ఈ ప్రభుత్వానికి సబ్సిడీ అంటే ఎలర్జీ. చేనేత కార్మికులు చస్తున్నారంటే ఎలర్జీ.
మంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాలి. ఈ ప్రభుత్వము ఒకటికీ రెండు సార్లు
అలోచించవలసిందని సవినయంగా కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు
తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను ఒకటి రెండు సూచనలు మాత్రమే
చేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు ఎన్.టి.రామారావుగారు చెప్పినట్లుగా పేద చేనేత
కార్మికులను గుర్తించవలసిన అవసరముంది. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో
జనతా పేరలు, ధోవతులు నేనే పథకాన్ని తీసుకొని వచ్చారు. దాని బాగోగుల గురించి గాని,
దాని పూర్వాపరాలను గూర్చిగాని నేను చెప్పదలచుకోలేదు.

ఖచ్చితంగా చేనేత కార్మికునికి సహాయం చేసే విధంగా అనాడు చేశారు. ప్రభుత్వము
మారిపోయింది. ఈ సమస్య గురించి ఏన్నోసార్లు ఇక్కడ చర్చకు వచ్చింది.
ముఖ్యమంత్రిగారి ఛాంబరులో గత శాసనసభ సమావేశాలను ఏర్పరచినప్పుడు వారి
సమక్షములోనే చర్చించడం జరిగింది. ఆకలి చావుల సందర్భములో చర్చ జరిగినప్పుడు వారు
కొన్ని సూచనలు చేసి, కొన్ని చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఆ తీసుకొన్న చర్యలే ఈ 304కు
సంబంధించిన జవాబులో వుంది. అతి పేదరికంగావున్న చేనేత కార్మికుని ఏ విధంగా గుర్తించ
బోతున్నారు? ఏ విధంగా వారిని రిహాబిలిటే చేయబోతున్నారు? ఏ విధంగా అతను తన
వృత్తిని కొనసాగించేట్లు చర్యలు తీసుకున్నారో ఇందులో ఏమే చెప్పలేదు. కనుక, ఇలాంటి
సమస్యలను ఎన్నోసార్లు చేసినా కాదు. ఇది ఎక్కడవేసిన గొంగళి అక్కడే వున్నట్లుగా వుంది.

(1) చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావుల గురించి పత్రికలలో వార్తలు వచ్చాయి. వాటిని
ప్రభుత్వపరంగా ఖండించండి. ప్రభుత్వపరంగా కలెక్టరు రిపోర్టు వాలా స్పష్టంగా వుండి.
మాలీ న్యూట్రిషన్ వల్ల కాదు, ఆకలి చావులు జరిగాయని అన్నారు. మాలీ న్యూట్రిషన్ వల్ల
జరిగితే అవి అనారోగ్యమువల్లే అని కాదు. అయితే ఒక వైపు ఆకలి చావులను ప్రభుత్వం
ఒప్పుకోకుండానే మళ్ళీ ఐదువేల రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియాను కుటుంబానికి ప్రకటించింది. ఏ.
ఇది ఏదో ప్రభుత్వం సెల్లు కాంట్రీడిక్టరీగా ఉంది. ప్రభుత్వం ఒక విధంగా ఆకలి చావులు
జరగలేదు అంటారు మళ్ళీ కుటుంబాలకు వాలంటరీ సంస్థల నుంచి ఐదేడు వేలు చొప్పున
ఇచ్చించినారు కాబట్టి మీరు ఉన్నత స్థాయి సంఘాన్ని వేస్తేగాని బయట పడేదికాదు. కాబట్టి
నా మనవి ఏమిటి అంటే మాస్టరు వీవర్లు ఎక్స్‌పోయిట్ షన్ నుంచి వారు బయట పడాలి అని
అంటే మీరు అన్ని వీవర్లు కోపరేటివ్ సొసైటీస్ విషయం కూడ వక్కాగా లేవు ప్రతి జిల్లాలో
లక్ష్మలాది కోట్లాది రూపాయలు మిస్-ఎప్లోయ్ చేయబడుతున్నాయి. వాళ్లమీద
అధ్యక్షా పీడికిడంత పాపమువేర్చి ఉన్నట్లు. ప్రతి సామాన్యమైనటువంటి వీవర్లు దానిమీద

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

ఒక అతిబీద స్థాయికి పెందినటువంటి వేవర్సుని గుర్తించడానికి వెంటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్నివేస్తే ఈ సమస్య చర్చించబడుతుంటే అవకాశం కాదు ఈ సమస్య పరిష్కారం చేసేటటువంటి విధానం కూడా ప్రభుత్వానికి గాని వారి పార్టీలకు గాని వచ్చే అవకాశం లేదు కాబట్టి అధ్యక్షా ఏదో ఇవ్వకుండా వెంటనే ఒక ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్ని ఈ అతి పేదరికంగా ఉన్నటువంటి ఈ వేవర్సుని గుర్తించడానికి వేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకొరకు అంటున్నానంటే అధ్యక్షా, కరేంనగరులో రెండు మూడుసార్లు జిల్లా ప్రజా పరిషత్తు సమావేశాలు మొదలైనప్పుడు గామాలు వచ్చేటటువంటి వేదర్లు, చేనేత కార్మికులకు కనీసం ఫౌండే డే మార్కెట్, జిల్లా కేంద్రానికి వచ్చి బట్టలు అమ్ముకోడానికి ఒక షేడ్ ఉండే పరిస్థితి లేదు. అధ్యక్షా, బురదగుంటలో వారు ఏదో వారు నేసినటువంటి బట్టలుపెట్టుకుని వారు అమ్మేటటువంటి పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఒక సమగ్రంగా ఆలోచించవలసినటువంటి అంశం ఉన్నది. అది మన పతాకములో ఉన్నటువంటి చరకా గురించి గాని స్వదేశీ మూవ్ మెంటుని గురించి గాని గాంధీజీగారిని గురించి గాని ఇప్పుడు ఆలోచించుకుంటే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు, ఎందుకంటే సమాజం చాలా మారిపోయింది కంప్యూటర్ వచ్చింది. ఈనాడు బీదరికములో ఉన్నటువంటి వేవరు కాబట్టి తాను చేనేత బట్టనేసి తాను మీల్గులో తయారయినటువంటి బట్టను తొడుగుకునేటటువంటి ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి అది చాలా కాంప్లికేటెడ్ సమస్య. సమగ్రంగా దీనిని పరిశీలించడాని కొసం కూడ పూర్వం వేవరును గుర్తించడానికి కూడ ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్ని వేయాలనేది అధ్యక్షా నా మొదటి పాయింటు. రెండవది అధ్యక్షా, రూరల్ ఇండెటెడ్ నెస్ రిలీఫ్, ఏక్టు అనేది ఒకటి అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నటువంటి ఎన్.టి. రామారావుగారి దృష్టిలోనికి మేము చాలాసార్లు తీసుకువచ్చినాము. అప్పుడు అది ఎన్ఫోర్సుమెంటులో లేదు అన్నారు. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఆ చట్టము ఉన్నది. అది కేవలం ఒక సంవత్సరం వరకే ఉంది. దాని తరువాత అప్పటి ప్రభుత్వాలు ఎక్స్టెండుచేస్తూ పోయినాయి. దానికి మళ్ళీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చి ఆ సమావేశం సందర్భంలో వారు ఇంటర్డ్యూస్ చేసినారు; అది రూరల్ ఇన్డెటెడ్ నెస్ రిలీఫ్ ఏక్టు. దీనిని ఎక్స్టెండు చేయడం కొసం అది సభ భుజాల్లో మేద పెట్టబడింది. దురదృష్టవశాత్తు హావుసు అయిపోయింది. దాని తరువాత ప్రభుత్వము మారిపోయింది. మళ్ళీ ఒక ప్రభుత్వం వచ్చింది. దానిని గురించి మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. దానివల్ల ఎంతోమంది లక్షలాది మంది వారు ఐదు వేలుగాని పదివేలుగాని అప్పు ఉంటే దే ఆర్ డీముడు బు హావ్ బీన్ పెయిడ్ అనేది చట్టము ఉంది. మీకు తెలుసు. మీకు చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అకలిచావులు ప్రతిసారి పస్తున్నాయి. మరి వేవర్సుకి మనం ఇస్తున్నటువంటి సందర్భంలో చట్టబద్ధమైనటువంటి హక్కును కూడ వారికి కలిగించండి. అదే మన రాష్ట్రంలో లక్షలాది మంది మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ఈ చేనేత కార్మికులు అప్పులలో ఉన్నారు. ప్రయివేటుగా ఉండవచ్చు. ప్రభుత్వానికి ఉండవచ్చు. కాబట్టి అప్పులు అన్ని కూడ మాఫుచేసి విధంగా ఆ చట్టాన్ని మీరు పునరుద్ధరించడాని కొసం, వెంటనే గవర్నరుగారి ద్వారా ఆర్డినెన్సులు ఇవ్వవచ్చు. ఎన్నో ఆర్డినెన్సులు ఇప్పిస్తున్నారు. లేకపోతే బిల్లును ప్రవేశపెట్టండి. అధ్యక్షా, ఇదివరకే ఈ చట్టము ఉంది కాబట్టి లా డిపార్టుమెంటువారు చూసి ఈ సమావేశము 31 వరకు ఐదుగుతుండి కాబట్టి సమావేశాలు ముగిసేలోపున ఆ చట్టాన్ని

విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు.

రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు

చేయుటను గూర్చి.

సభముండు పెట్టవచ్చు. దానివల్ల చట్టబద్ధముగా ఎంతో మందికి జీవనరక్షణ కలుగుతుంది కాబట్టి ఆ చట్టాన్ని కూడ మీరు ప్రతిపాదించారని ప్రతిపాదించాలని, మే ద్వారా కొరతున్నాను. ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్ని గురించి కూడ ఆలోచించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

జాశి, చేనేత శాఖమంత్రి (శ్రీ డి. ప్రసాదరావు):- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఈ రాష్ట్రములో ఉండే చేనేత పారిశ్రామికల స్థితిగతుల గురించి వారి ప్రయోజనాల కోసమని సుదీర్ఘముగా వారీయొక్క సలహాలను వారి యొక్క సూచనలను ఇక్కడ చర్చించడం జరిగింది. చాలా సంతోషం అధ్యక్షా. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం తరువాత ప్రధానమైనటువంటి రంగంగా ఎక్కువ మంది కార్మికులు చేనేత పరిశ్రమ మీద ఆధారపడినటువంటి విషయాన్ని నేను అంగీకరిస్తూనే ఇట్లాంటి పరిశ్రమ మీద ఆధారపడినటువంటి కార్మికుల ప్రయోజనాలకోసం అని వారు చేసినటువంటి సూచనలు అన్ని గతములో ప్రభుత్వము వేరందరితో సమావేశము జరిపినప్పటికీ కానీ గతములో రాష్ట్రవ్యాపితముగా ఈ సంక్షోభము వచ్చినప్పుడు రాష్ట్రములో వివిధ ప్రాంతాల నుంచి ఈ పరిశ్రమతో సంబంధం ఉన్నటువంటి ప్రజాప్రతినిధులను అందరినీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గానీ ఈ శాఖను నిర్వహిస్తున్నటువంటి నేను గానీ అనేక సందర్భాలలో కలిసి వారి యొక్క సూచనలను ఈ పరిశ్రమను ఆదుకోడానికి తక్షణం జరగవలసిన కార్యక్రమాలను గురించి చర్చించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వపరంగా ఇచ్చినటువంటి వివరణ గౌరవసభ్యులు చూసి వారు చేసినటువంటి సూచనలు గానీ ఆ సూచనలు చేస్తున్న అన్ని ప్రతిపక్షాలకు సంబంధించిన సభ్యులు కూడ ఉన్నారు. అలాగే కాంగ్రెస్ పక్షంలో ఈ పరిశ్రమతో సంబంధం ఉండే ఈ పరిశ్రమకు సలహాలు ఇవ్వవలసిన సభ్యుల తాలూకు అభిప్రాయాలను కూడ తీసుకున్న తరువాత సంక్షోభంలో ఉండే ఈ పరిశ్రమను ఆదుకోడానికి అనేకమైనటువంటి చర్యలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న విషయం మేము ఇచ్చినటువంటి వివరణతో ఇవ్వడం జరిగిందని ఈ వివరణ చూసిన తరువాత ఈ చర్యలను ప్రశంసిస్తూ, ఇంకా ఇంకా ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ పరిశ్రమలో ఉండేటువంటి కార్మికులను కాపాడడానికి మరికొన్ని మంచి సూచనలు చేస్తారని చెప్పి నేను అనుకున్నాను గానీ ఎందుకో గౌరవసభ్యులు గతములో ఎన్నడూ లేనివిధంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్నచర్యలను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి కార్యక్రమాలను ఒకమాటగా అయినా ప్రశంసించి ఉండకపోవడం నాకు కొంత నిరుత్సాహం కల్పించిందని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మీకు ఈ పరిశ్రమతో చాలా సంబంధం ఉన్నది. మీ ప్రాంతంలో ఈ పరిశ్రమ చాలా ఎక్కువగా ఉన్నటువంటి విషయం నాకు తెలుసు. అందు చేతనే గౌరవసభ్యులకు పదేపదే మీరు ఈ పరిశ్రమ గురించి కన్స్ట్రక్టివ్ సజ్జెషన్లు ఇవ్వమని ప్రాక్టికల్ సజ్జెషన్లు ఇవ్వమని మీరు కోరుతూ ఉన్నారు. మీ ఆవేదన నాకు తెలుసు. ఈ పరిశ్రమలో ఉండేటువంటి కార్మికులు చాలా సంతోషంగా జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు అని చెప్పి నేను ఇక్కడ చెప్పేదానికి సిద్ధముగా లేను గానీ గత 50 సంవత్సరాలుగా ప్రజాప్రభుత్వాలు ఏర్పడినప్పటి నుంచి చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం ఈ పరిశ్రమ కొంత కొంత దిగజారుతూ ఈ పరిశ్రమలో గతములో ఆధారపడినటువంటి సంఖ్యను తీసుకున్న ప్రతి సంవత్సరం ఈ వృత్తిని విడిచిపెట్టి ఇతర వృత్తులకు పోతున్నటువంటి విషయం కూడ

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

సేకరించినటువంటి వివరాలను మాస్టే అర్థము అవుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఏదీ ఏమైనా అత్యాధునికమైనటువంటి టెక్నాలజీతో ఈరోజు ప్రపంచం అంతా అన్ని రంగాలలో మరి ఈ టెక్నాలజీ వచ్చిన తరువాత అతిపురాతనం అయినటువంటి వ్యవస్థ అతి పురాతనం అయినటువంటి పద్ధతిలో సాగుతున్నటువంటి ఈ చేనేత పరిశ్రమ ఈ అత్యాధునికమైన టెక్నాలజీతో పోటీపడలేక చాలా కష్టాలు పడుతున్నటువంటి మాట నేను మాట్లాడినటువంటి గౌరవసభ్యులందరితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ఉన్నటువంటి ఈ పరిశ్రమకి గత సెప్టెంబరులో వచ్చినటువంటి సంక్షోభము నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గతములో ఎన్నడూలేని విధంగా, గతములో ఏ ప్రభుత్వము తీసుకొని విధంగా తక్కువైనటువంటి చర్యలు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభా నాయకులు సభ్యులందరితో మాట్లాడిన తరువాతనే తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ వివరాలు అన్ని నేను ఈ వివరణలో చదివి సభ్యులందరికి వినిపించాలని అనుకుంటున్నాను.

1991, సెప్టెంబరు నుండి వార్షికోత్సవంలో ప్రచురితమైన నేతపనివారల మరణాల గురించి పేర్కొంటూ గౌరవనీయ సభ్యులు చేనేతరంగానికి ప్రభుత్వం సమకూర్చిన సహాయం మూలంగా నేతపనివారల పరిస్థితి మెరుగుపడనందున, సబబైన రేట్లకు నూలు సరఫరా చేయడానికి, అంతేకాకుండా వారు తయారుచేసిన వస్త్రాలను సేకరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్నచర్యల గురించి తెలుసుకోగోరు.

చేనేత పనివారల కుటుంబాలలో నిరుద్యోగం, అర్హతకు తగినట్లుగా ఉపాధి లభించక పోవడం మూలంగా ఆకలి మరణాలు సంభవించాయని ఆపాదనూ చేనేత పనివారల మరణాలను గురించి 1991 సెప్టెంబరు నుండి 1991 డిసెంబరు వరకు వార్షికోత్సవ వార్తలను ప్రచురించాయి. ఈ వార్తలను కలెక్టర్లకు నిర్దేశించగా కలెక్టరు ఆ మరణాలను ధృవ పరుస్తూ మరణాలను ఆకలిమూలంగా జరగలేదని తెలియజేశారు. అవి ముఖ్యంగా వృద్ధాప్యం, దీర్ఘకాల అస్వస్థత మొదలైన వాటివల్ల జరిగాయి. ఆకలిమూలంగా మరణించారని ఆరోపించబడిన 72 నేత పనివారల కుటుంబాలకు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ. 5000/-ల రేటు చొప్పున స్వచ్ఛంద సంస్థల ద్వారా సహాయం అందజేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేసింది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ ఎగుమతి విధానాలను సరళీకృతం చేసినందువల్ల, ప్రత్తిని చాలామటుకు భారత ప్రత్తి సంస్థ (సి.సి.ఐ) ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసింది. తత్ ఫలితంగా, స్పిన్నింగు మీల్లులు సేకరించడానికి దేశంలో అతి తక్కువ పరిమాణంలో ప్రత్తి మిగిలిపోయింది. అందువల్ల ప్రత్తి ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. ఫలితంగా నూలు ధర కూడా పెరిగింది. రేటు రోజురోజుకు పెరుగుతూ వచ్చాయి. 1991, డిసెంబరు వరకు అవి స్థిరపడలేదు. 1991, డిసెంబరులో 40 కొంట్లు నూలు 4.54 కిలో గ్రాముల ఒక్కొక్క కట్టుకు రూ. 300/- ధర పెరిగింది. ఇతర కొంట్ల రేట్లు కూడా విపరీతంగా పెరిగి పోయాయి.

మార్కెటు యార్డులోనికి కొత్త ప్రత్తి రావడంతో 1992, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలలో ప్రత్తి ధరలు తగ్గవచ్చని భావించడం జరిగింది. బీడలు, అకాల వర్షాలమూలంగా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 543
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

దిగుబడి చాలా తక్కువగా ఉన్నందున, మనలను ఎంతో నిరుత్సాహపరిచే విధంగా ఆశించినంత పరిమాణంలో ప్రత్తి మార్కెటులోనికి రాలేదు. అంతేకాక, భారత ప్రత్తి సంస్థ మార్కెటులోకి ప్రవేశించి ఎక్కువ ధర, నగదును కూడ ఇచ్చి పెద్ద పరిమాణంలో ప్రత్తిని కొనుగోలుచేసి ఎగుమతి చేయడం ద్వారా భారీ లాభాలు ఆర్జించింది. 1992, ఏప్రిల్ 1వ తేదీనుండి ఎగుమతులపై నిర్బంధాలను ఎత్తివేస్తామని వాణిజ్యం, ఎగుమతి శాఖమంత్రిగారు ప్రకటించిన దృష్ట్యా ప్రత్తిని ఎగుమతిచేసే ప్రధాన ఉద్దేశంతో ఇతర ఎగుమతిదారులు కూడ మార్కెటులోకి ప్రవేశించి సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా ప్రత్తిని కొనుగోలు చేశారు. అంతే కాకుండా రుణస్పృంధనవల్ల వారికి బ్యాంకులు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చినందున స్పిన్నింగు మిల్లులు తగినంత పరిమాణంలో ప్రత్తిని సేకరించలేక పోయాయి. కొన్ని స్పిన్నింగు మిల్లులు తమ తరఫున ప్రత్తిని సేకరించవలసిందిగా భారత ప్రత్తి సంస్థను కోరాయి. అందుకుగాను 2 శాతం నిర్వహణ చార్జీలను చెల్లించడానికి కూడ అంగీకరించాయి. ఈ కారణాలన్ని నూలు ధర పెరగటానికి దోహదం చేశాయి. 1991, డిసెంబరు తర్వాత నూలు ధరలు చెప్పుకోతగినంతగా తగ్గలేదు. తగ్గింపు కూడ నామమాత్రంగా ఉంది. ప్రత్తి, నూలు ధరలు ఆంధ్రప్రదేశ్లో మాత్రమే కాకుండా దేశవ్యాప్తంగా పెరిగాయి. చేనేత వస్త్రాలు ధరలు దేశవ్యాప్తంగా ఒకేవిధంగా పెరుగుతాయి. కాబట్టి నూలు ధరలు పెరుగుదల వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్లోని చేనేతకారులు ఇబ్బందికి గురి అయినట్లుగానే తమిళనాడు, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకు చెందిన నేతపనివారు కూడా ఇబ్బందులకు గురి అవుతారు.

ఈ విషయాన్ని సాకల్యంగా పరిశీలించడం జరిగింది. నూలు, ప్రత్తి ధరలు పెరుగుదల ఆంధ్రప్రదేశ్కు మాత్రమే పరిమితం కాదు; ఇది దేశంలోని అన్నిభాగాలకు వర్తిస్తుంది. అయినప్పటికీ ప్రకాశం జిల్లాలో మాత్రమే ఆందోళన పార్లమెంటు కావడానికి గల కారణాలను వివరంగా పరిశీలించడం జరిగింది. ప్రకాశం జిల్లా చేనేతకారులు, ఎగుమతి రకాల చేనేత వస్త్రాలను అంటే మద్రాసు చేతిరుమాళ్లు, గడిలుంగీలు, షర్టింగులు మున్నగు వాటిని ఉత్పత్తి చేస్తున్నట్లు వెల్లడయింది. ప్రకాశం జిల్లాలో ఉత్పత్తి అయిన వస్త్రాన్ని మద్రాసు లోని ఎగుమతిదారులు కొనుగోలుచేసి నైజీరియా, సౌదీ అరేబియా మున్నగు దేశాలకు ఎగుమతి చేసేవారు. భారత ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు చేనేత వస్త్రాల ఎగుమతులకు ప్రోత్సాహకాలను సమకూర్చేది. గత మూడు సంవత్సరాలలో సంవత్సరానికి సగటు టర్నోవరు రూ. 12.00 కోట్లు. ఎగుమతిదారు ప్రోత్సాహక షేకం క్రింద రూ. 2.00 కోట్లు పొందాడు. ప్రోత్సాహక మొత్తంలో కొంత భాగాన్ని ఎగుమతిదారు మాస్టర్ వేవరుకు అందజేశాడు. విదేశీయులు కొనుగోలు చేయడానికి తగినట్లుగా నాణ్యమయిన వస్త్రాలను ఉత్పత్తి చేసేటట్లు చూడటానికై మాస్టరు వేవరు నేతపనివారికి అధిక వేతనాలు ఇచ్చారు. 1991 మే నెలలో బడ్జెటును ప్రతిపాదస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకాలను ఉపసంహరించినపుడు ఎగుమతిదారులు ఇతర దేశాలకు వస్త్రాలను విక్రయించలేకపోయారు. అంతేకాకుండా రూపాయ మారకం విలువ తగ్గించిన కారణంగాను, కాంట్రాక్టును రూపాయ మారకం విలువ ప్రకారం కుదుర్చుకున్న కారణంగాను, ఇదివరకే కుదుర్చుకున్న కాంట్రాక్టులను అమలుపరచడం ఎగుమతిదారుకు లాభదాయకంగా లేకపోయింది. తత్ ఫలితంగా మాస్టరు వేవరులకు ఆర్థులను ఇవ్వడం ఎగుమతిదారులు నిరీక్షిస్తారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చి;
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోల
చేయుటను గూర్చి.

ఇందువల్ల మాస్టరు వేవరులు తమ సాధారణ ఉత్పత్తిలో 50 శాతంమేరకు సేకరణ
ఆర్డర్లను తగ్గించారు. నేత కార్మికులకు కూడా అధిక వేతనాలను చెల్లించలేదు.
తత్ఫలితంగా, నిరుద్యోగ సమస్యవల్ల, అర్హతకు తగిన ఉద్యోగాలు లభించనందువల్ల
1991 సెప్టెంబరు నెలలో ఆందోళనకు దారితీసింది. ఈ ఆందోళన నెమ్మదిగా రాష్ట్రంలోని
ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా వ్యాపించింది. ఎగుమతి చేయతగిన వస్త్రాలపై ప్రోత్సాహకాలను
ఉపసంహరించినప్పుడల్లా ప్రకాశం జిల్లాలో ఈ ఆందోళనలు ప్రారంభమయినట్లు గత
వరిత్ర తెలియజేసుంది.

నూలుకు చెల్లించిన ధరనుబట్టి ఉత్పత్తిచేసిన వస్త్రాల ధరలను నిర్ణయించడం
జరుగుతుంది. అందువల్ల వస్త్రాల ధరలు దేశం మొత్తం మీద దామాషా రీతిలో పెరుగు-
తాయి. అందుచేత, అంధ్రప్రదేశ్ లో ఉత్పత్తిచేసిన వస్త్రాలకు పోటీ ధర లభించలేదనే ప్రశ్న
ఉత్పన్నంకాదు.

ఈ విషయాన్ని గ్రహించిన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇతర దేశాల నుండి ప్రత్తిని దిగుమతి
చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. బడ్జెట్ కు పూర్వం ఉన్న రేట్ల ప్రకారం నూలును
సేకరించి, సరఫరా చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. అయితే ప్రత్తి ధరకన్నా
బడ్జెటు పూర్వపు నూలు రేటు తక్కువగా ఉన్నందువల్ల ఈ ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు నేత కార్మికులకు సహాయాన్ని కల్పించ
డానికై మేము ఈ క్రింద తెలియజేసిన చర్యలను తీసుకున్నాం. అధ్యక్షా, యీ సందర్భంగా
గౌరవ సభ్యులు యిక్కడ అనేక సూచనలు యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు చేశారు. గత
బడ్జెటు సమావేశములో సభ్యులు చేసిన సూచనలమేరకు యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటిని
పరిశీలించి కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలనలో అవి
ఉన్నాయి. వాటిని యీ ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ గౌరవ
సభ్యులు రాఫువరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెటు కేటాయింపు కంటే
యితర రంగాల నుంచి 11.75 లక్షల రూపాయలను చెల్లించినదీ వారికి యివ్వవలసిన
బకాయాలు మాత్రమే అదీ ఏమీ గొప్ప కారు అన్నారు. అధ్యక్షా, యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
ఆర్థిక పరిస్థితి సంక్షోభంలో ఉన్నపుడు ఇదివరకూ ఎన్నడూ చేయని విధంగా ప్రత్యేకంగా
బడ్జెటు కేటాయింపులుచేసి వారి ఆ 11.75 లక్షల రూపాయలు బకాయిలు చెల్లించడం
జరిగింది. అటువంటి దానికి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును వారు ప్రసంశించకుండా వారు
మమ్ములను తప్పుపడుతూ మాట్లాడడం అనేది చాలా శోచనీయమైన విషయమని మనవి
చేస్తున్నాను. అట్లాగనే యీ రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల స్థాపనకుగాను కొన్ని శిక్షణా
కేంద్రాలు తీసుకున్నారు. ప్రతి ప్రాంతంలోనూ కూడా యీ చేనేత సంఘాలను సాంప్రదాయ
పద్ధతులలో అభివృద్ధిచేసి నూలు ఉత్పత్తులు, బట్టల ఉత్పత్తులు చేయిస్తే యీ రాష్ట్ర
ప్రభుత్వం అవసరాలకు, యీ రాష్ట్ర ప్రజల అవసరాలకు కావలసిన బట్టలను వారిచేత
నేయించవచ్చని చెప్పి కేంద్రం నుంచి కొంతమంది పనిలో శిక్షణలో తర్ఫిదు యివ్వేవారిని
తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ ఇన్ స్ట్రక్టర్లను తీసుకువచ్చి అన్ని ప్రాంతాలలో నూలు
పరిశ్రమ విషయంలో శిక్షణ యిప్పించడానికి చూస్తున్నాము. అట్లాగే మాస్టర్ వేవర్లతో

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 545
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

ఒక సమస్య ఉంది. వారు ఉత్పత్తిచేసిన సరుకును తీసుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును
 అడుగుతున్నారు. వెంటనే దీనికి ఒక నిర్ణయం తీసుకొని రూ. 2 కోట్ల ఉత్పత్తులను
 వెంటనే మాస్టర్ వేవర్స్ దగ్గర ఎక్కడయితే ఉన్నాయో అవి అన్నీ సేకరించమని ఆదేశాలు
 ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పటికే రూ. 1.50 కోట్ల ఉత్పత్తులను మేము తీసుకొని ఆవికా ద్వారా
 దానికి మార్కెట్ కలిగించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఇతర రూ. 50 లక్షలు
 కొనుగోలు చేయడానికి సిబ్బందికి అప్పుడే ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమం
 ముమ్మరంగా జరుగుతోందని ఈ సందర్భముగా మనవిచేస్తున్నాను. అలాగనే అన్నింటికంటే
 ముఖ్యమైన విషయం ఇన్సూరెన్స్ గురించి కొంతమంది సభ్యులు చెప్పారు. ఎప్పుడైనా, ఏ
 రంగములో ఉండేటటువంటి కార్మికుడు చేనిపోయినా ఆ కార్మికుడికి వెంటనే ఎక్స్‌గ్రేషియా
 ఇవ్వాలని విచిత్ర పక్షాలకు సంబంధించిన సభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు. ఈ
 సందర్భముగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలతో మాట్లాడి ఒక మంచి నిర్ణయం
 దేశం మొత్తంలోనే ప్రపథమంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చింది. ఈరోజు రాష్ట్ర
 ప్రభుత్వం 12 వేల మందికి మొట్టమొదటగా ఒక పథకాన్ని తీసుకువచ్చి సంఘాల పరిధిలో
 ఉన్నటువంటి సభ్యులకు ప్రీమియమ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం చెల్లించి వారికి
 ఏదైనా ప్రమాదపశాత్తుగాని నష్టంగా గాని మరణం లభించేటప్పుడు రూ. 10 వేలు
 ఇవ్వడానికి ఒక కొత్త పథకాన్ని 12 వేల మందికి సంఘాల పరిధిలో ఉండేటటువంటి వారికి
 అలాగే సంఘాల పరిధిలో లేనటువంటి కార్మికుల పరిస్థితి కూడా ఈ రాష్ట్రములో
 దయనీయంగా ఉన్నదని నేను కూడా అంగీకరిస్తున్నాను. సంఘాల పరిధిలో లేనటువంటి
 వారికి ఒక 16 వేల మందికి ఇడెంటిఫైచేసి వారికి కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర
 ప్రభుత్వం మరీ కార్మికుల తాలూకు ప్రీమియం కొంత ఫిక్సిచేసి ఆ పథకం క్రింద 16 వేల
 మందికి ఈరోజు మేము ఈ ఇన్సూరెన్స్ స్కేములో తీసుకున్నాము. దీనికి దేశవ్యాప్తముగా
 అప్రీషియేషన్ వచ్చింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి కార్మికులకు ఇట్లాంటి పథకాలు
 తీసుకురావాలని చెప్పి ఈ రంగములో అనుభవం ఉన్న వ్యక్తులు చెప్పడం జరిగింది. అలాగనే
 ఇలాంటి పరిస్థితి ఎందుకంటే ఎప్పుడయినా ఎవరైనా ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వాలని కోరేటప్పుడు
 ఈ పథకం చాలా ఉపయోగముగా ఉంటుంది. వారికి రూ. 10 వేలు ఈ కాంప్రహెన్సివ్
 సోలన్ క్రింద లభిస్తుంది. ఇది చాలా మంచి పథకం దీనిని ఈ రాష్ట్రములోనే మొట్ట
 మొదటగా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. లీడ్ బ్యాంక్స్ ద్వారా ఆ ప్రాంతములలో ఉండేటటువంటి
 కమర్షియల్ బ్యాంకులు ఈ క్రియిసేన్ వచ్చినప్పుడు ఆ బ్యాంకులలో రుణం పొందనటు
 వంటి వారికి అర్హతకలిగి ఇబ్బందులు ఉన్నటువంటి కుటుంబాలను ఇడెంటిఫై చేయమని
 కలక్టర్స్‌కు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. మరీ అవసరమైనటువంటి కుటుంబాలు, అర్హత
 ఉన్నటువంటి కుటుంబాలను వెంటనే ఇడెంటిఫై చేసేటటువంటి ఆ కార్యక్రమం ముమ్మరంగా
 ఈరోజు జిల్లాలో సాగుతూ ఉన్నది. ఇప్పుడే కొన్నివేల సంఖ్యలో రుణాలు పొందడం జరిగింది.
 ఉన్నవారికి కూడా ఇవ్వడానికి త్వరితగతిన చర్యలుతీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ చర్యలు
 అన్నీ తీసుకున్న తరువాత రాష్ట్రములో చాలామంది కార్మికులు, కార్మిక నాయకులతో ఒకటి
 రెండు సమావేశాలు జరపడం జరిగింది. సంతృప్తిని వ్యక్తంచేశారని నేను అనుకుంటున్నాను.
 ఈ పరిశ్రమకు ఇంకా చేయవలసింది చాలా ఉంది. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర
 ప్రభుత్వం ఉమ్మడి బాధితాలో ఉన్నటువంటి సబ్జెక్ట్ కనుక దీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వం

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

సరయినటువంటి నిర్ణయాలు కూడా ఇంకా తీసుకోవలసి ఉన్నది. దీనిలో చాలామంది మీతులు కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకురావాలని నాకు చెప్పారు. గౌరవ ప్రధాన మంత్రిగారు ఈ రాష్ట్రానికి వెందినవారు. వారికి ఈ పరిశ్రమతో చాలా సన్నిహిత సంబంధం ఉంది. ఆయనకు ఈ పరిశ్రమ గురించి అవగాహన చేసుకొనే శక్తివుంది. కనుక ఇటీవల సోత్ ఇండియాలో ఉండేటటువంటి ఎమ్.పీ.లు అలాగే గతములో ముఖ్యమంత్రిగారు మేము కూడా వారితో కలిసినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. చెప్పినప్పుడు ఈ చట్టాన్ని ఏదయితే 22 రకాల వస్త్రాలను పవర్లూమ్స్ మీద తయారుచేయకుండా నిరోధించే చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చేటప్పుడు పవర్లూమ్స్ వారు హెక్టార్లకు పోవడం, వివిధ కోర్సులకు పోతే ఈ అంశాన్ని సేవేయడం జరిగింది. దీనినే కేంద్ర ప్రభుత్వం చాలా త్వరగతని పరిశీలిస్తోందని గతములో రాష్ట్రములో పర్యటించినప్పుడు కేంద్ర జైశి శాఖామంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. వారు కూడా - ఈ అంశాలను అన్నిటిని సుప్రీంకోర్టుకి ట్రాన్స్ఫర్ చేసి ఒకే దగ్గర దీనికి పరిష్కారమార్గాన్ని వెంటనే ఆలోచించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం తనవంతు కృషిచేస్తూ ఉన్నది. ప్రధానమంత్రిగారు కూడా ఈ సమస్యయెడల దృష్టిసారీస్తున్నారు. నిజముగా సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ సమస్య పరిష్కారం అయినరోజున శాశ్వతంగా చేనేతరంగం మూడు పువ్వులు ఆరుకాయలుగా అభివృద్ధిచెందుతుంది. అంతవరకు మనము చిన్నచిన్న ఏ సబ్సిడీలు ఇచ్చినా శాశ్వతంగా ఈ రంగానికి మాత్రం ఏమీ ప్రయోజనం చూకూరదనే అభిప్రాయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉందని ఈ సందర్భముగా మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే హౌసింగ్ గురించి మా వీరప్పగారు, ఇతర సభ్యులు కూడా చెప్పారు. గతములో మేము చాలా హవుస్ కట్టామని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. మీరు కూడా చేశారని మేము అంగీకరిస్తున్నాము. అంతకన్నా ఎక్కువ చేయాలనే ప్రయత్నం కూడా జరుగుతూ ఉంది. ఇది బహుశా మీరు గమనించి ఉండకపోరు. కానీ ఇప్పుడు పెరిగినటువంటి రేట్ల దృష్ట్యా చేనేత కార్మికుడు అతనికి ఉన్నటువంటి ఆర్థిక స్తోమతనుబట్టి రూ. 11,500తో హవుస్ కమ్ వర్క్ షెడ్ కట్టుకోవడం కష్టమైన పరిస్థితి అని గమనించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విజ్ఞప్తి చేసిన తరువాత ఈ యూనిట్ కాస్ట్ పెంపడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. వీరప్పగారు కోరారు రూ. 25 వేలు చేయమని. తప్పనిసరిగా ఇది రూ. 25 వేలుచేసి వచ్చే బడ్జెట్ ఇయర్లోనే ఈ కార్యక్రమాన్ని చేనేత కార్మికులకు అన్నివిధాలా చక్కనయినటువంటి గృహ సదుపాయాన్ని, వర్క్ షెడ్ సదుపాయాన్ని కల్పించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. దీనిలో భారీ మొత్తం సబ్సిడీ క్రింద ఇల్లుకట్టుకొనే దానికి, అలాగనే ఆయనకు ఇచ్చేటటువంటి మొత్తములోనే ఒక 10 శాతంతో హవుస్ స్కెట్ కొనేది. హవుస్ స్కెట్ లేనప్పుడు ఇల్లుకట్టడం అనేది కష్టమువుతందే కనుక ఈ 10 శాతం మొత్తముతో హవుస్ స్కెట్ కూడా కొనుక్కోనే దానికి ప్రోవిజన్ అందులో పెట్టి ఈ కార్యక్రమం జరుగుతుందని ఈ కార్యక్రమం ముమ్మరంగా వచ్చే సంవత్సరం తీసుకోవడం జరుగుతుందని వీరప్పగారికి హవుసింగ్ గురించి చెప్పిన గౌరవసభ్యులందరికీ నేను మనవిచేస్తున్నాను. అలాగనే ఈ ప్రభుత్వానికి కొంతమంది విమర్శలు చేసినవి కొంత ఘాటుగా ఉన్నాయి. కానీ ప్రభుత్వం చాలా చిత్తశుద్ధితో ఆలోచిస్తున్నది. ఏదో ఇది రద్దుచేసే వ్యవస్థ అయితే రద్దు చేసేయ్య మనే నూచన ఎవరయినా ఇచ్చి ఉండేవారమో. గతములో ఉండే ప్రభుత్వాలు రద్దుచేసి ఉండేవమో. కానీ ఇది రద్దుచేసే వ్యవస్థ కాదు. రద్దు చేయడానికి అవకాశం లేనటువంటి

రూలు - 304 క్రింద పృథుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 547
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

ఒక అత్యవసరమైనటువంటి, ఎక్కువ సంఖ్య ఆధారపడినటువంటి ఒక రంగము కనుక దీనికి సావధానముగా నిజమైనటువంటి చర్యల ద్వారా, మాటలలో కాకుండా చేతలలో చూపించి చేయగలిగినంత సహకారం చేయాలనేటటువంటి పృథుత్వంతో పృథుత్వం ఉన్నదని ఇంద్రు సలహాలు అన్నీ చాలావరకు ఇచ్చారు. జనతా కార్యక్రమం గురించి గౌరవనీయ పృథుత్వ నాయకులు చెప్పారు. జనతా కార్యక్రమం అప్పటి నుంచి కంటిన్యూ అవుతోంది. అప్పటి కంటే భారం పెరిగినప్పటికీ కూడా రాష్ట్ర పృథుత్వం అర్థికంగా కొన్ని ఇబ్బందులలో ఉన్నప్పటికీ కూడా ఈ జనతా వస్త్రాల ఉత్పత్తి అనేది ఎవరికైతే, గ్రీన్ కార్డ్ హోల్డర్స్ కి పంపిణీ చేయడానికి, అలాగనే పేద కార్మికులకు పని కల్పించడానికి గాను ఈ పథకం ఎక్కడా నిలుపు చేయలేదు. సంక్షోభములో వచ్చినప్పటికీ కూడా 52 లక్షల మీటర్స్ వస్త్రాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి కేంద్ర పృథుత్వం, రాష్ట్ర పృథుత్వం మొదట తీసుకున్న నిర్ణయమే కాకుండా మరొక 5 లక్షల మీటర్స్ ని తీసుకోడానికి కూడా మేము ప్రోడక్షన్ ప్రోగ్రామ్ సంఘాలకు ఇవ్వడం జరిగింది; తద్వారా పని కల్పించడం జరిగింది. ఈ ప్రోగ్రామ్ తప్పనిసరిగా నిధులు, అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన కార్యక్రమంగా ఇవ్వడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. హేంక్ యారన్ గురించి చెప్పారు. హేంక్ యారన్ అనేది - ఇది కూడా ప్లేటేబు మిల్లులు దీని మీద కోర్టులకు పోయాయి. భారత పృథుత్వం దీని మీద ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నప్పటికీ కూడా రాష్ట్రాలలో ఉండేటటువంటి మన సహకార రంగములో ఉన్నటువంటివి ఈ హేంక్ యారన్ ఉత్పత్తి చేస్తున్నాయి. అయితే ఈ విషయములో నాకు కూడా కొన్ని ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నాయి. ఈ హేంక్ యారన్ ఉత్పత్తి చేసేటప్పుడు వారు చేసినటువంటి ఉత్పత్తిలో మనము నిర్దేశించిన శాతానికి మించి ఉత్పత్తి జరుగుతున్నది. ఇంకా స్పిన్నింగ్ మీల్స్ సామర్థ్యం పెంచుకొని, స్పిన్నింగ్ మీల్స్ ఇంకా సమర్థవంతముగా నడిపించే విధానాన్ని రూపొందించుకొని, మోడరన్లైజ్ చేసుకొని హేంక్ యారన్ ఉత్పత్తిచేసే మన అవసరాలను మరింత మీట్ అయ్యే అవకాశం ఉన్నదని దానికి చక్కనయినటువంటి మోడరన్లైజేషన్ చేయడానికి అవసరమైనటువంటి ప్రతిపాదనలు అన్నీ రూపుదిద్దుకుంటున్నాయని ఈ సందర్భముగా మనవిచేస్తున్నాను. హేంక్ యారన్ ఉత్పత్తి చేయడములో వారికి ఉన్నటువంటి స్పిన్నింగ్ మీల్స్ కి కోపరేటివ్ సెక్టర్ లో ఉన్నటువంటి స్పిన్నింగ్ మీల్స్ ఉన్నటువంటి నిబంధనలను పాటించడములో ఉత్పత్తి చేసినటువంటి శాతాన్ని తీసుకున్నా ఈ రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి మీల్స్ దేశములో మూడవ స్థానాన్ని సంపాదించాయి. మరి ఈ కార్యక్రమాన్ని వారు చిత్తుకుద్దితో చేస్తున్నారని గౌరవసభ్యులకు ఈ విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను, అలాగే ఆపోలో ఉండేటటువంటి డ్యూస్ గురించి చెప్పారు. ఇంకా బకాయిలు ఉన్నాయని కొంతమంది మీత్తులు చెప్పారు. అది హాస్యం కాదు. రాష్ట్ర పృథుత్వం ఇవ్వవలసినటువంటి మొత్తాన్ని అంతా పూర్తిగా ఆపోలోకి చెల్లించింది. సంఘాలకు ఆపోలో కూడా ఇవ్వవలసిన కార్యక్రమాన్ని త్వరితగతినచేస్తూ ఉన్నది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము అడిగిన దానికి సమాధానం లేదు. ఆయన ఏదో చెపుతున్నారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : వేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

ఫ్లెర్మన్:- దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- ఆపోకి సంఘాలకు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు ఇంకా ఉన్నాయని చెప్పారు. ఇది గతములో ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిన తరువాత ఈ కార్యక్రమాన్ని చాలా ముమ్మరంచేసి.....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము అడిగినది చెప్పకుండా ఏదో అర్థం కాకుండా...

ఫ్లెర్మన్:- వారికి ఏదో అర్థం అవడంలేదని కాస్త వివరంగా చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారిని కొన్ని నిర్దుష్టంగా అడిగాము. వచ్చిపోయిన వారికి అందరికీ ఇస్తారా లేక ఒక్క ఈ 70 మందికి ఇచ్చి ఉరుకుంటారా అందరికీ ఇస్తారో లేదో చెప్పమనండి. రెండవది, మగ్గము ఉన్న ప్రతివారికి అప్పు ఇప్పిస్తారా?

ఫ్లెర్మన్:- మీరు మధ్యలో అడగకండి. ప్రసాదరావుగారు ఇంకా చెప్పేది ఉందా?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- ఇంకా బకాయిలు ఉన్నట్లు గౌరవసభ్యులు కొంతమంది చెప్పారు. అది వాస్తవం కాదు. ఆపోకి ఇవ్వవలసినటువంటి హార్మి మొత్తం ప్రభుత్వం చెల్లించింది. ఆపోకి కూడా మార్చివరకు ఉన్నటువంటి సంఘాలకు ఇవ్వవలసినటువంటి మొత్తాన్ని కొనుగోలు చేసినటువంటి వస్త్రాల తాలూకు హార్మి మొత్తాన్ని ఏప్రిల్ మొదటి వారములో అవసరమైనటువంటి చెల్లింపులు జరిగే విధంగా వర్యలు తీసుకోమని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అది ఖచ్చితముగా అమలు జరుగుతుందని ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

1-20 శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా....
మ.

ఫ్లెర్మన్:- నా పర్మిషన్ లేకుండా మీరు నిలుచోవద్దు కూర్చోండి. రామారావుగారు తమరు పెద్దవారు, ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు, తమకు అన్నే తెలుసు.

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు తమ స్థానంలో కూర్చున్నారు)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము ఏమే అడిగేది లేదా?

(శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు, శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు, శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు తదితర గౌరవసభ్యులు లేచి నిలుచున్నారు)

Chairman:- I cannot stop (Minister) him. I am sorry. Please be seated, I do not permit any interruption when the Hon'ble Minister is on his legs.

(Interruptions)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 549
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

I know much more than you. Please take your seat. The Minister is on his legs. Let the Minister answer. In the meanwhile, I am not going to allow any interruption. When the Minister is on his legs let him complete. I will give you clarification later. Please take your seat.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

ఛైర్మన్:- విద్యాసాగరరావుగారూ టైం అయిపోతోంది. బడ్జెట్ మీద చర్చ ప్రారంభించ వలసింది మీరే. తరువాత మీకు టైం ఉండదు, మంత్రిగారిని చెప్పనివ్వండి, తరువాత మీరు అడగవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఏమి చెబుతాడు?

ఛైర్మన్:- ఆయన ఏమి చెబుతాడో ఆయనే చెప్పాలి, నేను కాదు చెప్పవలసింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- చనిపోయిన వారికి ఇన్సూరో లేదో చెప్పమనండి.

ఛైర్మన్:- మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాక తరువాత మీకు క్వారిఫికేషన్‌కు అవకాశం ఇస్తాను, దయచేసి కూర్చోండి. ఇంతకంటే ఏమి చెప్పాలి? మంత్రిగారిని మధ్యలో కూర్చోమని నేను చెప్పలేను, సార్.

(అంతరాయము)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- టైం సేవ్ చేయడానికి సజ్జేషన్ ఇస్తాము.

ఛైర్మన్:- క్వారిఫికేషన్స్ అడిగేందుకు అన్ని పార్టీలకు అవకాశం ఇస్తాను. మధ్యలో ఇంటరప్ట్ చేయవద్దు. నేను అధ్యక్షుడిగా కూర్చున్నప్పుడు మాత్రం ఒక మంత్రి మాట్లాడు తుంటే మధ్యలో ఇంటరప్ట్ అయి ఆయనను కూర్చొమ్మని చెప్పలేను. I am sorry. You please bear with me.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అపోజిషన్ లేడర్ లేచినప్పుడు ఎవరైనా కూర్చోవాలి, అది సాంప్రదాయం.

Chairman:- I will give you opportunity.

(SEVERAL HON'BLE MEMBERS FROM THE T.D.P. WERE ON THEIR LEGS)

Chairman:- Do not shout. I am sorry. I am not going to accept. My only request is you please take your seats. This is the Chair's command. You must hear. Let us have a healthy precedent. I am here to give you chance for any clarification. I have got highest respect for opposition members. You take

550 23 మార్చి, 1992.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

it for granted. I want to maintain the decency and decorum of the House. It should not be derogatory at any cost.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఛైర్ రూలింగ్ ఇచ్చిందండీ.

ఛైర్మన్:- ఒక్కటే నా సమాధానం మీరు దయచేసి కూర్చోమన్నా చెప్పి, బిల్లులుగుడ్డే సాంప్రదాయాన్ని దయచేసి వదిలిపెట్టండి, ఇది సభా సాంప్రదాయానికి మంచిదికాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము మొకులు ఉడబెరకలేదు, మన సాంప్రదాయం ప్రకారం సభను నడపాలి అంటున్నాం.

ఛైర్మన్:- మనం టైం షెడ్యూల్ను పాటించకపోతే ఎట్లా? మీకు అవకాశం ఇస్తానన్నాను కదా? నాయుడుగారూ, నేను చెప్పేది మీరు వినవలసిందే, మీరు చెప్పేది నేను వినను. I am sorry. I would not budge even an inch. This is the decision of the Chair. క్లారిఫికేషన్స్ అడిగేందుకు అందరికీ అవకాశం ఇస్తానన్నాను. దయచేసి మినిష్టర్ గారిని కంప్లైట్ చేయనివ్వండి. You are creating a bad precedent. Let us have healthy precedents.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీతో కోఆపరేట్ చేసేందుకే సలహా ఇస్తాను, అది బాగుంటే తీసుకొండి లేకపోతే లేదు. అధ్యక్షా, సభా నాయకుడు ఎప్పుడు లేచినా అవకాశం ఇవ్వాలని గతంలో ఛైర్ రూలింగ్ ఇచ్చింది, అట్లాగే ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఎప్పుడు లేచినా ప్రయారిటీ ఇవ్వాలని చాలా అనుభవంతో రూలింగ్ ఇచ్చారు.

ఛైర్మన్:- ప్రతిపక్ష నాయకులంటే నాకు అత్యంత గౌరవం. I will give opportunity to you. మంత్రీగారు మాట్లాడిన తరువాత తప్పకుండా మొదటి అవకాశం ప్రతిపక్ష నాయకుడికే ఇస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీ టైం సేవ్ చేయడంకోసమే మా ఆవేదనను వెలిబుచ్చి వెళ్ళిపోతాం.

Chairman:- I have got highest respect for the Opposition Leaders.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీ ఇష్టమండీ, మా అభిప్రాయం వింటే అయిపోయేది, హవుస్ ఆర్డర్ లోకి వచ్చేది.

ఛైర్మన్:- తప్పక అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- గతంలో అవొజిషన్ లేడర్ లేచినప్పుడు ఇతరులు కూర్చో వాలని మీరు చెప్పారు, దానివల్ల టైం సేవ్ అవుతుంది.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 551
విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
చేయుటను గూర్చి.

ఛైర్మన్:- మంత్రిగారు మాట్లాడేటప్పుడు మధ్యలో ఇంటరప్ట్ చేయడానికి నేను
ఒప్పుకొను. It is not a good precedent. Please bear with me. I
am senior to you all. నేను అందరికన్నా సీనియర్ను, నాకు 20 సంవత్సరాల
అనుభవం ఉంది. వారంటే నాకు హయస్కో రెస్పెక్ట్ ఉంది.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మేము కూడా మీతోపాటు 20 ఏళ్ల నుంచి ఉన్నాం.

(మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేయగా తెలుగుదేశం తదితర
ప్రతిపక్షాల నుంచి నో నో అని అరుపులు)

ఛైర్మన్:- మీరు 'నో' అన్నంతమాత్రాన నేను ఆమోదించడానికి సిద్ధంగా లేను.
ప్రతిపక్ష నాయకులంటే నాకు అత్యంత గౌరవం ఉంది, మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాక
తప్పక అవకాశం ఇస్తాను. మీరు ఎన్ని చెప్పినా I would not budge even an
inch. I am sorry. This is the decision of the Chair. You
must oblige.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగరరావుగారు బీద చేనేత కార్మికులను
గుర్తించాలని ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చారు, దీని సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలించడం జరుగు
తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

అట్లాగే గౌరవసభ్యులు శ్రీనివాసురెడ్డిగారు నెల్లూరు జిల్లాలో ఒక మరణం. గురించి
చెప్పారు. దానికి సంబంధించి వారు వివరంగా నాకు ఒక డి.ఓ. తెలిర్ కూడా వ్రాశారు.
దానిని పరిశీలనచేసి ప్రభుత్వపరంగా సహాయం పొందడానికి వారు అర్హత కలిగివుంటే తప్పక
పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

అట్లాగే 72 కుటుంబాలకు సహాయం చేశారని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు, ఇతర కుటుంబా
లకు కూడా సహాయం చేయాలని కోరారు....

(అంతరాయము)

ఛైర్మన్:- మీరు క్వారింటెషన్స్ అడగండి, తప్పకుండా అనుమతిస్తాన్నాను కదా?
అంతకంటే ఏం చెప్పను?

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు, రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చేనేత కార్మికులపట్ల నిర్లక్ష్య ధోరణికి వ్యతిరేకంగా మేము వాకౌట్ చేస్తాము.

ఛైర్మన్:- అది మీ ఇష్టం, నేను కాదనలేదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఏదో రకంగా దీనిని దాటవేసే పద్ధతి తప్ప సమాధానం చెప్పే పద్ధతి లేదు. అందువల్ల మా పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాం.

(సి.పి.ఐ.ఎం. పార్టీ గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.

బి.డి.పి. గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.

(సి.పి.ఐ. పార్టీ గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.)

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- ఈ సమస్యల పరిష్కారానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నం చేస్తుందని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

ఛైర్మన్:- (ప్రతిపక్షాల సభ్యుల నుద్దేశించి) ఇప్పుడు ఎవరైనా క్నారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రభుత్వం నుండి కాంప్లెషివ్ రిపోర్ట్ లేకపోతే ఈ చేనేత కార్మికుల సమస్యల గురించి మనం ఎన్నిరోజులు చర్చించినా అట్టడుగున ఉన్నవారి కోసం సహాయం చేయడానికి చర్యలు తీసుకొనే అవకాశం లేదు. అందువల్ల నేను మంత్రిగారికి మనవిచేసి ప్రభుత్వం చేనేత కార్మికులకు ఏదో సబ్సిడీ ఇచ్చింది, సహాయం చేసిందని చెప్పడం కాకుండా ఒక ఉన్నతాధికారుల సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయండి.

ఛైర్మన్:- మీరు స్పెసిఫిక్ గా క్నారిఫికేషన్ అడగండి.

1.30 శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, రెండు విషయాలు యిందులో ఉన్నాయి. మొదటి మ. పాయింటు ఏమిటంటే, అడిగిన ముఖ్యమైన అంశానికి మంత్రిగారి హామీ గానీ, సమాధానం గానీ లేదు. రెండవది, ప్రతిపక్ష నాయకులు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తినప్పుడు ఇచ్చి ఉంటే పరిస్థితి చాలా హుందాగా ఉండేది; వారి హోదాను గౌరవించినట్లు ఉండేది. సభను హుందాగా నడుపుకునే విధంగా ఉండేది. ఇలాంటిది లేకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. దానికి వ్యతిరేకంగా వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

ఛైర్మన్:- ఒక విషయం మీరు సీనియర్ మెంబరు - నేను ప్రతిపక్ష నాయకున్నీ అగౌరవరేవిధంగా మాట్లాడేటటువంటి వానికాదు. అది నా మనస్తత్వం కాదు. మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత అప్పుడు తప్పుకుండా వారికే ఫస్టు అవకాశం అని మనవిచేశాను. వారు కూర్చున్నారు కానీ, వారి వెనకాల వారు లేచారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 23 మార్చి, 1992. 553
 విషయము : చేనేత పనివారికి సరసమైన ధరలకు నూలు,
 రంగులు సరఫరాచేసి వారి వద్దనుండి బట్టను కొనుగోలు
 చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- మీరు అగౌరవపర్వారని కాదు. అసలు ఏమి చెపుతారనే సంప్ర
 దాయం కాకుండా, పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవదీశారు. పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ ను వినడం
 ఛైర్మనుక్కు ధర్మం కాదా?

ఛైర్మన్:- మంత్రిగారు రిప్లయి ఇస్తున్నప్పుడు మంత్రిని ఎట్లా ఇంటరప్టు
 చేస్తాము. నో, నో, నాకు ఉండే అనుభవంతో - మధ్యలో మాత్రం ఇంటరప్టు చేయాలనేది
 లేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- క్షమించాలి - మేతో విభేదిస్తున్నందుకు. స్పీకర్ కౌన్సిల్
 రెన్యూలో డిఫినీషన్స్ ఉన్నాయి. ఒక గౌరవసభ్యుడు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ వినీపిస్తానంటే,
 ఛైర్ వినీ తీరాలి. ఆ తరువాత మీరు రూలింగు ఏదైనా యివ్వండి? అది వేరే సంగతి.
 మినీష్యురుగారు రిప్లయి ఇస్తున్నప్పుడు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తవద్దు, పాయింట్
 ఆఫ్ ఆర్డర్ ను చెప్పడానికి మినీష్యురుగారిని కూర్చోమనను అనడం పార్లమెంటరీ సాంప్ర
 దాయం కాదు. దయచేసి క్షమించండి?....

ఛైర్మన్:- దబ్బీయాక్ యువర్ ఇండివిడ్యుయల్ ఒపినియన్...

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- స్పీకర్ సార్, ఇప్పుడు నేను మీకు సమాధానం
 ఇవ్వలేదని నేను వాకౌట్ చేయడానికి సిద్ధంగా లేను. మంత్రిగారి పూర్తి స్పీచ్ వినాలి - వీన్న
 తరువాత మాకు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వకపోతే వాకౌట్ చేయడం సంప్రదాయం. మంత్రిగారు
 యిచ్చే వివరణ పరిశీలించాలి. పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ నేను అడిగాను. మీరు యివ్వకపోతే
 కూర్చున్నాను. క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను. కానీ వాకౌట్ చేయాలనే తొందర ఉండవలసిన
 అవసరంలేదు. వాకౌట్ వల్ల ఏమీ సాధించము. కానీ ప్రజల దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి
 తీసుకురావడం జరుగుతుంది. సమగ్రమైన చర్చ జరగడానికి సరైన ఆలోచన లేకుండా
 పోతున్నది. అట్టడుగున ఉన్న యీ చేనేత కార్మికులను గుర్తించి వారికి ఉన్న అవసరాలు
 గుర్తించి ప్రతి చేనేత కార్మికుడికి గ్రామ స్థాయిలో కొన్ని కోపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా
 సహాయం చేయాలి. సొసైటీలు అప్పులవల్ల మిస్ అప్రోప్రియేషన్ వల్ల తలా విడికెడు పాపం
 ఉన్నది. చేనేత కార్మికుని సమస్యలను గుర్తించడానికి ఒక ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్ని
 వేయండి? దానికి ఒక సూచనచేర్చే అవకాశం ఉన్నది. చట్టాన్ని తీసుకురండి? మంత్రిగారి
 జవాబునుబట్టి స్పందిస్తాను.

ఛైర్మన్:- మీ సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- ఈ సూచన మీద ముందే చెప్పడం జరిగింది. సాధ్యాసాధ్యా
 లను పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- కమిటీ వేయండి?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- కమిటీ వేయడానికి సాధ్యాసాధ్యాలను చెప్పుతాను. ఇప్పుడే హామీ యివ్వడం జరగదు.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

(ఇంటరప్షన్స్)

మిష్టర్ స్పీకర్:- అపొజిషన్ లీడర్ గారు లేచినప్పుడు అందరికీ గౌరవం ఉన్నది. అత్యంత గౌరవం ఉన్న మాట నీజమే. అపొజిషన్ లీడర్ లేచినప్పుడు తప్పకుండా గౌరవించి ఇస్తున్నాము. అటువంటిది జరగదు. ఇంకో విధంగా భావించకుండా దాని మీదనే రూలింగు ఇస్తాను. పెపర్స్ టుడీ లేడీ ఆన్ డి బేబుల్....

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- రూలింగు ఇవ్వాలి సార్.... We want a ruling Sir. We must teach the Panel Chairman.

(Interruption)

They must be taught a lesson. First they must go through the rules and they must know the conventions. Without knowing the conventions and without following the rules they should not insult other Members. He should be dropped from the panel.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, mine is a point of order.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Mr. Speaker:- All the papers that are intended to be laid and placed on the Table of the House are deemed to have been laid and placed on the Table of the House respectively.

1. ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT, 1964.

"A copy in each of the notifications issued in the following G.O's as required under sub-section (2) of Section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964."

G.O.Ms.No. 732, F&A (Coop. IV) Dept., dt. 25-10-1991.
G.O.Ms.No. 1175, F&A (Coop. IV) Dept., dt. 30-12-1991.
G.O.Ms.No. 58, F&A (Coop. IV) Dept., dt. 10-1-1992.
G.O.Ms.No. 62, F&A (Coop. IV) Dept., dt. 13-1-1992.
G.O.Ms.No. 84, F&A (Coop. IV) Dept., dt. 18-1-1992.

2. ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION ACT, 1963.

"A copy in each of the following notification as required under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963".

G.O.Rt.No. 339, T.R.&B., dt. 2-4-1991.
 G.O.Rt.No. 522, T.R.&B., dt. 4-7-1991.
 G.O.Rt.No. 623, T.R.&B., dt. 4-7-1991.
 G.O.Rt.No. 649, T.R.&B., dt. 12-7-1991.
 G.O.Rt.No. 734, T.R.&B., dt. 16-8-1991.
 G.O.Rt.No. 1032, T.R.&B., dt. 28-11-1991.
 G.O.Rt. No. 1033, T.R.&B., dt. 28-11-1991.
 G.O.Rt. No. 941, T.R.&B., dt. 31-7-1990.
 G.O.Rt. No. 1026, T.R.&B., dt. 28-8-1991.
 G.O.Rt. No. 1035, T.R.&B., dt. 30-8-1990.
 G.O.Rt. No. 1083, T.R.&B., dt. 14-9-1990.

3. 11TH ANNUAL REPORT AND ACCOUNTS ON THE WORKING OF THE ANDHRA PRADESH FISHERIES CORPORATION LIMITED TOGETHER WITH THE AUDIT REPORT FOR THE PERIOD ENDED 30-6-1985.

"A copy of the 11th Annual Report and Accounts on the working of the Andhra Pradesh Fisheries Corporation Limited, together with the Audit Report for the period ended 30-6-1985 as required under Section 619 of the Companies Act, 1956".

సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రము

RECOMMENDATIONS OF THE MINIMUM WAGES ADVISORY BOARD.

"A copy of the recommendations of the Minimum Wages Advisory Board, in pursuance of an assurance given while answering LAQ No. 5462 on 18-3-1992."

సభా కార్యక్రమము

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am framing my point of 1.40 order and submitting it to the Hon'ble Speaker, Sir. I first draw your attention to rule 302 which is our point of order Sir, particularly of sub-rule 3. The rule is clear Sir. A point of order shall relate to the interpretation or enforcement of these rules or such articles of the Constitution as to regulate the Business of the House and shall raise a question which is within the cognizance of the Speaker. Then sub-rule 3 Sir. Subject to the conditions referred to in sub-rule 1 and 2, a Member may formulate a point of order and the Speaker shall decide, for stress I repeat 'shall decide', whether the point raised is a point of order and if so, give his decision thereon which shall be final Sir. This is the position Sir. May I draw your attention.

Mr. Speaker:- May I tell you one thing. One minute. ఎవో డిషన్ లేడర్ లేచినప్పుడు తప్పకుండా అత్యంత ప్రయారిటీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. భవిష్యత్తులో కూడా దానిని సరిగ్గా పాటిస్తాము. Would you cooperate with me now?

Mr. Ashoka Gajapathi Raju:- Because the rule is clear I wanted Sir.

J. No. 51-12

1991-92 సంవత్సరమునకు వ్యయపు అనుబంధ అంచనా సమర్పణ

Minister for Finance (Sri S. Santosh Reddy):- Sir, I beg to present the supplementary estimates of expenditure for 1991-92.

Mr. Speaker:- Presented.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEMANDS FOR GRANTS FOR FURTHER EXPENDITURE IN THE YEAR 1991-92

On the recommendation of the Governor, the Minister for Finance will move that a sum not exceeding 602,85,06,000 rupees be granted for further expenditure in the year 1991-92 as per the Heads of Demands shown in the Annexure.

ANNEXURE

Demand Number	Service and Purpose	Sums not exceeding
(1)	(2)	(3)
		Rs.
I.	State Legislature	15,00,000
II.	Governor and Council of Ministers	1,63,08,000
III.	Administration of Justice	1,000
IV.	Elections	2,04,88,000
VII.	Excise Administration	3,10,50,000
IX.	Transport Department	50,00,000
XI.	Secretariat and Other Miscellaneous Administrative Services	1,31,68,000
XII.	Police Administration	21,61,53,000
XIII.	Jails Administration	1,38,60,000
XV.	Public Works	5,65,07,000
XVIII.	General Education, Sports, Art and Culture	70,34,000
XX.	Medical and Health Services	1,47,34,000
XXI.	Urban Development	38,83,49,000
XXII.	Information and Publicity	71,06,000
XXIII.	Labour and Employment	1,000
XXIV.	Social Welfare	25,54,88,000
XXV.	Tribal Welfare	6,54,25,000
XXVI.	Tribal Sub-Plan	7,50,000
XXVII.	Women and Child Welfare	50,30,000
XXX.	Administration of Religious Endowments	45,000
XXXI.	Agriculture	33,32,18,000
XXXII.	Animal Husbandry and Dairy Development	3,26,19,000
XXXIII.	Fisheries	1,000
XXXIV.	Forests	5,61,33,000
XXXV.	Co-operation	48,55,73,000
XXXVI.	Rural Development	20,91,98,000
XXXVII.	Irrigation	17,26,84,000
XXXVIII.	Minor Irrigation	95,45,000
XXXIX.	Power Development	324,73,04,000

(1)	(2)	(3)
		Rs.
XL. Village and Small Industries		20,29,38,000
XLI. Industries		6,47,23,000
XLIII. Minor Port Development		33,63,000
XLIV. Roads and Bridges		7,15,51,000
XLV. Science, Technology and Environment		6,00,000
XLVII. Tourism		4,25,000
XLVIII. Civil Supplies Administration		6,74,000
XLIX. Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions		54,60,000
L. Loans to Government Servants and Other Miscellaneous Loans		1,45,00,000
Total:		602,85,06,000

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం

బడ్జెటు సమర్పణ గురించి

Sri N. Srinivasulu Reddy:- Point of order pertaining to vote on account. అది కాకుండా చెప్పడానికి వీలులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సప్లిమెంటరీ ఎస్కిమెంట్స్ అయిన తరువాత.....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, my submission to you, I would like to draw your attention first to Article 163 which relates to formation of the Council of Ministers, Sir.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మే దానికి వస్తాను. సప్లిమెంటరీ బిల్ సబ్మిట్ చేయగానే.....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Now it will create a confusion Sir. Sir, day-before yesterday when the Government itself sought to place its financial statement we pressed a point of order Sir. Unfortunately we could not get the opportunity. Since it has come now it is appropriate time, as per rules also to raise it. Kindly hear me Sir. After that we can go to any Business. కన్ఫ్యూజన్ వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వోట్ అన్ ఎకౌంట్ మేద మొదలు పెట్టగానే తీసుకుంటాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Our rights guaranteed under the Constitution have to be looked into, Sir. Allow me to submit, Sir. Kindly have the patience, Sir.

మీస్పాకర్ స్పీకర్:- బిల్స్ మూవ్ చేయగానే తీసుకుంటాను. మీరు కోఆపరేట్ చేస్తారని అనుకుంటున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The other day also you denied an opportunity Sir. That is why.....

Mr. Speaker:- I will give you..... స్పీరియస్గానే డిస్కుస్ చేద్దాము.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Please Sir. Allow me Sir. Point of order gets priority Sir. Sir, very serious matter.

Mr. Speaker:- I will give you.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I have started Sir. Please allow me Sir. This is the appropriate time Sir. That is why I am making this request Sir.

Mr. Speaker:- అన్నీ బిల్లులు మూవ్ చేశాక తీసుకుంటాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మొన్న కూడా ఇటువంటి అన్యాయమే జరిగింది. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ వినడం తరువాత, We abide by the Chair Sir.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, Article 163 talks about the Council of Ministers to aid and advise the Governor Sir. Under Article 164(2) the Council of Ministers shall be collectively responsible to the Legislative Assembly of the State Sir. Then Article 167(a) Sir. "The duties and responsibilities as respect the furnishing information to the Govern-ment: It shall be, first I repeat 'shall be' the duty of the Chief Minister of each State (a) to communicate to the Governor of the State, all decisions of the Council of Minister relating to the administration of affairs of the State and proposals of legislation." Sir this is laid down in Article 167(a) . Even our constitutional founders have gone on record, particularly Dr. B.R. Ambedkar has clearly said that he has, with regard to 'Governor', like the British Crown the right to advise Ministry and to warn the Ministry, because the Ministry, holds office at his pleasure, to suggest to the Ministry alternatives and to ask for reconsideration. For this purpose, duty has been imposed upon the Chief Minister to communicate to the Governor, all, I repeat for stress 'all' executive and legislative proposals of the Ministry Sir.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వన్ సబ్మిషన్ సర్.....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Am I allowed to submit my point of order to the Chair, Sir? Article 207 has special provisions as to Financial Bill. It reads: (1) A Bill or an amendment making a provision.....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I do not want to transgress upon the limitations on which I am placed. Sir, I am very well aware that the Hon'ble Member has every right to move a

point of order. He is well within his rights to move a point of order. I am not questioning his right. But the thing is that when he invokes rule 302 and invokes a point of order, first of all it is his duty to formulate the point and submit and then explain it according to the Constitution. What is it point, he has not said at all. Let him say it and then explain it with the relevant provisions..

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Mr. Speaker, Sir. I am first bringing the articles of Constitution to your notice and I am bringing my point of order also. I am formulating it Sir. Kindly allow me to formulate my point of order. The Constitution has been violated. Article 207 which deals with special provisions as to Financial Bills says, "A Bill or amendment making provision for any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f) of clause (1) of article 199 shall not be introduced or moved except on the recommendation of the Governor and a Bill making such provisions shall not be introduced in the Legislative Council". Then I draw your attention to article 199, Sir. Article 199 relates to definition of Money Bills. In this (a) to (g) are there. For the purposes of this Chapter, a Bill shall be deemed to be a Money Bill if it contains only provisions dealing with all or any of the following matters, namely,

(a) the imposition, abolition, remission, alteration and regulation of any tax,

(b) the regulation of borrowing of money or of giving of any guarantee by the State or the amendment of a law with respect to any financial obligations undertaken or to be undertaken by the State,

(c) the custody of the Consolidated Fund or the Contingency Fund of the State, the payment of monies into or the withdrawal of monies or any such fund,

(d) appropriation of monies out of Consolidated Fund of the State,

(e) the declaring of any expenditure to be an expenditure charged on the Consolidated Fund of the State or the increasing of the amount of any such expenditure,

(f) the receipt of money on account of the Consolidated Fund of the State or the public account of the State or the custody or issue of such money, or

(g) any matter incidental to any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f).

Sir, this is article 199. Even in the Secretariat Manual, "Business Rules and Secretariat Instructions", rule 21 (2) clearly states a decision of the Council, Council here means 'Council of Ministers', relating to each case shall be separately recorded and after approval by the Chief Minister or any other Minister presiding shall be kept by the Secretary to the Council. A copy of it shall be sent to the Governor". For stress I repeat 'a copy of the decision shall be sent to the Governor'.

Sir, we were all aware and it is everybody's knowledge that the other day the Finance Minister presented the Vote on Account to our Assembly Sir. A day previous, all Members who attended the House are also aware that between Gate Entry Nos. 7 and 15, Government servants brought in the Budget proposals which were kept here, printed already, and kept here in safe custody in the Assembly building itself, one day before it was presented here, Sir. We were also aware that on that particular day at 8.30 A.M. we met. The House met at 8.30 A.M. and adjourned at 10.00 A.M., again to meet at 11.00 A.M. that day for the presentation of the Annual Financial Statement, Sir. We had adjourned for about an hour and we understand that the Cabinet met at 10.30 A.M. in the morning and after approving, rather it is a formality that they approved the Budget, and came to the House. Sir, the Finance Minister took about 45 minutes to speed-read through the Budget. The Cabinet (Council of Minister) did not have even that time to read it, leave alone considering it and leave alone looking into the other Budgetary documents and making meaningful suggestions. Besides this, it is the duty of the Government also to communicate these proposals as approved by the Council of Ministers through the Governor atleast before tabling it or placing it here in the Assembly. In fact the Members also have come to know that the budget proposals were not really studied by the Cabinet, a fait accompli was placed before them, printed documents were put before them and the Ministers were just asked to give their approval. Sir, the confusion was further confounded by the Finance Minister's statement which appeared in the press a day after his press statement. Speaking to the newsmen at the Secretariat after presenting the budget, he clarified that the Governor's approval was needed only on the date of presentation but not on its contents. He also said that State Cabinet has discussed the budget and has approved it before its presentation. He also said in the same press statement, Sir, it was unprecedented, that the Cabinet had approved the budget an hour before its presentation. The Chief Minister also gave a statement from Tirupathi which added to the confusion. While talking to press reporters he said that the Constitution merely stipulated that the Vote on Account be unanimously approved by the Cabinet. He said that his Cabinet unanimously cleared the Vote on Account and so how could it be unconstitutional. This is what they have quoted even in inverted commas. While presenting the documents to the House, the Finance Minister said that the A.P. Legislative Assembly demand for advance grants for the year 1992-93. He has written in the document "on the recommendation of the Governor", while his statements are otherwise. In the heads of demands shown in the Annexure it is stated "on the recommendation of the Governor the Minister for Finance will move that a sum not exceeding Rupees three thousand seven hundred and ten crores, fourteen lakhs and sixty thousand be granted in advance in respect of the essential expenditure for a part of the financial year, 1992-93." I again draw your attention to Article 202 of the Constitution. In column "Annual Financial Statement" it is stated that the Governor shall in respect of every financial year cause it to be laid before the Houses of Legislature of the State a statement of the

బడ్జెటు సమర్పణ గురించి.

estimated receipts and expenditure of the State for that year. Sir, the Minister for Finance has gone on record, as I mentioned earlier, that Governor's approval was needed only on the date of presentation but not to its contents. Sir, this has created a big problem. First of all the time factor is very important in the whole thing. Sir, budget, as you know, is a voluminous document. It requires more than an hour for consideration of the Council of Ministers. I had also an opportunity to be a Member of the Council of Ministers a couple of years ago and we used to do the exercise and it used to take tremendous time. So, we are aware of it. The point here is very simple. Printed documents were brought to the House one hour before the presentation of the budget. A fait accompli was placed before the Council of Ministers in the form of printed documents and those printed documents could not have been read in that short period of time. It is a commonsense point of view. It could not have been read before it was brought to the Assembly. Thus, the collective responsibility under Article 164(2) of the Constitution has been violated. That is one submission.

The second submission is that Article 167 (a) of the 200 Constitution is very clear. The reason for that Article is that the Governor should be given an opportunity to advise, to warn for not sending the papers and for not giving sufficient time to the Governor before its presentation.

Mr. Speaker:- You have to complete your speech, You are repeating the point.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, I am completing. I come to the second point. The Governor entitled for information under Article 167 of the Constitution which has also been violated. Then the Finance Minister's statement itself that the Governor needed to be informed only of the date of presentation but not its contents is the violation of not only Article 167 but also Articles 207, 199 and 202. The Chief Minister has clearly stated that the Constitution merely stipulates that Vote on Account be unanimously approved by the Cabinet. Sir, I have already brought it to your notice that in the budget documents it has been clearly mentioned "on the recommendation of the Governor" which is also violation of the Finance Minister's statement on one side. Sir, this is the violation of Art. 202 of the Constitution. Sir, all Articles of the Constitution quoted have been violated. Sir, this Vote on Account budget has no validity under the Constitution of India. Not only that, it demonstrates a particular dictatorship attitude which is incorrect.

Mr. Speaker:- It is never in the list.

Sri P. Ashoka Gajipathi Raju:- This is a by product, Sir. The Chief Minister is under oath also that he will protect and implement the Constitution and that he will not misuse the Constitution. Under such circumstances, the Government particularly has violated the Constitution. Therefore, we seek redressal from you, Sir.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- అధ్యక్షా, కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రొవిజన్స్ నేను క్లుప్తంగా చెబుతాను. కాన్స్టిట్యూషన్ ను వయోలేట్ చేసింది యదార్థం. ఇప్పుడు కాన్స్టిట్యూషన్ బ్రేక్ డౌన్ ఏర్పడింది. రాజ్యాంగ సంక్షోభం ఏర్పడింది.

(అంతరాయం)

అరుచుకోండి ఏం ఫర్వాలేదు. రాజ్యాంగ సంక్షోభం ఎట్లా ఏర్పడిందంటే - వయోలేషన్ ఆఫ్ ది ప్రొవిజన్స్ - రాజ్యాంగములో ఉన్నటువంటి 163, 164, 167, 199, 202 వగైరా ప్రొవిజన్స్ అన్నీ కూడా ఢిక్కరించి కౌన్సిలాఫ్ మినిష్టర్స్ అంటే సి.ఎం. ఎలోన్ అన్న నిర్వచనం తీసుకుని - రాజ్యాంగ సంక్షోభం ఎట్లా ఏర్పడిందంటే నేను ఎక్స్ప్లెయిన్ చేస్తాను. ఇక్కడ పెట్టిన డాక్యుమెంట్స్ ఇన్ వాలిడ్.

(అంతరాయం)

జవాబు చెప్పలేమని, హిరపాటు చేశామని ఒప్పుకుంటే సరిపోతుంది. రాజ్యాంగ సంక్షోభం ఎట్లా ఏర్పడిందంటే... it is an invalid document. It has no constitutional sanctity. దానిని మనం చర్చిస్తే ఈ సభ కూడా రాజ్యాంగాన్ని ఢిక్కరించిన దానిలో భాగస్వామి అవుతుంది.

మిష్టర్ స్పీకర్:- అది చెప్పారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- అదే కాదు సర్. చెప్పేది వినండి. పాయింట్స్ కవర్ చేయనివ్వండి. వారిని జవాబు ఇమ్మకోసివ్వండి. మీరు రూలింగు ఏదయినా ఇవ్వండి. అది వరే సంగతి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఐ నో ఇట్.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- ఇంకొక విషయం. The State Cabinet has become a non-entity. It has no existence. It has lost its existence. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి తయారుచేసి, అహ్మద్ నేనీ, ప్రింటింగ్ కు ఇచ్చేసి వచ్చి అఖిలలో నిమిషాల మీద వేలిముద్రలు వేయించుకొని ఇక్కడకు వచ్చి లీగల్ వ్యాలిడిటీ కొరకు, నామకారణం కొరకు...

Mr. Speaker:- You have twice repeated the matter.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- ఎందువల్లనో తమరు నా మీద ఇంత కోపంగా ఉన్నారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీ మీద నాకు కోపంలేదు.

బడ్జెటు సమర్పణ గురించి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- నేను చెప్పినది వినాలా, లేదా ఇప్పుడేమో అయిపోయిందంటే Chief Minister has lost confidence in his Council of Ministers. They have no right to continue as Ministers. వీళ్ళు లేక్చేస్తారనే ఉద్దేశ్యంతో ముందుగానే పెట్టి అహ్మద్ చేయించి ప్రింటింగ్కు పంపించ కుండా ఉన్నారు. మంతులు లేక్చేస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారికి వారి మీద నమ్మకం పోయింది. కావున మంతులు క్యాబినెట్లో ఉండడానికి ఎరిజిబులిటి కోల్పోయారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- తమరు అడిగే దానిని నేను ఫోలో అయ్యాను. మిష్టర్ అకోక్...

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- దయచేసి వినండి. నా మాట మీరు పట్టించు కోవడంలేదు.

(అంతరాయం)

మిష్టర్ స్పీకర్:- విన్నాను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- మేము వేరే ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు బౌండెడ్ లేబర్ అన్నారు. ఈరోజు పరిస్థితి ఏమిటో ఒక్క క్షణం ఆలోచించండి.

(ప్రతిపక్షం నుంచి షేమ్, షేమ్ అని కేకలు)

బడ్జెట్ అహ్మద్ చేయడానికి ప్రయత్నం కన్సెంట్ లేకుండా కన్సెంట్ నాలెడ్జి కూడా లేకుండా చేశారు. ముగ్గురు ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు రాజ్యంచేస్తూ ఉన్నారు. ఆ ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు మీకు ఎందుకు చెప్పలేదయ్యా అని మంతులను అడిగితే మాకు ఎందుకు చెప్పలేదో మీరే చెప్పాలని అన్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు మంతులకు వస్తే there is no democracy here. It is a burial of democracy. It is a burial of the provisions of the Constitution. There is constitutional crisis and constitutional breakdown. దీనికి మనం భాగస్వామ్యం కావడానికి వేలులేదు. రాజ్యాంగాన్ని ధిక్కరించిన ఆ బడ్జెట్ను పర్మిస్ మనం కూడా రాజ్యాంగాన్ని తిరస్కరించిన వ్యక్తులం అవుతాము. మనలను కూడా బయట ప్రజానీకం ట్రైయిబర్స్ క్రింద ట్రీట్ చేస్తారు. Who violates the Constitution will be considered as traitors. ఏ పరిస్థితులలో కూడా రాజ్యాంగం ధిక్కారంలో మనం భాగస్వాములం కావడానికి వేలులేదు. ఎప్పుడయితే కాన్స్టిట్యూషనల్ క్లెయిమ్ వచ్చిందో అప్పుడు ఈ బడ్జెట్ను మనం అహ్మద్ చేయడానికి, గవర్నర్ కూడా అహ్మద్ చేయడానికి వేలులేదు. 1-4-92 నుంచి ఒక్కపెట్టా కూడా ఖర్చుపెట్టడానికి వేలులేదు. That is why there is Constitutional crisis. There is Constitutional breakdown. We cannot proceed with the discussion on Vote on Account.

Mr. Speaker:- I am not goint to hear when you....

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- ఎందుకనో నా మీద కోపం.

మిష్టర్ స్పీకర్:- కోపంలేదు గనుకనే కూర్చోమంటున్నాను. దయచేసి చెప్పారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- మంతుల వాణి మూగబోయింది. It is only the voice of their master.

(Interruption)

Mr. Speaker:- I have already said to resume your seat. Nothing should go on record now. అశోకగజపతిరాజుగారు మీరు రూలింగ్ దీని మీద అడిగారు. కాన్సిట్యూషనల్ క్వెస్టిన్స్ అన్నారు. ఇది చెల్లదని మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- లా మినిష్టర్ గారికి యివ్వండి.

Mr. Speaker:- It is my discretion whether I will give it or not.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- లా మినిష్టర్ గారికి ఎందుకు?

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఎందుకు యివ్వకూడదు. ప్రిసేడెంట్ అవుతుంది. లేకపోతే వాళ్ళకు కూడా యివ్వవచ్చు. తమరు వినండి. ఇది అంత ఈజ్ సబ్జెక్ట్ కాదు. నేను అబ్ కూర్చుంటే మీ మాదిరిగానే మాట్లాడుతాను. ఈ సబ్జెక్ట్ ఎలాంటిదంటే రేపు ప్రిసేడెంట్ గాకుండా మాట్లాడవలసిన ధర్మం ఈ సబ్జెక్ట్ లో ఉంది గనుక మీరు ఏదో తొందరపడి మాట్లాడడం, వారు ఏదో తొందరపడి మాట్లాడడం మంచిది కాదు. Let me hear that side. Let me take a decision. మీరు ఎప్పుడు నేను ఏమి చేస్తానో అని చూడాలి. ఆర్టికల్ 207, 199 చెప్పారు. 202 రూల్స్ విషయం కూడా చెప్పారు. I have also got discretion to take decision under Rule 302 of Rules of Procedure & Conduct of Business. ఇవి నేను చూస్తూనే ఉన్నాను. రూల్స్ పోగా నాకున్న పవర్స్ నాకున్నవి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్.

మిష్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పే దాని మీదనా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ కాదు గదా.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- కాదు సర్. నేను మొన్న ఇదే సబ్జెక్ట్ మీద పాయింట్ అవుట్ చేసి దాని మీద చదివితే అందరూ విన్నారు. రికార్డ్ లోకి కూడా వెళ్ళింది. అన్ కాన్సిట్యూషనల్ అని, ఏకపక్ష నిర్ణయం అని, ఓవర్ రూల్ అని అన్నారు. ఓవర్ రూల్ అంటే సబ్జెక్ట్ అయిపోయిందనుకున్నాను. మరల సెబ్జెక్ట్ వచ్చింది. అది తమరికి వదలి పెడుతున్నాను. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే వాట్ ఈజ్ బడ్జెట్ అన్న దాని మీద....

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఓవర్ రూల్ ఏమిటి?

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- తమరు ఓవర్ రూల్ అన్న తరువాత కూడా మరల డిస్ కవ్వేకు వచ్చింది కాబట్టి నాకు అవకాశం యివ్వమంటున్నాను. ఇది రికార్డులలో ఉన్నది. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే బడ్జెట్ అనేది ఆర్థికల్ 162లో అవన్నీ నేను చదివి వీనిపించడంకోసం ఆర్థికల్ 163-(2)లో ఉన్నది Article 163(2) states that if any question arises whether any matter is or is not a matter as respects which the Governor is by or under this Constitutional required to act in his discretion, the decision of the Governor in his discretion shall be final, and the validity of anything done by the Governor shall not be called in question on the ground that he ought or ought not to have acted in his discretion. అయ్యా. బడ్జెట్ ను గవర్నరుగారు అపూవ్ చేసినారో లేదో అవన్నీ నేను క్వశ్చన్ చేయలేదు. రెండవది కాన్సిల్ ఆఫ్ మినిష్టర్స్ అపూవల్ ఇచ్చినారో, మీరు ఇచ్చినారో, అర్థగంభ సమావేశం అయింది. ఇది బడ్జెట్ లేక అయిందంటే మంత్రులు అందరూ ముక్తకంఠంతో బీకకాలేదు, కాలేదు అంటారు. మరి ఆమోదం తెలుపుతున్నారా అంటే ముక్తకంఠంతో ఆమోదం తెలిపాం అంటారు. శ్రీనివాసులు 2. రెడ్డిగారు ఇందులో ఉంటే ఏమి సమాధానం చెప్పేవారో తెలియదు. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, బడ్జెట్ అనేది ఫైనల్ గా నేను..... 203లో 203(3):- No demand for a grant shall be made except on the recommendation of the Governor. ఇప్పుడు ఉన్న డిమాండ్ కూడా గవర్నరుగారు రికమండేషన్ లో ఉద్దేశ్యం, నా అబ్జెక్షన్ ఇక్కడ, బడ్జెట్ అనేది ఎంత టైమ్ లో నడుస్తుంది? అంటే ఏమిటి? What is the meaning of the Budget. Budget means a leather bag containing all the Budget proposals, carrying into the house and read by the Finance Minister. రాజ్యాంగం రూపొందించాము, ఇక్కడ అక్కడ మనం అన్ని తీసుకువచ్చి సరిగ్గా ఖర్చుపెట్టి మన దేశాన్ని అభివృద్ధి చేసుకునే పద్ధతులు వేరే ఉన్నాయి. బడ్జెట్ అంటే తోలుసంచి అని మీకు తెలుసు. It is a leather bag. నా పరంగా అశోకగజపతిరాజు వారి పద్ధతిలో చెప్పినారు. నేను నా పద్ధతిలో చెబుతున్నాను. It is a leather bag contained with all the budget papers of the Finance Minister. మాందాతనంగా రాజుగారు వచ్చినట్లు, వచ్చి తోలుసంచిలో వాటిని వేవరించడం బడ్జెట్. అది లేకా, కానిస్ట్రక్టూషనా లేక అన్ కానిస్ట్రక్టూషనా అనేది వేరే విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారు సభను అర్థగంభ ఎడ్జర్స్ చేశారు. గవర్నరుగారిని క్వశ్చన్ చేయడంలేదు. వచ్చే బిల్స్ ను క్వశ్చన్ చేయడంలేదు, శాలరీస్ ను క్వశ్చన్ చేయడంలేదు. I am questioning about the time taken. నా అబ్జెక్షన్ ఏమిటంటే అరగంభ టైమ్ లో, ఇదివరకే బడ్జెట్ ప్రింట్ అయింది. ఆ సమయంలో మంత్రిగారు అబ్జెక్షన్ తెలియజేస్తూ ఉంటే ఇది ఏవిధంగా ఇన్ కార్పొరేట్ అయ్యేది. చెప్పలేదు, ఒప్పుకుంటాము. We cannot interfere with the action taken by the Chief Minister. The Chief Minister is dictatorial. ఏకపక్ష నిర్ణయం. ఇందులో ఎవరికీ అవకాశం యివ్వకుండా మొదటే ప్రింట్ చేశారు. ఇది అపజ్ఞాస్వామికం, రాజ్యాంగబద్ధం కాదని చెప్పాము. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు లేవీ క్కమాపణ చెప్పుకుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- నేను చెప్పేదాంట్లో రిపిటేషన్ ఉండదు. నా అనుభవంతో నేను చెబుతున్నాను. వ్యవహారికంగా అనుభవంతో చెబుతున్నాను. వాస్తవం చెప్పాలంటే బడ్జెట్ తయారుకాబోయే ముందు అందరూ మంత్రులు చర్చించుకుంటారు. తరువాత వాటి ఆధారంగా ఫ్రేమ్ వేసుకొని బిల్ చేసుకున్నారు. ఈ సంవత్సరం కొత్త సంప్రదాయం ఎట్లా తెప్పినట్లు? సమావేశంలో ఇదివరకు చర్చించినట్లుగా గంటలోపల పోయి తీసుకువస్తున్నట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారయుతంగా చెప్పిన తరువాత అప్పుడు ఈ కానిస్ట్రక్షన్ పాయింట్స్ అన్ని రైజ్ చేయక తప్పడంలేదు. అందుకని చాలా నేరీయస్ విషయం ప్రీసిడెంట్ గా జరగడానికి వీలులేదు. కానిస్ట్రక్షన్ పాయింట్ ఆఫ్ యూత్ చూస్తే నో వాల్యుయేషన్ అవుతుంది.

(Interruptions)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, there are 6 or 7 articles of the Constitution that we feel have been violated.

Mr. Speaker:- That you have already mentioned.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- My submission is that whenever there is a Constitutional problem or a demand of such magnitude, it is imperative that the Advocate General also be invited to the House. The Advocate General can always be summoned to the Assembly. When I was new to the Assembly, in the year 1978, the Advocate General was invited to the House.

Mr. Speaker:- Let me feel about it.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Advocate General may be invited.

(Interruptions)

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పినందుకు దానిని నేను కూడా వినే అవకాశం యివ్వండి. అందుకని మిమ్ములను అడుగుతున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The Advocate General is not a politician. The Minister is a politician. Not that the Minister cannot explain about this. I feel it relevant to summon the Advocate General to the House.

Mr. Speaker:- Let me think whether it is necessary or not.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- It is my submission, Sir, to you.

Mr. Speaker:- Let me think about it.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, let me....

(Interruptions)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- లా మినిష్టరుగారికి ఏమి సంబంధమండ? రెజిస్ట్రార్ ఎఫయర్స్ మినిష్టరుగారు గానీ. ఆర్మికమంత్రిగారు కానీ చీఫ్ మినిష్టరుగారు కానీ చెప్పాలండీ? బడ్జెట్కు సంబంధించి చెప్పదలచుకుంటే సంతోషపెట్టేవారు చెప్పవచ్చు. రెజిస్ట్రార్ ఎఫయర్స్ మినిష్టరు చెప్పాలి. చీఫ్ మినిష్టరుగారు చెప్పాలి. ఇదేమి అన్యాయమండ?

మిష్టర్ స్పీకర్:- డెనిషన్ తీసుకోవాల్సింది నేను. You should not dictate terms. మీరు అన్నారు. చాలా ఓపికగా వీన్నాను. నాకు కూడా కొంత అర్థం కానివ్వండి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I may be permitted to throw some light on this, at the outset, I have no answer a very valid objection. According to Mr. Nageswara Rao also, it is very much relevant. He has taken objection for my answering the matter. When similar situations arise in Parliament, whenever any legal matters or any similar matters arise in Parliament, the Law Minister or the Deputy must be present in the House. That he can see in page 806 of Koul and Sehkdar's book.

My submission is that the Hon. Members have taken an objection that this presentation of the Budget before this House is ultra vires of the Constitution and the powers of the Governor have been flouted. That is the sum and substance. He has invoked Rule 302 to raise a point of order. Rule 302 (6) reads like this-- "302(6) A member shall not raise a point of order:..... (d) which may be hypothetical" Let him persue the Rule.

(Interruptions)

It is definitely a hypothetical question on which a point of order cannot be raised.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him explain how it is hypothetical?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- If somebody asks it is a different matter. But, if Mr. Vidyadhara Rao want to know, I have no objection. I will explain, Sir. It is absolutely irrelevant. Whenever we make submissions before the Judicial or quasi judicial authorities, Hon. Speaker is a quasi judicial authority here, and when we make submissions, we are bound to make submissions according to some principles, some tested principles laid before the Courts. Some relevant articles have been mentioned and some of the Articles have no relevancy at all. The relevant articles are 163, 164, 166, 167, 202, 203 and the most relevant article is 208 under which we have formulated these rules of procedure and conduct of business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly. These rules have been framed under Art. 208 of Constitution of India

You will find a relevant rule 129, which reads like this:---

"129. The annual financial statement or the statement of the estimated receipts and expenditure of the State in respect of every financial year (hereinafter referred to as "the Budget") Shall be presented to the Assembly on such day as the Governor may appoint."

As per Art. 163, the decision of the Governor shall be final and it cannot be questioned. It makes it abundantly clear that the Governor only fix up the date and the presentation of the budget is done on the day fixed by the Governor. These rules are to be strictly adhered to so that nobody can later question about the procedure. These rules have been strictly followed and absolutely there is no illegality committed here. Even going to the provisions of the Constitution also, my submission is that there is no violation of the articles. I thank my friend Mr. Vidyasagara Rao who pointed out the relevant articles of the Constitution and read out the Articles.

I invite your kind attention to Art. 202 which reads like this:--

"the Governor shall in respect of every Financial year cause to be laid before the House or Houses of the Legislature of the State, a statement of the estimated receipts and expenditure of the State for that year, in this part referred to as the "Annual Financial Statement." I am laying emphasis on the words 'cause to be laid before the House'. A reading of this Article and when it is read in conjunction with the other Articles of the Constitution along with the Rules that have been formulated to govern under Art. 208 of the Constitution, it makes it totally clear that there is no violation of any articles of the Constitution or violation of Constitutional powers.

Added to that, my friends, Hon. Members, brought to the notice about the discussions in the Cabinet. So many discussions will take place in the Cabinet meeting. It is the prerogative of the Members of the Cabinet and the Hon. Chief Minister to discuss the items they select during the course of the Cabinet meeting. What we discuss, what we should discuss and what we do not discuss, etc., it is not a matter of concern or publicity or a matter of information for others. Whatever is given by official statement, that alone is the official matter and information. How and where from they get other information, we do not know. They cannot base their conclusions on that. That is my submission.

My submission is that the presentation of the Budget is very much in accordance with the Constitution of India and the Rules of the House.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him read Art. 203 (3) 'No demand for a grant shall be made except on the recommendation of the Governor'.

బడ్జెటు సమర్పణ గురించి.

If you read Art. 207, 199 in conjunction with Art. 203, you will clearly know what the Government has clearly violated the Constitution.

Mr. Speaker:- This is all said already....

(Interruptions)

Sri K. Subba Reddy:- Under Art. 202, whether the Governor has applied his mind or not?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Do not repeat it. It is closed.

Sri K. Subba Reddy:- As per Art. 202 of the Constitution the Governor need not present the Annual Financial Statement. He is the person, who causes to present the statement of the estimated receipts and expenditure of the State for the year. Now, it was presented through the Finance Minister. So, in causing it to be presented, whether the Governor was given an opportunity to apply his mind. Now, under the circumstances, whether the Governor was given any opportunity or not, to apply his mind. The decision of the Governor shall not be questioned. That is what the Law Minister said. What we want to know is whether the Governor was given an opportunity to apply his mind. The question of sending any advice to the Governor is doubtful, here. It is an accepted thing that the Council of Ministers will discuss about the Budget, they will approve it and after approval, they have to submit it to the Governor for applying his mind. From the circumstances, it is not appearing so.....

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! మేము రైట్ వేసింది కాన్స్టిట్యూషన్ వెరిఫై గురించి. నా క్వెస్టన్ ఏ దు నాజ్ నో అసలు గవర్నరుగారికి పంపింది ఎప్పుడు? 10-20 క్యాబినెట్ కూర్చోంది. క్రితం రోజున పుస్తకాలు ప్రింట్ అయి వచ్చేసినవి. ఇమేడియేట్గా అప్రూవల్ చేశారు. గంటలకు యిక్కడకు వచ్చి చదివారు. మీరు గవర్నరుగారికి పంపింది ఎప్పుడు? అప్రూవల్ తీసుకొంది ఎప్పుడు? గవర్నరుగారి రికమెండేషన్తో అని మీరు క్లియరుగా చేశారు గవర్నరుగారి రికమెండేషన్తో అని మీరు ఫైనాన్సియల్ సెక్రటరీమెంటు మీరు ముద్రించి పంపితే ఎప్పుడు వారి ఆమోదం తీసుకొంది?

మిష్రర్ స్పీకర్:- ఇటేజ్ ఆఫ్ రెడీ టు డిస్కస్—

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా! మినిష్టరుగారి సెక్రటరీమెంటు కాన్స్టిట్యూషన్ ఇంటరుప్రిటేషన్ చాలా బాగా చెప్పారు. ప్రతి ఒకటి సపోర్టు చేసుకోవాలనే ధృష్టితోనే—

మిష్రర్ స్పీకర్:- మీరు చెబితే కూడా ఆ రకంగానే చెబుతారు.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు డేటు ఫిక్సు చేశారు. డేటు ఫిక్సు చేయడానికి గవర్నరుగారికి హక్కు ఉంది అని సెక్రటరీమెంటులో చెప్పారు. హక్కులు ఎవరు

డిన్నె చేయలేదు. గవర్నరుగారే డేటు ఫిక్సు చేయాలి. కానీ ఫిక్సుచేసే ముందు గవర్నరుగారికి అవర్చుమెంటి ఉందా? పా యాజ్ అప్లెండ్ పాజ్ మెండ్ ఆర్ నాట్?

మిష్టర్ స్పీకర్:- మనం బిడ్జెటు తీసుకోవడం తప్ప పాయంటు అన్నే రైజ్ చేశారు—

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా! గవర్నరుగారే డేటు ఫిక్సు చేశారని అన్నారు గదండి! అసలు కొన్నింటి అఫ్ మినిష్టర్లు బడ్జెటును ఎట్లా పాస్ చేశారు? అది క్వొప్పెస్ 10 నిమిషాలలో మోక్షగుండం విశ్వేశ్వర స్వామి వరకు కూడ వోదు మరి. గవర్నరుగారి ఆమోదం కావాలి దీనికి 20 నిమిషములు అంతే కానీ అధ్యక్షా! యిక్కడ 40 నిమిషములు పడితే! 20 నిమిషముల్లో ఎట్లా రెడీ చేశారండీ? అందుకని రూలింగ్ యివ్వాలి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా! లా మినిష్టరుగారు వారికి ఉన్న న్యాయశాస్త్ర పాండిత్యము వాచిత్యముతో అటు యిటు చెప్పింది నాకు అర్థం అయింది సాధ్యమైనంత వరకు గవర్నరుకి సమావేశపరచే హక్కు; గవర్నరు పేరుతో బడ్జెటును ప్రతిపాదించే హక్కు ఉంది. మేము చెప్పేది మంత్రులు యొక్క సమీక్ష బాధ్యత ఉల్లంఘించబడింది ఒకటి. దానితో బాటు వారు సమీక్ష బాధ్యతగా చర్చిస్తే చర్చించబడితే పోయింది ఎప్పుడు. మంత్రిగారు చదవడానికి 45 నిమిషములు పడితే మా కోలోగే చెప్పారు. అలాంటప్పుడు ఎప్పుడు గవర్నరు దగ్గరకుపోయి వచ్చింది? ఎప్పుడు ప్రింటు అయింది? ఎప్పుడు ప్రతిపాదించారు? అది మా పాయంటు. వారికి ఉన్న న్యాయశాస్త్ర పాండిత్యాన్ని మా మేద ప్రయోగిస్తే మంచిది కాదు. తమరు రూలింగ్ యివ్వండి.

:30

Mr. Speaker:- Again it is not necessary at all.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, అసలు యిప్పుడు నేను రాజ్యాంగం గురించి చెప్పడం లేదు. కామన్సెన్స్ నాకు అర్థం అయ్యేది ఏమంటే యీ బడ్జెటు....

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఇక రూలు ఎందుకు కామన్సెన్స్ అంటే....

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అది అవసరం కదా. కామన్సెన్స్ అన్నంటే కంటే అతీతమైనది. రూలు అన్నీ కూడ దానికి లోబడినవే. నాకు అర్థం అయింది ఏమంటే - యీ బడ్జెటును యీ సమావేశానికి అందించడానికి గవర్నరుగారు డేట్ ఫిక్స్ చేశారు, ఆ డేట్ నాడు అందించ బడింది, అభ్యంతరంలేదు. కానీ ఒకటి, యీ సమావేశానికి అందించే ముందు కొన్ని అఫ్ మినిష్టర్స్ దానిపైన కన్సిడరుచేసి వారి అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉందని ప్రతిపాట చెప్పబడింది. అది జరుగలేదు అని మేము అంటున్నాము. 15 నిమిషాల ముందు సమావేశమైతే దానిలో మార్పులు, చేర్పులు, కూర్పులు ఎవరైనా చెబితే దానికి అవకాశం ఎక్కడ ఉంది? అని అడుగుతున్నాను. అది లేకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను పెట్టాను, దానిని ఒప్పుకోండి అని చెప్పి ఒప్పించి తెచ్చిపెట్టినట్లుగా కనబడుతున్నది. ఇది సక్రమ మైనటువంటి విధానం కాదు. దీనికి జవాబు ఏమీ ఉందని అడుగుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పారు గదా, నేను అనేది commonsense is higher than any legal thing.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఒక మనవి. వారు కొన్ని పుస్తకాలు చూడ లేదు. బడ్జెటుతో పాటు కొన్ని డాక్యుమెంటులు యిచ్చాము. Document No. 8 which has been circulated along with the budget... let them look into it.

Mr. Speaker:- Not necessary.

Sri K. Vidyadhara Rao:- When he makes a statement he should make it with responsibility. బడ్జెటు డాక్యుమెంటు నెంబరు 8 అన్నారు. ఆ మహానుభావుడు బి.ఎ.సి.లో కూర్చున్నాడు. బి.ఎ.సి.లో ముఖ్యమంత్రిగారు మే డ్యుష్కి లేసుకువచ్చారు. We would like to adjourn the House to take the approval of the Cabinet. అన్నప్పుడు ఆయన ఉన్నాడు. ఆ మాత్రం తెలియకుండా, నెంబరు 8 డాక్యుమెంటు చూడలేదు అంటున్నారు. ఈ మంత్రిగారు ఆ రోజు చెప్పలో, గుడ్డలు పెట్టుకున్నారా? ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్ గా కమిట్ అయినారు - to take the approval of the Cabinet. అని. 20 నిమిషాల ముందు మీరు కేబినెట్ ఎమర్జెన్సీ తీసుకొని క్రితం రోజు మీరు పుస్తకాలు ప్రింటుచేసి గవర్నరుగారికి మీరు ఎప్పుడు సబ్మిట్ చేశారు? మీరు ఎప్పుడు పుస్తకాలు ప్రింటు చేశారు? అయ్యా, జరిగిన లోటు ఇక భవిష్యత్తులో జరుగకుండా చూసుకుంటాము అని ఒక మాట చెప్పే దానికి బదులు న్యాయ శాఖమంత్రిగారు జరిగిన సంఘటనను ట్వెన్టీ చేసినంత మాత్రానా మేము యిక్కడ చెవిలో హుపులు పెట్టుకోవాలా?

మిష్టరు స్పీకర్:- ఇప్పుడు వచ్చిన దానిలో మీరు మాట్లాడిన ఆర్టికల్స్ అన్ని చూశాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు:- వారు మిమ్ములను అవమానపరిచారు.

మిష్టరు స్పీకర్:- నన్ను అవమానపరిచారో లేదో గాని మీరు అవమానపరచకండి. నేను మీ స్పందనను కూడ చూశాను. మీరు చెప్పినవి చూశాను, లీగల్ పాయింట్లు తీసుకున్నాను. 163, 164, 167, 202 యివి అన్ని ఆర్టికల్స్ తీసుకున్న తరువాత అండర్ రూల్ - 302లో ఉన్న క్లాజు 3 ప్రకారం కూడ - అవి ఏమీ తీసుకున్నా, నా వద్ద ఉన్నవి అవి చూచిన తరువాత రూలింగు యిచ్చేది నా చేతిలో ఉంది. మీరు ఎవరు మాట్లాడినా, అబ్జెక్షనుచేసి - యీ హౌస్ హందాతనాన్ని పోగొట్టుకుండా యింతవరకు యిద్దరు ఆపారు, విద్యాసాగరరావుగారు, నర్సిరెడ్డిగారు - యివి అన్ని అభ్యంతరం లేదన్నారు. మీరు ఏమే లేదన్నారు, అభ్యంతరం లేదని మీరు కూడ చెప్పారు. ఈ విధంగా నడవకూడదని మీ అబ్జెక్షను. కానిస్టేట్యూషనల్ క్వెస్టెన్స్ అని శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు చెప్పారు. నేను చాలా విచారించి యివి అన్ని చూచిన తరువాత రూలింగు యిప్పుడే యివ్వగలను. మీరు మాట్లాడిన దానికి ఆన్సర్ వచ్చింది. నేను రూలింగు యివ్వదలచుకున్నాను.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Can I make a suggestion. Sir.

(Interruptions)

Any amount of shouting will not shut my mouth. I have a right to request the Speaker.

J. No. 51-14

Mr. Speaker:- You have a right. Sometimes we feel we don't have a right.

Sri K. Vidyadhara Rao:- If you feel that I have no right you can always order and give a ruling and I will sit down. There is violation of constitutional validity. Why don't you call the Advocate General here, because there is a precedent in 1978 he was summoned.

రూలింగు : 1992-93 బడ్జెటు సమర్పణ గురించి.

Mr. Speaker:- That will arise only when I feel it necessary. The following is the letter of the Governor. 'In pursuance of Clause (3) of Article 203 of the Constitution of India read with article 206 thereof, I, Krishna Kant, Governor of Andhra Pradesh, hereby recommend the making of demands for grants in advance in the Andhra Pradesh Legislative Assembly in respect of the estimated expenditure for a part of the financial year 1992-93 as specified in the enclosure'. This is Governor's letter.

As per Art. 202 of the Constitution "the Governor shall be respect of every Financial year cause to be laid before the House or Houses of the Legislature of the State a statement of the estimated receipts and expenditure of the State for that year, in this part referred to as the "Annual Financial Statement."

As per Act 206, the Legislative Assembly shall have power to make any grant in advance in respect of the estimated expenditure for a part of any financial year pending the completion of the procedure prescribed in Art. 203 for the voting of such grant and the passing of the Law in accordance with the provisions of Art. 204 in relation to that expenditure.

In this case, the Governor has fixed March, 21, 1992 as the date for presentation of Budget (Vote on Account) and as per his recommendation the Finance Minister has presented the Budget. So, the Budget for 1992-93 has been validly and Constitutionally presented. Nobody can find fault with the order of the Governor in respect of presentation of the Budget.

Rule 129 of the Assembly reads as follows:-

The annual financial statement or the statement of the estimated receipts and expenditure of the State in respect of every financial year (hereinafter referred to as the Budget) shall be presented to the Assembly on such day as the Governor may appoint.

On any day subsequent to the presentation of the Budget a motion may be made for any grant in advance in respect of the estimated expenditure for a part of any financial year. (Rule 142 (1))

Hence, there is no violation of any Rule of the House or any Article of the Constitution.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా,

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు సర్. రూలింగు యిచ్చిన తరువాత యింక ఏమీ డిస్కషను చేయకూడదు. నో ఫర్థర్ డిస్కషన్.

Mr. Speaker:- He is not discussing - not on this ruling. He wants to say

(Interruptions)

we shall take that sportively. ఈ రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్లు కంటే కూడా వారు చెప్పింది commonsense is more better than any law.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఆ రోజు తమరి సమక్షములోనే బి.ఎ.సి. మీటింగు జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది - హౌస్ ఎడ్జ్యూర్స్ చేసి కేబినెట్ మీట్ అవాలి అని - సీక్రెసీ కొరకు మేము కొత్త పద్ధతి పెట్టాము. పార్లమెంటులో జరిగే పద్ధతి పెట్టామని చెప్పడం జరిగింది. కానీ యీ కాగితాలు చూస్తే క్లియర్ గా ఉంది. On the recommendation of the Governor, the Minister for Finance will move that a sum not exceeding so much so will be passed.... అని చెప్పి ఎప్పుడు మీరు ఎహ్లావత్ తీసుకున్నారు? ఎప్పుడు ప్రింట్ అయిందనే విషయం వర్పించకుండా కనీసం మేము చెప్పిన పాయింట్స్ ను ఆలోచించకుండా తమరు రూలింగు యిచ్చి యీనాడు యీ శాసనసభలో ఒక ప్రక్కన ప్రభుత్వానికి బ్రాబ్ మెజారిటీ ఉంటే - తమరు కూడ యీ విధంగా రూలింగు యిచ్చి మా హక్కులను ఉల్లంఘించే విధంగా యీనాడు చేస్తే భవిష్యత్తులో ఏమి జరగాలో మేము ఆలోచించుకోవలసి ఉంటుంది.

Mr. Speaker:- Let it not become a precedent.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు కనీసం ఆ మాట అనలేదు. తమరి రూలింగ్ లో ఆ మాట అనలేదు. It should not be a precedent. అని కనీసం ఆ మాట అని ఉంటే

మిషన్ స్పీకర్:- ఈవన్ యిస్ ఫ్యూవర్ ఆల్స్, యిటువంటి కానిస్సిడ్యూషన్ రిక్వెస్ట్ ఏవైనా వచ్చినప్పుడు యిది ప్రిసిడెంట్ కావాలని నేను అనడంలేదు. నేను ఎప్పుడు అనలేదు; యిది ప్రిసిడెంటు కావాలని - ఇది ప్రిసిడెంటు అయ్యే అవసరంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నేను కాదని అనడంలేదు. ప్రభుత్వంలో ఒక 2.4 లోపం జరిగితే తమరు ఉన్నత స్థానంలో ఉండి కరక్టు చేయవలసిన బాధ్యత తమ మీద ఉంది. కానీ ఇటువంటిది రివేల్ అవుతూపోతే.

మిషన్ స్పీకర్:- వయల్ షను జరిగినప్పుడు.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గవర్నరును ఒక పాము క్రింద తీసుకొని what is the fate of the Council of Ministers and the Governor? వయల్ షను జరగకుండా చూడాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- వయల్వేషను జరగకుండా రూలింగు ఇవ్వడం జరిగింది. వయల్వేషను జరిగిందనే ప్రిసిడెంటు ఉండకూడదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You summon the House on the orders of the Governor. In your rulling... తమరు కనేసం గవర్నరు యొక్క స్థానాన్ని కాపాడడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా రూలింగు ఇవ్వడం చాలా దురదృష్ట కరం.

Sri N. Janardhana Reddy:- They have passed certain apprehensions about my Cabinet. అరగంటలో ఏమీ చేశారు, ముఖ్యమంత్రి ముందరపెట్టి పాస్ చేయమని అన్నారు, ఒప్పుకున్నారు అని చెప్పారు. దానిని గురించి తమరు చేసినటువంటి నిర్ణయం జోలికి నేను వోవడంలేదు. In 1989 on 8th February all the council of Ministers were sacked by the then C.M. on the ground of budget leak on 15.2.89 a new Govt. was formed. Straight from Rajbavan they went and passed the budget. What the people would say then? When the cabinet passed there is no rule that it should take half an hour one hour or three hours. అరగంట, గంట, మూడు గంటలు అని ఎక్కడా లేదండి.

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, సభా నాయకులు తెలియక మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- మేము తెలియక మాట్లాడామా? మేము తెలియక మాట్లాడతామా? తెలియని పాళ్లు చాలా మీకే ఉండేది. మేము తెలియకుండా మాట్లాడతామా? It is always the prerogative of the Chief Minister. This was on the record of the Government. It is under my control.

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను చెబుతున్నాను, మీరేమీ?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- నోరు మూసుకుని కూర్చో.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను చెబుతున్నాను, మీరేమిటి?

మిష్టర్ స్పీకర్:- బ్లెజ్.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- తెలియకుండా మాట్లాడామా?

(ఇంటరప్షన్సు)

Sri N.T. Rama Rao:- Budget was already discussed in the Cabinet previously. వారు అన్న తప్పు వారికి తెలియక మాట్లాడారు అంతే.

(ఇంటరప్షన్సు)

Mr. Speaker:- No discussion when the ruling is given.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ఈనాడు మేము కానిస్టిట్యూషనుకు అన్యాయం జరిగిందని మేము చెప్పినా మేరు వినకుండా తీర్పు ఇచ్చారు. కానీ ఈ విషయానికి మేము బైండు అవదలమకొలేదు. మేము వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(ఇంటరప్షన్లు)

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- పోనీయండి.

(ఇంటరప్షన్లు)

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు అన్యాయం జరగలేదు, వయల్వేషను లేదని రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత మేరు ఇంకొక సబ్జెక్టు తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వాళ్లు పోగ్గాం ప్రకారం పోనీయండి. అది వాళ్లు పోగ్గాం.

Sri P. Nageswara Rao:- You are suggesting us to go?

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఆయన పోవడంలేదు. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు ఉంటే అందరూ ఉంటారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మేరు ఒకసారి రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత దానిని ఛాలెంజ్ చేసేటటువంటి అవకాశం కానీ విమర్శించే అవకాశం కానీ ఎవరికీ ఉండకూడదని రూల్సులో స్పష్టంగా ఉంది. అది మన ఆచారం. ఈ విధంగా స్పీకరుగారి రూలింగును ధిక్కరించి సభనుంచి వాకౌట్ చేయడమనేది మంచి సంప్రదాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మేరు ఏమే అనుకోకపోతే మేకు ఒక సూచన ఇస్తాను. మేరు ఒకసారి రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత దాని మీద చర్చించడానికి ఎవరికీ అవకాశం ఇవ్వకూడదు. ఈ సాంప్రదాయం మంచిదికాదని మేకు చేతులెత్తి నేను సలహా ఇస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- Nothing will go into the record after my ruling.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా వాక్కులు వారించబడ్డాయని మేము భావిస్తున్నాము. అందుకు నిరసన తెలియజేసే అధికారం మాకు ఎప్పుడూ ఉంది. మేము నిరసన తెలియజేస్తూ వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ. గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేసిరి)

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మేము కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఎమ్. గౌరవసభ్యులు వాకౌట్ చేసిరి)

576 23 మార్చి, 1992.

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1992. ఆంధ్రప్రదేశ్
పురపాలక శాసనముల (సవరణ) బిల్లు.

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (1) 1992. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం
(సవరణ) బిల్లు

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, on behalf the Chief Minister I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1992."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduced the Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1992."

The motion was adopted and the Bill is introduced.

(2) 1992. ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనముల మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్
పట్టణ ప్రాంతముల (అభివృద్ధి) (సవరణ) బిల్లు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, on behalf of the Minister for Municipal Administration and Urban Development -I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws and the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) (Amendment) Bill, 1992."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws and the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) (Amendment) Bill, 1992."

The motion was adopted and the Bill is introduced.

(3) 1992. ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనముల (సవరణ) బిల్లు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, on behalf of the Minister for Municipal Administration and the Urban Development I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 1992."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 1992."

The motion was adopted and the Bill is introduced.

1992-93 సం.నకు బడ్జెటు (ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్) ప్రతిపాదన

Sri S. Santosh Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3710,14,60,000 in advance in respect of the essential expenditure for a part of the financial year 1992-93 as per the heads of Demands shown in the notice, dated 20th March, 1992."

Mr. Speaker:- Motion moved.

Mr. Speaker:- I have to announce that the cut motions to the budget on vote on account will be received upto 1.30 p.m. on 24th March, 1992.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎప్పుడైనా 1-30 దాటిన తరువాత హాసు కంటిన్యూ చేయాలంటే హాసుయొక్క కన్సెంటు తీసుకొనివేయాలి. It is not fair in the interest of our health to continue. Some of us are not able to bear the hunger. If you want to continue, you take the consent of the House, so that we can have some snacks. Without that sitting here continuously is a risk to our life.

Mr. Speaker:- Commonsense is more than any rule.

1992-93 సం.నకు బడ్జెటు (ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్)పై చర్చ.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా, 1992-93వ సంవత్సరం ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు బడ్జెటును గౌరవనీయులైన ఫైనాన్సు శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టారు. నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. మనం ఈ ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టుకున్నాము. ఇంకా పూర్తి బడ్జెటు అన్ని వివరాలతో పూర్తి అగునంత నెలలో బడ్జెటు సమావేశాలు జరుపుతామని గౌరవనీయులైన ఫైనాన్సు శాఖామాత్యులు ఈ శాసనసభలో చెప్పారు. ముఖ్యంగా ఈ ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు బడ్జెటులో రాష్ట్రం సత్వరమైనటువంటి అభివృద్ధి గురించి నేటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలకు ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించడం చాలా హర్షించతగ్గని విషయం. అయితే ఈ రాష్ట్రంలో గత రెండు సంవత్సరాలుగా మనం నేటిపారుదల రంగానికి అత్యధిక మొత్తంలో నిధులు కేటాయించినప్పటికీ ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తిచేయలేని పరిస్థితి ఉంది. మనం నిధులు కేటాయించి దాని తాలూకు ప్రతిఫలాన్ని ప్రజాసేవానికి అందించే ఏర్పాట్లు చేస్తే బాగుంటుందని నేను మీ ద్వారా ఫైనాన్సు శాఖా మాత్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ ఎర్రన్నాయుడుగారు తన ప్రసంగమును రేపు కొనసాగిస్తారు హాసు ఎడ్జర్సు చేస్తున్నాను.

(సమావేశం 2-50 నిమిషములకు ముగిసినది. సమావేశం 24-3-1992వ తేదీ మంగళవారం ఉదయం 8-30 గంటలకు వాయిదాపడినది.)